

Aan de gemeenteraad	Datum 3 januari 2006
Onderwerp: Visienota Wet maatschappelijke ondersteuning en concept eindverslag inspraak.	Portefeuillehouder: C.G.J. Breuer
Afdeling: Programma's en projecten	Bijlagen:

Advies

Aan de raad wordt besluitvorming gevraagd over de visienota Wmo en over het concept Eindverslag Inspraak visienota Wmo. Op 27 september jl. (2005/17553) heeft het college de visienota Wet maatschappelijke ondersteuning op hoofdlijnen onderschreven en vrijgegeven voor inspraak conform de inspraakverordening.

1. Visienota Wmo; het wettelijk kader

In de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) worden de Wet voorzieningen gehandicapten, de Welzijnswet, een deel van de Wet collectieve preventie volksgezondheid en onderdelen van de Algemene wet bijzondere ziektekosten opgenomen. Ook wordt een aantal subsidieregelingen toegevoegd aan de Wmo. Het algemene sturingsprincipe in de Wmo is de beleidsvrijheid van gemeenten; het is geen verzekering waaraan rechten kunnen worden ontleend.

Op onderdelen wordt tijdelijk een uitzondering gemaakt. Via een AMvB en voor de duur van een aantal jaar blijft een zorgplicht van kracht voor enkele voorzieningen zoals een rolstoel, scootmobiel en huishoudelijke verzorging.

In de conceptwettekst wordt als invoeringsdatum 1 juli 2006 aangegeven. Er zijn signalen dat de wet per 1 januari 2007 wordt ingevoerd. Op 23 januari 2006 wordt de wet in de 2^e Kamer behandeld.

2. De ruimte tussen wettelijke verplichting en lokale vrijheid

De Wmo is een brede kaderwet die de beleidsterreinen, wonen, welzijn, maatschappelijke ondersteuning en lichte vormen van zorg regelt. De voorgenomen wet heeft niet het karakter van een voorzieningenwet. De wet noemt prestatievelden waarop de gemeente beleid moet maken (zie visienota paragraaf 2.1 en 3.7). De prestatievelden 1, 2, 3, 4, 5 zijn de collectieve voorzieningen zoals deze nu nog vallen onder de werking van de welzijnswet; de sociale infrastructuur van de gemeente. De gemeente is in principe vrij om veel of weinig te doen; inwoners kunnen hieraan geen rechten ontleen. Maar inwoners kunnen wel hun gemeente aanspreken op een oplossing voor hun probleem.

In prestatieveld 6 wordt het kader voor de individuele voorzieningen aangewezen.

De wet verplicht gemeenten voor de individuele voorzieningen een verordening te maken zodat het duidelijk is voor burgers wat er wel en niet kan. Als een inwoner op grond van de verordening Wmo positief wordt beoordeeld/geïndiceerd dan heeft deze inwoner recht op de betreffende voorziening. In die zin is prestatieveld 6 een open eindregeling (binnen de spelregels van de verordening).

Voor de duur van drie¹ jaar blijft een zorgplicht van kracht voor waarschijnlijk rolstoelen, scootmobiele en huishoudelijke verzorging (zie ook paragraaf 5.4.3).

De autonomie van de gemeente wordt, behalve door de zorgplicht, begrensd door een aantal proceseisen in de Wmo:

¹ In de nota van wijzigingen (Kamerstuk nov. 2005) is voorgesteld de zorgplicht van twee naar drie jaar vast te leggen.

- De gemeente moet het Wmo-beleid voor een langere periode vastleggen zodat burgers weten waar zij op kunnen rekenen.
- De participatie van Wmo-vragers en de algemene inspraak (zie 5.2.1 in de visienota).
- Benchmarking en monitoring (zie 6.5 in de visienota).

3. Het accent van de gemeente Nieuwegein

Behalve doen wat we moeten doen op basis van de wet, kiest Nieuwegein in de visienota voor de volgende aanpak:

- Investeren in vrijwilligerswerk en mantelzorg: nieuwe vrijwilligers en nieuwe vormen van vrijwilligerswerk; het faciliteren van de cultuuromslag naar een toenemende betrokkenheid van burgers.
- Informatie en advies: een Wmo-loket voor persoonlijk advies, instrumenten waarmee inwoners zelf informatie kunnen halen (digitale vraagwijzer).
- Formuleren in SMART doelstellingen: duidelijke afspraken en deze monitoren.

4. Achtergrondinformatie bij de inspraak

Het college heeft de visienota Wmo ter advisering voorgelegd aan het Platform chronisch zieken en gehandicapten, de Seniorenraad, de Clientenraad en de Jongerenraad. Voor het advies en het antwoord van het college verwijzen wij naar de bijlage². Deze zijn u eerder dit jaar ter inzage voorgelegd.

Voorafgaand aan de advisering door de adviesorganen en het inspraaktraject is de visienota gepresenteerd aan de commissie SOC op 1 september 2005. De nadruk tijdens deze vergadering lag op een inhoudelijke uitwisseling. Ook aan de adviesorganen is de visienota toegelicht. Met organisaties van vrijwilligers en professionele organisatie hebben meerdere gesprekken en bijeenkomsten plaats gevonden over de Wmo en de voorgestelde ambitie van de gemeente.

Op basis van het gesprek met de adviesraden en een eerste bespreking van de visienota in de commissie SOC zijn in de visienota de passages over eigen verantwoordelijkheid als volgt aangevuld:

Een deel van de inwoners in Nieuwegein is niet in staat invulling te geven aan het begrip eigen verantwoordelijkheid. Het gaat hier om een groep kwetsbare mensen die zelfstandig of beschermd woont en problemen heeft met het aangaan van contacten en het ondernemen van de meest elementaire zaken zoals structuur aanbrengen in de dag, naar buiten gaan, een boodschap doen. Voor een aantal mensen met een psychiatrische of verstandelijke beperking is zelfredzaamheid te hoog gegrepen. Het is de wettelijke taak van de gemeente om mensen die de maatschappelijke ondersteuning het hardst nodig hebben, te helpen. Zonodig met een specifiek aanbod. De gemeente levert dat specifieke aanbod niet zelf maar maakt het wel mogelijk dat dit samen met vrijwilligers tot stand komt. "Iedereen doet naar vermogen mee" heeft in die zin een dubbele betekenis. Mensen helpen elkaar en als dat niet kan, biedt de overheid hulp. Deze verandering treft u aan in de visienota met het gele voorblad.

De Seniorenraad en het Platform Chronisch zieken en gehandicapten hebben het college geadviseerd geen wijzigingen aan te brengen aan de huidige adviesstructuur en opteren dus voor het instellen van een 5^e adviesorgaan voor de Wmo. Dit advies is door ons niet overgenomen.

5. Inspraak algemeen

De gemeente is verplicht voordat zij beleidsvoornemens vaststelt of wijzigt belanghebbenden de mogelijkheid te bieden hun mening over een beleidsvoornemen kenbaar te maken. Het betrekken van ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid heet in juridische termen "de inspraak". De raad heeft op 22 september 2005 in een verordening vastgelegd hoe een en ander in Nieuwegein wordt geregeld (hierna: de Inspraakverordening).

² Van de Jongerenraad is geen advies of reactie ontvangen.

6. Inspraak, interactieve beleidsontwikkeling en advisering door adviesorganen

Inspraak moet onderscheiden worden van andere mogelijkheden die mensen hebben om zich tot het bestuur van de gemeente te wenden bijv een gesprek met een beleidsmedewerker en/of de wethouder. Ook brieven en informatiebijeenkomsten vallen niet onder de noemer inspraak. Dit geldt ook voor interactieve beleidsvorming. Dit is een werkwijze bedoeld voor complexe beleidsprocessen waarbij meerdere actoren betrokken zijn en waarbij de gemeente in een zo vroeg mogelijk stadium partijen bij wil betrekken. Interactieve beleidsvorming mobiliseert kennis en steun van betrokkenen waarbij de gemeente op voorhand niet weet- of nog niet kan/wil bepalen- hoe deze punten worden meegenomen in het voorgenomen beleid. Inspraak is eveneens te onderscheiden van de adviesraden van de gemeente Nieuwegein. Op basis van een door de raad vastgestelde verordening geven deze gevraagd en ongevraagd advies.

De inspraak waar we het nu over hebben is onderdeel van het totale besluitvormingsproces, in het bijzonder is het een naar tijd en strekking begrensde activiteit.

De visienota Wet maatschappelijke ondersteuning (versie gereed voor inspraak d.d 27 augustus 2005) heeft zes weken ter inzage gelegen van 30 september tot en met 14 november 2005. Dit is openbaar aangekondigd.

Aan de organisaties, instellingen en adviesorganen die hebben deelgenomen aan de werkconferenties en themabijeenkomsten is de nota toegezonden.

De nota staat op de gemeentelijke website. Ook is er algemene informatie te vinden over de Wmo, veel gestelde vragen en antwoorden, notities en presentaties zoals gehouden in Nieuwegein.

7. Inspraak visienota WMO: het eindverslag

Ter afronding van de inspraak moet een eindverslag worden opgemaakt (artikel 5 van de Inspraakverordening). Het is de taak van de raad om het eindverslag definitief vast te stellen. Wij hebben een (concept) eindverslag opgesteld en leggen dit ter vaststelling voor aan de raad.

Het eindverslag bevat:

- a. Een overzicht van de gevolgde inspraakprocedure;
- b. Een weergave van de zienswijzen die tijdens de inspraak mondeling of schriftelijk naar voren zijn gebracht;
- c. Een reactie op de zienswijzen, waarbij met redenen omkleed wordt aangegeven op welke punten al dan niet tot aanpassing van het beleidsvoornemen wordt overgegaan.

Het concept eindverslag van de inspraak bevat het standpunt van het college over wat is ingebracht.

Na uw raadsbesluit wordt dit verslag zonodig aangevuld/gecorrigeerd tot een definitief eindverslag.

De discussie in commissie en raad kan leiden tot verschillen tussen het concept eindverslag inspraak als de raad tot andere afwegingen komt dan het college.

Het definitieve eindverslag zullen wij openbaar maken en de burgemeester zal hiervan melding maken in zijn burgerjaarverslag. Zo zijn de spelregels in de Inspraakverordening.

8. Voorstel tot aanpassing van de visienota op basis van de inspraak

De zienswijzen en de gevolgen voor het beleidsvoornemen zijn in de vorm van een gethematiseerd tweekolommenstuk opgesteld.

Een aantal reacties onderschrijft de nota op onderdelen, andere reacties geven aanleiding tot opmerkingen of zorgen. Sommige reacties vragen om aan bepaalde aspecten aandacht te schenken zoals bijvoorbeeld het waarborgen van kwaliteit en urgente dienstverlening. Dit zijn punten die in de uitwerkingsfase van deze visienota meegenomen worden.

De reacties gemarkeerd met een sterretje * leiden tot correctie.

9. Communicatie

De insprekers hebben een ontvangstbevestiging ontvangen.

Gesprekspartners en insprekers ontvangen het 'Eindverslag Inspraak visienota Wmo' nadat de raad een besluit heeft genomen en nadat het betreffende verslag is vastgesteld.

10. Financiën

Het concept Eindverslag Inspraak visienota Wmo heeft geen financiële consequenties.

Een beslispunt in de visienota is het huidige welzijns- en Wvg budget plus de middelen die de gemeente van de rijksoverheid ontvangt als uitgangspunt te nemen voor de uitvoering van de Wmo. In de visienota wordt voorgesteld de middelen die niet zijn besteed aan de Wmo tijdelijk en voor de duur van de eerste beleidsperiode 2007-2010 in een egalisatiefonds op te nemen. In de risicoparagraaf (6.4) van de nota wordt dit nader toegelicht.

In het financieel beleidskader van de gemeente Nieuwegein is afgesproken terughoudend te zijn ten aanzien van het instellen van financiële voorzieningen en fondsen.

In verband met het voeren van eenduidige strategie ten aanzien van de kerntaken van de gemeente, heeft het college in haar vergadering van 3 januari 2006 het instellen van een egalisatiefonds nogmaals besproken. Het college acht het instellen van een egalisatiefonds bij kerntaken overbodig. Als helder beargumenteerd kan worden dat er in een jaar middelen tekort zijn, kan altijd een beroep worden gedaan op de algemene middelen. Daar staat tegenover dat wanneer er in een jaar Wmo-middelen niet zijn gebruikt, deze terugvloeien naar de algemene middelen. Een fonds is voor financiering dus niet nodig. Om dezelfde reden is bij de invoering van de WWB ook geen egalisatie- of schommelfonds ingesteld.

11. Visienota, concepteindverslag inspraak en bijlagen

Ten behoeve van de besluitvorming in de raad van 16 februari bestaat het dossier uit:

- de visienota Wmo versie 27 september 2005 (geel voorblad),
- het voorstel aan de raad,
- de uitgebrachte adviezen van de adviesorganen
- het antwoord van het college aan de adviesorganen
- het concept eindverslag inspraak Wmo
- de inspraakreacties

Voorstel

Het college vraagt het presidium

- het Eindverslag Inspraak inclusief bijlagen en de visienota Wmo ter advisering voor te leggen aan de commissie SOC;
- de visienota Wmo ter besluitvorming voor te leggen aan de raad met uitzondering van het instellen van een egalisatiefonds (beslispunt 27.2 in de visienota);
- het Eindverslag Inspraak visienota Wmo ter besluitvorming voor te leggen aan de raad.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Nieuwegein;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 3 januari 2006;

gelet op de concept wettekst Wet maatschappelijke ondersteuning;

besluit:

de visienota Wmo met uitzondering van het instellen van een egalisatiefonds (beslispunt 27.2) en het Eindverslag Inspraak visienota Wmo vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 16 februari 2006

de griffier,

de voorzitter,

Eindverslag Inspraak visienota Wet Maatschappelijke Ondersteuning

1. Inspraak algemeen

De gemeente is verplicht voordat zij beleidsvoornemens vaststelt of wijzigt belanghebbenden de mogelijkheid te bieden hun mening over een beleidsvoornemen kenbaar te maken. In dit geval gaat het om de vormgeving van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Het betrekken van ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid heet in juridische termen "de inspraak". De raad heeft op 22 september 2005 in een verordening vastgelegd hoe een en ander in Nieuwegein wordt geregeld (hierna: de Inspraakverordening).

2. Inspraak, interactieve beleidsontwikkeling en advisering door adviesorganen

Inspraak moet onderscheiden worden van andere mogelijkheden die mensen hebben om zich tot het bestuur van de gemeente te wenden bijv een gesprek met een beleidsmedewerker en/of de wethouder. Ook brieven en informatiebijeenkomsten vallen niet onder de noemer inspraak.

Dit geldt ook voor interactieve beleidsvorming. Dit is een werkwijze bedoeld voor complexe beleidsprocessen waarbij meerdere actoren betrokken zijn en waarbij de gemeente in een zo vroeg mogelijk stadium partijen bij wil betrekken. Interactieve beleidsvorming mobiliseert kennis en steun van betrokkenen waarbij de gemeente op voorhand niet weet- of nog niet kan/wil bepalen- hoe deze punten worden meegenomen in het voorgenomen beleid. Inspraak is eveneens te onderscheiden van de adviesraden van de gemeente Nieuwegein. Op basis van een door de raad vastgestelde verordening geven deze gevraagd en ongevraagd advies.

Inspraak is onderdeel van het totale besluitvormingsproces, in het bijzonder is het een naar tijd en strekking begrensde activiteit.

3. Inspraak visienota WMO: het eindverslag

Ter afronding van de inspraak moet een eindverslag worden opgemaakt (artikel 5 van de Inspraakverordening). Het is de taak van de raad om het eindverslag vast te stellen. Wij hebben een (concept) eindverslag opgemaakt en leggen dit ter vaststelling voor aan de raad. Het eindverslag bevat in elk geval:

- a. Een overzicht van de gevolgde inspraakprocedure;
- b. Een weergave van de zienswijzen die tijdens de inspraak mondeling of schriftelijk naar voren zijn gebracht;
- c. Een reactie op de zienswijzen, waarbij met redenen omkleed wordt aangegeven op welke punten al dan niet tot aanpassing van het beleidsvoornemen wordt overgegaan.

a. Overzicht van de gevolgde inspraakprocedure

De visienota Wet maatschappelijke ondersteuning (versie gereed voor inspraak d.d 27 augustus 2005) heeft zes weken ter inzage gelegen van 30 september tot en met 14 november 2005. Dit is openbaar aangekondigd.

Aan de organisaties, instellingen en adviesorganen die hebben deelgenomen aan de werkconferenties en themabijeenkomsten is de nota toegezonden. De nota staat op de gemeentelijke website. Ook is er algemene informatie te vinden over de Wmo, veel gestelde vragen en antwoorden, notities en presentaties zoals gehouden in Nieuwegein.

De aanbevelingen vanuit het project Ouderenproof die betrekking hebben op de Wmo hebben wij meegenomen in het inspraaktraject¹. Op 9 november hebben 5 organisaties de inspraakmogelijkheid in de commissie SOC benut om hun reactie te geven over de visienota. Deze organisaties hebben hun mondelinge reactie op papier aan de commissiegriffier overhandigd. Deze reacties en de schriftelijke reacties die gedurende de periode van ter inzage legging zijn binnengekomen treft u aan als bijlage.

b en c. Weergave van de zienswijzen alsmede een reactie daarop

De zienswijzen en de reactie van het college zijn in de vorm van een gethematiseerd tweekolommenstuk opgesteld. Tevens hebben wij hebben aangegeven wat naar onze opvatting de gevolgen voor de visienota zouden (moeten) zijn.

4. Communicatietraject

Er is een ontvangstbevestiging verzonden aan alle sprekers en de organisaties die schriftelijk hebben gereageerd. Zij zijn daarin tevens geïnformeerd over het vervolgtraject. Na behandeling van het eindverslag inspraak Wmo in de raad worden belanghebbenden schriftelijk geïnformeerd over het besluit van de raad. Het eindverslag inspraak Wmo wordt meegezonden.

5. Algemene weergave van de zienswijzen, opvatting van het college en de betekenis voor het voorgestelde beleid.

De zienswijzen en de gevolgen voor het beleidsvoornemen zijn in de vorm van een gethematiseerd tweekolommenstuk opgesteld (zie onder 6).

Een aantal reacties onderschrijft de nota op onderdelen, andere onderdelen geven aanleiding tot opmerkingen of zorgen.

Niet alle onderwerpen uit de gespreksverslagen of inspraakbrieven zijn hier vermeld. In de verslagen gaat het soms om verduidelijking of nadere toelichting over wat in de nota staat. Als het om een nieuw of expliciet gezichtspunt gaat of een belangrijke conclusie wordt deze in onderstaand overzicht vermeld.

Sommige reacties vragen om aan bepaalde aspecten aandacht te schenken zoals bijvoorbeeld het waarborgen van kwaliteit en urgente dienstverlening. Dit zijn punten die in de uitwerkingsfase van deze visienota meegenomen worden.

De reacties gemarkeerd met een sterretje * leiden tot aanpassing van de visienota.

¹ De andere aanbevelingen uit het rapport Ouderenproof worden opgenomen in een actieplan.

6. Weergave van de zienswijzen en de reactie van het college

Thema Inspreker Briefschrijver	Samenvatting zienswijze	Opvatting college
<i>Eigen verantwoordelijkheid en medeverantwoordelijkheid</i>		
Ingezetenenraad Wmo	De Ingezetenenraad is van mening dat er te optimistisch gesproken wordt over eigen verantwoordelijkheid, keuzevrijheid en solidariteit.	In de visienota Wmo gaan we uit van de eigen verantwoordelijkheid van mensen voor zichzelf én voor hun omgeving. Met deze keuze sluiten we aan op het beleid van de rijksoverheid. Eigen verantwoordelijkheid en keuzevrijheid worden met ingang van 2006 ook in de andere onderdelen van
Platform vermaatschappelijking GGZ Nieuwegein	Het platform geeft aan dat een deel van de inwoners sociaal kwetsbaar is en problemen heeft met eigen verantwoordelijkheid en het maken van keuzes. Dit punt en deze doelgroep is in de visienota teveel onderbelicht.	het zorgstelsel geïntroduceerd: de basisverzekering en de aanvullende ziektekostenverzekering. Voor gebruikers, aanbieders en financiers is dit een grote omslag. De komende jaren moeten we met elkaar en werkendewijs een nieuwe/goede balans vinden tussen eigen verantwoordelijkheid en medeverantwoordelijkheid.
Mw. R. Bik-Braspenning	Mw Bik stelt dat het hanteren van eigen verantwoordelijkheid harteloos is bij zieken en gehandicapten.	De gemeente realiseert zich heel goed dat een deel van de inwoners in Nieuwegein niet in staat is invulling te geven aan het begrip eigen verantwoordelijkheid. Het gaat hier om de groep kwetsbare mensen die zelfstandig of beschermd woont en problemen heeft met het aangaan van contacten en het ondernemen van de meest elementaire zaken zoals structuur aanbrengen in de dag, naar buiten gaan, etc. Het is de taak van de gemeente om mensen die de maatschappelijke ondersteuning het hardst nodig hebben, te helpen. Zonodig met een specifiek aanbod. Mensen helpen elkaar en als dat niet kan biedt de overheid hulp. Dat is de volgorde die wij hanteren. Overigens wordt deze volgorde ook gehanteerd in de Awbz (zie protocol gebruikelijke zorg van mensen voor elkaar: www.minvws.nl of www.ciz.nl).
Raad van Kerken	De Raad van Kerken is van mening dat eigen verantwoordelijkheid nooit de invulling mag krijgen van onverschilligheid. Zij maakt zich ongerust over de balans tussen eigen verantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid van de gemeente.	In de visienota staat dat wij de keuzevrijheid van mensen willen uitbreiden met bijv. meer mogelijkheden voor een PGB.

		Er is een groep inwoners die dat graag wil en waarschijnlijk wordt de gemeente ook wettelijk verplicht die keuze te bieden. De gemeente verplicht geen inwoners tot een PGB; zorg in natura blijft bestaan! In het Wmo loket zal cliëntenondersteuning een belangrijke spilfunctie innemen; juist om er voor te zorgen dat zieken en gehandicapten; sociaal/financieel kwetsbare mensen maatschappelijke ondersteuning krijgen. Hierover zijn wij in gesprek met de stichting MEE (onafhankelijk cliëntenondersteuners).
Stichting Welzijn Nieuwegein e.o.	Stichting Welzijn Nieuwegein is van mening dat de positieve potenties m.b.t. sociale cohesie in paragraaf 1.8 onnodig in een negatieve invalshoek worden geplaatst.	Met de betreffende passage in de visienota is bedoeld een aanzet te geven voor een onderzoek naar de risico's; een sterkte/zwakte analyse. Wij zien voldoende mogelijkheden om de potenties in onze samenleving te versterken maar willen tegelijkertijd onze ogen niet sluiten voor mogelijke risico's. Om die reden zullen wij in 2006 aan de hand van een model van de Vng een risico-analyse uitvoeren.
Vrijwilligers en mantelzorg		
Raad van Kerken	De Raad van Kerken plaatst een kanttekening bij de mogelijkheid om nieuwe vrijwilligers en mantelzorgers aan te trekken. Vrijwilligerswerk mag geen vorm van te indiceren hulp worden.	Uit onafhankelijk onderzoek onder de inwoners van Nieuwegein blijkt dat er een potentieel aan nieuwe vrijwilligers is van 18% (Omnibusonderzoek 2004/2005). Wij zien het als een belangrijke opdracht een groot deel van dat potentieel te enthousiasmeren voor een of andere vorm van vrijwilligerswerk. Eind 2005 zijn er verschillende projecten van start gegaan waarvoor de gemeente ook middelen beschikbaar heeft gesteld. Het aantrekken van nieuwe vrijwilligers, meer variatie in vrijwilligerswerk is al van start gegaan. Ook in 2006 staat het stimuleren/ versterken van het vrijwilligerswerk en de betrokkenheid van mensen bij elkaar en hun omgeving hoog genoteerd op onze agenda.
Vitras	Vitras is van mening dat de inschatting van het potentieel aan vrijwilligers te positief is. Vrijwilligerswerk moet beter worden gefaciliteerd.	Een van de actiepunten in de visienota Wmo is het versterken van de ondersteuningsstructuur van vrijwilligers en de ondersteuningstructuur van mantelzorgers.
Ouderenproof project	De aanbeveling van het project Ouderenproof is het ondersteunen van vrijwilligerswerk, voorzien in een flexibel aanbod vrijwilligerwerk, aantrekken van nieuwe gepensioneerde vrijwilligers, wijkgericht	

	werken van vrijwilligers, betere waardering voor mantelzorgers en vrijwilligers.	Inzet van vrijwilligers kunnen en willen we niet afdwingen. We kunnen wel de mogelijkheden van het vrijwilligerswerk zichtbaarder en toegankelijker maken. Door mensen direct in contact te brengen met de mogelijkheid van vrijwilligerswerk, neemt de kans op het gebruik ervan toe. De gemeenteraad heeft voor 2007 en 2008 € 25.000 beschikbaar gesteld voor de waardering van vrijwilligers. Het waarderen van vrijwilligers en mantelzorgers; betere beeldvorming van de vrijwillige informele dienstverlening heeft onze aandacht. De gemeente heeft bijv. op de dag van de Mantelzorg, 12 november jl. alle aanwezige mantelzorgers persoonlijk bedankt en voor cadeautjes gezorgd.
Mw. R. Bik-Braspenning	Mw Bik is van mening dat hulpvragers soms niet in staat zijn om mantelzorg te organiseren.	In het Wmo loket zal cliëntenondersteuning een belangrijke spilfunctie innemen. Het helpen organiseren van mantelzorg; andere vormen van informele vrijwillige dienstverlening; of het inschakelen van professionele ondersteuning zien wij als onderdeel van cliëntenondersteuning.
Ouderenproof project	De aanbeveling van het project Ouderenproof is rekening te houden met het manifest 10-voorwaardenplan.	De punten 1 t/m 9 zijn landelijke actiepunten. De gemeente houdt zich aan de definitieve wettekst en de daarin gestelde aanwijzingen voor de uitvoering. Punt 10 gaat over de voorzieningen voor mantelzorgers.
Ingezetenenraad	De Ingezetenenraad onderschrijft het belang van respijtzorg voor mantelzorgers als ook ondersteuning en uitbreiding vrijwilligerswerk.	In opdracht van de provincie Utrecht wordt momenteel het huidige regionale aanbod van respijtzorg (hulp en assistentie, tijdelijke opvang) in kaart gebracht.
Dhr. J. P. Bevaart, vrijwilliger van Vriendendienst en vertegenwoordiger van Platform GGZ provincie Utrecht	Dhr Bevaart is van mening dat respijtzorg en de ondersteuning van vrijwilligers heel belangrijk is.	Het organiseren van tijdelijke opvangmogelijkheden voor mantelzorgers en inwoners die afhankelijk zijn van mantelzorg maakt deel uit van het ondersteuningsaanbod van de gemeente. Het ondersteunen en begeleiden van vrijwilligers; het zorgen er de juiste match wordt gemaakt tussen vrijwilliger en het vrijwilligerswerk maakt deel uit van de projecten die dit jaar zijn gestart.

Dhr R.L. Verhagen, klantenraadslid van Thuiszorg Vitras	Dhr Verhagen is van mening dat de gemeente coulant moet omgaan met mensen met een uitkering die mantelzorg of vrijwilligerswerk doen.	In de visienota is als beleidsvoornemen vastgelegd dat in het uitvoeringsbesluit op de reïntegratieverordening nadere regels vastgesteld worden over ontheffing van de arbeidsverlichting voor mantelzorgers (4.3.4). Dit beleidsvoornemen wordt gerealiseerd bij de evaluatie en hernieuwde vaststelling van het gemeentelijk reïntegratiebeleid in de eerste helft van 2006.
Raad van Kerken *	De Raad van Kerken is het niet eens met de invulling van het begrip civil society in de visienota. Gepleit wordt voor een brede discussie.	Net als u spreken wij liever over de lokale ondersteuningsstructuur en de mogelijkheden/kansen in de lokale gemeenschap. Om die reden wordt in de visienota het begrip slechts tweemaal genoemd: 3.3 en 5.3.5 In de definitieve versie zullen wij het woord civil society vervangen door lokale gemeenschap. Wij nemen uw suggestie over en zullen in 2006 een maatschappelijk debat organiseren over de mogelijkheden van de lokale gemeenschap.
Stichting Welzijn Nieuwegein e.o.	Stichting Welzijn Nieuwegein pleit voor ruimere aandacht voor alle vormen van vrijwilligerswerk en niet alleen op het terrein van de zorg.	Wij onderschrijven uw punt dat er aandacht moet zijn voor alle vormen van vrijwilligerswerk. Het gaat er om het zelforganiserend vermogen van de samenleving op alle fronten te versterken. In het kader van de Wmo wordt het stimuleren van vrijwilligerswerk op dit terrein verder uitgediept.
Juridische borging -garantie op zorg -overgangsregeling		
Ingezetenenraad Wmo	De Ingezetenenraad is van mening dat de gemeente zorgplicht en gelijke behandeling binnen de kaders van de Wmo dient te accepteren. De overgang van Awbz-zorg naar Wmo moet goed en met prioriteit worden geregeld.	In de visienota Wmo staat dat de gemeente Nieuwegein de wet naar behoren zal uitvoeren. De zorgplicht die op onderdelen in de wet of in een algemene maatregel van bestuur wordt vastgelegd voert de gemeente uit. Er wordt een overgangsregeling gemaakt voor mensen die nu nog onder de Awbz hulp ontvangen. Ook daarbij geldt dat wij de aanwijzingen van de wetgever aanhouden. Zodra de wet definitief is, gaan wij deze regeling opstellen. Vervolgens informeren wij cliënten over de overdracht van de Awbz naar de Wmo en de zorgplicht van de gemeente.

Vitras	Vitras wijst op het belang van een goede overgang van Awbz naar Wmo; de moet overzichtelijk en gefaseerd plaatsvinden. Het aanbod dient toegankelijk te blijven voor kansarmen en kwetsbare mensen.	De protocollen en standaarden die door het CIZ voor de Awbz-producten zijn ontwikkeld, zijn ook bruikbaar onder de wetgeving Wmo. De definitieve wettekst zal aanwijzingen geven zodat Wmo-ondersteuning ook voor minder draagkrachtige burgers betaalbaar blijft.
Dhr. R.L. Verhagen, klantenraadslid van Thuiszorg Vitras	Dhr Verhagen pleit voor een ruimere toepassing van de overgangsregeling en van een ruimhartiger beleid t.a.v van mensen die voor 1945 zijn geboren.	Vanuit de Grondwet, de Algemene wet bestuursrecht en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur is de gemeente gehouden aan een gelijke behandeling in gelijke gevallen. Wij willen geen onderscheid maken op grond van leeftijd maar laten ons leiden door de mate waarin inwoners beperking ondervinden bij de maatschappelijke participatie.
Raad van Kerken	De Raad van Kerken is van mening dat het recht op zorg onvoorwaardelijk moet zijn en niet afhankelijk van de gebruikelijke zorg van het eigen netwerk.	In de Awbz wordt het protocol "Gebruikelijke zorg van mensen voor elkaar" gehanteerd bij de indicatiestelling (www.minvws.nl of www.ciz.nl). De gemeente neemt dit protocol over en hanteert dit bij de beoordeling of mensen in aanmerking komen voor individuele voorzieningen Wmo. Ook de uitgangspunten die momenteel in de Awbz worden gehanteerd voor mantelzorg, nemen wij over. In de visienota Wmo geven wij de financiële en economische redenen aan waarom de rijksoverheid de verzorgingsstaat wijzigt. Wij kiezen niet voor een versoepeling/verruiming van de huidige mogelijkheden aan zorg en ondersteuning.
COSBO	De COSBO is van mening dat de zorg niet gebudgetteerd moet worden. Het recht op zorg moet verankerd worden. De COSBO meent dat de consequentie van indicatiestelling door de gemeente kan zijn dat de wethouder een verblijfsindicatie zal toewijzen om de kosten beheersbaar te houden.	In de wet staat dat de gemeente de <u>individuele voorzieningen</u> moet vastleggen in een verordening. Bovendien zal er voor een aantal onderdelen een zorgplicht worden aangegeven (op dit moment is de wet nog niet definitief vastgesteld). Op basis van een verordening, productenboek individuele voorzieningen Wmo en protocollen zorgt de gemeente dat burgers in gelijke gevallen een gelijkwaardige oplossing geboden krijgen.

		Dit houdt dus een open eindregeling in voor voorzieningen die opgenomen zijn in een verordening. Inwoners die na beoordeling/ indicatiestelling in aanmerking komen voor een individuele voorziening ontvangen van de gemeente een schriftelijke bevestiging: een zogenoemde beschikking. Dit traject staat open voor beroep en bezwaar. De toegang tot de Awbz is centraal geregeld via het CIZ en gestandaardiseerd. Gemeenten in Nederland hebben geen beïnvloedingsmogelijkheden t.a.v. het afgeven van een verblijfsindicatie. Het is eerder andersom als gemeenten aantoonbaar hun inwoners onvoldoende maatschappelijke ondersteuning bieden (de Wmo onvoldoende uitvoeren), zal de Awbz geen reden zien voor het afgeven van een verblijfsindicatie.
--	--	---

Informatie, voorlichting en het Wmo Loket

Dhr. R. L. Verhagen, klantenraadslid van Thuiszorg Vitras	Dhr Verhagen is van mening dat de gemeente moet zorgen voor goede communicatie richting gebruikers van voorzieningen.	Wij waarderen uw aandachtspunt. Zodra de wet definitief is en wij dus precies weten welke prestaties de gemeente op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning moet bieden, informeren wij inwoners en gebruikers van voorzieningen. Wij zullen zorgen voor algemene informatie en voor meer specifieke informatie voor mensen die nu nog onder de Awbz vallen (overgangsregeling). De gemeente zal dat op verschillende manieren doen. Hiervoor hebben wij een communicatieplan gemaakt dat u als bijlage bij de visienota Wmo aantreft.
Ingezetenenraad	De Ingezetenenraad pleit voor deskundige bemensing van het Wmo-loket en "warme" verwijzing.	In de visienota geven wij aan dat het Wmo-loket bemenst wordt door een team van deskundigen/professionals. Wij willen dat in het loket ook een "voorpost" komt van het
Ouderenproof project	De aanbeveling van het project Ouderenproof is het zorgdragen voor 1-loket voor zorg en dienstverlening.	samenwerkingsverband vrijwilligerswerk en mantelzorg om bezoekers van het loket te attenderen op de mogelijkheden van informele dienstverlening. Een aantal vragen van bezoekers van het Wmo loket zullen te specialistisch zijn om aan de balie af te wikkelen. In de vorm van een afspraken spreekuur en/of met de inzet van cliëntenondersteuners wordt Wmo

Platform vermaatschappelijking GGZ Nieuwegein	Het platform is van mening dat de loketfunctie moet worden ingericht vanuit het perspectief van de klant; geen omslachtige constructies.	hulpverlening ingeschakeld (warme verwijzing). In de tweede nota van wijzigingen (kamerstuk, november 2006) staat dat er wellicht nog nadere aanwijzingen komen voor de afstemming Awbz- Wmo indicaties. Deze aanwijzingen wachten we dus even af. Het CIZ wordt centraal aangestuurd; de indicatiestelling is niet meer integraal. In toenemende mate wordt gewerkt met mandaten en digitale indicatiestelling. Een gezamenlijk fysiek loket lijkt "ingehaald" door de digitale mogelijkheden. In de backoffice zal de gemeente de samenwerking met het CIZ zoeken. Net als aanbieders zullen wij nagaan of we ook gebruik kunnen maken van het inlogsysteem van het CIZ. Ook zullen wij de mogelijkheden onderzoeken om over de indicaties Awbz/boordelingen voor de Wmo gezamenlijk afspraken te maken om te voorkomen dat de klant langs meerdere loketten moet. In de uitwerkingsfase komt uw punt aanbod.
Stichting Welzijn Nieuwegein e.o.	Stichting Welzijn Nieuwegein is van mening dat het Wmo loket en het integraal jeugdbeleid/loket op elkaar moeten worden afgestemd.	In verband met de Wet op de Jeugdzorg is het noodzakelijk om, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wmo, aan de slag te gaan met het sluitend maken van de keten voor jeugdigen. Hiervoor zijn reeds afspraken gemaakt met de provincie Utrecht en de gemeenten in de regio. De afstemming van het Wmo loket en het integraal jeugdloket heeft onze aandacht. Begin 2008 worden de preventieve voorzieningen voor jeugdigen en hun opvoeders geïntegreerd in het Wmotraject. We houden de mogelijkheid open dat opvoedingsondersteuning wordt geïntegreerd in het Wmo-loket.
Mitros	Ondersteunt en onderschrijft het belang van een Wmo loket en het inrichten van informatiepunten in de wijk o.a. JWZ.	In de visienota Wmo wordt de basis gelegd voor de vormgeving van het Wmoloket. In de uitwerkingsfase wordt de inrichting van een Wmoloket en de relatie met informatiepunten in de wijk verder ingevuld.

Beoordeling c.q. indicatiestelling

Ingezetenenraad	De Ingezetenenraad is van mening dat de indicatiestelling Wmo onafhankelijk vorm dient te krijgen. Indiceren, toekennen en hulpverlening dienen vanaf de start Wmo adequaat te functioneren.	De ontwikkelingen rond de indicatiestelling door het CIZ zijn in een stroomversnelling geraakt. De huidige werkwijze van het CIZ is niet langer integraal maar claimgericht (versnipperd) en de onafhankelijkheid is uitgewerkt in een achteraf toetsing van de aan zorgaanbieders gemandateerde indicatiestelling. Het afgelopen half jaar is er om de kosten van de indicatiestelling te verminderen nog meer gestandaardiseerd en wordt er gewerkt met digitale mandatering door huisartsen en zorgaanbieders. Deze ontwikkelingen gaan in hoog tempo door. Intakers van het CIZ doen in afnemende mate eigen onafhankelijk en persoonlijk onderzoek.
COSBO	De COSBO pleit voor onafhankelijke indicatiestelling waarbij mantelzorg niet meetelt voor de indicatie huishoudelijke verzorging.	
Mw. R. Bik-Braspenning	Mw Bik is van mening dat bij het indiceren de (on)mogelijkheden van de mantelzorg moeten worden meegewogen.	Deze werkwijze van het CIZ (toetsing achteraf) is niet zo veel anders dan het voorstel in onze visienota. Daarin stellen wij voor zelf de beoordeling voor het Wmopakket te doen door het huidige Wvg-team en steekproefsgewijs toetsing te laten uitvoeren door het CIZ. Verder denken we dat de belangen van de inwoners voldoende gewaarborgd worden door een verordening, protocollen, <u>onafhankelijk</u> klantentevredenheidsonderzoek, het volgen van het aantal klachten en bezwaren, jurisprudentie Wmo. De beoordeling voor individuele Wmo-voorzieningen moet uiteraard vanaf de start goed functioneren. Gemeente Nieuwegein heeft ervaring met het zelf uitvoeren van de beoordeling: de Wvg. In het kader van het traject Robuuste Rio zijn medewerkers van de unit Wvg geschoold in het afgeven van Awbzindicaties. Deze ervaring zien wij als een pluspunt. Wij vinden een integrale indicatiestelling belangrijk en willen dit in 2006 verder uitwerken. In de Awbz wordt het protocol "Gebruikelijke zorg van mensen voor elkaar" gehanteerd bij de indicatiestelling.

		De gemeente neemt dit protocol over en hanteert dit bij de beoordeling of mensen in aanmerking komen voor individuele voorzieningen Wmo. De gemeente neemt ook de uitgangspunten over die momenteel voor de Awbz worden gehanteerd m.b.t. mantelzorg. Dit staat in de nota in paragraaf 5.3
Het huidige aanbod in relatie tot de Wmo -subsidieregelingen -de kwaliteit van het aanbod		
COSBO	De COSBO is van mening dat de gemeente verantwoordelijkheid is voor de kwaliteit en dit ook moet controleren.	De Kwaliteitswet zorginstellingen blijft van kracht voor huishoudelijke verzorging; de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen en de Wet klachtrecht cliënten zorgsector (zie conceptwettekst Wmo). Daarnaast bepaalt de gemeente zelf hoe zij de kwaliteit zal waarborgen. In de visienota stellen wij dat elke door de gemeente gefinancierde instelling jaarlijks een kwaliteitsverslag opstelt. Wij zullen elke 2 jaar een klantentevredenheidsonderzoek laten uitvoeren door een onafhankelijke organisatie. Ook zullen wij bij de inkoop en aanbesteding zorgdragen voor heldere kwaliteitseisen. De gemeente is er voor de burger; de waardering van de geleverde Wmoproducten en Wmo dienstverlening is voor ons belangrijk.
Ingezetenenraad	De Ingezetenenraad pleit voor het handhaven van het huidige kwaliteitsniveau huishoudelijke verzorging.	In de Awbz, huishoudelijke verzorging, wordt geïndiceerd op verschillende kwaliteitsniveaus. Afhankelijk van de definitieve wettekst zullen wij meerdere kwaliteitsniveaus aanhouden. Wij gaan daarbij uit van goedkoopst <u>adequaat</u> zoals we dat ook bij de huidige uitvoering van de Wvg hanteren. Een betaalbaar vangnet, een van de speerpunten in de visienota, is hierbij uitgangspunt.
KeesTrimbos stichting	De Kees Trimbos stichting vraagt zich af of de stichting kan rekenen op continuering= uitgaan van dezelfde bedragen (131.000) zoals zij die in de voorgaande jaren van het Zorgkantoor kreeg (ZVP-regeling)?	In het signalement subsidieregelingen van VWS en de VNG staat dat de gemeenten beleidsvrijheid hebben over het voortbestaan van dit soort projecten (pag 13). Tot op heden hebben wij geen specifieke gegevens over het huidige gebruik en de budgetten van de subsidieregelingen die overgebracht worden naar de Wmo.

		Ondanks ons herhaald verzoek levert Zorgkantoor Utrecht deze gegevens niet. Dat maakt het voor de gemeente erg lastig om toezeggingen te doen. Uit het Kernrapport Wmo (www.zois.databank.nl) weten we alleen dat Nieuwegein voor alle subsidieregelingen die over gaan naar de Wmo in totaal € 205.300 zal ontvangen. In de toekomst zal dit bedrag waarschijnlijk groeien naar € 238.800. Het is ons bijvoorbeeld onbekend of uw organisatie de enige aanbieder van cliëntgestuurde initiatieven of zogenoemde ongebonden schilvoorzieningen is die actief is in en voor Nieuwegein. En ook weten we het huidige gebruik en uitgaven niet bij deze specifieke subsidieregeling Zorgvernieuwing GGZ. Uw zorgpunt kunnen wij goed begrijpen. Als gegevens van het Zorgkantoor achterwege blijven, zullen wij zelf een inventarisatie uitvoeren naar het gebruik van de subsidieregelingen in Nieuwegein.
Platform vermaatschappelijking GGZ Nieuwegein	Het platform is van mening dat als de gemeente voorzieningen treft voor opvang van dak en thuislozen, deze doelgroep vanzelf in beeld komt.	Er is in 2005 bij organisaties nagevraagd of er dak en thuislozen in Nieuwegein zijn. Geen van de organisaties kent inwoners van Nieuwegein die dak- en thuisloos zijn. De verkopers van Straatnieuws bij de winkelcentra in Nieuwegein komen uit Utrecht. De gemeente gaat het komende jaar afspraken maken met de stad Utrecht over de openbare geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijke opvang en verslavingszorg (prestatievelden 7,8 en 9 in de Wmo). Utrecht ontvangt van de rijksoverheid middelen voor opvangvoorzieningen waarvan ook de inwoners uit de regio gebruik kunnen maken. Daarnaast subsidieert de gemeente structureel sociaal pension De Boka in IJsselstein waar jaarlijks een tiental mensen uit Nieuwegein gebruik van maakt. Wij willen de komende jaren meer doen aan preventie om te voorkomen dat mensen afglijden naar een marginaal bestaan.

Dhr. J. P. Bevaart, vrijwilliger van Vriendendienst en vertegenwoordiger van Platform GGZ provincie Utrecht	Dhr Bevaart vraagt of de gemeente iets regelt voor de urgente zorgbehoefte buiten kantooruren.	Uw punt van de 24 uren bereikbaarheid en beschikbaarheid voor urgente situaties nemen wij mee bij de uitwerking. Daarnaast is dit een van de kwaliteitseisen bij het inkopen van producten en dienstverlening die straks onder de Wmo vallen. Ons uitgangspunt zal zijn aansluiting te vinden bij het huidige niveau van urgente/onvoorziene dienstverlening.
Dhr. R. L. Verhagen, klantenraadslid van Thuiszorg Vitras	Dhr Verhagen is van mening dat de gemeente rekening moet houden met een diverse groep gebruikers. Er is geen homogene groep.	Om de ondersteuning zo gewoon mogelijk te laten zijn én om de uitvoering van de Wmo betaalbaar te houden gaan we uit van de volgende spelregels. Collectieve voorzieningen eerst, waarbij het algemeen aanbod voor gaat op het specifiek aanbod. Bij individuele voorzieningen gaat we er van uit dat "voorliggende voorzieningen" (gebruikelijke zorg) eerst worden benut. Bij individuele voorzieningen wordt het principe gehanteerd van: gezamenlijk gebruik waar mogelijk en individueel gebruik waar noodzakelijk. Met andere woorden: maatwerk is en blijft dus mogelijk ook onder de Wmo.
PGB		
Mw. R. Bik-Braspenning	Mw Bik is van mening dat mensen moeten kunnen kiezen tussen PGB en zorg in natura.	In de visienota stellen wij dat mensen keuzevrijheid hebben tussen een PGB en zorg in natura. De gemeente verplicht geen inwoners tot een PGB; zorg in natura blijft bestaan.
Vitras	PGB is meestal niet geschikt voor kwetsbare mensen.	
Financiën en verantwoording Regelgeving		
Ingezetenenaad	De Ingezetenenaad is van mening dat de financiële middelen voor vier jaar geoormerkt moeten worden. Het anti-cumulatiebeding eigenbijdrage wordt onderschreven.	In de bijlage bij de visienota is een overzicht opgenomen van de huidige voorzieningen en middelen die straks onder de werking van de Wmo vallen. De middelen die de gemeente ontvangt voor de voorbereiding en uitvoering van nieuwe taken Wmo worden onder gebracht in de post Wmo van de gemeentebegroting. Als zodanig zijn deze middelen traceerbaar en controleerbaar. In de visienota Wmo wordt voorgesteld om voor een periode van 4 jaar een

Platform vermaatschappelijking GGZ Nieuwegein	Het platform wijst op de gevolgen van cumulatie eigen bijdragen voor de gemeente. Geormerkte Wmo middelen moeten worden besteed aan de doelgroepen Wmo.	egalisatiefonds in te stellen om schommelingen op te kunnen vangen. Het college acht het instellen van een egalisatiefonds bij kerntaken overbodig. Als helder beargumenteerd kan worden dat er in een jaar middelen tekort zijn, kan altijd een beroep worden gedaan op de algemene middelen. Daar staat tegenover dat wanneer er in een jaar Wmo-middelen niet zijn gebruikt, deze terugvloeien naar de algemene middelen. Een fonds is voor financiering dus niet echt nodig. Om dezelfde reden is bij de invoering van de WWB ook geen egalisatie- of schommelfonds ingesteld. Wij verwachten dat er in de definitieve wettekst Wmo bepalingen worden opgenomen over de eigen bijdrageregeling voor individuele voorzieningen zoals bijv. voor huishoudelijke verzorging. Vanuit de kaders die de rijksoverheid aangeeft zullen wij een eigen bijdrageregeling uitwerken en apart over besluiten. Het is te vroeg om nader in te gaan op de gevolgen van het anti cumulatiebeding voor het gemeentelijke budget. Omdat de definitieve wettekst niet bekend is, kunnen wij nog geen inschatting maken van de uitvoeringskosten.
Ouderenproof project	De aanbeveling van het project Ouderenproof is dat thuiszorg betaalbaar en bereikbaar moet blijven.	
COSBO	De COSBO vraagt hoe hoog de uitvoeringskosten Wmo zullen zijn voor de gemeente. Ook is er de vraag hoe de gemeente omgaat met de gevolgen van het anti-cumulatiebeding op het beschikbare budget.	
Stichting Welzijn Nieuwegein e.o.	Stichting Welzijn Nieuwegein pleit voor het behoud van de subsidie aan de SWN.	Het behoud van subsidie aan de SWN is grotendeels afhankelijk van de activiteiten die de stichting organiseert en de resultaten die worden bereikt. Voor het flexibel pakket welzijnswerk houden wij de mogelijkheid van aanbesteding open.

KeesTrimbos stichting	De Kees Trimbos stichting vraagt naar de interpretatie van de regelgeving art. 2.5.2 Cebeonrapport (verdeelsleutel 1 ^e tranche). Worden de subsidiebedragen vanuit het Zorgvernieuwingsfonds (ZVP-gelden) overgeheveld naar gemeente Nieuwegein?	Uw project wordt gesubsidieerd op grond van de subsidieregeling Zorgvernieuwingsprojecten GGZ. Net als u concluderen wij uit het Cebeonrapport dat op basis van gegevens over de jaren 2003 en 2004 de middelen naar Nieuwegein worden overgeheveld. Een specificering van het totaal budget subsidieregelingen is momenteel niet beschikbaar en ontbreekt. Om die reden kunnen we niet anders dan uiterst terughoudend/voorzichtig reageren op uw vraag.
Vitras	Vitras vraagt dringend aandacht voor de onnodige administratieve belasting van zorgaanbieders.	Wij zullen bij het ontwerpen van een verantwoordingsmodel voor burgers (PGB) en voor aanbieders (zorg in natura) met zowel PGBhouders als enkele aanbieders overleggen over een werkbare constructie.

Samenwerken		
Ouderenproof project	De aanbeveling van het project Ouderenproof is te zorgen voor betere samenwerking tussen organisaties. Daarnaast moet er betere afstemming komen tussen vrijwilligers en professionals.	Alle partijen hebben een verantwoordelijkheid om op constructieve wijze samen te werken en de dienstverlening op elkaar af te stemmen in het belang van de klant. Waar mogelijk stimuleert de gemeente deze samenwerking o.a. door het bieden van gesprekstafels (platform wonen, welzijn en zorg, wijkgericht werken, wijkconferenties, etc). De afstemming tussen professionals en vrijwilligers is een van onze actiepunten in 2006. In overleg met partijen zullen wij hiervoor een structuur ontwikkelen. Uw punt heeft onze aandacht.
Sociale infrastructuur -collectieve versus individuele voorzieningen		
Stichting Welzijn Nieuwegein e.o.	De Stichting Welzijn Nieuwegein pleit, met het oog op versterken van onderlinge betrokkenheid, voor het investeren in een goede wijkinfrastructuur.	In de accommodatienota 2005 wordt ingegaan op de investeringen in de wijk; de gebouwen. In de visienota wordt het belang van een duurzaam sociale infrastructuur onderschreven met gerichte actiepunten voor de komende 4 jaar.
Vitras	Vitras pleit voor duurzame investering in de lokale sociale infrastructuur.	Het versterken van de betrokkenheid van mensen bij elkaar en de medeverantwoordelijkheid van de gemeente staan als speerpunt hoog genoteerd.
Stichting Vriendendiensten	Stichting Vriendendiensten vraagt hoe de gemeente de activiteiten van Vriendendienst labelt: als individuele of collectieve voorziening. Welke consequentie heeft die indeling voor de financiering en pgb.	Het activiteiten aanbod van Vriendendienst zien wij als een specifiek onderdeel van het collectieve voorzieningenpakket van de gemeente Nieuwegein. Als mensen, door een beperking, onvoldoende gebruik kunnen maken van de algemene voorzieningen zoals de buurthuizen of sportactiviteiten, zorgt de gemeente voor een specifiek aanbod. Op die manier kunnen ook mensen met een psychische beperking meedoen aan de Nieuwegeinse samenleving. Het collectieve aanbod valt buiten het bereik van een PGB. Vergelijk het met inwoners die wel gebruik kunnen maken van buurthuisfaciliteiten of de reguliere sportvoorzieningen; ook zij kunnen geen PGB krijgen voor deze collectieve voorzieningen.

Woonservicewijken

Ouderenproof project	De aanbeveling van het project Ouderenproof is het realiseren van woonzorgzones en wijksteunpunten.	De gemeente is samen met instellingen gestart met het stapsgewijs realiseren van woonservice wijken in Nieuwegein.
Mitros	Mitros onderschrijft en ondersteunt de uitbreiding van levensloopbestendige woningen; het realiseren en inrichten van woonservicezones; betere benutting en uitstraling van ontmoetingsplekken.	Op basis van een afsprakenkader voor nieuwbouw worden in de loop van de komende jaren ruim 1500 woningen gebouwd. Een betere benutting en uitstraling van ontmoetingsruimten is belangrijk. Wij zijn verheugd dat Mitros een woning aan het Nijpelsplantsoen inricht als "huiskamerwoning". De SwN organiseert voor deze ontmoetingsruimte samen met bewoners activiteiten. Dit soort kansen en initiatieven vanuit de samenleving waarderen wij zeer.

Participatiemodel

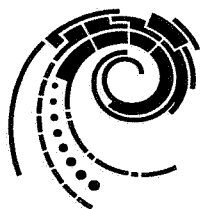
Stichting Welzijn Nieuwegein e.o.	Stichting Welzijn Nieuwegein is van mening dat de rol van ondersteuningsorganisaties van vrijwilligers onduidelijk in het participatiemodel is omschreven.	Het participatiemodel in de visienota is een eerste schets die, samen met belanghebbenden, nog verder moet worden "fijngeslepen". De rol van ondersteuningsorganisaties van vrijwilligers komt nog aan de orde in de uitwerkingsfase. Begin 2006 starten wij hiermee en zullen zeker in overleg met belanghebbende partijen uw punt uitwerken.
Raad van Kerken	De Raad van Kerken is het niet eens met het participatiemodel dat de kerken positioneert als aanbieders van vrijwillige informele dienstverlening. Er zijn ook zorgen of participatie wel serieus wordt opgepakt door de gemeente.	Uw zorg omtrent het serieus nemen van de burger zien wij als onze "opdracht". De gemeente is er voor de burger; niet meer en niet minder. Wij vinden het belangrijk om zorgvuldig te zijn en ook om de belangen en gevoelens die er in onze stad zijn tegen elkaar af te wegen. Dat is ook het hoe het hoort. Deze werkwijze vraagt wel de nodige tijd, overleg én vertrouwen. Het is niet voor alle gebruikers van voorzieningen/hulpvragers vanzelfsprekend dat kerken zich aan de vraagkant positioneren; hoe goed uw bedoelingen ook zijn. Partijen staan er verschillend in zo is ons gebleken. Sommige (groepen) gebruikers van voorzieningen stellen het niet op prijs dat anderen namens hen spreken.

		Van oudsher bieden kerken informele vrijwillige dienstverlening aan hun leden en aan een ieder die daar behoefte aan heeft. Hoewel de vrijwilligers vanuit hun kerkelijke inspiratie en medemenselijkheid schouder aan schouder naast en soms namens hulpvragers optreden, ziet de gemeenten de kerken als een organisatie van vrijwilligers. Wij nodigen in 2006 u en andere belanghebbende partijen uit om te komen tot een praktisch werkbaar participatiemodel
Stichting Vriendendiensten	Stichting Vriendendiensten vraagt hoe de gemeente de organisatie ziet: als organisatie van vrijwilligers of als professionele organisatie.	Er zijn in Nieuwegein verschillende organisaties van vrijwilligers die in verband met de coördinatie een betaalde kracht in dienst hebben. De gemeente ziet deze organisaties als aanbieders van vrijwillige informele dienstverlening. Er zijn in Nieuwegein ook professionele organisaties die werken met vrijwilligers. De gemeente ziet deze organisatie als professionele aanbieders.
<i>Juiste weergave van feiten in de visienota</i>		
Stichting Welzijn Nieuwegein	Stichting Welzijn Nieuwegein mist onderbouwing van gebruikte data op pag.34 van de visienota.	De gemeente heeft voor de samenstelling van de visienota gebruik gemaakt van verschillende bronnen. In de bijlage van de visienota worden de geraadpleegde bronnen op een rijtje gezet. Een nadere onderbouwing is op die wijze na te lezen/controleerbaar.
Platform vermaatschappelijking GGZ Nieuwegein	Het platform vindt de inventarisatie van mensen met een psychische beperking onvolledig.	Vanwege de leesbaarheid is voor elke doelgroep volstaan met het weergeven van de belangrijkste bevindingen over de maatschappelijke participatie (1 A4). Uw aanvullingen zijn niet in strijd met de weergave in de visienota. In de bijlage van de visienota worden de geraadpleegde bronnen op een rijtje gezet. Geïnteresseerden kunnen deze bronnen raadplegen voor een volledig overzicht.
COSBO	De COSBO zet vraagtekens bij de toelichting op de tabel gebruikers van Wmo voorzieningen in de toekomst.	Wij zien geen verschil van mening met uw punt. Het totaal van de tabel is onze richtlijn; het aantal gebruikers van Wmo-voorzieningen in de toekomst is naar schatting 14.900 mensen waarvan 5600 cliënten.

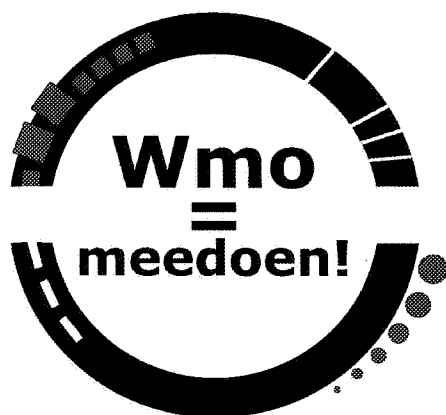
Platform vermaatschappelijking GGZ Nieuwegein *	Voorstel tot wijziging van de bijlage inventarisatie loketten.	Wij zullen uw voorstel voor het wijzigen van de bijlage verwerken in de update van de gedrukte versie en de bijlage aanpassen op de website: www. Nieuwegein.nl
Stichting Vriendendiensten *	Stichting Vriendendiensten vraagt de gemeente om een wijziging aan te brengen in de bijlage. Vriendendienst is ondergebracht bij de SWN maar voert zelfstandig beleid. Vriendendienst wil apart als aanbieder worden genoemd.	
Marktwerving		
Dhr Sluis Van der Steen	Dhr Sluis pleit voor het afstand nemen van het marktmodel en te kiezen voor de menselijke maat. Er zijn alternatieven voor inkoop en aanbesteding.	De gemeente is gehouden aan de Europese regels die er zijn voor inkoop en aanbesteding. Met de overgang van de huishoudelijke verzorging naar de Wmo is dit dus een nieuw element en een direct uitvloeisel van het introduceren van het marktdenken in de gezondheidszorg. Er is dus beslist geen sprake van keuzevrijheid voor de gemeente Nieuwegein om wel of niet te gaan aanbesteden (zie ook de informatie van VWS/VNG op www.invoeringwmo.nl). De gemeente heeft al enige jaren ervaring met de Europese regelgeving bijv. bij de inkoop van reïntegratietrajecten en rolstoelen. Onderdeel van aanbesteding is het schrijven van een bestek: product en kwaliteitseisen. Bij aanbesteding is de prijs een van de vele factoren. Andere belangrijke factoren voor ons zijn: bekwaamheid van het personeel, aanpak van dienstverlening, ervaring, kwaliteit en continuïteit.
COSBO	De COSBO vraagt zich af of de gemeente Europese aanbesteding aan kan en hoe zij kwaliteit en betrouwbaarheid waarborgt.	
Rol van de gemeente		
Vitras	Vitras pleit voor de waarde van bestaande netwerken en relaties. In de loop van de jaren is veel geïnvesteed in werkwijzen en deskundigheid.	De gemeente is gehouden aan de Europese regels die er zijn voor inkoop en aanbesteding. Met de overgang van de huishoudelijke verzorging naar de Wmo is dit dus een nieuw element en een direct uitvloeisel van het introduceren van het marktdenken in de gezondheidszorg.

2006 - 021

Nieuwegein

Programma's en projecten

Visienota

Wet maatschappelijke ondersteuning

Raadsnummer

Datum 27 september 2005

Auteur Projectgroep Wmo

A. de Gier, J. Boersen, I. Leene, P. Gorter

Versie Gereed voor inspraak

Inhoudsopgave

Inleiding	7
Samenvatting en lijst van beslispunten	11
1 Gebruikersgroepen en aandachtsvelden in de Wmo	21
1.1 Algemene schets van Nieuwegein	21
1.2 Gebruikers van de Wmo	22
1.3 Ouderen in Nieuwegein	23
1.3.1 Gezondheid en zelfredzaamheid van ouderen	24
1.3.2 De woonsituatie van ouderen en hun verhuishwensen	24
1.3.3 Maatschappelijke participatie van ouderen	25
1.4 Mensen met een lichamelijke beperking	27
1.4.1 Maatschappelijke participatie van mensen met een lichamelijke beperking	27
1.5 Mensen met een verstandelijke beperking	29
1.5.1 Maatschappelijke participatie van mensen met een verstandelijke beperking	29
1.6 Mensen met psychische problemen	31
1.6.1 OGGZdoelgroepen in Nieuwegein	31
1.6.2 Maatschappelijke participatie van mensen met psychische problemen	32
1.7 Mantelzorg en Vrijwilligerswerk	33
1.7.1 Mantelzorg	33
1.7.2 Problemen van mantelzorgers	34
1.7.3 Vrijwilligerswerk	34
1.8 Sociale cohesie in Nieuwegein	36
1.8.1 Interesse en betrokkenheid in Nieuwegein	36
1.8.2 Contacten met anderen	36
1.8.3 Leefbaarheid	37
2 Het voorzieningen aanbod en het gebruik in Nieuwegein	39
2.1 Welzijnsvoorzieningen	39
2.2 Algemeen Maatschappelijk Werk	42
2.3 Wet voorzieningen gehandicapten	42
2.4 Het aanbod aan zorgwoningen in relatie tot de behoefte	43
2.5 Huishoudelijke verzorging	43
2.6 Persoonsgebondenbudgetten	45
2.7 Financiering en eigen bijdrage	45
2.7.1' Eigen bijdrage en inkomensgrenzen	45
2.8 Gezondheidsvoorzieningen in Nieuwegein	45
2.9 Bekendheid en gebruik van specifieke voorzieningen	46

3	De visie van Gemeente Nieuwegein	49
3.1	Nieuwegein kiest voor een toename van onderlinge betrokkenheid	49
3.2	Eigen verantwoordelijkheid van burgers	51
3.3	Klaar staan voor de medemens	53
3.4	Zelfstandig blijven	55
3.5	Betaalbaar vangnet	57
3.6	Duidelijke rol van de gemeente	60
3.7	De relatie tussen de speerpunten en de prestatievelden	62
3.8	Gefaseerde invoering van de Wmo	63
4	De aansluiting van de Wmo op lokaal beleid	65
4.1	Nieuwegein Kiest	65
4.2	Woonvisie 2005	66
4.2.1	Gemeentelijke verantwoordelijkheid	66
4.2.2	Prestatieafspraken woningcorporaties	67
4.2.3	Beleidsvoornemens	67
4.2.4	Beleidsvoornemens Wonen	68
4.3	Reïntegratiebeleid in Nieuwegein	69
4.3.1	Een opdracht voor mensen met een Wwb-uitkering?	69
4.3.2	Het gemeentelijk reïntegratiebeleid	69
4.3.3	De uitvoeringspraktijk	69
4.3.4	Beleidsvoornemens reïntegratie-Wmo	70
4.4	Regionalisering	70
5	Mee doen in Nieuwegein: uitwerking van de visie	73
5.1	Individuele voorzieningen: zorg in natura of een persoonsgebonden budget	74
5.1.1	Het wetsontwerp over Pgb en zorg in natura	74
5.1.2	Wat is een PGB?	74
5.1.3	Waarom een PGB?	74
5.1.4	Voor- en nadelen	75
5.1.5	Beslispunten PGB en zorg in natura	76
5.2	Participatie van gebruikers en aanbieders	77
5.2.1	Het wetsontwerp over participatie	77
5.2.2	Doelen van participatie	77
5.2.3	Uitgangspunten participatie model	78
5.2.4	Het Nieuwegeinse participatiemodel	79
5.2.5	Huidige adviesvormen	79
5.2.6	Nieuw initiatief	81
5.2.7	Projectmatige en incidentele vormen van participatie	82
5.2.8	Beslispunten Participatie van gebruikers en aanbieders	82
5.3	Vrijwilligerswerk en Mantelzorg	85
5.3.1	Definities	85
5.3.2	Uitgangspunten in de Wmo	85
5.3.3	Huidige stand van zaken	87

5.3.4	Visie van de gemeente	87
5.3.5	Beleidsvoornemens	88
5.3.6	Beslispunten Vrijwilligers en mantelzorg	90
5.4	Het Wmo-voorzieningenpakket	91
5.4.1	Het huidige voorzieningenpakket	91
5.4.2	Nieuwe taken	91
5.4.3	Overgangsregeling Wvg en huishoudelijke zorg	92
5.4.4	Beleidsvoornemen	92
5.4.5	Beslispunten Wmo-voorzieningenpakket	93
5.5	Toegang tot de Wmo: de beoordeling	94
5.5.1	De huidige situatie	94
5.5.2	De toegang tot de Wmo	95
5.5.3	De beoordeling van vangnetvoorzieningen in de Wmo	95
5.5.4	Beslispunten Toegang en Beoordeling:	97
5.6	Het Wmo loket	98
5.6.1	Voor wie is het loket	98
5.6.2	De diepte van het loket	99
5.6.3	Kwaliteitseisen	99
5.6.4	Waar komt het fysieke Wmo-loket	100
5.6.5	Sociale kaart	101
5.6.6	Aansluiting bij andere loketten	102
5.6.7	Beslispunten Loket:	102
6	Financiën	105
6.1	Nieuwe taken in de Wmo	105
6.2	Inkomsten Wmo	105
6.3	Eigen bijdrage en financiële tegemoetkomingen	106
6.4	Risicoparagraaf	107
6.5	Visie van de gemeente	108
6.6	Beslispunten financiering van de Wmo	109
7	Communicatie	111
7.1	Doelgroepen en doelstellingen	111
7.2	Communicatiemiddelen	112
7.3	Fasering	113
7.4	Reeds gerealiseerde activiteiten	113
7.5	Beslispunten communicatie	113

Bijlage

Inleiding

"Meedoen" is de kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijke doel van de Wmo. Dat meedoen geldt voor iedereen, jong en oud, ongeacht maatschappelijke of economische positie, ongeacht of iemand beperkingen heeft of niet. Veel mensen hebben daar geen probleem mee; voor anderen is het minder vanzelfsprekend. De Wmo gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van mensen en verwacht ook veel van de mogelijkheden in de lokale ondersteuningsfeer.

Wettelijke kader

In de Wet maatschappelijke ondersteuning worden de Wet voorzieningen gehandicapten, de Welzijnswet, een deel van de Wet collectieve preventie volksgezondheid en onderdelen van de Algemene wet bijzondere ziektekosten opgenomen. Ook worden een aantal subsidieregelingen toegevoegd aan de Wmo.

Op 30 mei is het wetsvoorstel naar de Tweede kamer gestuurd. Pas na goedkeuring door het parlement, is de Wmo een feit. De verwachting is dat de tweede en de eerste kamer in het najaar het wetsvoorstel behandelen. In de conceptwettekst wordt gesproken over invoering van de Wmo op 1 juli 2006. Er zijn echter ook signalen dat de invoering per 1 januari 2007 plaats gaat vinden. Wat de invoeringsdatum ook wordt de staatssecretaris wil de huishoudelijke verzorging in één keer overhevelen van de Awbz naar de Wmo. Via een motie (Motie-Vietsch) heeft een kamermeerderheid dat afhankelijk gesteld van de resultaten van een aantal pilots.

Het algemene sturingsprincipe in de Wmo is de beleidsvrijheid van gemeenten; het is geen verzekering waaraan rechten kunnen worden ontleend. De nieuwe wet is onderdeel van een systeemwijziging: verzekerde rechten van mensen op grond van de Awbz worden met de invoering van de Wmo anders.

Om aan deze omslag te wennen wordt op onderdelen tijdelijk een uitzondering gemaakt. Via een AMvB en voor de duur van twee jaar blijft een zorgplicht van kracht voor enkele voorzieningen zoals een rolstoel, scootmobiel en huishoudelijke verzorging.

Achtergrond

Themabijeenkomst

Begin 2005 startte het lokale voorbereidingstraject voor de invoering van de WMO met een themabijeenkomst met de raadscommissie Sociale Omgeving & Cultuur en de adviesraden van het college. De themabijeenkomst leidde tot uitgangspunten voor de verdere uitwerking van de wet.

Belangrijke uitgangspunten waren¹:

- Werk actief aan een cultuuromslag; benadruk de kansen tot meer saamhorigheid in de samenleving.
- De toegang verloopt via een gemeentelijk loket: informatie en advies moet meer inhouden dan het doorverwijzen naar een volgend loket.
- Biedt keuzevrijheid tussen een persoonsgebonden budget en zorg in natura.
- Zet diverse communicatiemiddelen in om zoveel mogelijk burgers te informeren over de Wmo.

Gesprekken

In de periode januari-juli 2005 zijn met een groot aantal organisaties en belangenorganisaties gesprekken gevoerd over de kansen en knelpunten rond de Wmo. Er zijn bij verschillende maatschappelijke organisaties en vrijwilligersprojecten presentaties gegeven en discussies gevoerd over de Wmo. Deze gesprekken leverde nuttige en bruikbare inzichten op die in de visie zijn verwerkt.

Werkconferentie

Een van de actiepunten in het plan van aanpak Wmo was het organiseren van een werkconferentie met het maatschappelijk veld. De werkconferentie over visie en lokale beleidsvorming rond de Wmo vond plaats op 29 juni. Er waren meer dan 80 deelnemers. 32 aanbieders, 19 vrijwilligers- en belangenorganisaties, 9 raadsleden, 15 gemeentelijke deelnemers en 8 overige deelnemers. De deelnemers hebben hun ideeën en opvattingen over de Wmo in 4 workshops² naar voren gebracht³:

Enkele opvallende uitspraken en vraagpunten:

- De Wmo biedt kansen voor meer samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties, het aantrekken van nieuwe vrijwilligers en het ontwikkelen van nieuwe vormen van vrijwilligerswerk.
- Het informeren en raadplegen van de achterban van cliëntenorganisaties vindt met enige regelmaat plaats. Er komt weinig informatie terug uit de achterban en de feedback die cliëntenorganisaties doorgeven aan de adviesorganen kan beter.
- Cliëntenorganisaties vragen om een PGB maar vinden dat dit geen verplichting mag worden.
- Er moeten criteria komen voor de kwaliteit van voorzieningen.
- De beoordeling moet zo eenvoudig mogelijk en op basis van protocollen.
- De breedte en impact van de nieuwe wet zijn in hun doorwerking op het huidige beleid nog niet geheel te overzien.

¹ Plan van aanpak februari 2005.

² Loket, vrijwilligerswerk, huishoudelijke verzorging/inkoop en pgb, medezeggenschap.

³ Bijlage: Wmo journaal: een verslag van de werkconferentie op 29 juni 2005.

- Hoe komt de verhouding te liggen tussen collectieve voorzieningen en het individuele ondersteuningsaanbod?

Beleidskaders

De visie van de gemeente Nieuwegein is niet alleen gebaseerd op de inbreng van de verschillende bijeenkomsten over de Wmo. Eind 2004 heeft de gemeente het strategisch kader Nieuwegein Kiest vastgesteld; deze beleidslijn hebben wij meegenomen bij het uitwerken van de visie van de gemeente op de vormgeving van de Wmo. In 2004 is gestart met het project Ouderenproof. De resultaten en aanbevelingen worden in oktober aangeboden aan het college. Voor deze visienota hebben we gebruik gemaakt van de informatie uit het project Ouderenproof.

Leeswijzer

De visienota bestaat uit drie delen: inventarisatie, visie en randvoorwaarden.

In het eerste deel presenteren we de inventarisatie van vraag en aanbod in de Wmo. Hoofdstuk 1 en 2 bieden de context waarbinnen u de keuzes die worden voorgelegd in de visienota beter op hun merites kunt beoordelen. In hoofdstuk 1 wordt de omvang en de kenmerken van de toekomstige vragers van de Wmo in beeld gebracht. In hoofdstuk 2 krijgt u een overzicht van het huidige voorzieningen niveau.

Het tweede deel gaat over de visie van de gemeente op de vormgeving van de Wmo. In hoofdstuk 3 introduceren we de missie: Nieuwegein kiest een sociale samenleving met toenemende onderlinge betrokkenheid van burgers. In het 4e hoofdstuk wordt de relatie aangegeven met lokaal beleid. In hoofdstuk 5 worden een zestal onderwerpen nader uitgediept.

Het derde deel gaat in op de randvoorwaarden die nodig zijn bij invoering en uitvoering van de Wmo. Hoofdstuk 6 gaat over financiën en hoofdstuk 7 over communicatie.

Gemeente Nieuwegein beschikt over veel informatie die relevant is voor het ontwikkelen van Wmo-beleid. Deze informatie hebben we bij elkaar gezet in de vorm van een bijlage.

Voor u ligt een omvangrijke nota waarbij we u meenemen in de achterliggende argumentatie. Wilt u snel door de visienota dan raden we u aan zich te beperken tot de kern van de nota: hoofdstuk 3, 5, 6 en 7. Een tweetal onderwerpen komt in deze nota summier aanbod; de huishoudelijke verzorging en de subsidieregelingen. In een nog op te stellen vervolg zullen wij hier spoedig op ingaan. De reden is het ontbreken van een keuze van de regering voor de invulling van de nieuwe taak huishoudelijke verzorging en het feit dat we nog geen zicht hebben op de financiële middelen die hierbij horen. Worden de gemeenten voor zowel de enkelvoudige als ook de meervoudige huishoudelijke verzorging verantwoordelijk? Omdat wij nauwelijks informatie hebben over de subsidieregelingen die overgaan van de Awbz naar de Wmo (de handreiking is nog niet uitgebracht) zullen we dit ook meenemen in een vervolg.

Tot slot

Het ministerie van VWS heeft in nauwe samenwerking met de VNG een "gereedheidskist" samengesteld. Via www.invoeringwmo.nl kunnen voorbeelden en ervaringen worden uitgewisseld. Van beide mogelijkheden hebben we gebruik gemaakt. In de wandelgangen wordt soms aan ons gevraagd waarom we het niet doen zoals gemeente X of Y. Onze werkwijze is om uit de vele voorbeelden het beste te zoeken dat bij Nieuwegein past.

De visienota is gebaseerd op de conceptwettekst. Als de uitgangspunten in deze visienota in het gedrang komen door wijzigingen in het wetgevingstraject zullen we dit in het vervolg deel over huishoudelijke verzorging en subsidieregelingen melden en voorzien van een wijzigingsvoorstel.

Samenvatting en lijst van beslispunten

In de Wmo worden de Wvg, de Welzijnswet, een deel van de Wcpv en onderdelen van de Awbz opgenomen. Daarnaast worden een aantal subsidieregelingen onder de Wmo gebracht. De Wmo gaat samen met de basisverzekering en de gewijzigde Awbz een nieuw zorgstelsel vormen. Het zorgstelsel wordt gewijzigd om de gezondheidszorg betaalbaar te houden. Minder overheid, onderlinge concurrentie tussen aanbieders en verzekeraars en meer verantwoordelijkheid voor de burger zijn daarbij het uitgangspunt.

De Wmo gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van mensen en verwacht ook veel van de mogelijkheden in de lokale ondersteuningsfeer. Het is de bedoeling dat burgers langer zelfstandig blijven en minder een beroep doen op de Awbz. Zelforganisatie, maatschappelijke binding en eigen verantwoordelijkheid staan in de Wmo daarom voorop. Voor mensen die dit niet op eigen kracht kunnen, biedt de gemeente een lokaal ondersteuningaanbod.

Het algemene sturingsprincipe voor de Wmo is de lokale beleidsvrijheid. Op onderdelen wordt daar tijdelijk een uitzondering voor gemaakt. Via een AMvB voor de duur van twee jaar blijft een zorgplicht van kracht voor enkele voorzieningen zoals een rolstoel, scootmobiel en huishoudelijke zorg.

De visienota bestaat uit drie delen: inventarisatie, visie en randvoorwaarden.

Het eerste deel

In het eerste deel presenteren we een inventarisatie van vraag en aanbod in de Wmo. De Wmo bestrijkt een breed beleidsterrein van wonen, welzijn, maatschappelijke ondersteuning en licht vormen van (huishoudelijke) verzorging.

Het aantal potentiële gebruikers van Wmo voorzieningen is naar schatting tussen de 5595 en de 14.928 mensen. Het gaat dan onder meer om mensen die we nu kennen als cliënt van unit Voorzieningen Gehandicapten, mensen met een lichamelijke, verstandelijke of geestelijke beperking en om mensen die gerekend worden tot de OGGZ zorgmijders. Hoewel ouderen op zich niet worden genoemd als doelgroep binnen de Wmo, is het aantal senioren en met name het aantal 75plussers een goede indicator voor een toename van het aantal mensen met een beperking. Nieuwegein heeft een goed aanbod aan gezondheids- en welzijnsvoorzieningen. Inwoners zijn daar over het algemeen tevreden mee. Het voorzieningenpakket dat de gemeente subsidieert bestaat uit collectieve en individuele voorzieningen. Als de Wmo wordt ingevoerd zullen die straks onder de werking van de Wmo worden gebracht.

Het tweede deel

Er zijn twee benaderingen denkbaar om de vormgeving van de Wmo op te pakken. Een smalle benadering waarbij alleen gekeken wordt naar de nieuwe taken voor de gemeente zoals de huishoudelijke verzorging en enkele subsidieregelingen. Een brede benadering ziet de komst van de Wmo als een kans om de sociale infrastructuur in te richten volgens de basisfilosofie van de wet. Een brede benadering legt het accent op integrale lokale beleidsvoering. Tijdens de themabijeenkomst van de commissie SOC en de werkconferentie met het maatschappelijk veld hebben wij geconstateerd dat er draagvlak is voor het vormgeven van de Wmo langs de lijn van de brede benadering. Deze benadering biedt de meeste garantie dat de Wmo ook in de toekomst betaalbaar blijft. Hoewel de staatssecretaris heeft gezegd dat de komst van de Wmo niet mag worden gezien als bezuinigingsoperatie zitten er een aantal addertjes onder het gras. Van de middelen die vanuit de AWBZ worden overgeheveld naar de gemeenten wordt de huidige eigenbijdrage voor huishoudelijke verzorging afgetrokken. In de Wmo wordt het anticumulatiebeding van kracht; de eigen bijdrage voor de AWBZ is preferent boven de eigen bijdrage voor de Wmo. Verder is een van de financiële sleutels gebaseerd op het aantal 75plussers in de gemeente; Nieuwegein heeft een laag percentage 75plussers. Tenslotte (her) indiceert het CIZ opnieuw streng(er).

Vanuit de brede benadering formuleren we de volgende missie bij de vormgeving van de Wmo:

Nieuwegein kiest voor een sociale samenleving met toenemende onderlinge betrokkenheid van burgers

Deze missie werken we uit in vijf speerpunten:

- Eigen verantwoordelijkheid van burgers
- Klaar staan voor de medemens
- Zelfstandig blijven
- Betaalbaar vangnet
- Duidelijke rol van de gemeente

Met het opstellen van doelstellingen per speerpunt concretiseren we onze visie. De meeste doelstellingen spreken voor zich. Een aantal plaatsen we in een breder perspectief. Zes onderwerpen zetten we in de schijnwerpers: individuele voorzieningen (zorg in natura of een PGB), participatie, vrijwilligers en mantelzorg, het Wmo-voorzieningenpakket, toegang en beoordeling en het Wmo-loket.

Het derde deel

Het derde deel van de visienota gaat in op de randvoorwaarden die nodig zijn voor de invoering en uitvoering van de Wmo: financiën en communicatie. De Wmo brengt grote financiële gevolgen met zich mee. Niet alleen vanwege de verdeelsystematiek maar ook omdat in korte tijd strategische kaders, uitvoeringsbeleid en verordeningen moeten worden ontwikkeld om de Wmo uitvoeringsklaar te maken.

Voor de nieuwe taken die de gemeente met de invoering van de Wmo gaat uitvoeren wordt in het eerste jaar een bedrag verdeeld op basis van kosten die in het verleden zijn gemaakt onder de Awbz voor huishoudelijke verzorging en voor de subsidieregelingen Awbz. Vanaf 2007 verandert deze historische verdeelsleutel langzamerhand in een objectieve doordat stap voor stap demografische factoren worden meegerekend zoals het aantal 75plussers. Het bedrag voor de voorzieningen wordt herkenbaar in het gemeentefonds gestort als zogenoemde integratie uitkering. Voor maximaal 4 jaar worden de middelen voor de nieuwe taken geormerkt. Het CPB houdt als onafhankelijke derde jaarlijks de uitgaven voor nieuwe taken in de gaten en adviseert over het budget als geheel.

Gemeente Nieuwegein heeft € 5.849.111 in de begroting (2005) geraamd voor de uitvoering van de huidige taken die straks onder de Wmo vallen. Gemeente Nieuwegein kan geen wettelijke aanspraak doen op de specifieke uitkeringen. De specifieke uitkering is gericht op verslavingsbeleid, vrouwenopvang, maatschappelijke opvang en voorbehouden aan de centrumgemeenten en de G30 gemeenten.

De wetgever biedt ruimte aan de gemeente om een eigen bijdrageregeling in te voeren.

Communicatie is een zeer wezenlijk onderdeel van de invoering van de Wmo. In het communicatieplan in de bijlage gaan we hier uitvoerig op in. Ook geven we een overzicht van de activiteiten die we nu al doen.

Deze visienota is een *strategisch* kader waarin een groot aantal keuzes worden voorgesteld. Na instemming van de raad volgt de *operationele* (meer gedetailleerde) uitwerking:

- Uitwerkingsplan PGB
- Uitwerkingsplan Participatiemodel Nieuwegein
- Meerjarenplan Vrijwilligerswerk en Mantelzorg
- Productenboek Wmo
- Uitwerkingsplan voor het Wmo-loket
- Risico-analyse en Eigen bijdrage regeling

Deze samenvatting sluit af met een lijst van beslispunten.

Lijst van beslispunten uit hoofdstuk 3

Eigen verantwoordelijkheid van burgers

1 Meer regie op het eigen leven

- 1.1 60 % van de Wmo-vragers kent en gebruikt de Wegwijzer per 1-1-2007.
- 1.2 60% van de Wmo-vragers gebruikt de digitale sociale kaart/vraagwijzer 1 jaar na invoering.
- 1.3 5% van de vangnetgebruikers heeft deel genomen aan cursussen/themabijeenkomsten op het gebied van zelfredzaamheid per 1-1-2008.
- 1.4 Het aantal PGB is 20 % toegenomen t.o.v. zorg in natura per 1-1-2008.

2 Meer keuzevrijheid

- 2.1 50 % van gebruikers van een vangnetvoorziening (individueel toegekende voorziening) heeft per 1-1-2008 de keuze uit tenminste 2 leveranciers.
- 2.2 Alle gebruikers van een vangnetvoorziening hebben de keuze tussen zorg in natura en een PGB per 1-1-2008, indien het product beschikbaar is in de vorm van een PGB.

3 Meer PGB

- 3.1 Gemeente biedt 5% meer vangnetvoorzieningen in de vorm van PGB aan per 1-1-2008 in vergelijking met 1 jaar daarvoor.

4 Betere medezeggenschap

- 4.1 Er is een Raad van Wmo-vragers per 1-7-2006.
- 4.2 Tenminste een maal per jaar wordt een projectmatige of incidentele vorm van participatie ingezet om vragen, knelpunten en successen bij de Wmo in beeld te krijgen.

Klaar staan voor de medemens

5 Sterker netwerk van vrijwilligers en mantelzorgers

- 5.1 Er is een samenwerkingsverband van vrijwilligers en mantelzorgers in Nieuwegein per 1-1-2008.
- 5.2 60% van de vrijwilligers en mantelzorgers gebruikt de digitale vraagwijzer 1 jaar na invoering.

6 Meer vrijwilligers/mantelzorgers

- 6.1 Nieuwegein heeft 20 tijdelijke opvangplaatsen voor mantelzorgers om "even bij te tanken" per 1-1-2007.
- 6.2 Nieuwegein heeft 20 tijdelijke opvangplaatsen voor cliënten die grotendeels afhankelijk zijn van mantelzorg per 1-1-2007.
- 6.3 De gemeentelijke campagne resulteert in een verhoging van het percentage vrijwilligerswerk (30 %) per 1-1-2009.
- 6.4 In tenminste een nieuw project wordt aandacht besteed aan meer flexibiliteit in het Vrijwilligerswerk vanaf 1-1-2007.

7 Betere beeldvorming vrijwilligerswerk

- 7.1 Er vindt elk jaar een maatschappelijk debat plaats over o.a. de beoogde cultuuromslag per 1-1-2007.

- 7.2 De beeldvorming verbetert in de beleidsperiode 2007-2010 met tenminste 20%.

Zelfstandig blijven

8 Meer levensloopbestendige woningen en nultrede woningen

- 8.1 Aan de hand van meerjarenoverzicht nieuwbouw tot 2015 ± 1500 woningen toevoegen aan de woningvoorraad.

9 Betere geschiktheid van de openbare ruimte voor mensen met een beperking

- 9.1 Op basis van een lijst van knelpunten opgesteld door de Raad van Wmo-vragers wordt tenminste 1 knelpunt op het gebied van de openbare ruimte en/of de toegankelijkheid van openbare gebouwen per jaar opgelost vanaf 1-1-2007.
- 9.2 In de binnenstad wordt tenminste 1 ontmoetingsplek in de buitenruimte gecreëerd die geschikt is voor mensen met een beperking per 1-1-2010 (kunstopdracht).

10 Betere samenhang Wonen, Welzijn en Zorg

- 10.1 Er zijn twee woonservicezones gerealiseerd per 1-1-2010 (Jutphaas Wijkersloot Zuilenstein en Lekboulevard).
- 10.2 Op het gebied van wonen, welzijn en zorg voert de gemeente integrale beleidsvorming per 1-1-2007.

11 Betere benutting en uitstraling van ontmoetingsplekken

- 11.1 Behoud van het aantal en de spreiding van ontmoetingsplekken in Nieuwegein per 1-1-2007.
- 11.2 Bij het ontwikkelen van nieuwe multifunctionele accommodaties nadrukkelijk de mogelijkheden en wenselijkheid voor het ontmoeten inbrengen per 1-1-2007.
- 11.3 Een betere uitstraling van ontmoetingsplekken heeft tot gevolg dat 5% meer hogere sociale klassen gebruik maken van ontmoetingsplekken per 1-1-2009.

Betaalbaar vangnet

12 Meer preventief werken

- 12.1 80 % van vrijwilligers en mantelzorgers kent het Wmo-pakket per 1-1-2008.
- 12.2 80 % van de eerste lijnswerkers (o.a. huisartsen) is op de hoogte van het Wmo beleid in Nieuwegein en kent de weg per 1-1-2007.

13 Integraler en kritischer toegangsbeleid tot de Wmo

- 13.1 Intake en beoordeling vindt plaats op basis van een heldere procedure en protocollen. Het vastleggen van de gegevens moet voor Wmo-gebruiker duidelijk zijn en voor verwijzers en aanbieders bruikbaar per 1-1-2007.
- 13.2 90 % van de gebruikers van een vangnetvoorziening (PGB en zorg in natura) krijgt wat nodig is en niet meer ofwel "goedkoopst adequaat" per 1-1-2008.
- 13.3 90 % van de gebruikers van een vangnetvoorziening doet hier terecht een beroep op per 1-1-2008.

14 Meer regionale samenwerking

- 14.1 Gezamenlijke inkoop van huishoudelijke verzorging per 1-1-2007 in Lekstroomverband.

15 Meer harmonisatie in het eigen bijdragesysteem Wmo

- 15.1 Er is een eigenbijdrageregeling voor alle individuele vangnetvoorzieningen per invoeringsdatum Wmo.

Duidelijke rol van de gemeente**16 Duidelijker info en advies**

- 16.1 Het Wmo-loket is operationeel op 1-7-2006.
16.2 In de lokale media verschijnt ieder kwartaal een rubriek Wmo nieuws vanaf 1-10-2005.
16.3 De Wmo website is operationeel en wordt onderhouden vanaf 1-9-2005.
16.4 Er is een digitale vraagwijzer per

17 Beter geïnformeerde en geadviseerde burgers

- 17.1 60 % van de burgers weet hoe de gemeente de Wmo toepast per 1-1-2007.
17.2 De Wmo-site van de gemeente scoort tenminste 10.000 hits per 1-1-2008.
17.3 80 % van de bezoekers van het Wmo-loket vindt dat ze een duidelijk advies kregen op 1-1-2008.

18 Betere benutting van overlegstructuren

- 18.1 Er is een Raad van Wmo-vragers per 1-7-2006.
18.2 Er is een overlegvorm met aanbieders van professionele organisaties en aanbieders organisaties van vrijwilligers per 1-7-2006.
18.3 Tenminste een maal per jaar wordt een projectmatige of incidentele vorm van participatie gebruikt.

19 Meer de "wat"vraag en minder de "hoe" vraag

- 19.1 De gemeente bemoeit zich niet met de uitvoering van de Wmo door derden voor wat betreft de hoe vraag per 1-1-2008.
19.2 De gemeente gaat alleen een subsidierelatie aan met professionele instellingen die werken met productfinanciering per 1-1-2009.
19.3 50% van alle zorg in natura wordt per 1-1-2008 aanbesteed.

20 Meer kwaliteitsbewaking

- 20.1 Elke door de gemeente gefinancierde instelling overlegt jaarlijks een kwaliteitsverslag met daarin tenminste het aantal en de aard van klachten.
20.2 Elke 2 jaar vindt er een tevredenheidsonderzoek plaats onder gebruikers van vangnetvoorzieningen door een externe organisatie (voor het eerst 2jr na invoering van de Wmo).

De belangrijkste beslispunten uit hoofdstuk 5, 6 en 7

21 Individuele voorzieningen: zorg in natura en een persoonsgebonden budget

- 21.1 Uitgangspunt is: PGB waar het kan, zorg in natura waar het moet. De gemeente legt in het productenboek Wmo vast welke producten wel en welke niet in PGBvorm beschikbaar zijn per 1-7-2006.
- 21.2 De gebruiker kiest, na beoordeling door de gemeente, of hij/zij gebruik maakt van een PGB of van zorg in natura.
- 21.3 De omvang van het PGB wordt afgestemd op de goedkoopst adequate voorziening, overeenkomstig de zorg in natura per invoeringsdatum Wmo.

22 Participatie van gebruikers en aanbieders

- 22.1 Uitgangspunt is het Nieuwegeinse participatiemodel per 1-7-2006.

23 Vrijwilligerswerk en mantelzorg

- 23.1 Vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn lokaal te organiseren vormen van ondersteuning per invoeringsdatum Wmo.

24 Het Wmo-voorzieningenpakket

- 24.1 Het huidige pakket Wvg en welzijnspakket is uitgangspunt voor de eerste beleidsperiode.

25 Toegang en beoordeling

- 25.1 In het op te stellen productenboek Wmo wordt aangegeven voor welke producten een lichte en voor welke producten een zware beoordeling noodzakelijk is. De zwaarte van de beoordeling moet in verhouding staan tot de kosten van voorzieningen. Per invoeringsdatum Wmo.
- 25.2 De gemeente wordt aangewezen als beoordelende instantie voor de Wmo.

26 Wmo- Loker

- 26.1 In het loket kan men terecht voor informatie en persoonlijk advies. Er komen specifieke spreekuren voor vraagverheldering en cliëntondersteuning. Beoordeling en bemiddeling vinden plaats in de backoffice.
- 26.2 Het Wmo-loket komt per 1-7-2006 in de stadswinkel. Daarnaast wordt in elke wijk een informatiepunt ingericht.

27 Financiering

- 27.1 Het huidige welzijns- en Wvg budget plus de middelen voor de nieuwe taken zijn het uitgangspunt voor de uitvoering van de Wmo.
- 27.2 Middelen die niet zijn besteed aan de Wmo worden tijdelijk voor de duur van de eerste beleidsperiode (2007-2010) in een egalisatiefonds gestort.

28 Communicatie

- 28.1 Uitgangspunt is het communicatieplan.

Inventarisatie van vraag en aanbod
gebruikers en aandachtsvelden
voorzieningenaanbod

1

Gebruikersgroepen en aandachtsvelden in de Wmo

Dit hoofdstuk biedt een overzicht van de (potentiële) gebruikers van de Wmo. In het bijzonder wordt ingegaan op mensen met een beperking die minder vanzelfsprekend meedoen aan de samenleving.

Volgens het huidige financieel akkoord Wmo krijgen gemeenten een bedrag dat gebaseerd is op het aantal zelfstandig wonende 75 plussers. Om die reden wordt nader ingezoomd op de oudere inwoners van Nieuwegein en de bevolkingsprognose.

Een van de doelen van de Wmo is een samenleving waarin inwoners hun familie, vrienden en bekenden uit het eigen netwerk ondersteuning vragen en geven. In dit hoofdstuk wordt daarom ook een beeld geschetst van het "sociale klimaat" in Nieuwegein. Met de presentatie van deze gegevens willen we de reikwijdte van de wet tastbaarder maken. De gegevens zijn afkomstig uit verschillende onderzoeken en verschillende onderzoeksjaren. De vergelijkbaarheid van cijfers is dus niet optimaal! Om dit hoofdstuk leesbaar te houden, beperken we ons tot de belangrijkste aspecten.

1.1 Algemene schets van Nieuwegein

Nieuwegein telt in 2005 61.500 inwoners die met elkaar zo'n 26.480 huishoudens vormen. De meeste inwoners maken deel uit van een meerpersoonshuishouden. Van alle huishoudens is 36% gehuwd/samenwonend met kinderen en 35% gehuwd/samenwonend zonder kinderen. 13% van alle huishoudens is een eenpersoonshuishouden; 3% van de huishoudens is een eenouderhuishouden.

De inkomenssituatie van inwoners van Nieuwegein ligt iets boven het landelijk gemiddelde zowel op huishoudenniveau als per inwoner. Het opleidingsniveau is lager in vergelijking met de regio en het landelijk gemiddelde. Dit wordt veroorzaakt doordat er meer mensen met een lage en middelhoge opleiding in Nieuwegein wonen.

Het aantal niet werkende werkzoekenden in Nieuwegein is wat gunstiger (3,6%) dan het landelijke gemiddelde (4,3%) en ook het aantal huishoudens dat afhankelijk is van een WWB uitkering (1,8% in Nieuwegein; 2,1% Landelijk).

1.2 Gebruikers van de Wmo

In deze paragraaf presenteren we een schatting van de (potentiële) gebruikers van voorzieningen die straks onder de Wmo vallen. De gegevens zijn afkomstig uit verschillende onderzoeken en verschillende onderzoeksjaren; de vergelijkbaarheid van de cijfers is dus niet optimaal.

Gebruikers van de Wmo in de toekomst (samengestelde tabel)

	Mensen	Clënten
Clënten van unit Voorzieningen gehandicapten		2300 cliënten
Mensen van 75 jr en ouder	2564	
Mensen met een lichamelijke beperking	1700 waarvan ->	903 cliënten
Mensen met een verstandelijke beperking	426 waarvan ->	326 cliënten
Mensen met psychische problemen	10.070 waarvan ->	2006 cliënten
OGGZ zorgmijders	168 waarvan ->	60 cliënten
Schatting van het totaal	14.928 waarvan ->	5595 cliënten

Toelichting bij de tabel:

De categorie cliënten van unit Voorzieningen Gehandicapten heeft een grote overlap met de andere categorieën. Het aantal is gebaseerd op het adressenbestand van unit Voorzieningen Gehandicapten zoals dat vanaf 1994 wordt bijgehouden. Theoretisch gezien kan een inwoner eenmalig een woningaanpassing hebben ontvangen in bijvoorbeeld 1994 en verder geen voorzieningen nodig hebben voor de maatschappelijke participatie. Maar ook is de situatie denkbaar van een ggz cliënt met een vervoerskostenregeling (dubbeltelling).

Problemen bij het zelfstandig functioneren treden vooral na het 75^e jaar op. Om die reden hebben we het aantal 75plussers in de tabel gezet. Natuurlijk zijn er ook 65plussers die gebruik zullen maken van voorzieningen. En er zullen 75plussers zijn die geen voorzieningen nodig hebben en nog geheel zelfstandig en zelfredzaam zijn. We gaan uit van de veronderstelling dat het aantal 2564 oudere gebruikers van Wmo-voorzieningen een reële schatting is.

Van de mensen met een lichamelijke, verstandelijke en geestelijke beperking gaan we uit van een schatting op basis van landelijk onderzoek. Voor mensen die bekend zijn bij de hulpverlening hanteren we de omschrijving cliënt. Hetzelfde geldt voor zorgmijders.

In de volgende paragrafen onderbouwen we waar mogelijk deze gegevens en gaan we in op de gezondheid en maatschappelijke participatie van de verschillende (potentiële) gebruikers van de Wmo.

Met de term maatschappelijke participatie bedoelen we de deelname aan betaalde arbeid, vrijwilligerswerk, deelname aan educatie, zorg en hulp aan derden, het organiseren van hulpverlening voor zichzelf. Het deelnemen aan de samenleving in de meest brede zin van het woord.

1.3 Ouderen in Nieuwegein

In Nieuwegein wonen 2564 mensen van 75 jaar en ouder; 4,1% van onze inwoners. Nieuwegein is in vergelijking met Nederland en de provincie Utrecht minder "grijs". In 2005 is 10,5 % van onze inwoners ouder dan 65 jaar. Landelijk ligt het percentage 65plussers op 13,8 % en in de provincie Utrecht op 12,5 %

ouderen 2004 (bron: provincie Utrecht)

	55-64 jr	65- 74 jr	75-84 jr	85+
Nieuwegein	7737 (12,5%)	3631 (5,9%)	2059 (3,3%)	505 (0,8%)
Provincie Utrecht	10,6%	6,7%	4,4%	1,4%
Nederland	11,5%	7,6%	4,8%	1,4%

Nieuwegein telt een grote groep jonge senioren (55-64 jr). Tussen 2005 en 2010 groeit het absolute aantal 65+ in Nieuwegein beduidend meer vergeleken met de landelijke groei. Maar het percentage ouderen in Nieuwegein blijft in 2010/2015 lager dan het landelijk en provinciaal gemiddelde. Pas rond 2020 telt Nieuwegein meer ouderen in vergelijking met de landelijke cijfers.

Ouderen zijn een van de belangrijke groepen gebruikers van Wmo-voorzieningen. Ook om financiële redenen (de verdeelsleutel in het gemeentefonds) is het belangrijk om de demografische ontwikkelingen te volgen.

prognose 65+ (bron: gemeente Nieuwegein en CBS)

	2005		2010		2015		2020	
	65+	75+	65+	75+	65+	75+	65+	75+
Nieuwegein	10,5%	4,1%	12,7%	4,7%	16,6%	5,4%	20,1%	6,8%
Landelijk	14%	6,3%	15,1%	6,9%	17,3%	7,1%	19%	7,8%

In de onderstaande tabel de toename van ouderen tussen 2005 en 2020.

Toename van ouderen 2005-2020 (bron: gemeente Nieuwegein en CBS)

	2005	2010	2015	2020	% toename 2005-2020
55+	14.656	17.456	19.236	20.231	28%
65+	6.456	7.740	10.019	11.840	45%
75+	2.583	2.862	3.255	3.950	35%

Naar mate mensen ouder zijn, behoren zij vaker tot een eenpersoonshuishouden. Vooral na de leeftijd van 75 jaar zijn grote veranderingen te zien als gevolg van het overlijden van de partner.

ouderen en de samenstelling van het huishouden in 2003 (bron: CBS)

	Eenpersoonshuishouden	Meerpersoonshuishouden
65-74 jr	927 (38%)	1494 (62%)
75-84 jr	924 (60%)	619 (40%)
85+	254 (77%)	77 (23%)

De meeste ouderen in Nieuwegein hebben kinderen. Over de contacten met de kinderen zijn veel ouderen (86%) tevreden (GGD MN, 2001).

1.3.1

Gezondheid en zelfredzaamheid van ouderen

(bron: GGD MN, 2001)

Gezondheid is de belangrijkste factor die van invloed is op de maatschappelijke participatie. De monitor van de provincie Utrecht hanteert een tweetal meetpunten:

- De beleving van de eigen gezondheid.
- De score van zelfredzaamheid op algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL) en huishoudelijk activiteiten (HDL).

Van de 65plussers in Nieuwegein heeft 47% moeite met een of meer ADL-activiteiten (persoonlijke verzorging zoals hulp bij douchen, aankleden). 9% van deze groep ontving in 2001 hulp bij de ADL. De hulp wordt geboden door de mantelzorg (43%) en door de thuiszorg (57%).

73% van de 65plussers in Nieuwegein heeft moeite met één of meer huishoudelijke bezigheden (boodschappen doen, koken, schoonmaken). 36% van deze groep ontvangt hulp bij het huishouden. Huishoudelijke hulp wordt gegeven door een particuliere hulp (34%), mantelzorg (26%) en door de thuiszorg (43%). Het percentage huishoudelijke hulp door de thuiszorg is hoger dan het regionaal gemiddelde van 32%. Dit gegeven zien we ook terug bij het hogere aantal RIO/CIZindicaties voor huishoudelijke verzorging in Nieuwegein.

1.3.2

De woonsituatie van ouderen en hun verhuishwensen

We onderscheiden drie woonsituaties:

- Wonen in een niet specifiek op de doelgroep gerichte woning.
- Wonen in een specifieke woonvoorziening voor ouderen (serviceflat, seniorenwoning, aanleun- of inleunwoning).
- Intramurale voorziening; een verzorgings- of verpleeghuis.

Van alle 65plussers in Nederland woont 8% in een verpleeg of verzorgingshuis. Dit percentage hangt sterk samen met het aanbod en de capaciteit van dat aanbod in de gemeente. In Nieuwegein gaat het om ongeveer 495 ouderen die jaarlijks gebruik maken van een verzorgings- of verpleeghuis.

In 2002 is er een Woningbehoefte Onderzoek (WBO) gehouden onder mensen van 55 jaar en ouder. Het WBO geeft inzicht in de huidige en gewenste woonsituatie van 55plussers in Nieuwegein. Ouderen hebben voorkeur voor een huurwoning en een meergezinswoning (flat/appartement).

De belangrijkste bevindingen zijn verder:

44% van het aantal door 55plussers bewoonde woningen is gelijkvloers: 3.940 woningen. 56% van het aantal door 55plussers bewoonde woningen is niet gelijkvloers: 5040 woningen.

Van de 3940 gelijkvloerse woningen die bewoond worden door 55plussers zijn 3660 woningen ook toegankelijk voor bijvoorbeeld een rollator. 290 woningen zijn gelijkvloers maar *niet* toegankelijk.

Uit het WBO blijkt dat 10% van de 55-plussers binnen twee jaar wil verhuizen omdat hun huidige woonsituatie niet aansluit bij de woonwensen. Het merendeel van deze verhuisgeneigden wil een huurwoning (63%). Deze heeft bij voorkeur een huurprijs tussen € 360 en € 480. De wens om een woning te betrekken die specifiek voor ouderen is bestemd, neemt toe naarmate mensen ouder zijn. Dit geldt ook voor de wens om in een appartement te gaan wonen.

Gewenste woonsituatie 55-plussers (bron: WBO, 2002)

	Huidige situatie		Gewenste situatie door verhuisgeneigden	
		55+	55+	65+
Huur				
	Goedkope huur (<€ 358)	7%	4 %	
	Middeldure huur (€ 358-479)	31%	50%	73%
	Dure huur (>€ 479)	18%	9%	
Koop				
	Goedkope koop (<€ 150.200)	5%	14%	27%
	Middeldure koop (€ 150.200-214.500)	23%	5%	
	Dure koop (>€ 214.500)	16%	18%	
Ouderenwoning		20%	48%	
Meergezinswoning⁴		38%	52%	87%

1.3.3

Maatschappelijke participatie van ouderen

(bron: GGD MN, 2001)

Van de 65plussers in Nieuwegein heeft meer dan de helft de laatste drie jaar een familielid, partner of goede vriend moeten missen vanwege overlijden. 26% van de groep ouderen die een belangrijk persoon heeft verloren, heeft weer nieuwe contacten gelegd met mensen die een belangrijke plaats in hun leven zijn gaan innemen.

29% van de 65plussers ervaart belemmeringen bij het deelnemen aan sociale activiteiten (verenigingsactiviteiten, cursus, naar de bibliotheek). De belangrijkste belemmeringen die worden genoemd zijn: slechte gezondheid of handicap, men voelt zich te oud om aan activiteiten deel te nemen, men ervaart het als moeilijk om alleen te gaan, het aanbod sluit niet aan bij de behoefte. Het GGD onderzoek biedt geen specificering naar de situatie van 75plussers in Nieuwegein.

⁴ Een meergezinswoning bestaat uit meerdere woonlagen die bewoond worden door verschillende huishoudens bijv een flat, appartement, bovenwoning.

Uit landelijk onderzoek blijkt dat de maatschappelijke participatie van de groep 65 jr-74jr weinig problemen geeft maar dat dit vanaf de leeftijd van 75 jaar sterk toeneemt.

Ook de kans op gezondheidsproblemen nemen na het 75^e jaar toe. Belemmeringen en problemen ontstaan het eerst op niveau van het huishouden. Dit is de reden dat VWS het aantal en het aandeel 75plussers hanteert als financiële verdeelsleutel.

1.4 Mensen met een lichamelijke beperking

(bron: provincie Utrecht, 2003)

Naar schatting zijn er in Nieuwegein 1700 mensen met een lichamelijke beperking; van de 1700 mensen zijn 903 mensen bekend bij een woonvoorziening, thuiszorg of verpleeghuiszorg. Deze laatst genoemde groep noemen we de lichamelijke gehandicapte *cliënt*: mensen die gebruik maken van specifiek hulpaanbod en/of voorzieningen vanwege een lichamelijke beperking. Mensen die na het 65^e jaar een lichamelijke beperking hebben gekregen worden gerekend tot de doelgroep ouderen. Mensen die vanaf jonge(re) leeftijd gebruik maken van voorzieningen voor lichamelijke gehandicapten (LG) worden wel meegenomen in de telling. Er is sprake van een zekere dubbeltelling.

Aantal LG-cliënten in Nieuwegein bekend bij de hulpverlening in 2003

	0-17 jr woonvoorziening	18-64 jr woonvoorziening thuiszorg verpleeghuiszorg	65+ thuiszorg verpleeghuiszorg	totaal
Nieuwegein	19 (2%)	292 (32%)	592 (66%)	903

Veel mensen met een lichamelijke beperking wonen zelfstandig. Van alle verpleeghuisbedden is gemiddeld slechts 1,5% bezet door mensen jonger dan 65 jaar. Ongeveer de helft van de LG cliënten (in 2002: 451) maakt gebruik van thuiszorg. Unit Voorzieningen Gehandicapten heeft vanaf de start van de Wvg een adressenbestand opgebouwd van 2300 cliënten. Dit aantal cliënten vertoont een overlap met andere gebruikersgroepen zoals ouderen en mensen met een verstandelijke beperking. Ook zijn er cliënten die eenmalig een Wvg-voorziening ontvangen waardoor zij hun zelfstandigheid voor lange tijd kunnen behouden (bijvoorbeeld aanpassen van de badkamer).

1.4.1

Maatschappelijke participatie van mensen met een lichamelijke beperking

In 2000 is onderzoek onder de cliënten van het unit Voorzieningen Gehandicapten verricht. De belangrijkste bevindingen zijn:
Men neemt minder deel aan het maatschappelijk leven als het gaat om werk en sport. Ongeveer een kwart doet aan sport in verenigingsverband. Dat doen zij meestal binnen de gehandicaptensport; minder vaak binnen reguliere verenigingen⁵ (gemiddeld doet 60 % van de inwoners van Nieuwegein aan sport). Ongeveer een derde heeft betaald werk. Het gaat bijna altijd om deeltijdbanen (voor Nieuwegeinners van overeenkomstige leeftijd is dat 85%).

⁵ Er zijn in Nieuwegein volgens de monitor van de provincie 14 mogelijkheden voor sport en recreatie voor mensen met een lichamelijke beperking.

Ongeveer een kwart van de respondenten doet vrijwilligerswerk. Dat is iets meer dan de gemiddelde vrijwilligersinzet van Nieuwegeiners. De helft van deze vrijwilligers zet zich in voor de doelgroep zelf.

Voor mensen met een lichamelijk beperking is de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de gebouwde omgeving en de openbare gebouwen een belangrijk (knel)punt.

1.5 Mensen met een verstandelijke beperking

(bron: provincie Utrecht, 2003)

In Nieuwegein wonen naar schatting 426 mensen met een verstandelijke beperking⁶. Op basis van de gebruiksgegevens van instellingen in combinatie met gegevens van het SCP zijn 326 mensen bekend bij de hulpverlening in het peiljaar 2003.

Inwoners van Nieuwegein met een verstandelijke beperking in 2003 en bekend bij de hulpverlening

	0-4 jr	5-17 jr	18-25 jr	26- 50 jr	51+⁷	totaal
Nieuwegein	27 (8%)	69 (21%)	48 (15%)	131 (40%)	49 (15%)	326

In 2005 wonen er in Nieuwegein 134 mensen met een verstandelijke beperking in een kleinschalige Awbz-woonvoorziening.

Vrijwel alle mensen met een verstandelijke beperking zijn niet gehuwd of geregistreerd als samenwonend met een partner. In Nieuwegein zijn kleine geclusterde woonvormen en beschut wonen aanwezig. Er is geen grootschalige voorziening voor deze doelgroep en er is geen aanbod van individueel zelfstandige woonvormen met woonbegeleiding. In de monitor van de provincie Utrecht wordt aangegeven dat er een grote vraag is naar woonvormen met begeleiding bij zelfstandig wonen.

Inwoners van Nieuwegein met een verstandelijke beperking in 2005 en wonend in een kleinschalige Awbz-voorziening

	0-4 jr	5-17 jr	18-25 jr	26- 50 jr	51+	totaal
Nieuwegein	2 (1%)	1 (1%)	20 (15%)	73 (54%)	38 (28%)	134

1.5.1

Maatschappelijke participatie van mensen met een verstandelijke beperking

(bron: provincie Utrecht, 2003)

Zolang mensen met een verstandelijke beperking leerplichtig zijn, verloopt de maatschappelijke participatie via het circuit van regulier of speciaal onderwijs. Een deel van de volwassen mensen is voor hun maatschappelijke participatie aangewezen op activiteiten die nu nog onder de Awbz als dagbesteding worden aangeboden. Een ander deel werkt al dan niet bij een sociale werkvoorziening. Van alle volwassen mensen die bekend zijn bij MEE⁸ verricht 33% betaald werk. Vrijwilligerswerk wordt bijna niet gedaan door mensen met een verstandelijke beperking (2%).

⁶ Definitie op basis van IQ.

⁷ Omdat mensen met een verstandelijke beperking ook vaak lichamelijke handicaps hebben, zijn deze mensen relatief vroeg "oud". Om die reden is de categorie 51plus algemeen gebruikelijk.

⁸ Voorheen Sociaal Pedagogische Dienst. MEE is voor de doelgroep hét aanspreekpunt voor informatie en advies.

In 2003 waren er in Nieuwegein 205 mensen met een verstandelijke beperking en een indicatie voor Awbz-dagbesteding. In 2003 heeft een inventarisatie plaats gevonden naar de lokale mogelijkheden voor sport en recreatie voor mensen met een verstandelijke beperking. In Nieuwegein zijn 33 activiteiten geteld. Dit is een goede score!⁹

Van alle cliënten met een verstandelijke beperking wordt ongeveer de helft bereikt door MEE. Deze organisatie wordt met name geconsulteerd door thuiswonende mensen met een verstandelijke beperking. Van alle cliënten van MEE woont 61% bij (pleeg)ouders; 21% woont zelfstandig al dan niet met begeleiding; 8% van de cliënten van MEE woont in een Awbz-voorziening.

⁹ Woerden 24, Veenendaal 23, Zeist 30, Amersfoort 25 (Monitor provincie Utrecht).

1.6 Mensen met psychische problemen

(bron: provincie Utrecht, 2003)

Hulpverlening in de geestelijke gezondheidszorg is sterk regionaal georganiseerd. Exacte cijfers van onze inwoners met psychische problemen en bekend bij de hulpverlening zijn daarom niet voorhanden. Hoe specialistischer de hulpverlening hoe meer er sprake is van een regionaal en/of landelijk aanbod des te lastiger wordt het om betrouwbare data te verzamelen. Om die reden wordt met schattingen gewerkt.

Op basis van landelijk onderzoek¹⁰ onder mensen van 18-64 jaar weten we dat 23,3% in het afgelopen jaar tenminste één psychische stoornis had. Het vaakst wordt genoemd: angst, depressie, verslavingsproblemen. Psychische stoornissen komen vaker voor onder allochtonen. 33% van de mensen met psychische problemen krijgt hulp; 17% heeft geen hulp maar zou dit wel willen; 50% heeft geen hulp en wil dit ook niet.

Van de mensen die hulp ontvangt wordt 30% geholpen door de eerste lijn (huisarts, maatschappelijk werk, bedrijfsarts, crisisdienst). 16% klopt aan bij de gespecialiseerde GGZ aanbieders. De rest wordt geholpen door overige hulpverleners inclusief alternatieve hulpverlening en zelfhulp.

Als de cijfers van het Nemesis onderzoek worden vertaald naar Nieuwegein zijn er ongeveer 10.070 mensen met psychische problemen.

GGZ problematiek inwoners van Nieuwegein

18-64jr	GGZ probl.	Geen hulp	Geen hulp, wel behoefte	Heeft hulp	Riagg	Vrijgev. hulp	CAD	Poli GGZ	Deel tijd	Intra muraal	Totaal GGZ hulp
42.791	10.700	4627	1821	3629	729	721	107	280	83	84	2004

1.6.1

OGGZdoelgroepen in Nieuwegein¹¹

De openbare geestelijke gezondheidszorg richt zich op mensen die zelf niet om hulp vragen maar waar anderen (familie, burens, instanties) zich bezorgd over maken of om mensen die voor ernstige overlast zorgen. Het gaat om mensen die de weg naar de hulpverlening niet op eigen kracht kunnen vinden. Vrijwel altijd gaat het om complexe en meervoudige problematiek. Een deel van deze mensen staat bekend als zorgbehoevende zorgmijders en dit is niet gebonden aan leeftijd.

¹⁰ Nemesis-onderzoek: landelijk representatief epidemiologisch bevolkingsonderzoek naar het voorkomen van psychische problemen.

¹¹ OGGZbeleid in de gemeenten regio Midden Nederland, 2004

Naar schatting zijn er tussen de 168 en 363 zorgmijders in Nieuwegein waarvan er ongeveer 60 worden bereikt door outreachende hulpverlening van Vangnet & Advies Nieuwegein.

Dit jaar is bij instellingen geïnventariseerd of er ook dak en thuislozen zijn in Nieuwegein. Alle organisaties hebben aangegeven dat dit niet het geval is/likt. Waarschijnlijk trekken deze mensen naar Utrecht.

1.6.2

Maatschappelijke participatie van mensen met psychische problemen

In 2004 heeft het Trimbos Instituut onderzoek gedaan naar het maatschappelijk steunsysteem in Nieuwegein en omstreken. Als knelpunten zijn genoemd:

- Het ontbreekt aan oefenplekken voor zelfstandig wonen.
- Er zijn te weinig doorstroombmogelijkheden naar zelfstandig wonen.
- Er zijn te weinig laagdrempelige ontmoetingsplekken.
- Er is te weinig ondersteuning bij het opdoen van sociale contacten.
- Sportvoorzieningen zijn te duur.

In de monitor van de provincie Utrecht wordt de top 4 gepresenteerd van problemen in het dagelijks maatschappelijk functioneren van mensen met een psychisch probleem:

- Vinden van een partner of het onderhouden van een vaste relatie.
- Werk of dagelijkse activiteiten.
- Eenzaamheid of het gebrek aan sociale contacten.
- Rondkomen met geld.

1.7 Mantelzorg en Vrijwilligerswerk

Mantelzorg en vrijwilligerswerk nemen een belangrijke plaats in binnen de Wmo. Op basis van de demografische gegevens schatten we in dat in de periode 2007 tot 2010 het aantal mensen dat een beroep zal doen op de voorzieningen van de Wmo sterk zal toenemen. Zonder inzet van mantelzorgers en vrijwilligers zal een aantal mensen van de nodige ondersteuning verstoken blijven. Mantelzorgers en vrijwilligers zien we als aanbieders van informele hulp- en dienstverlening. In de verdere uitwerking van de visie blijven we een onderscheid hanteren tussen mantelzorgers en vrijwilligers. Dit omdat we mantelzorgers uitdrukkelijk ook zien als gebruikers van Wmo-voorzieningen bijvoorbeeld als gebruiker van respijtzorg/tijdelijke opvang.

1.7.1 Mantelzorg

(bron: Omnibusonderzoek 2005)

Mantelzorg¹² is langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt aangeboden aan een hulpbehoevende door personen uit de directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociaal emotionele relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Het gaat, aldus de memorie van toelichting, om iets extra's dat qua duur en intensiteit de normale gang van zaken overstijgt.

Mantelzorg is vrijwillige zorg maar anders dan vrijwilligerswerk worden mensen vaak "vanzelf" mantelzorger. Het begint bijvoorbeeld met het vervoer naar het ziekenhuis van een familielid en als deze in de loop van de tijd achteruit gaat, biedt de mantelzorger steeds meer hulp van boodschappen doen tot administratie; van gezelschap bieden tot het huis opruimen. Sommige mantelzorgers helpen ook bij wassen en aankleden.

Ongeveer een derde van de Nieuwegeiners geeft mantelzorg. 14% van hen doet dit minimaal eens per week. Gemiddeld besteden mantelzorgers 8 uur aan mantelzorg per maand. Het aandeel mantelzorgers is de afgelopen jaren ongeveer gelijk gebleven zo blijkt uit lokaal onderzoek. Dit is ook op landelijk niveau het geval. Mantelzorgers zijn relatief veel te vinden onder vijftigers (48%), vrouwen (37%), huisvrouwen/- mannen (40%). Mensen die mantelzorg verlenen verrichten daarnaast ook vaak vrijwilligerswerk (41%).

Jongeren tot 29 jaar, mannen, alleenwonenden, alleenstaande ouders, werkzoekenden/wao'ers, mensen uit een huishouden met een gezinsinkomen van € 3.500 of meer doen relatief weinig aan mantelzorg.

¹² Wettekst.

1.7.2**Problemen van mantelzorgers**

(bron: Omnibusonderzoek 2005)

In 2005 had ongeveer twintig procent van de mantelzorgers problemen met het geven/volhouden van mantelzorg. Mantelzorgers geven de volgende problemen aan.

Problemen van mantelzorgers in 2005

Geestelijk te zwaar	50 %
Te weinig tijd voor jezelf/gezin	44 %
Onvoldoende bekend met mogelijkheden voor praktische ondersteuning	29 %
Gebrek aan steun in de omgeving	27 %
Weinig waardering	24 %
Te weinig kennis over de ziekte	23 %
Lichamelijk te zwaar	23 %
Gebrek aan professionele hulp	17 %
Gebrek aan respijtzorg (invalzorg)	9 %

Van de mantelzorgers zegt 52% dat zij hun verhaal kwijt kunnen bij familie, buren en vrienden. De huisarts is voor 25% van de mantelzorgers een aanspreekpunt. 15% vindt een luisterend oor bij maatschappelijke instellingen. Echter 8% van de mantelzorgers geeft aan dat zij bij niemand terecht kunnen.

1.7.3**Vrijwilligerswerk**

(bron: Omnibusonderzoek 2005)

De vrijwilliger bestaat niet. Niettemin zijn er wel overeenkomsten tussen de inzet van deze mensen en de waardevolle bijdrage die zij leveren aan de samenleving. Onder vrijwilligerswerk verstaan wij het op vrijwillige basis iets doen voor de samenleving. De inzet die vrijwilligers leveren is onbetaald. Burenhulp rekenen we ook tot vrijwilligerswerk. Vrijwilligerwerk vindt vaak plaats in georganiseerd verband, maar dat is niet noodzakelijk. Denk bijvoorbeeld aan de regelmatige inzet van een buurtbewoner bij het opruimen van zwerfvuil.

22% van onze inwoners doet vrijwilligerswerk. Dit percentage blijft sinds 1999 constant. Landelijk ligt het percentage vrijwilligers rond de 30%.

Gemiddeld besteden mensen 17 uur per maand aan vrijwilligerswerk. Relatief veel 55plussers (11%) besteden meer dan 20 uur per week. Opmerkelijk is dat in het stadscentrum/Merwestein vrijwel niemand vrijwilligerswerk doet.

Vooraf ouderen, huisvrouwen of huismannen en mensen met een kleine baan zijn actief als vrijwilliger.

Gezondheidszorg/ouderen-/gehandicaptenhulp en sport zijn het meest populair. De belangrijkste redenen om vrijwilligerwerk te doen zijn de sociale contacten, het gevoel nuttig bezig te zijn en de maatschappelijke betrokkenheid.

Veel mensen zetten zich jarenlang in!

Aantal jaren dat mensen actief zijn als vrijwilliger

2 jaar of minder	17%
3-4 jaar	19 %
5-9 jaar	16 %
10-15 jaar	21 %
16 jaar en langer	27 %

Uit recent onderzoek in 2005 weten we dat 14% van alle Nieuwegeiners gerekend kan worden tot de groep potentiële vrijwilligers. Dit potentieel heeft een omvang van ongeveer 6.500 personen. Gezondheidszorg, ouderen- en gehandicaptenhulp werd door 45% van de potentiële vrijwilligers genoemd. Dit betekent dat er bijna 3.000 personen op termijn vrijwilligerswerk zouden willen verrichten in de "Wmo-sector".

1.8 Sociale cohesie in Nieuwegein

Leefbaarheid en sociale samenhang zijn in de Wmo belangrijke items. Om die reden presenteren we in deze paragraaf de belangrijkste resultaten uit het omnibus- en leefbaarheidonderzoek. Sociale cohesie is een term waarmee de sociale binding van mensen met buurt en stad wordt aangegeven. Het gaat onder meer om de mate waarin inwoners zijn geïnteresseerd in Nieuwegein en zich betrokken voelen bij het wel en wee van de stad. Als burgers zich actief opstellen en meehelpen aan het behoud of verbeteren van de leefbaarheid van de buurt draagt dat bij aan een prettig leefklimaat. Ook de tevredenheid van inwoners over hun sociale contacten en de mogelijkheden van het sociale netwerk zijn voor de gemeente belangrijke graadmeters. De gemeente zal de doelstellingen van de Wmo moeilijk kunnen realiseren als er in Nieuwegein:

- Veel inwoners zijn die aangeven dat ze te weinig contacten hebben en te weinig mensen kennen waarop zij een beroep kunnen doen bij problemen (dat zijn dus de kwetsbare mensen).
- Weinig inwoners een actieve bijdrage willen leveren.
- Veel inwoners niet zijn geïnteresseerd in het wel en wee van de stad.

1.8.1

Interesse en betrokkenheid in Nieuwegein

(bron: Omnibusonderzoek 2005)

Een kwart van de Nieuwegeiners voelt zich (zeer) betrokken bij Nieuwegein. In 2000 was de betrokkenheid groter (33%). Eenderde van de inwoners is (zeer) geïnteresseerd in actuele onderwerpen die in de gemeente spelen (2000: 40%). Het lijkt er dus op dat de interesse voor wat er speelt in de gemeente daalt. Opvallend is dat het aantal personen dat het gemeentelijke nieuws volgt wél is gestegen. In 2005 volgt ruim veertig procent het gemeentelijk nieuws en in 2001 was dat ruim eenderde. De Molenkruier is duidelijk de meeste gebruikte bron om het gemeentelijke nieuws te volgen. Het volgen van het gemeentelijk nieuws hangt sterk samen met leeftijd. Van de burgers van 65-79 jaar volgt 64% het gemeentelijk nieuws, 30% soms en 5% niet. De Nieuwegeiners willen het liefst via huis-aan-huisfolders en via de gemeentepagina in de Molenkruier op de hoogte worden gebracht over plannen van de gemeente.

1.8.2

Contacten met anderen

(bron: Omnibusonderzoek 2005)

Ongeveer tachtig procent van de Nieuwegeiners zegt voldoende contacten met anderen in de eigen buurt te hebben. Mensen die minder dan vijf jaar in Nieuwegein wonen, hebben vaker weinig contacten in de eigen buurt.

In 2005 hoort 13% (1999: 8%) van de Nieuwegeiners tot de groep inwoners waaraan de gemeente extra aandacht wil schenken omdat zij (te) weinig sociale contacten hebben. Van deze groep zijn de alleenstaande ouders en bewoners van het Stadcentrum/Merwestein oververtegenwoordigd. 2% van de respondenten in het omnibusonderzoek heeft aangegeven dat zij bij niemand terecht kunnen.

Een kwart van de Nieuwegeiners heeft behoefte aan meer contact met vrienden/kennissen, bijna twintig procent wenst meer contact met familie (anders dan het gezin) en zestien procent wil meer contact met buren en omwonenden. Veertien procent van de Nieuwegeiners heeft vaak contact met personen horend tot een andere etnische groep dan die waartoe ze zichzelf rekenen. Mensen met een andere etnische achtergrond komt men het meest tegen op het werk en op school.

1.8.3 Leefbaarheid

(bron: Leefbaarheidonderzoek 2004)

90% van de Nieuwegeiners voelt zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid en veiligheid in de eigen buurt. Ten opzichte van 2000 en 2002 is het aandeel inwoners dat zich mede verantwoordelijk voelt, toegenomen. Veel mensen stellen zich actief op (20%) of willen wel een actieve bijdrage leveren (48%). De mensen zouden het liefst willen meehelpen aan het verbeteren van de leefbaarheid als dit samen met andere mensen uit de buurt wordt gedaan én als het wordt georganiseerd door de gemeente of als het wordt georganiseerd door mensen uit de buurt zelf.

De inwoners van Nieuwegein zijn in het algemeen tevreden over de leefbaarheid in de buurt en in de gemeente. Maar liefst 91% ervaart de buurt waarin men woont als (zeer) prettig om in te wonen. Ondanks de hoge waardering voor het wonen in de buurt vindt 25% van alle inwoners dat de buurt waarin ze wonen er het afgelopen jaar op achteruit is gegaan.

Samenvattend

Het aantal potentiële gebruikers van Wmo voorzieningen is naar schatting tussen de 5600 en de 15.000 mensen. Het gaat dan onder meer om mensen die we nu kennen als cliënt van unit Voorzieningen Gehandicapten, mensen met een lichamelijke, verstandelijke of geestelijke beperking en om mensen die gerekend worden tot de OGGZ zorgmijders. Hoewel ouderen op zich niet worden genoemd als doelgroep binnen de Wmo, is het aantal senioren en met name het aantal 75plussers een goede indicator voor een toename van het aantal mensen met een beperking. Juist omdat de Wmo een breed terrein omvat van wonen, welzijn en maatschappelijke ondersteuning is de groep Wmo gebruikers vrij omvangrijk. Nieuwegein telt in vergelijking met de provincie Utrecht en Nederland minder 65 plussers en 75 plussers. Nieuwegein heeft echter een grote groep jonge senioren van 55-64 jaar. Tussen 2005 en 2010 groeit het absolute aantal 65 plussers meer vergeleken met landelijke groei.

2 Het voorzieningen aanbod en het gebruik in Nieuwegein

Nieuwegein heeft veel voorzieningen. Mensen zijn daar over het algemeen heel tevreden mee. Het is een van de sterke kanten van Nieuwegein genoemd in het voorbereidingstraject van Nieuwegein Kiest in 2004 en bijvoorbeeld bij het ontwikkelen van de nota gezondheidsbeleid in 2003. Deze uitspraken van inwoners worden ook in het Leefbaarheidonderzoek 2004 nog eens bevestigd.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in het voorzieningenaanbod van Nieuwegein. In de daarop volgende paragrafen wordt nader ingezoomd op collectieve- en op individuele voorzieningen die straks onder de werking van de Wmo worden gebracht.

2.1 Welzijnsvoorzieningen

Gemeente Nieuwegein heeft in 2005 17 sociaal culturele accommodaties waarvan 7 buurthuizen en 3 multifunctionele accommodaties. Het totaal aan oppervlakte is niet ruim, in vergelijking met landelijke cijfers. De accommodaties zijn vaak klein. De uitstraling van de welzijnsaccommodaties verdient verbetering. De SWN heeft in 2004 bijna 30.000 bezoeken in de buurthuizen geregistreerd. In hoeverre deze bezoeken overeenkomen met personen is niet bekend. De bezettingsgraad van de buurthuizen is in vergelijking met andere gemeenten goed tot zeer goed (bron: Accommodatienota Nieuwegein, deel 1 analyse, 2005).

Behalve het welzijnswerk (subsidie SWN) ondersteunt de gemeente een breed palet aan (vrijwillige) hulpdiensten en samenwerkingsverbanden. Het betreft activiteiten op het terrein van de preventieve ouderenzorg (dagopvang, maaltijdvoorziening, alarmering), mantelzorg (cursussen, spreekuren), oppasdiensten, sociale huisbezoeken, algemene hulpdiensten (boodschappen, klussen). In de bijlage is de volledige lijst opgenomen¹³.

¹³ In het kader van de Welzijnswet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het aanbieden van welzijnsvoorzieningen. De gemeente heeft vrijheid om hier invulling aan te geven: normen zijn niet opgelegd.

Hieronder schetsen we kort het aanbod rondom de verschillende prestatievelden zoals die in de wet worden genoemd.

1 Leefbaarheid en sociale samenhang in buurt en wijk

Binnen het basispakket welzijnswerk functioneren 7 buurthuizen, verspreid over de wijken. Een voorziening in het stadscentrum/stedelijke voorziening ontbreekt op dit moment. In 2010 wordt het maatschappelijk centrum in de binnenstad geopend, met tevens de binnenstad en Merwestein als werkgebied. Van de accommodaties wordt niet alleen gebruik gemaakt door het professionele welzijnswerk, maar ook door vrijwilligersorganisaties. In de buurthuizen vinden buurtgerichte, maar ook bovenwijkse activiteiten plaats. Per wijk worden grootschalige evenementen georganiseerd om bewoners de gelegenheid te geven elkaar te ontmoeten. De wijknetwerken worden ondersteund door het welzijnswerk. Het multicultureel centrum en de twee bouwspeeltuinen zullen in ieder geval per 2007 niet meer door de SWN worden geëxploiteerd. Op dit moment wordt de mogelijkheid open gelaten dat zij zelfstandig worden beheerd. Vermoedelijk zal er dan een directe interactie met de omliggende buurt zijn. Ook de bibliotheek heeft een ontmoetingsfunctie. Deze wordt in de wijken beperkter omdat de nieuwe centrale bibliotheek deze functie meer zal vormgeven. In de komende jaren zal aan de orde komen of de bibliotheek in samenwerking met anderen een (decentrale) informatiefunctie kan vervullen.

2 Preventieve voorzieningen voor jeugdigen en hun opvoeders

Onderdeel van de buurthuizen zijn jongerencentra in Batau en Hoogzandveld, waar voorlichting plaatsvindt. In 4 wijken worden ook scholierencafés georganiseerd. Het ambulant jongerenwerk legt contacten met jongeren op straat om hun vraag om te zetten in activiteiten. Vanuit de makelaarsrol vindt zo mogelijk doorverwijzing plaats. Een JongerenInformatiePunt (JIP) wordt vormgegeven door spreekuren op scholen. In de buurthuizen vinden peuterspeelactiviteiten plaats waarbij ouders elkaar kunnen ontmoeten en de mogelijkheid hebben om onderling uit te wisselen over vragen en problemen in de opvoeding. Tevens wordt door het welzijnswerk een peuterspeelzaal verzorgd. In 2005 wordt bezien op welke wijze de ouderparticipatie van het Opstapproject kan worden geïmplementeerd in voorschoolse en vroegtijdige educatie. Op dit moment kent de gemeente Nieuwegein het Home Start Video training. Er is geen apart opvoedingspreekuur in Nieuwegein. De wijze waarop opvoedingsondersteuning in de toekomst georganiseerd wordt en de plek die opvoedingsondersteuning daarin krijgt, wordt uitgewerkt in het kader van het Bestuurlijk Convenant dat de gemeente en de provincie hebben gesloten met het oog op de wet op de jeugdzorg. Dit ontwikkeltraject vindt plaats in de jaren 2005, 2006 en 2007. Onderdeel is de ontwikkeling van een sociale kaart en de positionering van een informatie en adviespunt. Het ontwikkeltraject wordt per 2008 gezwaluwstaart met de Wmo-ontwikkeling. We houden de mogelijkheid open dat opvoedingsondersteuning wordt geïntegreerd in het Wmo-loket.

3 Informatie, advies en cliëntenondersteuning

In de buurthuizen is informatie te krijgen over activiteiten in de wijk en in de stad. Er is een wekelijks spreekuur van het opbouwwerk in de wijken. Daarnaast bestaat een informatiepunt voor ouderen. Vanuit het flexibel pakket welzijnswerk vinden de activiteiten van het WAO-ombudsteam en het verzorgen van de Seniorenpagina in de Molenkruier plaats. De bibliotheek heeft een algemene informatiefunctie. Deze functie wordt in toenemende mate belangrijker dan de uitleenfunctie van materialen. Het aanbod van informatie is meer en meer naar thema's geordend. Steeds meer informatievragen worden via internet gesteld. In de stadswinkel van de gemeente is informatie en advies verkrijgbaar over wonen en maatschappelijke zaken zoals bijvoorbeeld voorzieningen voor gehandicapten. Cliëntenondersteuning vindt op beperkte schaal plaats bijvoorbeeld door de ouderenadviseur van Vitras en de servicemakelaar in het kader van het woonserviceproject.

4 Ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerswerk

Er zijn diverse vrijwilligersorganisaties actief in de zorg; jaarlijks realiseren zij het equivalent van ca. 200 fte's. Daarnaast draait het Nieuwegeinse welzijnswerk voor een belangrijk deel op vrijwilligers (de SWN kent er zo'n 800). De wijknetwerken, maar ook bewonersorganisaties en andere zelforganisaties worden door het opbouwwerk van de SWN ondersteund op het gebied van (zelf)organisatie. Daarnaast vindt ondersteuning plaats door het Steunpunt Vrijwilligerswerk Nieuwegein.

Door het Steunpunt Vrijwilligerswerk Nieuwegein wordt:

- bemiddeld bij vraag en aanbod van vrijwilligerswerk;
- informatie en advies gegeven aan vrijwilligersorganisaties, o.a. op het gebied van wet- en regelgeving, werving, publiciteit e.d.;
- promotie gemaakt voor vrijwilligerswerk;
- een aanbod geleverd van cursussen en trainingen.

Door de verhuizing naar het maatschappelijk centrum zal de ondersteuning van het vrijwilligerswerk straks op een vanzelfsprekender en laagdrempeliger plaats zijn gehuisvest. Naast het Steunpunt Vrijwilligerswerk Nieuwegein zijn met een vergelijkbare taakstelling en deels overlappende doelgroepen actief: Netwerk Vrijwilligers in de Zorg en het Sport Service Punt. Ook de Kom heeft een ondersteunende taak t.a.v. vrijwilligers in de amateurkunst. Ondersteuning van mantelzorgers vindt plaats via het Steunpunt Mantelzorg Nieuwegein en indirect via het Regionaal Steunpunt Mantelzorg in IJsselstein.

5 Participatie mensen met een beperking

Inclusief beleid van de gemeente moet ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van de algemene voorzieningen zoals vervoer, sport. Doelgroepen zoals arbeidsongeschikten en mensen met een functiebeperking kunnen voor activiteiten in de buurthuizen terecht. Aanvullend financiert de gemeente ook nog een specifiek aanbod zoals bijvoorbeeld Vriendendienst, Perspect en activerend huisbezoek.

6 Voorzieningen voor mensen met een beperking

Het gaat hier om individuele voorzieningen zoals bijvoorbeeld op basis van de Wvg (woningaanpassing, vervoerskosten, vervoersmiddelen, parkeerkaart) en de Welzijnswet (maaltijdvoorziening, algemeen maatschappelijk werk). De voor de gemeente nieuwe taak: huishoudelijke verzorging valt ook onder dit prestatieveld.

2.2 Algemeen Maatschappelijk Werk

Eerstelijns hulpverlening bij psychosociale problematiek wordt aangeboden door het algemeen maatschappelijk werk. De gemeente heeft een budgetconvenant afgesloten met Vitras tegen een gemaximeerd bedrag met bijhorende prestatieafspraken. Het aantal dienstverleningen in 2004 was 1145. Er wordt gesproken over dienstverleningen omdat een aantal cliënten zich in de loop van een jaar opnieuw kan aanmelden bij Vitras. De beoordeling vindt door Vitras zelf plaats op basis van normen voor de beroepspraktijk.

Gebruik van AMW naar leeftijd (bron: jaarverslag 2004 Vitras)

0-19jr	20-29jr	30-39jr	40-49jr	50-59jr	60 +
8 %	18%	26%	27%	13%	8%

2.3 Wet voorzieningen gehandicapten

In het kader van de Wvg worden woningaanpassingen gesubsidieerd, indien aantoonbare belemmeringen in het normale gebruik van de woning worden ondervonden. Het gaat hierbij om ingrepen –in/aan de woonruimte- van bouwkundige of woontechnische aard, dan wel om roerende voorzieningen gericht op het opheffen of verminderen van ergonomische belemmeringen. Bij het verstrekken van een woonvoorziening geldt het primaat op verhuizen. Indien verhuizen de goedkoopst, adequate oplossing is, krijgt dit de voorrang. Op grond van de Wvg zijn vele woningaanpassingen uitgevoerd in Nieuwegein. Er is een bestand van alle aanpassingen per adres, er is echter geen register bijgehouden waaruit blijkt welke woningen rolstoelgeschikt zijn. De Wvg voorziet ook in een vervoerskostenregeling, rolstoelen (waaronder sportrolstoel, scootmobiel). De Wvg wordt uitgevoerd op basis van een verordening en een verstrekkingenboek. De beoordeling of burgers in aanmerking komen voor een voorziening vindt plaats in eigen huis door unit Voorzieningen Gehandicapten.

Op basis van Europese regelgeving worden er parkeervergunningen verstrekt. In 2004 waren dit er 256.

Wvgvoorzieningen 2004 (bron: gemeente Nieuwegein)

	Aantallen
Woningaanpassing	350
Vervoerskostenvoorziening	954
Rolstoelen	636
Vervoersmiddelen (scootmobiel, driewieler, etc)	402

2.4 Het aanbod aan zorgwoningen in relatie tot de behoefte

Inbo Adviseurs, het bureau dat voor de gemeente een woonvisie heeft opgesteld, heeft aan de hand van planologische kengetallen wonen en zorg een inschatting gemaakt van de toekomstige behoefte aan woon- en zorgvoorzieningen. De meest recente kengetallen dateren van mei 2004. Hierin zijn de resultaten van het WBO 2002 en de voortgang wat betreft extramuralisering van de zorg verwerkt. De behoefte aan wonen en zorg wordt in grote mate bepaald door het aandeel 75-plussers in de bevolking.

In Nieuwegein is deze groep in verhouding tot het landelijk gemiddelde nog ondervertegenwoordigd (4,1% in 2004 tegenover 6,3% landelijk en 5,4% in 2015 tegenover 7,1% landelijk).

Indicatie aanwezig aanbod in 2003 versus behoefteontwikkeling levensloopbestendige¹⁴ woningen 2015 (Bron: Planologische Kengetallen wonen en zorg, NIZW, bewerking Inbo)

	aanbod 2003	min. behoefte 2015	opgave 2003-2015
<i>totaal zorgwoningen</i>	266	800	534
waarvan beschermd wonen	76	182	106
waarvan verzorgd wonen	190	618	428
<i>totaal levensloopbestendig</i>		5.045	4.050
waarvan levensloopwoningen	995	2.018	1.023
waarvan nultrede woningen		3.027	3.027
<i>totaal woningen</i>	26.274	28.498	2.224
waarvan met levensloopkwaliteit	1.261	5.845	4.584
waarvan regulier	25.013	22.653	-2.360

Volgens Inbo zijn er in de periode tot 2015 534 zorgwoningen nodig en 4050 levensloopbestendige woningen.

2.5 Huishoudelijke verzorging

De Awbz-functie Huishoudelijke Verzorging (HV) is gericht op het ondersteunen bij, of overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden. Het zelfzorgtekort in het doen van de eigen huishouden moet altijd gerelateerd zijn aan een medische/somatische aandoening, psychogeriatrisch ziektebeeld, psychische stoornis, een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking of een psychosociaal probleem.

Alle zorg in de Awbz vindt plaats op basis van een geprotocolleerde indicatiestelling¹⁵. Per 1 januari 2005 uitgevoerd door het landelijke Centrum

¹⁴Een levensloopbestendige woning is een woning die voldoet aan de eisen van het Woonkeur. De woning is niet alleen aanpasbaar maar voldoet ook aan eisen van veiligheid en gemak (bron: provincie Utrecht, Wonen-welzijn-zorg: behoefteontwikkeling en aanbod in gemeenten, 2003-2020).

Indicatiestelling Zorg (CIZ). De indicatiestelling gaat uit van het werkdocument Gebruikelijk Zorg. Dit is een landelijk document met uitspraken over de leefeenheid van de zorgvrager en gebruikelijke inzet van huisgenoten of kinderen. Er wordt bijvoorbeeld ook gekeken of er voorliggende voorzieningen zijn die eerst kunnen worden ingezet zoals een boodschappenservice of kinderopvang. De indicatiestelling is het afgelopen jaar aangescherpt. Samen met de invoering van de eigen bijdrage heeft dit tot een afname geleid van 30%.¹⁵

De functie HV wordt onder de Awbz geïndiceerd op 2 niveaus¹⁷:

HV-1 gaat over activiteiten die te maken hebben met het schoonmaken van het huis, wassen en strijken, assistentie bij zorg voor de voeding. Er wordt uitgegaan van de veronderstelling dat de cliënt in staat is zelf de regie over de planning van de activiteiten te houden. Er wordt ook wel gesproken over Alphahulp. HV-2 is gelijk aan HV-1 aangevuld met hulp bij de *organisatie* van de huishouding; advies en hulp bij het boodschappen doen en beheer daarvan, opvang van thuiswonende kinderen. Ook het signaleren van problemen is onderdeel van deze functie.

Met de term meervoudige huishoudelijke verzorging wordt bedoeld dat mensen behalve huishoudelijke verzorging ook andere zorg ontvangen op grond van de Awbz bijvoorbeeld hulp bij de persoonlijke verzorging (aankleden, douchen).

Huishoudelijke verzorging inwoners Nieuwegein 2004 (bron: CAK)

	Aantal cliënten	Aantal uren
Huishoudelijke verzorging		
Alpha hulp	294	26.214
Huishoudelijke verzorging	577	48.772
Totaal enkelvoudig	871	74.986
Huishoudelijke verzorging		
Meervoudig	481	38.828
Totaal Huishoudelijke verzorging	1352	113.814

Ter vergelijking

Van het totaal aantal geïndiceerden Awbz zonder verblijf (2739 cliënten in Nieuwegein met een totaal aan hulpverleningsuren van 216.185 uur) ontvangen 1352 cliënten enkelvoudige of meervoudige huishoudelijke verzorging. Van het huidige aantal Awbz-clianten¹⁸ ontvangt dus ongeveer de helft (ook) huishoudelijke verzorging. Ongeveer 2,1% van de inwoners in Nieuwegein maakt gebruik van huishoudelijke verzorging.

¹⁵ Deze zijn te vinden op de website van het CIZ.

¹⁶ Financieel Dagblad 07-03-2005.

¹⁷ Productlegenda CAK 2005.

¹⁸ Awbz zonder verblijf.

2.6 Persoonsgebondenbudgetten

Vitras heeft 20 cliënten in Nieuwegein met een PGB voor huishoudelijke verzorging. Van het Zorgkantoor hebben we (nog) geen opgave ontvangen van het aantal PGB's in Nieuwegein.

2.7 Financiering en eigen bijdrage

In de bijlage is een overzicht opgenomen van het huidige door de gemeente gefinancierde voorzieningenpakket. Het totale budget in 2005 bedraagt € 5.849.111 exclusief uitvoeringskosten en beleidsuren. Wij beschikken niet over financiële gegevens van de Awbz-gefinancierde producten die straks onder de werking van de Wmo vallen.

2.7.1

Eigen bijdrage en inkomensgrenzen

Voor woningaanpassingen geldt een eigen bijdrage van € 45,00 per kalenderjaar als een aanvraag wordt ingediend. Voor een aantal vervoersvoorzieningen geldt een eigen betaling voor het algemeen gebruikelijke deel. Voorbeeld: voor een driewiel fiets geldt eigen betaling van € 300,00. Immers de prijs voor een gewone fiets ligt ook rond de € 300. Voor de vervoerskostenvergoeding geldt een inkomensgrens van 1,5 x de bijstandsnorm. Er wordt gekeken naar het netto inkomen per maand exclusief vakantiegeld. Boven deze grens kunnen mensen niet in aanmerking komen voor een vervoerskostenvergoeding.

Bij het algemeen maatschappelijk werk wordt geen eigen bijdrage gevraagd. Voor welzijnsvoorzieningen zoals maaltijden (zowel thuisbezorgd als bij eettafelprojecten) en sociale alarmering worden kosten in rekening gebracht. De gemeente subsidieert een deel van de overheadkosten. In de Awbz wordt op basis van het verzamelinkomen van een huishouden een eigen bijdrage vastgesteld (zie bijlage).

2.8 Gezondheidsvoorzieningen in Nieuwegein

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het basisaanbod van voorzieningen in Nieuwegein.

Professioneel aanbod in Nieuwegein 2005 (bron: inventarisatie gemeente Nieuwegein)

Sector	Financiering	Aantal
Cure/ Ziekenhuis	Ziektekostenverzekering	584 bedden
Huisartsen	Ziektekostenverzekering	37 huisartsen
LG	Awbz	31 cliënten
VG	Awbz	170 cliënten
GGZ	Awbz + Ziektekostenverzekering	±110 cliënten
OGGZ	Awbz + gemeente Nieuwegein	± 60 cliënten
Ouderen	Awbz intramuraal	± 404 plaatsen

2.9 Bekendheid en gebruik van specifieke voorzieningen

(bron: Omnibusonderzoek, 2005 en GGD MN, 2001)

Begin van dit jaar is de bekendheid en het gebruik van specifieke voorzieningen in Nieuwegein onderzocht. Er is een sterke samenhang met leeftijd. Naarmate mensen ouder zijn is de bekendheid en het gebruik groter.

Bekendheid met en gebruik van specifieke voorzieningen naar leeftijd (bron: Omnibusonderzoek 2005)

Bekendheid	Bekendheid met de voorzieningen én eigen gebruik of gebruik voor anderen					
	18-54 jr	55-64 jr	65+	18-54 jr	55-64 jr	65+
Loket maatschappelijke zaken	46 %	68 %	81 %	5 %	11 %	11 %
Informatiegids De Wegwijzer ¹⁹	19 %	32 %	44 %	1 %	4 %	2 %
Regiotaxi	89 %	89 %	90 %	5 %	7 %	7 %
Boodschappenservice van winkeliers	83 %	77 %	79 %	3 %	3 %	3 %
Telefooncirkel	36 %	68 %	73 %	1 %	1 %	3 %
Sociaal culturele activiteiten	75 %	86 %	94 %	4 %	7 %	15 %
Vrijwillige hulpdiensten	56 %	73 %	82 %	0 %	1 %	3 %
Sport/bewegen voor ouderen en gehandicapten	74 %	85 %	94 %	2 %	6 %	16 %
Gemiddeld ²⁰	60%	72%	80%	3%	5%	8%

Uit het GGD onderzoek weten we dat 84% van de 65+ de afgelopen 3 maanden contact heeft gehad met een of meer professionele hulpinstellingen (huisarts, fysiotherapie, amw, thuiszorg, Stichting Welzijn, pastoraal werk). In vergelijking met de regio Midden Nederland hebben de respondenten in Nieuwegein meer contact met de fysiotherapeut (35% versus 32% in de regio) en minder contact met pastoraal werk (13% versus 20% in de regio) en de Stichting Welzijn (3% versus 9% in de regio).

6% van de respondenten in Nieuwegein heeft een hulpvraag en weet niet waar deze vraag gesteld kan worden.

Samenvattend

Nieuwegein heeft een goed aanbod aan gezondheids- en welzijnsvoorzieningen. Inwoners zijn daar over het algemeen heel tevreden mee. Het voorzieningenpakket dat de gemeente subsidieert bestaat uit collectieve en individuele voorzieningen. Als de Wmo wordt ingevoerd zullen die straks onder de werking van de Wmo worden gebracht.

¹⁹ Peiling vond plaats 3 maanden na het uitbrengen van de Wegwijzer.

²⁰ Het rekenkundige gemiddelde in de kolom.

De visie van de gemeente Nieuwegein
visie op de Wmo
aansluiting op lokaal beleid
zes onderwerpen in de schijnwerper

3

De visie van Gemeente Nieuwegein

In dit hoofdstuk wordt de overstap gemaakt van kengetallen naar de visie van de gemeente Nieuwegein bij de vormgeving van de Wmo. We formuleren een missie die wordt uitgewerkt in vijf speerpunten. De speerpunten worden vertaald in meetbare doelstellingen. In dit hoofdstuk gaan we ook in op de relatie met de prestatievelden die in de Wmo zijn geformuleerd. We verhelderen de relatie met het strategisch kader van Nieuwegein Kiest! De lijn naar 2010, en we beschrijven de aansluiting met het lokaal beleid op het terrein van wonen, reïntegratie en regionalisering.

3.1 Nieuwegein kiest voor een toename van onderlinge betrokkenheid

Er zijn twee benaderingen denkbaar om de vormgeving van de Wmo op te pakken. Een smalle benadering waarbij alleen gekeken wordt naar de nieuwe taken voor de gemeente zoals de huishoudelijke verzorging en enkele subsidieregelingen. Een brede benadering ziet de komst van de Wmo als een kans om de sociale infrastructuur in te richten volgens de basisfilosofie van de wet. Een brede benadering legt het accent op integrale lokale beleidsvoering. Tijdens de themabijeenkomst van de commissie SOC en de werkconferentie met het maatschappelijk veld hebben wij geconstateerd dat er draagvlak is voor het vormgeven van de Wmo langs de lijn van de brede benadering. Deze benadering biedt de meeste garantie dat de Wmo ook in de toekomst betaalbaar blijft. Hoewel de staatssecretaris heeft gezegd dat de komst van de Wmo niet mag worden gezien als bezuinigingsoperatie zitten er tenminste drie addertjes onder het gras. Van de middelen die vanuit de AWBZ worden overgeheveld naar de gemeenten wordt de huidige eigenbijdrage voor huishoudelijke verzorging afgetrokken. In de Wmo wordt het anticumulatiebeding van kracht; de eigen bijdrage voor de AWBZ is preferent boven de eigen bijdrage voor de Wmo. Verder is een van de financiële sleutels gebaseerd op het aantal 75plussers in de gemeente; Nieuwegein heeft een laag percentage 75plussers. Tenslotte (her) indiceert het CIZ opnieuw streng(er). Financiële risico's zijn voor onze gemeente groot.

Vanuit de brede benadering formuleren we de volgende missie bij de vormgeving van de Wmo:

Nieuwegein kiest voor een sociale samenleving met toenemende onderlinge betrokkenheid van burgers

In de visie van de gemeente die we hieronder uitwerken, presenteren we de *nieuwe* koers. In deze visie schetsen we een beeld van de situatie tot 2010 onder de invoering van de Wmo. De visie vertrekt vanuit de huidige situatie zoals omschreven in hoofdstuk 2 van het plan van aanpak Wmo Nieuwegein. Er wordt gebruik gemaakt van de gegevensverzameling zoals weergegeven in hoofdstuk 1 en 2 van deze visienota.

De gemeente wil een rol spelen om een klimaat in stand te houden en te verbeteren voor een succesvol lokaal ondersteuningsbeleid. Het uitgangspunt is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun welzijn en daar zonodig ondersteuning bij vragen van bijvoorbeeld familie, vrienden, de buurt, of de kerkgemeenschap. Vrijwilligers en mantelzorgers dragen in belangrijke mate bij aan het sociale klimaat in onze stad. Er zijn kwetsbare mensen in onze samenleving, mensen die geen contacten hebben om op terug te vallen, en die niet in staat zijn hun ondersteuning te organiseren. Voor deze beperkte groep vervult de gemeente de vangnetfunctie bijvoorbeeld door het faciliteren van een specifiek voorzieningenaanbod en bemiddeling in de noodzakelijke maatschappelijke ondersteuning.

De gemeente wil de komende jaren investeren in een samenleving met meer onderlinge betrokkenheid. Onze inwoners willen we in staat stellen om langer zelfstandig te blijven (wonen) met of zonder aanpassingen en voorzieningen.

De missie van de gemeente: een sociale samenleving met toenemende onderlinge betrokkenheid van burgers, werken we uit in vijf speerpunten:

- Eigen verantwoordelijkheid van burgers
- Klaar staan voor de medemens
- Zelfstandig blijven
- Betaalbaar vangnet
- Duidelijke rol van de gemeente

In de volgende paragrafen worden de speerpunten een voor een uitgewerkt met bijhorende smart (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden) doelen; een meer precieze aanduiding van wat we willen bereiken. De doelstellingen gaan over nieuw beleid en/of accentueren reeds in gang gezet beleid. Een goed deel van de doelen spreekt voor zich. In hoofdstuk 5 werken we zes onderwerpen meer in samenhang uit.

3.2 Eigen verantwoordelijkheid van burgers

Het uitgangspunt is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun welzijn en daar zonodig ondersteuning bij vragen uit het eigen netwerk. De grotere eigen verantwoordelijkheid vraagt van burgers een aanpassing. Bijvoorbeeld in de vorm van anticiperen op een volgende levensfase "wat kan ik zelf doen om prettig oud te worden". Een welzijnswerker vertelde op de werkconferentie het voorbeeld van drie alleenstaande vrouwen die met elkaar hadden afgesproken dat ze elkaar zouden helpen om prettig oud te worden/zelfredzaam te blijven.

Soms moeten mensen een drempel over; om hulp vragen betekent je kwetsbaar op durven stellen. Voor sommige mensen is het moeilijker om hulp te vragen aan het eigen netwerk dan aan een professionele organisatie. Ook voor de gemeente en professionele aanbieders betekent het accent op eigen verantwoordelijkheid een cultuuromslag. Het kan zijn dat mensen andere keuzes maken dan zij gedaan zouden hebben. Soms zal het moeilijk zijn dat te respecteren.

Ook op het terrein van de woonomgeving wil de gemeente dat burgers meer of vaker het initiatief nemen. Bijvoorbeeld door ideeën in te brengen en uit te voeren in wijknetwerk-verband. Bijdragen aan het behoud of verbeteren van de woonomgeving op wijk en stedelijk niveau kunnen ook hun startpunt vinden bij burgers.

De gemeente is zich bewust dat er een groep inwoners is die moeite heeft om zich te redden in onze samenleving. Mensen die door omstandigheden een afgezonderd leven leiden en weinig of geen contacten hebben. Voor hen is het begrip eigen verantwoordelijkheid een brug te ver. De gemeente wil samen met het maatschappelijk veld een specifiek aanbod faciliteren en zorgen dat ook zij betrokken blijven bij de Nieuwegeinse samenleving.

Bij een verantwoordelijk en zelfstandig burger hoort keuzevrijheid. Vraagsturing, maatwerk en zelfbeschikking zijn argumenten die voor het vergroten van de keuzevrijheid pleiten. Kunnen kiezen tussen zorg in natura en een persoonsgebonden budget; kunnen kiezen uit meer dan één zorgaanbieder/leverancier. De term eigen verantwoordelijkheid heeft ook een financiële betekenis in de vorm van een eigen bijdrage. Dit wordt uitgewerkt bij het speerpunt betaalbaar vangnet.

Vanuit de idee dat burgers optimaal kunnen meedoen aan de samenleving en daarin een eigen verantwoordelijkheid hebben, willen wij burgers en gebruikers van voorzieningen ook actief betrekken bij de totstandkoming van Wmo-beleid.

Om er voor te zorgen dat de eigen verantwoordelijkheid van burgers toeneemt formuleren we 4 hoofddoelen. Het abstracte begrip eigen verantwoordelijkheid maken we daarmee meer expliciet. Elk hoofddoel wordt vervolgens uitgewerkt in smart doelen.

1 Meer regie op het eigen leven

- 1.1 60 % van de Wmo-vragers kent en gebruikt de Wegwijzer²¹ per 1-1-2007.
- 1.2 60% van de Wmo-vragers gebruikt de digitale vraagwijzer 1 jaar na invoering.
- 1.3 5% van de vangnetgebruikers²² heeft deel genomen aan cursussen/themabijeenkomsten op het gebied van zelfredzaamheid per 1-1-2008.
- 1.4 Het aantal PGB is 20 % toegenomen t.o.v. zorg in natura per 1-1-2008.

2 Meer keuzevrijheid

- 2.1 50 % van de gebruikers van een vangnetvoorziening (individueel toegekende voorziening) heeft per 1-1-2008 de keuze uit tenminste 2 leveranciers.
- 2.2 Alle gebruikers van een vangnetvoorziening hebben de keuze tussen zorg in natura en een PGB per 1-1-2008, indien het product beschikbaar is in de vorm van een PGB.

3 Meer PGB

- 3.1 Gemeente biedt 5% meer vangnetvoorzieningen in de vorm van PGB aan per 1-1-2008 in vergelijking met 1 jaar daarvoor.

4 Betere medezeggenschap

- 4.1 Er is een Raad van Wmo-vragers per 1-7-2006.
- 4.2 Tenminste een maal per jaar wordt een projectmatige of incidentele vorm van participatie ingezet om vragen, knelpunten en successen bij de Wmo in beeld te krijgen.

²¹ Wegwijzer zelfstandig leven, 2004. De Wegwijzer wordt geüpdate in 2006.

²² Vangnetvoorzieningen zijn individueel toegekende voorzieningen.

3.3 Klaar staan voor de medemens

Het SCP heeft uitgerekend dat de vraag naar professionele zorg bij toenemende vergrijzing op problemen stuit. Het aanbod van de arbeidsmarkt loopt niet in de pas met de vraag naar professionele inzet. Ook stijgen de kosten voor de gezondheidszorg te veel. Dit is een landelijk gegeven en uitgangspunt. Daarom is het noodzakelijk om **daar waar het kan** mensen op het spoor te zetten zich in te zetten als vrijwilliger. Het gaat daarbij om praktische, sociale en emotionele hulp; niet om verpleegkundige of persoonlijke verzorging (ook wel lijfgebonden zorg genoemd). De gemeente gaat vrijwilligerswerk niet afdwingen! Ook sturen we niet aan op meer inzet van vrijwilligers die nu al actief zijn. We willen stimuleren dat meer mensen zich inzetten bij eenmalige activiteiten en/of structurele dienstverlening; alle inzet is waardevol.

Het slagen van de Wmo hangt nauw samen met een sterke civil society; de lokale ondersteuningsstructuur. De verzorgingsstaat moet worden omgebogen naar een samenleving met een verhoogde verantwoordelijkheid van mensen voor elkaar. Dit vraagt een cultuuromslag die vele jaren in beslag zal nemen. Zowel de rijksoverheid, de gemeente Nieuwegein, maatschappelijke organisaties en niet in de laatste plaats burgers hebben hier een taak. We moeten het samen doen.

De gemeente verwacht meer initiatief van maatschappelijke organisaties en solidariteit van mensen met elkaar. Zelforganisatie, maatschappelijke binding en actief burgerschap kan het leefklimaat in de wijk en in de stad positief beïnvloeden. Mensen die zich inzetten voor de medemens moeten beter/effectiever worden ondersteund (mantelzorg en vrijwilligerswerk). We geloven niet in een blauwdruk voor vrijwilligerswerk; dé ideale vrijwilliger bestaat niet. We willen wel dat er meer wordt ingespeeld op de behoefte aan vrijwilligerswerk; nagaan hoe mensen interesse krijgen voor vrijwilligerswerk; en dat er beter gebruik wordt gemaakt van de kwaliteiten van vrijwilligers. Om de kans op steun uit de omgeving te vergroten is het nodig dat de sociale en fysieke infrastructuur daartoe uitnodigt.

Om er voor te zorgen dat onze inwoners klaar staan voor hun medemens zetten we in op 3 hoofddoelen:

5 Sterker netwerk van vrijwilligers en mantelzorgers

- 5.1 Er is een samenwerkingsverband van vrijwilligers en mantelzorgers in Nieuwegein per 1-1-2008.
- 5.2 60% van de vrijwilligers en mantelzorgers gebruikt de digitale sociale kaart/vraagwijzer 1 jaar na invoering.

6 Meer vrijwilligers/mantelzorgers

- 6.1 Nieuwegein heeft 20 tijdelijke opvangplaatsen voor mantelzorgers om "even bij te tanken" per 1-1-2007.
- 6.2 Nieuwegein heeft 20 tijdelijke opvangplaatsen voor cliënten die grotendeels afhankelijk zijn van mantelzorg per 1-1-2007.
- 6.3 De gemeentelijke campagne resulteert in een verhoging van het percentage vrijwilligerswerk (30 %) per 1-1-2009.
- 6.4 In tenminste een nieuw project wordt aandacht besteed aan meer flexibiliteit in het Vrijwilligerswerk vanaf 1-1-2007.

7 Betere beeldvorming vrijwilligerswerk

- 7.1 Er vindt elk jaar een maatschappelijk debat plaats over o.a. de beoogde cultuuromslag per 1-1-2007.
- 7.2 De beeldvorming verbetert in de beleidsperiode 2007-2010 met tenminste 20%.

3.4 Zelfstandig blijven

Een van de vertrekpunten in de Wmo is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan de samenleving; ook bij ziekte en beperkingen. Met de invoering van de Wmo wordt het doelgroepbeleid zoals we dat jaren hebben gekend in de vorm van ouderenbeleid en gehandicaptenbeleid, losgelaten. In de Wmo staat de inclusieve benadering centraal: voorzieningen moeten in de eerste plaats voor iedereen bruikbaar, toegankelijk en bereikbaar zijn. De gemeente wil dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van algemene voorzieningen. Daarnaast zorgt de gemeente voor een aanvullend aanbod voor mensen waarvoor dit niet langer passend is (bijvoorbeeld ontmoetingsactiviteiten voor mensen met psychische beperkingen). Als ook deze voorzieningen onvoldoende zijn om zelfstandig te blijven of wanneer sociaal isolement dreigt te ontstaan, komen individuele voorzieningen in beeld (zie ook speerpunt betaalbaar vangnet onder 3.5). Voor kwetsbare inwoners die zelf hun maatschappelijke ondersteuning niet kunnen organiseren faciliteert de gemeente in de bemiddeling.

Zelfstandig blijven stelt eisen aan de woning en de omgeving. Het gaat er om dat mensen zich met hun hulpmiddelen in de woning kunnen verplaatsen, hun woning kunnen bereiken en dat de openbare ruimte ook met eventuele hulpmiddelen bruikbaar is.

Het Wmo beleid kan in verschillende opzichten preventief werken. Aanpasbaar en levensloopbestendig bouwen voorkomt dure woningaanpassingen in een later stadium. En voldoende woningen die geschikt (of eenvoudig geschikt te maken) zijn voor mensen met een beperking, maken het mogelijk dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Kleinschalige voorzieningen midden in de wijk voorkomt dat mensen vereenzamen. Voorzieningen voor wonen, welzijn en zorg moeten goed op elkaar afgestemd zijn. Tijdige en gerichte ondersteuning moet er toe leiden dat mensen ondanks hoge leeftijd of beperking prettig kunnen wonen en leven in Nieuwegein.

Als zelfstandig blijven niet langer mogelijk is, biedt de Awbz intramurale voorzieningen aan mensen met een indicatie van het CIZ. Dit valt buiten het bereik van deze visienota en buiten de beïnvloedingssfeer van de gemeente Nieuwegein.

Om er voor te zorgen dat mensen in Nieuwegein langer zelfstandig kunnen blijven formuleren we 4 hoofddoelen:

8 Meer levensloopbestendige woningen en nultrede woningen

- 8.1 Aan de hand van meerjarenoverzicht nieuwbouw tot 2015 ± 1500 woningen toevoegen aan de woningvoorraad.

9 Betere geschiktheid van de openbare ruimte voor mensen met een beperking

- 9.1 Op basis van een lijst van knelpunten opgesteld door de Raad van Wmo-vragers wordt tenminste 1 knelpunt op het gebied van de openbare ruimte en/of de toegankelijkheid van openbare gebouwen per jaar opgelost vanaf 1-1-2007.

- 9.2 In de binnenstad wordt tenminste 1 ontmoetingsplek in de buitenruimte gecreëerd die geschikt is voor mensen met een beperking per 1-1-2010 (kunstopdracht).

10 Betere samenhang Wonen, Welzijn en Zorg

- 10.1 Er zijn twee woonservicezones gerealiseerd per 1-1-2010 (Jutphaas Wijkersloot Zuilenstein en Lekboulevard).
- 10.2 Op het gebied van wonen, welzijn en zorg voert de gemeente integrale beleidsvorming per 1-1-2007.

11 Betere benutting en uitstraling van ontmoetingsplekken

- 11.1 Behoud van het aantal en de spreiding van ontmoetingsplekken in Nieuwegein per 1-1-2007.
- 11.2 Bij het ontwikkelen van nieuwe multifunctionele accommodaties nadrukkelijk de mogelijkheden en wenselijkheid voor het ontmoeten inbrengen per 1-1-2007.
- 11.3 Een betere uitstraling van ontmoetingsplekken heeft tot gevolg dat 5% meer hogere sociale klassen gebruik maken van de ontmoetingsplekken per 1-1-2009.

3.5 Betaalbaar vangnet

Een belangrijk motief van het kabinet voor de stelselherziening in de zorg is de financiële onbeheersbaarheid van de Awbz. Het kabinet gaat er van uit dat met de overheveling van taken naar de gemeente geld kan worden bespaard. De Wmo is onderdeel van een systeemwijziging: verzekerde rechten van mensen op grond van de Awbz worden straks met de invoering van de Wmo anders. Het algemene sturingsprincipe van de Wmo is de beleidsvrijheid van gemeenten (lokaal maatwerk); het is geen verzekering waaraan rechten kunnen worden ontleend.

In de conceptwetstekst wordt tijdelijk en via een Algemene Maatregel van Bestuur voor een aantal voorzieningen een uitzondering gemaakt door het invoeren van een zorgplicht voor voorzieningen waarvoor gemeenten geen substituut hebben (huishoudelijke verzorging, rolstoelen en scootmobiels).

Dit speerpunt gaat over betaalbaarheid (uitkomen met de middelen die beschikbaar komen) én over een vangnet. Het vangnet willen we op zo'n manier inrichten dat het vangnet van de gemeente ook op de (middel)lange termijn betaalbaar blijft. We gaan uit van vangnetvoorzieningen die sober en doelmatig zijn (goedkoopst/adequaat).

Bij de inrichting van het Wmo pakket onderscheiden we twee soorten voorzieningen: collectieve en individuele voorzieningen.

Collectieve voorzieningen

Algemeen aanbod

Specifiek aanbod

Individuele voorzieningen

Gezamenlijk gebruik

Individueel gebruik

Het collectieve voorzieningenpakket bestaat uit het algemene aanbod zoals we dat kennen in de buurthuizen, bibliotheek, sport, gezondheidscentra, tram en bus. Sommige mensen kunnen niet of onvoldoende gebruik maken van dit algemene aanbod. De gemeente blijft daarom ook zorgen voor een specifiek aanbod bijvoorbeeld ontmoetingsmogelijkheden voor mensen met een beperking of bijvoorbeeld bewegingsactiviteiten voor ouderen. Als ook dit onvoldoende is om te blijven mee doen in de samenleving, komen de individuele voorzieningen in beeld. Dit noemen we de Vangnetvoorzieningen van de gemeente; een publieke gefinancierde voorziening voor individueel geïndiceerden. Individuele voorzieningen kunnen op twee manieren worden aangeboden individueel gebruik (bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging of een rolstoel) en in gezamenlijk gebruik (bijvoorbeeld collectief vraagafhankelijk vervoer of dagopvang).

Om de ondersteuning zo gewoon mogelijk te laten zijn én om de uitvoering van de Wmo betaalbaar te houden gaan we uit van de volgende spelregels. Collectieve voorzieningen eerst, waarbij het algemeen aanbod voor gaat op het specifiek aanbod. Bij individuele voorzieningen gaat we er van uit dat "voorliggende voorzieningen" eerst worden benut bijvoorbeeld de boodschappenservice van winkeliers, mogelijkheden van het voorprogrammeren van de telefoon en mobiele telefoon (bij een aanvraag van sociale alarmering).

Bij individuele voorzieningen wordt het principe gehanteerd van: gezamenlijk gebruik waar mogelijk en individueel gebruik waar noodzakelijk.

De veronderstelling is als zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van collectieve voorzieningen dit preventief werkt ten opzichte van duurdere vangnetvoorzieningen.

De verwachting is dat in de komende jaren de vraag naar individuele voorzieningen met 30% toeneemt. Het is de vraag of de budgetten die de gemeente krijgt van de rijksoverheid voldoende zullen zijn om aan alle vragen te voldoen. Het ontwikkelen van toegangsbeleid zal dus nodig zijn en een goede monitoring van het budget. Indien nodig zal de gemeente sturen op de eigen bijdrage voor vangnetvoorzieningen (individuele voorzieningen) en nagaan of er besparing bereikt kan worden met het collectief gebruik van individuele voorzieningen.

Vanuit het oogpunt van een betaalbare Wmo én klantgerichtheid wordt de administratieve last zo voordelig mogelijk bepaald. Helemaal zonder is niet realistisch omdat de gemeente ook de toegang tot individuele voorzieningen zal moeten bewaken in haar rol als poortwachter. Ook zullen we de uitvoering van de Wmo monitoren om op de juiste wijze verantwoording te kunnen afleggen aan de rijksoverheid, de gemeenteraad van Nieuwegein en de burgers.

Om te zorgen voor een betaalbaar vangnet gaan we aan de slag met 4 hoofddoelen:

12 Meer preventief werken

12.1 80 % van vrijwilligers en mantelzorgers kent het Wmo-pakket per 1-1-2008.

12.2 80 % van de eerste lijnswerkers (o.a. huisartsen) is op de hoogte van het Wmo beleid in Nieuwegein en kent de weg per 1-1-2007.

13 Integraler en kritischer toegangsbeleid tot de Wmo

13.1 Intake en beoordeling vindt plaats op basis van een heldere procedure en protocollen. Het vastleggen van de gegevens moet voor Wmo-gebruikers duidelijk zijn en voor verwijzers en aanbieders bruikbaar per 1-1-2007.

13.2 90 % van de gebruikers van een vangnetvoorziening (PGB en zorg in natura) krijgt wat nodig is en niet meer ofwel "goedkoopst adequaat" per 1-1-2008.

13.3 90 % van de gebruikers van een vangnetvoorziening doet hier terecht een beroep op per 1-1-2008.

14 Meer regionale samenwerking

- 14.1 Gezamenlijke inkoop van huishoudelijke verzorging per 1-1-2007 in Lekstroomverband.

15 Meer harmonisatie in het eigen bijdragesysteem Wmo

- 15.1 Er is een eigenbijdrageregeling voor alle individuele vangnetvoorzieningen per invoeringsdatum Wmo.

3.6 Duidelijke rol van de gemeente

De rijksoverheid is verantwoordelijk voor de systeeminrichting; voor het nieuwe zorgstelsel als geheel. Die verandering is ons vertrekpunt. De gemeente neemt de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de Wmo. Dichtbij de burger in de betekenis van in spelen op de behoefte van de burger; zorgen dat burgers goed worden geïnformeerd en geadviseerd; bieden van maatwerk aan mensen die dat nodig hebben (vangnetfunctie) en de regievoering op het terrein van wonen, welzijn en zorg. De zorgplicht die op een aantal onderdelen wordt vastgelegd in een Algemene Maatregel van Bestuur, zullen we vanzelfsprekend goed organiseren. In plaats van regels op te leggen aan het maatschappelijke middenveld en sturen op details willen we organisaties meer stimuleren tot eigen initiatief en creativiteit. Dat doen we door als gemeente de kaders en randvoorwaarden aan te geven. Organisaties en instellingen zijn dan verantwoordelijk om binnen die kaders aan de slag te gaan. De gemeente bemoeit zich niet met de hoe vraag. Die manier van werken doet meer recht aan de professionals. Wij willen het marktgericht werken verder uitbouwen door te werken met aanbesteding. Door eisen scherp te formuleren en door concurrentie krijgen we meer waar voor ons geld. Daarbij zijn prijs, kwaliteit, vraaggerichtheid en klantvriendelijkheid uitgangspunt. In die situaties waar marktwerking door aanbesteding geen optie is, werken wij met subsidie. Een vereiste van professionele organisaties is dat zij met productfinanciering werken.

We formuleren vier rollen voor de gemeente:

Voorlichter & adviseur:	Het geven van algemene informatie over Nieuwegein en het Wmo-pakket. Voorlichting over wederzijdse verwachtingen: wat verwachten we van burgers (eigen verantwoordelijkheid) en wat mogen burgers van de gemeente vragen. Adviseren over de lokale ondersteuningsstructuur en zelfredzaamheid. Stimuleren van een sociaal klimaat in de stad.
Poortwachter:	Bewaken dat eerst het eigen netwerk wordt ingezet (gebruikelijke zorg) en gebruik wordt gemaakt van algemene voorzieningen. Collectief aanbod waar mogelijk; individueel waar noodzakelijk. Er voor zorgen dat mensen de juiste voorzieningen krijgen: goedkoopst/adequaat. Monitoring van het Wmobudget. Zorgdragen dat ook op middel lange termijn een goed voorzieningenpakket mogelijk blijft.
Kwaliteitsbewaker	Goede prijs kwaliteit verhouding van voorzieningen. Bewaken van de tevredenheid van gebruikers; monitoring van klachten.

Marktmeester²³

Beleid maken samen met anderen, doelen stellen, controleren of doelen worden gerealiseerd. Ook wordt gelet op de inbreng van gebruikers/burgers. Afstemming van vraag en aanbod doen wij in samenspraak. We gaan uit van de principes van productfinanciering en aanbesteding.

De gemeente wil een duidelijke rol spelen bij de uitvoering van de Wmo. We denken dat te bereiken met de keuze van de volgende 6 hoofddoelen.

16 Duidelijker info en advies

- 16.1 Het Wmo-loket is operationeel op 1-7-2006.
- 16.2 In de lokale media verschijnt ieder kwartaal een rubriek Wmo nieuws vanaf 1-10-2005.
- 16.3 De Wmo website is operationeel en wordt onderhouden vanaf 1-9-2005.
- 16.4 Er is een digitale sociale kaart/vraagwijzer; afgestemd met het gemeentelijke project "Eddie".

17 Beter geïnformeerde en geadviseerde burgers

- 17.1 60 % van de burgers weet hoe de gemeente de Wmo toepast per 1-1-2007.
- 17.2 De Wmo-site van de gemeente scoort tenminste 10.000 hits per 1-1-2008.
- 17.3 80 % van de bezoekers van het Wmo-loket vindt dat ze een duidelijk advies kregen op 1-1-2008.

18 Betere benutting van overlegstructuren

- 18.1 Er is een Raad van Wmo-vragers per 1-7-2006.
- 18.2 Er is een overlegvorm met aanbieders van professionele organisaties en aanbieders organisaties van vrijwilligers per 1-7-2006.
- 18.3 Tenminste eenmaal per jaar wordt een projectmatige of incidentele vorm van participatie gebruikt.

19 Meer de "wat"vraag en minder de "hoe" vraag

- 19.1 De gemeente bemoeit zich niet met de uitvoering van de Wmo door derden voor wat betreft de hoe vraag per 1-1-2008.
- 19.2 De gemeente gaat alleen een subsidierelatie aan met professionele instellingen die werken met productfinanciering per 1-1-2009.
- 19.3 50% van alle zorg in natura wordt per 1-1-2008 aanbesteed.

²³ Met opzet gebruiken we niet de term regisseur. De gemeente heeft geen bevoegdheden en sancties om een volwaardige rol te spelen als regisseur op het terrein van de Wmo. Wij kunnen zorgaanbieders en woningcorporaties niet dwingend onze spelregels opleggen; ook de keuze uit spelers is soms erg beperkt. Om die reden kiezen we voor de term marktmeester.

20 Meer kwaliteitsbewaking

- 20.1 Elke door de gemeente gefinancierde instelling overlegt jaarlijks een kwaliteitsverslag met daarin tenminste het aantal en de aard van klachten.
- 20.2 Elke 2 jaar vindt er een tevredenheidsonderzoek plaats onder gebruikers van vangnetvoorzieningen door een externe organisatie (voor het eerst 2jr na invoering van de Wmo).

3.7 De relatie tussen de speerpunten en de prestatievelden

De Wmo onderscheid een aantal prestatievelden. De in de voorgaande paragrafen uitgewerkte doelstellingen hebben betrekking op vijf van de negen prestatievelden.

Het eerste prestatieveld "Leefbaarheid en sociale samenhang" gaat over de verschillende activiteiten om burgers meer bij de wijk te betrekken. En om activiteiten die de maatschappelijke verbanden van burgers ondersteunen: bijvoorbeeld wijkgericht werken, buurthuizen en andere ontmoetingsmogelijkheden. Dit prestatieveld is uitgewerkt onder de speerpunten "Eigen verantwoordelijkheid van burgers" en "Klaar staan voor de medemens". Hier is ook aangegeven welke specifieke doelen we willen bereiken.

Het tweede prestatieveld luidt "Op preventie gerichte ondersteuning voor jongeren met problemen bij het opgroeien en voor ouders met problemen met opvoeden". In dit prestatieveld wordt gesproken van opvoedingsondersteuning aan gezinnen. De wijze waarop opvoedingsondersteuning in de toekomst wordt georganiseerd, wordt uitgewerkt in het kader van het Bestuurlijk Convenant dat de gemeente Nieuwegein en de provincie hebben gesloten in het kader van de wet op de jeugdzorg. Dit ontwikkeltraject vindt plaats in de jaren 2005, 2006 en 2007. De verwachting is dat dit onderdeel per 1-1-2008 wordt geïntegreerd in de Wmo.

"Informatie, advies en cliëntondersteuning" is het derde prestatieveld. Veelgenoemd wordt in dit kader het ene loket waar burgers met al hun vragen over de Wmo terecht kunnen. Ook gaat het om vraagverheldering en een advies op maat. We hebben dit prestatieveld uitgewerkt bij het speerpunt "duidelijke rol van de overheid". In hoofdstuk 5 wordt het Wmo-loket toegelicht.

Het vierde prestatieveld is "Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers". Dit prestatieveld is uitgewerkt bij het speerpunt "Klaar staan voor de medemens". Hierbij zijn eveneens specifieke doelstellingen voorgesteld. Dit prestatieveld komt apart aanbod in hoofdstuk 5.

Het vijfde prestatieveld richt zich op collectieve voorzieningen die de "Deelname aan het maatschappelijke verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem" mogelijk maken. Het gaat bijvoorbeeld om het gebruik en de toegankelijkheid van openbare gebouwen en de openbare ruimte en om speciale activiteiten voor de hierboven genoemde groep zoals bijvoorbeeld aangepast sporten. De uitwerking van dit prestatieveld is aangegeven bij het speerpunt "Zelfstandig

blijven" en "Betaalbaar vangnet". Ook wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op het Wmo-voorzieningenpakket.

Het zesde prestatieveld gaat over individuele voorzieningen. De wetgever omschrijft dit als "Voorzieningen voor mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en voor mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer".

Voorbeelden van individuele voorzieningen zijn een rolstoel, woningaanpassing, huishoudelijke verzorging. Een verdere uitwerking is aangegeven bij het speerpunt "Betaalbaar vangnet" waarbij we ook hebben aangegeven welke specifieke doelstellingen we willen realiseren. In hoofdstuk 5 komt het Wmo-voorzieningenpakket aan de orde.

Het zevende prestatieveld betreft de maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, advies en steunpunten huiselijk geweld. Het achtste prestatieveld gaat over de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en de ambulante verslavingszorg is ondergebracht bij het negende prestatieveld. Deze drie prestatievelden worden in de conceptwetstekst en de beleidsbrief OGGZ van juni 2005 tot de verantwoordelijkheid gerekend van de centrumgemeenten. De centrumgemeenten ontvangen hiervoor een doeluitkering. In onze regio is de stad Utrecht centrumgemeente; zij hoort te overleggen met de regiogemeente over de invulling van de centrumfunctie. Dit overleg heeft nog niet plaats gevonden. Om deze redenen zetten we hier momenteel niet op in. De OGGZtaak uit de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid wordt ook bij de Wmo ondergebracht en toegedeeld aan de centrumgemeenten.

In deze visienota leggen we dus het accent op het uitwerken van de prestatievelden 1,3,4,5 en 6.

3.8 Gefaseerde invoering van de Wmo

De Wmo wordt gefaseerd ingevoerd. In het eerste jaar wordt de welzijnswet, de Wvg en huishoudelijke verzorging uit de Awbz ondergebracht in de Wmo²⁴. Ook worden een aantal subsidieregelingen toegevoegd aan de Wmo. De bedoeling is dat in een latere fase de ondersteunende²⁵ en activerende²⁶ begeleiding uit de Awbz worden overgeheveld naar de Wmo. En ook cliëntenondersteuning door MEE. In de conceptwetstekst zijn geen afspraken opgenomen over de fasering.

²⁴ Onder voorbehoud van succes in de pilot huishoudelijke verzorging.

²⁵ Ondersteunende begeleiding is ondersteuning om de dag te structureren en om beter regie te kunnen voeren over het eigen leven. Dagverzorging of dagbesteding of hulp bij het leren zorgen voor het eigen huishouden.

²⁶ Activerende begeleiding zijn gesprekken om gedrag te veranderen of gedrag te leren hanteren bij gedragsproblemen of een psychische stoornis.

4

De aansluiting van de Wmo op lokaal beleid

De visie van de gemeente op de vormgeving van de Wmo brengen we in relatie met het strategisch kader van Nieuwegein Kiest! De lijn naar 2010. Ook beschrijven we de relatie met lokaal beleid op het terrein van wonen, reïntegratie en de huidige mogelijkheden van regionalisering. De onderwerpen wonen en reïntegratie sluiten we af met een aantal beslispunten. In dit hoofdstuk laten we de samenhang zien tussen nieuw beleid op het gebied van de Wmo en het reeds in gang gezette beleid.

4.1 Nieuwegein Kiest

Gemeente Nieuwegein heeft eind 2004 een strategische visie geformuleerd: "Nieuwegein Kiest! De lijn naar 2010". In deze visie van de gemeente worden drie lijnen uitgezet:

- Nieuwegein is een stad waar mensen elkaar **ontmoeten, kennen, kunnen en steunen!**
- Het imago van Nieuwegein en de belangrijkste karakteristieken van de stad zijn **bekend en gewaardeerd!**
- De stad Nieuwegein is **schoon, heel en veilig!**

In relatie tot de Wmo zijn vooral de eerste en derde lijn relevant. Met de eerste ambitie zet Nieuwegein Kiest! in op een samenleving waar de verschillende bevolkingsgroepen met elkaar leven, elkaar ontmoeten, kennen en elkaar ook steunen. Het creëren van ontmoetingsplekken, mensen stimuleren iets te doen voor hun eigen woon- en leefomgeving. Nieuwegeinse inwoners moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Zowel op sociaal als op economisch gebied is zelfredzaamheid een uitgangspunt. Met de derde ambitie werken we aan een schone stad. De openbare ruimte wordt sober en netjes ingericht. De stad en de woonomgeving moeten veilig zijn zowel fysiek als ook sociaal. We gaan kritisch kijken naar regelgeving en we zullen regels die we met elkaar hebben afgesproken gericht handhaven.

In de strategische visie wordt een **rolverandering** voorgesteld.

De rol van de gemeente komt neer op:

- doen wat je moet doen (wettelijke taken);
- faciliteren en voorwaarden op hoofdlijnen aangeven voor activiteiten die passen bij het beleid van de gemeente;
- samenwerking staat in het licht van vraagsturing, efficiency en kostenbesparing.

De gemeente wil de wettelijke taken goed uit voeren; goed voorbeeld doet immers goed volgen. We willen meer ruimte geven aan het particulier initiatief. Tot voor kort was de gemeente gewend veel zelf te doen en te financieren. Het maatschappelijk veld vroeg de gemeente om beleid te maken én vervolgens om financiën om dat beleid uit te voeren. Met de vaststelling van de nieuwe strategische visie vragen wij van burgers, organisaties en bedrijfsleven meer eigen initiatief en probleemoplossend vermogen. Nieuwegein Kiest! legt de nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van mensen voor het welzijn van zichzelf en dat van anderen.

Deze verandering wordt zichtbaar in de rollen:
de rol van de gemeente als eiser, dienstverlener/producent, coproducent en facilitator. De rol van de samenleving als opvolger, afnemer, coproducent en initiatiefnemer. In het vorige hoofdstuk is de rol van de gemeente als eiser gespecificeerd als marktmeester en kwaliteitsbewaker. En de rol van dienstverlener zien we terug als voorlichter & adviseur en ook als poortwachter. De rol van de samenleving (initiatiefnemer en coproducent) hebben we uitgewerkt bij eigen verantwoordelijkheid en klaar staan voor de medemens.

Voor de visienota zijn de volgende onderdelen uit de strategische visie relevant om expliciet te noemen:

- Om de eigen verantwoordelijkheid te stimuleren wordt ingezet op ondersteuning van het vrijwilligerswerk en het sturen op een toename van vrijwilligers.
- Het welzijnswerk moet de makelaarsfunctie zich meer eigen maken door groepen burgers/initiatieven bij elkaar te brengen.
- Algemene voorzieningen (bijvoorbeeld sport) moeten meer doen om ook toegankelijk en bruikbaar te zijn voor kwetsbare groepen zoals gehandicapten en ouderen.

Deze punten zijn meegenomen in het vorige hoofdstuk.

4.2 Woonvisie 2005

Het nieuwe landelijke zorgstelsel heeft grote gevolgen voor het wonen. Naar verwachting zal ongeveer 50% van de huidige verzorgingshuisplaatsen worden afgebouwd ten gunste van zelfstandig wonen in een beschermde woonomgeving. Dezelfde ontwikkeling van intramuraal naar extramuraal vindt ook plaats in de andere sectoren van de gezondheidszorg zoals bijvoorbeeld in de sector verstandelijk gehandicapten. De gemeenten zullen de maatschappelijke ondersteuning ook voor deze burgers moeten regelen. Daarnaast is er een toenemende behoefte aan geschikte huisvesting voor mensen met een beperking (ouderen en gehandicapten van alle leeftijden) zowel zelfstandig als beschut/beschermd.

4.2.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid

Voor gemeenten in Nederland ligt er nog een enorme bouwopgave: 255.000 nultredé woningen waarvan 99.000 in de categorie verzorgd wonen (opgaven tot 2010). De gemeentelijke verantwoordelijkheid bestaat uit: ruimte maken voor nultrede woningen in bestemmingsplannen, actief grondbeleid voeren om de

bouwopgave te kunnen realiseren, prestatieafspraken maken met corporaties, de inrichting van de openbare ruimte afstemmen op de vergrijzing en vermaatschappelijking van zorg. Voor woningcorporaties betekent de Wmo een extra appél op het zorgen voor voldoende geschikte woningen in een geschikte woonomgeving zodat mensen ook daadwerkelijk langer zelfstandig kunnen blijven wonen. De verantwoordelijkheid van corporaties ligt primair bij het fysiek faciliteren: bouwen van nultrede woningen, bestaande woningen geschikt maken (opplussen), maatschappelijk vastgoed bouwen (wijkcentra, serviceposten).

4.2.2 Prestatieafspraken woningcorporaties

De gemeente Nieuwegein heeft met de woningcorporaties Mitros, Jutphaas Wonen en Portaal een overeenkomst getekend over het te voeren woningbeleid voor de periode 2003-2006.

In de huidige prestatieafspraken met de corporaties zijn geen volumeafspraken opgenomen ten aanzien van het aantal te bouwen en op te plussen woningen voor ouderen en/of mensen met een beperking. In de overeenkomst is wel vermeld dat de toenemende vergrijzing van de Nieuwegeinse bevolking de zorg heeft van partijen. In 2006 wordt gestart met nieuwe prestatieafspraken, waarin de uitbreiding van de voorraad voor senioren geschikte woningen aan de orde zal komen. Een toets van het hele corporatiebezit aan het opgestelde programma van eisen voor het opplussen moet daarin ook een rol krijgen.

De gemeente en de woningcorporaties ontvangen regelmatig vragen van instellingen om mee te werken aan het realiseren van kleinschalige voorzieningen en/of het beschikbaar stellen van woningen voor mensen met een beperking.

4.2.3 Beleidsvoornemens

Op basis van de woonvisie "Kijk hier wil ik wonen" wordt de gemeenteraad (in de tweede helft van 2005) o.a. voorgesteld om in te stemmen met een aantal beleidsuitgangspunten voor het wonen. Een van deze punten is dat wanneer er woningbouwontwikkelingen aan de orde zijn de realisering van groene woonmilieus voorrang krijgt. Bovendien moet de woningvoorraad beter geschikt gemaakt worden voor de groeiende groep ouderen. Daar waar voorzieningen aanwezig en bereikbaar, dient de huisvesting voor senioren daarom prioriteit te krijgen. Het gaat daarbij om de realisering van nultrede woningen en levensloopwoningen, woningen die geschikt zijn voor groepen mensen met een fysieke beperking. Het voorstel is om deze prioritering en de verdere ontwikkeling van woonservicewijken in te brengen in de nieuwe structuurvisie.

Op strategisch niveau is het onderwerp woonservice wijken opgenomen in het ISV-2 programma. In de wijken Jutphaas, Wijkersloot en Zuilenstein loopt een pilotproject om in deze wijk een woonservicezone te realiseren. In dit kader is op het gebied van wonen een programma van eisen opgesteld voor het opplussen van de bestaande woningvoorraad. Dit programma van eisen gaat er van uit dat de woning rollator toe- en doorgankelijk is en daarmee redelijk levensloopbestendig. Op dit

moment worden de corporatie-woningen in het gebied getoetst aan dit programma. Vervolgens wordt besloten in hoeverre aanpassingen (financieel) mogelijk zijn en waar tot uitvoering zal worden overgegaan. In Lekboulevard wordt gewerkt aan de realisering van een nieuw woonzorgdienstencentrum, waarbij 60 verzorgingsplaatsen en 56 verpleeghuisplaatsen worden gerealiseerd. Ook worden hier 78 levensloopbestendige woningen gerealiseerd. De Nieuwe Baten wordt een complex met diverse zorg- en welzijnsvoorzieningen en ± 66 seniorenwoningen.

Onderstaand het overzicht van de meerjarenplanning nieuwbouw (bron: Woonvisie, 2005).

Meerjarenplanning nieuwbouw van levensloopbestendige en nultrede woningen tot ± 2015

Binnenstad	662 appartementen
Vreeswijk	68 appartementen (Klipterrein)
	33 seniorenappartementen (Werfhof)
Kamperveste	19 appartementen
v. Heukelumstraat	42 appartementen
Blokhoeve	77 appartementen (noordzijde Lamellen)
	11 appartementen (Orrizonte, gereed)
	30 appartementen boven centrumvoorzieningen
	200 appartementen ('t Blok)
Lekboulevard	78 levensloopbestendige appartementen
	135 appartementen
	95 appartementen aan de Lek
De Baten	66 seniorenwoningen
Totaal	1515 appartementen

4.2.4 Beleidsvoornemens Wonen

- Het overzicht meerjarenplanning nieuwbouw levensloop bestendige woningen en nultrede woningen als leidraad aanhouden.
- Bij de nieuwe prestatieafspraken in 2006 met woningcorporaties nadrukkelijk de uitbreiding van het aantal geschikte woningen voor mensen met een beperking mee nemen; hierover volume afspraken maken.
- Het corporatiebezit toetsen aan het opgestelde programma van eisen "opplussen".

4.3 Reïntegratiebeleid in Nieuwegein

In de werkconferenties begin van dit jaar is gesteld: "Vrijwilligerswerk voor de Wmo vanuit de Wwb is aanvaardbaar; let op dilemma's Wwb (werk) & Wmo (zorgplicht)" ²⁷.

4.3.1 Een opdracht voor mensen met een Wwb-uitkering?

In de discussie over de uitbreiding van het aantal vrijwilligers wordt de vraag gesteld of mensen met een Wwb-uitkering hiervoor in te zetten zijn. Kan aan het recht op uitkering de plicht verbonden worden om vrijwilligerswerk in het kader van de Wmo te doen? Uit de ervaringen van de afdeling Sociale Zaken & Arbeid blijkt dat vrijwilligerswerk niet de beste opstap is naar werk. En het vinden van werk heeft voor mensen met een uitkering de eerste prioriteit.

4.3.2 Het gemeentelijk reïntegratiebeleid

In mei 2004 is de kadernota Reïntegratie vastgesteld. In deze nota heeft de gemeente de volgende missie vastgelegd: "Iedereen die kan werken moet aan het werk (worden geholpen) en iedereen die (nog) niet aan het werk kan moet op traject." (Kadernota Reïntegratie, beleidsuitgangspunt 1). De Programmabegroting 2005 verwoordt deze missie als volgt: "De economische zelfstandigheid van inwoners staat centraal" ²⁸. Zowel in de kadernota als in de programmabegroting is sprake van het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten. Uitgangspunt is dat deze activiteiten een opmaat vormen voor de inschakeling in het arbeidsproces.

4.3.3 De uitvoeringspraktijk

Trajecten naar werk:

Bij de uitvoering van de WWB blijkt dat de directe bemiddeling naar werk het meest succesvol is. De gemeente Nieuwegein zet daarom op deze vorm van trajecten als eerste in.

Vrijwilligerswerk:

Voor mensen die nog niet aan het werk kunnen, zijn er activeringstrajecten. Er is maar een zeer beperkte groep voor wie dit geldt. De activeringstrajecten zijn een eerste stap op weg naar arbeidsinschakeling. In deze trajecten kan vrijwilligerswerk ingezet worden.

Mantelzorg

Het is mogelijk om vrijstelling te verlenen van arbeidsverplichting om dringende redenen, zoals zorgtaken. Een specifieke regeling voor mantelzorgers is er niet. Regelgeving kan de mantelzorgers houvast bieden en een drempel voor het verlenen van mantelzorg wegnemen. Zie ook punt 5.3.2 bij uitgangspunten in de Wmo voor de mantelzorg.

²⁷ Plan van aanpak Wmo, blz. 18.

²⁸ Programmabegroting 2005, blz. 59

4.3.4 Beleidsvoornemens reïntegratie-Wmo

- Het uitgangspunt van het vastgestelde reïntegratiebeleid handhaven: "Iedereen die kan werken moet aan het werk".
- Het 'Wmo-vrijwilligerswerk' bevorderen bij de uitvoering van activeringstrajecten. Het uitgangspunt daarbij blijft dat het vrijwilligerswerk moet bijdragen aan de bevordering van de arbeidsinpassing. Dus geen directe koppeling van een 'Wmo-loket vrijwilligerswerk' aan de reïntegratie- en activeringstrajecten.
- Aan het verstrekken van een Wwb-uitkering geen extra verplichtingen verbinden in relatie tot de uitvoering van 'Wmo-vrijwilligerswerk'.
- Klanten met een Wwb-uitkering en hun begeleiders informeren over de mogelijkheden van 'Wmo-vrijwilligerswerk'.
- In het uitvoeringsbesluit op de reïntegratieverordening nadere regels vaststellen over ontheffing van de arbeidsverlichting voor mantelzorgers. Voor de mensen van 57½ jaar en ouder zijn deze regels al in ontwikkeling. Daarnaast kan gezocht worden naar mogelijkheden van zorgverlof voor jongeren, overeenkomstig de regelingen die in het bedrijfsleven gelden.

4.4 Regionalisering

De Wmo is één van de onderwerpen waarop het bestuur heeft aangegeven te willen samenwerken met de Lekstroomgemeenten (Houten, IJsselstein, Lopik en Vianen). Begin 2005 is door de coördinerend portefeuillehouder mevrouw Breuer een regionale conferentie toegezegd om te komen tot een gemeenschappelijke aanpak van de Wmo.

Er is gekozen voor samenwerking die stapsgewijs vorm krijgt. Dit jaar zijn/worden vier themabijeenkomsten georganiseerd om op ambtelijk niveau nader te bekijken op welke thema's samenwerking een meerwaarde oplevert. De uitkomsten van deze themabijeenkomsten wordt de input voor een bestuurlijk overleg in het najaar. Elk van de gemeenten heeft 1 thema bijeenkomst georganiseerd: 1-loket: Houten. Beoordeling: Nieuwegein. Inkoop: IJsselstein. Communicatie: Vianen.

Op het gebied van inkoop wordt de samenwerking in Lekstroomverband nader onderzocht en uitgewerkt. Met name op het terrein van inkoop lijkt samen optrekken efficiënt. Op het gebied van Communicatie is er ook een afstemmingsgroep opgericht. Waar het gaat om het Wmo-loket is de lijn dat de gemeenten hun eigen loket willen vormgeven en inrichten.

Vangnet & Advies Nieuwegein, een bemoeizorg project in de openbare geestelijke gezondheidszorg, wordt dit jaar uitgebreid met de deelname van de gemeente Vianen en Lopik. Houten zal per 2006 deelnemen in Vangnet & Advies Lekstroom. Met de invoering van de Wmo worden alle Oggz-taken de verantwoordelijkheid van de centrumgemeenten; voor onze gemeente is dat de stad Utrecht. In Lekstroom verband zullen er afspraken worden gemaakt met Utrecht over de invulling van de centrumfunctie.

De Lekstroom gemeenten zijn allen bezig met het vormgeven van een visie op de Wmo. Over de uitkomsten en tussenresultaten van dit traject is overleg.

Lopik heeft aangegeven nauw met Nieuwegein samen te willen werken op het gebied van de Wmo. Vooral op het gebied van beoordeling en inkoop zullen nadere afspraken worden uitgewerkt.

Gemeente Nieuwegein spreekt zich uit voor meer regionale samenwerking op onderwerpen die daarvoor geschikt zijn. De complete regio is daarbij ons uitgangspunt. Het is onze ambitie om kansen te creëren en kansen aan te grijpen daar waar regionale samenwerking een meerwaarde heeft. De mogelijkheden voor regionale samenwerking zijn onderwerp van het bestuurlijk overleg eind 2005.

5

Mee doen in Nieuwegein: uitwerking van de visie

De missie van de gemeente: een sociale samenleving met toenemende onderlinge betrokkenheid van burgers, hebben we in de vorige hoofdstukken uitgewerkt in een vijftal speerpunten. Eigen verantwoordelijkheid van burgers; klaar staan voor de medemens; zelfstandig blijven; betaalbaar vangnet en een duidelijke rol van de gemeente. In hoofdstuk 3 zijn concrete doelstellingen geformuleerd. De meeste doelstellingen spreken voor zich. Een aantal willen we in een breder perspectief plaatsen en voorzien van beslispunten.

In dit hoofdstuk werken we zes onderwerpen uit:

1. Individuele voorzieningen: zorg in natura of een persoonsgebonden budget
2. Participatie van gebruikers en aanbieders
3. Vrijwilligerswerk en mantelzorg
4. Het Wmo-voorzieningenpakket: welzijn, Wvg en huishoudelijke verzorging
5. Toegang en beoordeling
6. Wmo-Loket

☐ Eigen verantwoordelijkheid ☐

5.1

Individuele voorzieningen: zorg in natura of een persoonsgebonden budget

5.1.1

Het wetsontwerp over Pgb en zorg in natura

Artikel 6 van de Wmo bepaalt dat de gemeente de individuele voorzieningen op verschillende manieren kan aanbieden: in natura, door een financiële tegemoetkoming of door een Persoonsgebonden budget (PGB). De gemeente mag dus zelf bepalen welke van deze mogelijkheden zij aanbiedt. Het verstrekken van een PGB is niet verplicht. Wel moet de gemeente in haar beleidsplan aangeven welke keuzevrijheid zij biedt en waarom zij tot deze beslissing gekomen is. Verder wil de regering het aanbieden van PGB's stimuleren.

5.1.2

Wat is een PGB?

Een PGB is een geldbedrag waarmee de gebruikers zelf zorg, voorzieningen en hulpmiddelen kunnen inkopen. De waarde en de looptijd/geldigheidsduur van het PGB wordt vooraf door een indicatie bepaald. De gebruikers kiezen zelf hun zorgverleners en leveranciers uit. Of zij huren een organisatie in die in opdracht van hen gaat werken. De gebruikers moeten dus zelf op zoek naar leveranciers en zijn ook verantwoordelijk voor de financiële administratie en de verantwoording van het toegekende budget. In sommige situaties is de gebruiker ook de werkgever van de zorgverlener, met alle daarbijbehorende (fiscale) verantwoordelijkheden. Er zijn verschillende vormen PGB's. Het budget kan een forfaitair bedrag zijn, een specifiek bedrag voor een nauwkeurig omschreven voorziening of een variant op deze vormen. Het budget kan bestaan uit geld of uit waardepapieren (vouchers, bonnen, trekkingsrechten).

5.1.3

Waarom een PGB?

Vraagsturing, autonomie, keuzevrijheid en het leveren van maatwerk zijn de motieven die genoemd worden om te kiezen voor een PGB. De vraagsturing is vanuit de cliënt ontstaan. De gebruiker wil meer inspraak omdat aanbieders onvoldoende aan hun wensen tegemoet komen. Het aanbod is niet altijd toereikend. Het PGB past ook in de trend naar marktwerking en sluit aan bij de filosofie van Nieuwegein kiest! waarin de gemeente meer initiatief en verantwoordelijkheid bij de gebruiker legt.

5.1.4 Voor- en nadelen

Voor de gemeente

Voordeel	Nadeel
Toename klanttevredenheid.	Lastig om los te laten: wordt het geld wel doeltreffend besteed?
Minder werkdruk: • Mogelijk kan de gebruiker na verloop van tijd taken van de gemeente overnemen. • Bij 100% PGB is aanbesteding niet meer nodig. • Minder administratie en overhead.	Extra werkdruk: • Meer begeleiding. • Aanpassen van regelgeving (is eenmalig).
Meer marktwerking.	Minder grip op de kwaliteit.
Beperkte bestuurlijke verantwoordelijkheid.	Minder rechtsgelijkheid door eigen keuzes en gebruik eigen mogelijkheden.
Uitvoering onder eenvoudiger regelgeving.	
Privaatrechtelijke klachtenprocedure verloopt tussen opdrachtgever en leverancier; de gemeente blijft erbuiten.	

Voor de gebruiker

Voordeel	Nadeel
Meer keuzevrijheid en mogelijkheid budget aan te vullen met eigen geld.	Meer informatie verwerken.
Meer zeggenschap.	Kost meer inspanning en tijd.
Meer eigen verantwoordelijkheid (regelen verzekering, onderhoud).	Meer eigen verantwoordelijkheid (regelen verzekering, onderhoud) en een toename van de administratieve last voor de gebruiker.
Betere aansluiting van het product op de individuele wens. Of: Meer invloed op maatwerk.	Als eenling zwakkere positie op de markt (is deels te ondervangen).
Meer marktwerking.	Omdat de producten incidenteel aangeschaft worden krijgt de gebruiker onvoldoende koopervaring om tot een goede afstemming van eisen en wensen te komen (is deels te ondervangen).
De gebruiker maakt zelf afspraken met leveranciers over de termijn van het leveren van producten.	Leveranciers hebben geen acceptatieplicht. Zij kunnen gebruikers weigeren.
Veranderen van leverancier direct mogelijk (geen collectief contract).	

N.B. Wanneer er sprake is van een gecombineerd systeem van verstrekkingen in natura en PGB, zal de balans van voor- en nadelen voor de gemeente én voor de gebruiker anders liggen.

5.1.5

Beslispunten PGB en zorg in natura

- Uitgangspunt is: PGB waar het kan, zorg in natura waar het moet. De gemeente legt in het productenboek Wmo vast welke producten wel en welke niet in PGBvorm beschikbaar zijn.
- De gebruiker kiest, na beoordeling door de gemeente, of hij/zij gebruik maakt van een PGB of van zorg in natura.
- De omvang van het PGB wordt afgestemd op de goedkoopst adequate voorziening, overeenkomstig de zorg in natura.
- Aan het verstrekken van een PGB voor materiële voorzieningen, stelt de gemeente voorwaarden over de gebruiksduur van de voorziening.
- De administratieve last voor de gebruiker wordt zo beperkt mogelijk gehouden. Criterium hierbij is dat de doeltreffendheid van de voorziening gewaarborgd is. Wel moet er controle zijn op de juistheid van de uitgaven.
- Een individueel PGB kan meer kosten dan de individuele zorg in natura²⁹. Wanneer de betaalbaarheid van het Wmo-vangnet in het geding is, wordt dit uitgangspunt niet meer gehanteerd.
- De gemeente betreft de resultaten van de landelijke pilots 'huishoudelijke zorg' bij de inrichting van deze voorziening.
- Op basis van de hiervoor genoemde beslispunten opdracht geven voor het opstellen van een operationeel plan en daarbij de volgende punten meenemen: de verhouding productkosten versus overhead (apparaatskosten van de gemeente); de mogelijkheden van kwantumkorting bij PGB; de mogelijkheden van hergebruik van materiële voorzieningen bij PGB.

²⁹ De invoering van het PGB kan kosteneffecten hebben. De kosten kunnen hoger zijn, bijvoorbeeld doordat er geen kwantumkorting is of een lagere realisatie van hergebruik. De kosten kunnen ook lager zijn, bijvoorbeeld bij huishoudelijke verzorging doordat er bespaard wordt op de kosten van de zorginstelling.

☐ Eigen verantwoordelijkheid ☐

5.2 Participatie van gebruikers en aanbieders

5.2.1

Het wetsontwerp over participatie

De Wmo verplicht de gemeente om maximaal lokaal draagvlak te vinden voor het beleid en de uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning.

Artikel 11 van het wetsontwerp bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders de ingezetenen en andere belanghebbenden betreft bij de beleidsvoorbereiding. Het gaat hier om participatie volgens een inspraakverordening die gebaseerd is op artikel 150 van de gemeentewet.

Artikel 12 van het wetsontwerp bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders vóór de beleidsvaststelling advies moet vragen aan een representatieve vertegenwoordiging van (potentiële) vragers van maatschappelijke ondersteuning.

Artikel 9 van het wetsontwerp bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders ieder jaar de resultaten van het beleid moet publiceren. Zo kunnen de (potentiële) vragers, de ingezetenen en maatschappelijke organisaties en instellingen de prestaties van de gemeente beoordelen.

5.2.2

Doelen van participatie³⁰

Naast het creëren van lokaal draagvlak, kan participatie gericht zijn op:

- Het verkrijgen van inzicht in de wensen en behoeften van (potentiële) vragers;
- Het afstemmen van vraag en aanbod;
- Het leren van de kennis en ervaring van (potentiële) vragers;
- Het informeren van de burgers over de (on)mogelijkheden van de gemeente;
- Het uitnodigen van de burgers om vorm te geven aan de eigen verantwoordelijkheid en zo samen met de gemeente de maatschappelijke ondersteuning te realiseren.

³⁰ Vrij naar: Handboek "Klanten betrekken bij wonen, welzijn en zorg" van Het Provinciaal Patiënten/Consumenten Platform Utrecht.

5.2.3

Uitgangspunten participatie model

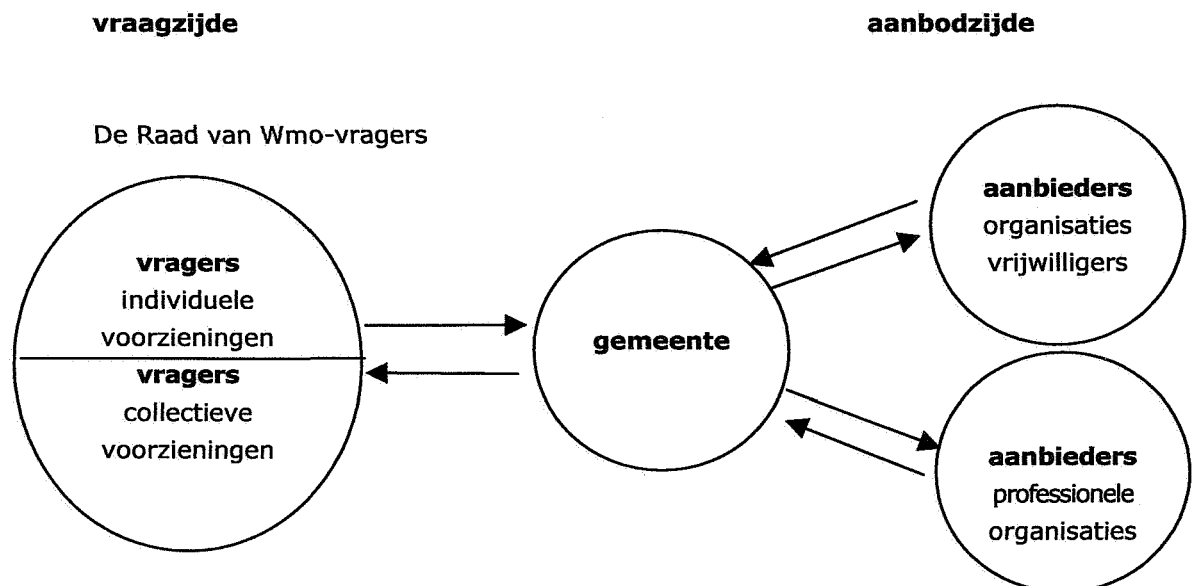
Op basis het wetsontwerp en de geformuleerde doelen van participatie formuleren we de volgende uitgangspunten bij het vormgeven van Wmo-participatie in Nieuwegein:

1. Participatie moet niet alleen gericht zijn op het creëren van een lokaal draagvlak en op afstemming van vraag en aanbod, maar ook gericht zijn op het (verder) vormgeven van de eigen verantwoordelijkheid van alle betrokkenen.
2. Op basis van het wetsontwerp worden als doelgroepen onderscheiden:
 - a. (Potentiële) vragers, te verdelen in
 - Vragers van individuele voorzieningen (of hun vertegenwoordigers):
 - Mensen met een beperking of een psychisch/psychosociaal probleem
 - Mantelzorgers
 - Vragers van collectieve voorzieningen: alle burgers van Nieuwegein, waaronder vooral vrijwilligers en gebruikers van welzijnsvoorzieningen
 - b. Aanbieders, te verdelen in organisaties van vrijwilligers en professionele organisaties.
3. De participatiestructuur moet recht doen aan de identiteit van de verschillende hierboven genoemde groepen en belanghebbenden.
4. De Wmo-participatie vormt geen overlap met andere vormen van participatie. Voorkomen moet worden dat de participatie tegenstrijdige adviezen oplevert. De Wmo-participatie wordt aangewezen als de adviesvorm voor alle Wmo-aangelegenheden.
5. Ontwikkeling van de participatiestructuur op basis van de uitgangspunten van Nieuwegein Kiest!:
 - actieve betrokkenheid van burgers in de beleidsontwikkeling en in de uitvoering;
 - aandacht voor groepen die ondersteuning nodig hebben, minder aandacht voor groepen die zichzelf kunnen redden;
 - aandacht voor jongeren;
 - inspelen op de diversiteit van de bevolking.
6. De (potentiële) vragers van individuele voorzieningen bestaan uit vertegenwoordigers van belangengroeperingen en 'ongebonden' burgers. Laatstgenoemden worden via een open procedure geworven.
7. De (potentiële) vragers van collectieve voorzieningen vormen een afspiegeling van de diversiteit van de lokale bevolking en vertegenwoordigen geen specifieke belangen. Het zijn 'ongebonden' burgers die zich via een open procedure aanmelden om hun betrokkenheid bij de Wmo en de daarin genoemde prestatievelden.
8. De aanbieders bepalen zelf wie zij in de overlegstructuren afvaardigen.

5.2.4

Het Nieuwegeinse participatiemodel

Op basis van het wetsontwerp en de geformuleerde uitgangspunten introduceren wij het volgende participatiemodel:

Toelichting:

De (potentiële) vragers vormen één organisatie waarin zowel de individuele als de collectieve voorzieningen aan de orde komen.

De aanbieders van professionele organisaties en organisaties van informele vrijwillige dienstverlening hebben ieder een overlegvorm met de gemeente. In het contact met de professionele organisaties heeft de gemeente de rol van opdrachtgever, in het contact met de organisaties van informele vrijwillige dienstverlening is de gemeente meer een overleg- en samenwerkingspartner. De vraag- en aanbodzijde worden beide betrokken bij de beleidsvoorbereiding. Hiermee geeft de gemeente invulling aan artikel 11 van het wetsontwerp. De vraagzijde geeft advies over het beleid overeenkomstig artikel 12 van het wetsontwerp.

5.2.5

Huidige adviesvormen

Nieuwegein kent vier adviesvormen die zich in meer of mindere mate bezig houden met het werkkterrein van de Wmo:

1. Het Platform Chronisch Zieken en Gehandicapten (het Platform CZG).
2. De Seniorenraad.
3. Jong Nieuwegein (JoNg).
4. De Cliëntenraad Sociale Zaken en Arbeid (de Cliëntenraad SZ&A).

Het Platform CZG vindt zijn bestaansrecht in de Wvg. Deze organisatie geeft advies over specifieke Wvg aangelegenheden én over het gehandicaptenbeleid in de gemeente³¹. Nu de Wvg opgaat in de Wmo vervalt het bestaansrecht van het Platform CGZ. Voorgesteld wordt om dit Platform op te heffen. Gelet op de opdracht en de samenstelling van dit Platform, zijn de leden aan te merken als individuele vragers in de zin van de Wmo. Voorgesteld wordt om een aantal leden van het Platform CGZ uitnodigen om deel te nemen aan de te vormen Raad van Wmo-vragers.

De Seniorenraad vindt zijn bestaansrecht in de Welzijnswet. De taak van de Seniorenraad is omvangrijk: gevraagd en ongevraagd advies geven over alle relevante aangelegenheden op het terrein van het ouderenbeleid. Daartoe worden met name gerekend:

- het te ontwikkelen ouderenbeleid als specifiek beleidsterrein
- het te ontwikkelen ouderenbeleid als onderdeel van:
 - welzijn en zorg
 - volkshuisvesting en ruimtelijke ordening
 - verkeer en vervoer
 - sociale verkeersveiligheid
 - voorlichting o.a. over gemeentelijke voorzieningen
- het bewaken van de voortgang in het vormgeven van het onder a. en b. genoemde beleid
- de uitvoering van het onder a. en b. genoemde beleid³²

Op basis van uitgangspunt 4 geeft de Seniorenraad geen advies meer over Wmo-beleid, nadat de Wmo in werking is getreden. Vanaf dat moment zal een aparte Seniorenraad daarom geen taak hebben. Het bestaansrecht van de Seniorenraad vervalt omdat de Welzijnswet opgaat in de Wmo. Daarom wordt voorgesteld om deze adviesraad op te heffen. Om de deskundigheid van de Seniorenraad en haar ervaring als adviesorgaan te behouden wordt voorgesteld om een aantal leden van de Seniorenraad uit te nodigen om deel te nemen aan de te vormen Raad van Wmo-vragers.

JoNg. In Nieuwegein Kiest zijn jongeren als specifieke doelgroep aangemerkt. De Jongerenraad JoNg van Nieuwegein heeft tot taak het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nieuwegein zowel gevraagd als ongevraagd te adviseren over alle relevante aangelegenheden op het terrein van het jongerenbeleid³³. Het bestaansrecht van de Jongerenraad is niet alleen gebaseerd op de Welzijnswet, maar ook op de onderwijswetgeving. JoNg heeft een taak in de contacten met het onderwijsveld en met diverse instellingen op het terrein van jongeren. De jongerenparticipatie is in de komende periode van belang bij de uitwerking van het bestuurlijk covenant van de gemeente en de provincie over de wet op de jeugdzorg. Daarom is het nodig om jongerenparticipatie te handhaven. Eind 2005 is een evaluatie gepland over het functioneren van de Jongerenraad JoNg. De

³¹ Verordening cliëntenparticipatie integraal gehandicaptenbeleid Gemeente Nieuwegein 2002.

³² Regeling voor de Seniorenraad.

³³ Regeling voor de Jongerenraad.

vorm waarin de jongerenparticipatie voortgezet wordt is afhankelijk van het resultaat van deze evaluatie. Bij de advisering is uitgangspunt 4 over de vermindering van overlap van toepassing. Daarom zal aan de organisatie van jongerenparticipatie geen advies gevraagd worden over specifieke Wmo-aangelegenheden. Een uitzondering op dit uitgangspunt is de advisering over de uitwerking van prestatieveld 2 van de Wmo. Dit prestatieveld wordt niet in het kader van de Wmo ontwikkeld maar in het bestuurlijk convenant van de provincie en de gemeente. Begin 2008 wordt dit prestatieveld geïntegreerd in de Wmo. Daarom zijn de jongeren aangewezen om advies uit te brengen over de uitwerking van prestatieveld 2. Omdat de overige prestatievelden van de Wmo gevolgen (kunnen) hebben voor jongeren, is het van belang dat jongeren vertegenwoordigd worden in de Raad van Wmo-vragers.

De Cliëntenraad SZ&A is ingesteld op basis van de Wwb. De Cliëntenraad heeft tot taak het gevraagd en ongevraagd adviseren aan het college en de gemeenteraad over alle onderwerpen, die de vorming, de uitvoering, de controle en evaluatie van het gemeentelijk beleid betreffen ten aanzien van cliënten van de afdeling Sociale Zaken en Arbeid³⁴. De komst van de Wmo is niet van invloed op het bestaansrecht van de Cliëntenraad. Ook hier is uitgangspunt 4 van toepassing. Er zal geen advies aan de Cliëntenraad gevraagd worden over het Wmo-beleid. Onderdelen van het Wmo-beleid, bijvoorbeeld de vaststelling van eigen bijdragen, zijn relevant voor de achterban van de Cliëntenraad SZ&A. Daarom is het voor deze raad van belang dat zij vertegenwoordigd wordt in de Raad van Wmo-vragers.

5.2.6

Nieuw initiatief

De Raad van Kerken Nieuwegein en de COSBO hebben laten weten dat zij een Ingezetenenraad Wet Maatschappelijke Ondersteuning Nieuwegein (Ingezetenenraad Wmo) hebben opgericht. In deze raad zijn een groot aantal Nieuwegeinse organisaties met zeer verschillende achtergronden vertegenwoordigd, waaronder veel organisaties die zich bezighouden met informele vrijwillige dienstverlening. Als reden voor de oprichting verwijzen de initiatiefnemers naar artikel 11 van het wetsontwerp Wmo. In dit kader is dit een prima initiatief. De initiatiefnemers zien ook een rol bij de uitvoering van artikel 12. Gelet op de samenstelling van de Ingezetenenraad Wmo, is dit geen passende taak voor deze raad. Voorgesteld wordt om de Ingezetenenraad Wmo te vragen om in het Nieuwegeinse participatiemodel op te treden als (een van de) vertegenwoordiger(s) van aanbieders van informele dienstverlening; de organisaties van vrijwilligers. Bij het tot stand komen van een overlegvorm voor de aanbieders van de organisaties van vrijwilligers wordt uiteraard dit hele werkveld betrokken.

³⁴ Verordening cliëntenparticipatie Nieuwegein

5.2.7

Projectmatige en incidentele vormen van participatie

Naast de formele advies- en cliëntenraden en de algemene inspraak op grond van artikel 150 van de Gemeentewet, kent Nieuwegein vele vormen van projectmatige en incidentele raadpleging.

Voorbeelden zijn:

- Ouderenproof
- Werkconferenties
- Maatschappelijke debatten
- Thema-avonden
- Omnibusonderzoek

Deze vormen van inspraak kunnen, naast het hiervoor geschetste model, ingezet worden om het lokaal draagvlak voor de Wmo te vergroten. Het instrument 'Werkconferentie' is in de eerste helft van 2005 al twee keer ingezet. Door de inzet van deze instrumenten geeft de gemeente een ruime uitleg aan artikel 11 van het wetsontwerp. Zowel voor het draagvlak als voor het bereiken van de andere doelen van participatie is dit van belang. Een specifiek instrument, gericht op het bereiken van de bevolking in al zijn diversiteit, zijn de maatschappelijke debatten³⁵. Deze vormen van raadpleging kunnen zowel door de gemeente ingezet worden als door één van de andere elementen in het participatiemodel. Welke organisatie de projectmatige en incidentele raadpleging moet gaan organiseren, hangt af van de vorm en van het doel.

5.2.8

Beslispunten Participatie van gebruikers en aanbieders

- Instemmen met de uitgangspunten zoals geformuleerd onder punt 5.2.3
- Instemmen met het voorgestelde Nieuwegeinse participatiemodel.
- Het participatiemodel aanvullen met projectmatige en incidentele vormen van participatie.
- Voorbereidingen treffen voor de vorming van een Raad van Wmo-vragers en zorgen dat deze Raad een afspiegeling is van de diversiteit van de bevolking.
- Het Platform CZG opheffen en een aantal leden van dit Platform uitnodigen om deel te nemen aan de Raad van Wmo-vragers.
- De Seniorenraad opheffen en een aantal leden van deze Raad uitnodigen om deel te nemen aan de Raad van Wmo-vragers.
- Jongerenparticipatie handhaven en aan jongeren vragen om een vertegenwoordiger af te vaardigen naar de Raad van Wmo-vragers.
- De Cliëntenraad SZ&A handhaven en aan de Cliëntenraad vragen om een vertegenwoordiger af te vaardigen naar de Raad van Wmo-vragers.
- De vertegenwoordigers van (potentiële) vragers van collectieve voorzieningen werven via een open procedure.
- Bepalen dat de Raad van Wmo-vragers een onafhankelijk voorzitter heeft en deze voorzitter werven via een open procedure.

³⁵ Na het SMAN: Diversiteit in het advies, B&W-besluit van 19 april 2005.

- De rechten en plichten van de Raad van Wmo-vragers in een verordening vastleggen.
- De Ingezetenenraad Wmo vragen om in het Nieuwegeinse participatiemodel op te treden als (een van de) vertegenwoordiger(s) van aanbieders van de organisaties van vrijwilligers.
- Het hele werkveld van aanbieders van organisaties van vrijwilligers betrekken bij het tot stand komen van een overlegvorm.
- In overleg met de betrokken professionele aanbieders komen tot overlegvormen.
- Onderzoeken welke instrumenten het meest effectief zijn voor het vormgeven van algemene raadpleging van burgers. Tevens onderzoeken wie de aangewezen organisaties zijn om deze verschillende instrumenten uit te voeren.
- Op basis van de hiervoor genoemde beslispunten opdracht geven voor het opstellen van een operationeel plan.

□ Klaar staan voor de medemens □

5.3 Vrijwilligerswerk en Mantelzorg

Mantelzorg en vrijwilligerswerk vormen het hart van de lokale ondersteuningsstructuur. Deze mensen staan met recht "Klaar voor de medemens". Wij willen inzetten op een klimaat waarin het mobiliseren van mensen om elkaar bij te staan wordt gestimuleerd; niet meer en niet minder. Recent onderzoek³⁶ bevestigt dat hiervoor in Nieuwegein ook mogelijkheden zijn. Daarom willen we het percentage inwoners dat vrijwilligerswerk doet op landelijk niveau zien te brengen en vooral ook inzetten op meer samenhang en flexibiliteit. Dit houdt in dat we nieuwe vrijwilligers willen aantrekken. Ook mensen die een aantal keren per jaar wat willen doen zijn zeer gewenst.

5.3.1 Definities

Vrijwilligerswerk is het op vrijwillige basis iets doen voor anderen. Die anderen kunnen bekend zijn bijvoorbeeld de burens of buurtbewoners. Vaak wordt ook vrijwilligerswerk gedaan met en voor mensen die men niet kent. Onder vrijwilligerswerk verstaan we ook de inzet van mensen voor de samenleving; voor algemene of specifieke belangen. De inzet van vrijwilligers wordt niet betaald. Vrijwilligerswerk vindt vaak plaats in georganiseerd verband bijvoorbeeld via de vrijwilligersorganisaties maar ook niet georganiseerd of via een spontane actie.

Mantelzorg³⁷ is langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt aangeboden aan een hulpbehoevende door personen uit de directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociaal-emotionele relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Het gaat, aldus de memorie van toelichting bij de wettekst, om iets extra's dat qua duur en intensiteit de normale gang van zaken overstijgt. Het gaat om zaken als het huishouden doen, gezelschap bieden, vervoer, hulp bij wassen en aankleden, administratie of geldzaken.

5.3.2 Uitgangspunten in de Wmo

Hoewel vrijwilligerswerk en mantelzorg naar inhoud en motivatie van elkaar verschillen, acht de regering het voor de overzichtelijkheid en samenhang gewenst beide zaken in één beleidsterrein te benoemen. Het onderscheid tussen de twee begrippen is dat mantelzorg uit gaat van een bestaande sociaal-emotionele relatie. Mantelzorg overkomt je en het kan moeilijk zijn je daaraan te onttrekken als je eenmaal begonnen bent met de zorg voor je oude moeder, zieke broer of

³⁶ Omnibusonderzoek 2005 en Leefbaarheidonderzoek 2004

³⁷ Wettekst

gehandicapte kind. Als je dierbare op een gegeven moment meer hulp nodig heeft, speelt de mantelzorger daar op in.

Het doen van vrijwilligerswerk is een vrije keuze waarvoor mensen zich kunnen op geven. Vrijwilligers kiezen waar zij een handje helpen: sport, ouderenhulp, school, buurthuizen. Het accent ligt op het verrijken van de eigen persoon "je krijgt er ook wat voor terug" in de vorm van ontplooiing, ontmoeting, ontspanning, een wederprestatie of de totstandkoming van een activiteit die er nog niet is. De wet geeft geen aanwijzingen of verplichtingen over wat tot vrijwilligerswerk moet worden gerekend.

In de Notitie Mantelzorg (kamerstuk 17-6-2005) wijst de staatssecretaris er op dat mantelzorg **geen maatschappelijke verplichting** is. Mantelzorg is wel van grote maatschappelijke betekenis; een goed deel van de mantelzorgers zet zich in uit liefde en genegenheid en omdat zij dit vanzelfsprekend vinden. In de conceptwetstekst Wmo worden de volgende uitspraken gedaan:

- Uitgangspunt is de Gebruikelijke Zorg³⁸ die redelijkerwijs van huisgenoten mag worden verlangd. Voor gebruikelijke zorg ontvangen mensen geen professionele zorg.
- De zorg die de gebruikelijke zorg overstijgt is mantelzorg en deze kan in principe worden geïndiceerd. Het is zorg die in andere situaties door professionals gedaan wordt.
- De te indiceren zorg is aanvullend op wat de mantelzorger kan en wil bieden; de draagkracht van mantelzorg is niet voor iedereen gelijk.
- **Mantelzorg is geen voorliggende voorziening voor zowel de Wmo als voor de Awbz. Het is aan het individu om te bepalen of hij/zij in staat is om mantelzorg te verlenen.**

Uit literatuuronderzoek blijkt dat veel mensen hun zorgvraag alleen door een professional beantwoord willen zien. In de notitie Mantelzorg³⁹ wordt aangegeven dat niet meer gevraagd mag worden van de individuele mantelzorger en vrijwilliger dan nu het geval is.

De arbeidsverplichting gaat boven het verlenen van mantelzorg. Op landelijk niveau is er per 1 juli 2005 een regeling getroffen voor vrijwilligers en mantelzorgers van 57,5 jaar en ouder die een WW uitkering ontvangen. Ook is op 1 juni 2005 de Wet arbeid en zorg in werking getreden waarin het langdurend zorgverlof wordt geregeld.

Er komt geen uitbreiding van de fiscale tegemoetkoming voor mantelzorgers boven op de buitengewone uitgavenregeling ziektegerelateerde uitgaven. Een PGB mag worden gebruikt om mantelzorg te betalen (kamerstuk 21 juni 2005). De staatssecretaris heeft het CVZ gevraagd nader opdracht te doen naar onder meer de monetarisering van de mantelzorg.

³⁸ Werkdocument gebruikelijke zorg: daarin staat gedetailleerd omschreven in taken en uren wat op welke leeftijd gebruikelijk zorg is. Een aanrader om eens door te bladeren.

³⁹ Kamerstuk 21 juni 2005.

5.3.3

Huidige stand van zaken

Veel inwoners van Nieuwegein doen vrijwilligerswerk: 22%. Landelijk ligt het percentage op 30%. Het Steunpunt Vrijwilligers, ondergebracht bij de SWN en het Netwerk Vrijwilligers in de Zorg, ondergebracht bij Vitras zijn de twee lokale steunorganisaties. Zij spelen een belangrijke rol als het gaat om de werving van vrijwilligers, matchen van vraag en aanbod, deskundigheid bevordering van vrijwilligers.

Het percentage mantelzorgers in Nieuwegein blijft de laatste jaren constant. Sinds 2000 is er in onze gemeente een lokaal steunpunt Mantelzorg waar mantelzorgers terecht kunnen met hun vragen, ervaringen kunnen uitwisselen met andere mantelzorgers, informatie en advies kunnen krijgen over hulpmiddelen, regelgeving, cursussen.

Sinds 2001 is er ook een regionaal steunpunt Mantelzorg, gefinancierd door het Zorgkantoor. Het regionaal steunpunt is gevestigd in Ijsselstein en werkzaam voor de regio Lekstroom. Het houdt zich bezig met het stimuleren van meer samenhang en afstemming in de lokale steunpunten en voorziet hen van informatie. Ook is het regionaal steunpunt actief op het terrein van de belangenbehartiging.

5.3.4

Visie van de gemeente

De gemeente Nieuwegein wil vrijwillige activiteiten en hulp stimuleren. **Niet** vanuit de gedachte dat vrijwilligers niet genoeg doen, integendeel. De gemeente wil op het niveau van de samenleving werken aan een maatschappelijke cultuuromslag. De achtergrond daarvan is dat het beroep dat tot nu toe op de overheid wordt gedaan niet langer gehonoreerd kan worden: dit is landelijk beleid. De zelfredzaamheid van burgers en het zelfregulerend vermogen moet meer centraal komen te staan bij problemen maar vooral ook bij initiatieven om nieuwe voorzieningen te realiseren. De inzet van vrijwillige hulp bevordert de zelfredzaamheid van onze inwoners en zal zo mogelijk de inzet van professionele hulp beperkt kunnen houden. Ook kunnen vrijwilligers mantelzorgers helpen om hun zelfgekozen taak vol te houden. De gemeente ziet het vrijwilligerswerk als een belangrijke bijdrage aan het verminderen van maatschappelijke problemen. Vrijwilligerswerk draagt bij aan een meer sociale samenleving. Solidariteit en verbondenheid met je medemens en/of de inzet voor een levendige stad waar altijd wat te doen is.

In onze visie heeft iedere burger iets voor de ander te betekenen; het is niet zo dat de ene groep burgers alleen maar komt 'halen' en de andere groep alleen maar komt 'brengen'. Het 'halen' kan zitten in de ontplooiing (iets leren), de ontmoeting, de ontspanning en soms een wederprestatie. Het 'brengen' is het inzetten van energie, idealen, tijd, kennis en kunde. Wij willen in Nieuwegein met elkaar de ambitie hebben dat ons vrijwilligerswerk het leveren van kwaliteit is; burgers hebben er iets aan. Daarom stellen we de vraag van burgers (als cliënt/ co-producent) in het

stimuleringsbeleid van vrijwilligers centraal. Ook willen we stimuleren dat gewerkt wordt met taken die aansluiten bij de behoefte, kennis en kunde van de vrijwilligers. De ondersteuning zoals die nu plaatsvindt willen we meer gaan bundelen. Tevens willen we de slagkracht van vrijwilligersorganisaties vergroten door samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties te stimuleren. In dat kader houden we ook het maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog op de agenda. Vrijwilligerswerk moet voor meer mensen een vanzelfsprekende en leuke/waardevolle activiteit worden. We willen dat meer burgers als vrijwilliger actief worden.

Mantelzorgers zien wij als (potentiële) groep Wmo vragers/gebruikers van collectieve voorzieningen (bijv informatie en advies, themabijeenkomsten, lotgenotencontact) en van individuele voorzieningen als tijdelijke opvang (respijtzorg), dagopvang. Vrijwilligers zien wij als aanbieders van ondersteunende diensten waardoor mantelzorgers er niet helemaal alleen voor staan en/of hun zelfgekozen taak beter kunnen volhouden.

5.3.5 Beleidsvoornemens

Het stimuleren van meer samenhang in het vrijwilligerswerk en mantelzorg

Dit willen we bereiken door het integreren van de verschillende ondersteuningsvoorzieningen (algemeen, zorg, mantelzorg, sport, cultuur, sociaal cultureel). Natuurlijk moet daarbij de eigenheid van de verschillende vrijwilligerswerkvormen behouden blijven. Een goede gemeenschappelijke vrijwilligersvacaturebank zowel fysiek als elektronisch. De begeleiding van vrijwilligers, deskundigheidsbevordering, faciliteren van de verschillende vrijwilligersorganisaties zou beter gezamenlijk kunnen worden opgepakt. Wij zien ook voordelen in meer samenwerking en kennisoverdracht binnen en tussen organisaties. Gezamenlijk kan er een goede afweging/ afstemming plaats vinden wat vrijwilligers doen en wat professionals. De link met maatschappelijk ondernemerschap (beursvloer PMON) kan ook gemakkelijker in een meer geïntegreerd samenwerkingsverband plaats vinden.

De civil society zien wij bij uitstek als een lokale aangelegenheid. Lokale ondersteuning van mantelzorg gaat voor regionale samenwerking: wij zien geen meerwaarde in het instant houden (en financieren per 2007) van een regionaal steunpunt mantelzorg Lekstroom naast de 5 lokale steunpunten mantelzorg. Wij vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk wordt ingezet op praktische hulp. Daarom zetten wij in op het werven en opleiden van vrijwilligers die mantelzorgers kunnen assisteren of ontlasten bij niet zorggerelateerde taken⁴⁰.

Het stimuleren van zelforganisatie

Het opbouwwerk heeft hiervoor de nodige expertise in huis en wij willen dat zij zich hier meer expliciet op richten. Op de wat langere termijn zien wij ook een rol voor de wijknetwerken. Wijknetwerken zouden in onze opinie moeten worden

⁴⁰ Zorgetaken van mantelzorgers zijn en blijven indiceerbaar voor de Awbz.

gekanteld van institutioneel overleg met gemeente tot een netwerk van en voor de wijk. Een platform voor initiatieven in en rond de woonomgeving.

Match van vraag en aanbod

Voor welke taken willen inwoners hulp van vrijwilligers? Wat moeten vrijwilligers kunnen; welke competenties passen bij welke taak? Dat zijn vragen die we willen uitzoeken om een betere match te kunnen maken. We willen stimuleren dat bij de vraag naar vrijwilligers wordt gewerkt met gerichte taken die vrijwilligers aanspreken. Vrijwilligersvacatures moet duidelijk zijn, aansprekend en een idee geven wat je er kunt halen(je kunt er iets van leren, het is nuttig of juist leuk, je leert andere mensen kennen).

Het stimuleren van een toename van vrijwilligers

De gemeente Nieuwegein werkt samen met de provincie en het NIZW aan een project om (nieuwe) vrijwilligers te interesseren om iets te doen voor de samenleving. Dit doen we met nieuwe manieren zoals bijvoorbeeld stadsgesprekken en de bijspringermethodiek. Het gaat natuurlijk niet alleen om het werven maar vooral ook om vrijwilligerstaken die aansluiten bij de belangstelling van potentiële vrijwilligers. En welke "competenties" willen vrijwilligers inzetten? Plezier en ontplooiing zijn vaak belangrijke succesfactoren. Ook willen we vrijwilligers werven die mantelzorgers willen helpen (of tijdelijke vervangen) bij niet zorggerelateerde taken.

Tijdelijke opvang (respijtzorg) voor mantelzorger en cliënt

Het Landelijk Expertisecentrum Informele Zorg heeft een handleiding opgesteld over de vraag wie oppas thuis kan bieden (een professional of een vrijwilliger). Wij willen deze handleiding gebruiken om te bepalen welke inzet gegeven de situatie aan de orde is. Wij willen dat het individuele voorzieningenpakket van de gemeente voorziet in een aanbod respijtzorg voor mantelzorgers en cliënt. We denken daarbij bijvoorbeeld aan een strippenkaart of hulptegoedbon voor mantelzorgers die in te wisselen zijn als de nood "aan de man is".

Wij willen mantelzorgers beter ondersteunen

Vragen van mantelzorgers hebben vaak betrekking op allerlei terrein. Vragen waarmee de mantelzorgers niet terechtkunnen bij afzonderlijke organisaties; onderdelen van hun vraag blijven vaak onbeantwoord. Er zijn ook vragen en situaties denkbaar waar het steunpunt mantelzorg niet uit komt. MEE heeft veel ervaring met cliëntondersteuning. Wij willen dat MEE ook mantelzorgers met complexe problemen gaat ondersteunen en hen helpt na te gaan wat er nodig is om het vol te houden. Dat is ook vanuit preventief oogpunt goed. Procedures en regels, zoekwerk, het wordt de mantelzorger vaak te veel omdat er ook nog even bij te doen.

Mantelzorgers worden betrokken bij de beoordeling voor vangnetvoorzieningen

Vanuit de visie van vraagsturing, eigen verantwoordelijkheid en keuzevrijheid wordt de vraag van de mantelzorg en diens draagkracht systematisch aan de orde gesteld bij de beoordeling voor individuele vangnetvoorzieningen.

Vrijwilligerswerk en mantelzorg is onderdeel van het Wmo-loket

De "voorpost" van het samenwerkingsverband vrijwilligerswerk en mantelzorg kan onderdeel zijn van de voorlichting en advies functie van het loket (zie 5.6). Daarmee willen wij de informele hulp tot een meer gewoon onderdeel maken van het ondersteuningsklimaat in onze gemeente. Vraag en aanbod m.b.t. vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn een onderdeel van het Wmo-loket. Wij willen nagaan hoe en op welke termijn dit gerealiseerd kan worden.

5.3.6

Beslispunten Vrijwilligers en mantelzorg

- De beleidsvoornemens zoals onder punt 5.3.5 genoemd onderschrijven.
- In het bijzonder uitvoering geven aan het bewerkstelligen van meer samenhang in het vrijwilligerswerk en mantelzorg.
- Vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn lokaal te organiseren vormen van ondersteuning per invoeringsdatum Wmo.
- Uit het Wmo budget middelen beschikbaar stellen voor planontwikkeling en uitvoering van meer samenhang in het vrijwilligerswerk en mantelzorg.
- Op basis van de hiervoor genoemde beslispunten opdracht geven voor het opstellen van een operationeel plan.

☐ Zelfstandig blijven ☐

5.4 Het Wmo-voorzieningenpakket

5.4.1

Het huidige voorzieningenpakket

Vanuit de Welzijnswet subsidieert Gemeente Nieuwegein een groot aantal activiteiten gericht op de ontmoetingsfunctie in de samenleving, de informele zorg, vrijwilligerswerk, welzijnswerk, algemeen maatschappelijk werk, bemoeizorg, medezeggenschap en cliëntenparticipatie. Via de Wvg wordt voorzieningen verstrekt op het terrein van woningaanpassing, vervoer en rolstoelen. En op basis van de Wcpv subsidieert de gemeente Vangnet & Advies; een bemoeizorgproject op het terrein van de OGGZ. In de bijlage is een compleet (financieel) overzicht opgenomen.

Het huidige voorzieningenpakket in Nieuwegein is te onderscheiden in een collectief en een individueel voorzieningenpakket.

Het collectieve voorzieningenpakket bestaat uit het algemene aanbod zoals we dat kennen in de buurthuizen, bibliotheek, sport, gezondheidscentra, tram en bus. Sommige mensen kunnen niet of onvoldoende gebruik maken van dit algemene aanbod. De gemeente faciliteert daarom ook een specifiek aanbod bijvoorbeeld aangepast sporten voor gehandicapten.

Het individuele voorzieningenpakket bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Vervoerskostenvoorziening.
2. Vervoersvoorzieningen (rolstoelen, scootmobielen).
3. Vergoeding voor woningaanpassingen.
4. Algemeen maatschappelijke werk.
5. Individuele welzijnsvoorzieningen (maaltijden, alarmering, dagopvang).
6. Individuele voorzieningen op basis van de Wcpv (bemoeizorg door Vangnet & Advies Nieuwegein).

5.4.2

Nieuwe taken

In de Wmo worden de Wvg, de Welzijnswet, een deel uit de Awbz en een deel uit de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) opgenomen. Daarnaast worden een aantal subsidieregelingen onder de Wmo gebracht. Echt nieuw zijn de onderwerpen huishoudelijke verzorging en een aantal subsidieregelingen.

De overdracht van de taak huishoudelijke verzorging is afhankelijk van de resultaten in verschillende pilots. De staatssecretaris en de VNG willen het totale pakket huishoudelijke verzorging overhevelen naar de Wmo. Naar verwachting wordt in september een besluit genomen of zowel de enkelvoudige als ook de meervoudige huishoudelijke verzorging onder de verantwoordelijkheid van de gemeente worden gebracht. Ook zal het budget voor de nieuwe taken worden gepresenteerd in de septembercirculaire.

De conceptwettekst biedt onvoldoende inzicht in de subsidieregelingen die onder het regime van de Wmo worden gebracht. Er is een handreiking in ontwikkeling maar momenteel niet beschikbaar. Wij stellen u voor om het onderdeel huishoudelijke verzorging en subsidieregelingen op een later moment terug te komen.

5.4.3

Overgangsregeling Wvg en huishoudelijke zorg

In de wettekst worden de volgende overgangsregelingen aangegeven.

Wvg

Op het moment dat de Wmo van kracht wordt, vervalt de Wet voorziening gehandicapten. In de Wmo is een overgangsregeling vastgelegd. Afgegeven beschikkingen Wvg blijven van kracht voor de duur van de beschikking. Maar hoogstens tot één jaar na de invoering van de Wmo. Voor nieuwe aanvragen van voorzieningen gelden de oude regelingen nog een bepaalde periode. De nieuwe aanvragen worden volgens het oude beleid behandeld tot drie maanden nadat de gemeente de nieuwe regels heeft vastgesteld. Zo is het in de Wmo geregeld voor de Wvg.

HV

Indicatiebesluiten voor huishoudelijke verzorging blijven van kracht voor de duur van het besluit. Maar hoogstens tot één jaar na de invoering van de Wmo. Het persoonsgebonden budget voor huishoudelijke verzorging valt ook onder het overgangsregime. De overgangsregeling voor de huishoudelijke verzorging wordt uitgevoerd door de gemeente. De gemeente neemt direct na de invoering van de Wmo de verplichtingen van de verzekeraars over.

Voor nieuwe aanvragen van voorzieningen gelden de oude regelingen nog een bepaalde periode. De nieuwe aanvragen worden volgens het oude beleid behandeld tot drie maanden nadat de gemeente de nieuwe regels heeft vastgesteld. Dus nadat de nieuwe regels zijn vastgesteld, gelden de regels van de Awbz nog drie maanden. De gemeente moet deze overgangsregeling uitvoeren. Regels voor verantwoording en uitbetaling, en regels voor bezwaarprocedures en rechtsgedingen blijven van kracht voor alle besluiten, die voor de invoering van de Wmo genomen zijn.

5.4.4

Beleidsvoornemen

Wij stellen voor om het huidige voorzieningenpakket onder de Wvg en de Welzijnswet voor de komende beleidsperiode als uitgangspunt te nemen (zie ook de bijlage voor een overzicht van het huidige pakket). De voorzieningen die de gemeente nu subsidieert of aanbiedt willen we onderbrengen in het Wmo-productenboek.

Nieuw in de eerste beleidsperiode is de introductie van het begrip eigen verantwoordelijkheid hetgeen ook uitgewerkt wordt in een financiële component.

5.4.5

Beslispunten Wmo-voorzieningenpakket

- Het huidige pakket Wvg en welzijnspakket is uitgangspunt voor de eerste beleidsperiode.
- Zo spoedig mogelijk een visie voorstellen voor de vormgeving van huishoudelijke verzorging en subsidie regelingen. In deze nog op te stellen visie de resultaten van de pilot huishoudelijke verzorging meenemen.
- Op basis van de visienota opdracht geven tot het samenstellen van een productenboek Wmo.

□ Betaalbaar vangnet □

5.5 Toegang tot de Wmo: de beoordeling

In de Wmo is geen verplichting opgenomen om te indiceren⁴¹. In het gemeentelijke beleid (beleidsplan Wmo 2007-2010) zal de gemeente wel moeten aangeven wie, waarvoor, in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden in aanmerking komt voor Wmo-voorzieningen. De gemeente is op grond van de Wmo verplicht om voor de individuele voorzieningen te werken met een verordening. Het moet voor burgers inzichtelijk zijn wat wel en niet kan in hun gemeente (rol van de gemeente als voorlichter & adviseur). De gemeente wil de Wmo betaalbaar houden en er voor zorgen dat de beschikbare voorzieningen bij de juiste mensen terechtkomen (rol van de gemeente als poortwachter).

5.5.1 De huidige situatie

De toegang tot de welzijnswet

Er is een algemeen aanbod van (collectieve) welzijnsvoorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn: buurthuizen, bibliotheek, sportvoorzieningen. Hiernaast zijn er welzijnsvoorzieningen voor specifieke doelgroepen. Ook is er een aanbod van individuele voorzieningen. Daaronder vallen o.a. maaltijdservice en sociale alarmeringopvolging en algemeen maatschappelijk werk waarvoor de toegang door de gemeente aan de aanbieder(s) is gedelegeerd. De beoordeling hiervoor wordt – binnen een gemaximeerd, dus gesloten budget – door de gemeente gedelegeerd aan de uitvoerende aanbieder.

De toegang tot de Wvg

De gemeente beoordeelt – al dan niet mede op advies van derden, bijvoorbeeld een medicus – of de burger in aanmerking komt voor een of meer verstrekking(en). Leidraad in de beoordeling is de verordening Wvg en het verstrekkingenboek. Als een burger in aanmerking komt voor een verstrekking, geeft de gemeente een beschikking af. Vervolgens regelt de gemeente dat de burger de verstrekking krijgt op basis van het principe “goedkoopst adequaat”. Voor een beperkt aantal Wvg-producten is een PGB beschikbaar.

De toegang tot de Awbz

Voor Awbz zorg heeft de burger een indicatie nodig. Deze indicatie wordt gesteld door het landelijk Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Het CIZ stelt vast op welke zorg iemand recht heeft (de functie) en in welke mate (de klasse). Het CIZ geeft een beschikking af en stuurt deze door naar het Zorgkantoor. Het Zorgkantoor regelt dat de zorg wordt uitgevoerd of geeft uitvoering aan een PGB.

⁴¹ Om de toegang tot de Awbz en de Wmo te onderscheiden gebruikt de VNG de term beoordelen. Wij hanteren voor de Wmo de term beoordeling.

5.5.2

De toegang tot de Wmo

Het algemene sturingsprincipe in de Wmo is decentralisatie; gemeenten hebben maximale beleidsvrijheid zodat zij optimaal kunnen aansluiten bij de lokale sociale ondersteuningsstructuur. Uitzonderingen op deze regel kunnen volgens het standpunt van de regering alleen tijdelijk zijn. De zorgplicht wordt tijdelijk verankerd via een AMvB voor de duur van twee jaar voor enkele voorzieningen zoals een rolstoel, scootmobiel en huishoudelijke zorg. Ook de wijze van financiering anders dan via de algemene middelen in het gemeentefonds, zal van tijdelijke aard zijn; maximaal 4 jaar worden de middelen voor de nieuwe taken geoormerkt. Voor de tijdelijkheid is gekozen om gemeenten en burgers te laten wennen aan de nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling. En om ook recht te doen aan het perspectief van de lokale beleidsvrijheid.

Belangrijk verschil met de vigerende wetgeving (Wvg en Awbz) is dat de burger onder deze wetgeving recht heeft op een *voorziening*, terwijl diezelfde burger onder de Wmo geen recht heeft op een voorziening, maar op een *oplossing*. Als de burger niet zelf voor de oplossing kan zorgen en het algemene voorzieningenaanbod binnen de gemeente ontoereikend is om het probleem op te lossen, kan de burger een beroep doen op het vangnet van de Wmo.

De Wmo maakt de gemeente integraal verantwoordelijk voor het regelen van de toegang voor deze voorzieningen. Het ligt in de bedoeling alle hulpvragen van burgers langs één loket binnen te laten komen; het Wmo-loket. Daartoe gekwalificeerde medewerkers binnen dat loket beoordelen de vraag van de burger met als mogelijke uitkomsten:

- De burger wordt geadviseerd gebruik te maken van collectieve voorzieningen in Nieuwegein: het algemeen aanbod of het specifieke aanbod.
- De burger wordt direct toegelaten tot een individuele voorziening uit de Wmo als het gaat om lichte vormen van ondersteuning.
- De burger wordt doorverwezen naar derden (bijvoorbeeld eerstelijns gezondheidszorg of het Centraal Indicatieorgaan Zorg voor toegang tot de zware vormen van zorg die vallen onder het regime van de Awbz).
- Er vindt een nadere beoordeling plaats voor een individuele voorziening uit de Wmo in de backoffice.

5.5.3

De beoordeling van vangnetvoorzieningen in de Wmo

Vanuit het oogpunt van integraliteit, klantgerichtheid en efficiency ligt het voor de hand om één instantie verantwoordelijk te maken voor de nadere beoordeling. Er zijn in theorie vier partijen die de beoordeling kunnen uitvoeren:

- de burger zelf
- de aanbieders
- een onafhankelijke partij zoals bijvoorbeeld het CIZ of de GGD
- de gemeente of samenwerkende gemeenten

Om te kunnen bepalen welke van deze partijen de komende beleidsperiode de nadere beoordeling het best kan uitvoeren zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Juistheid: wordt de juiste oplossing voor het probleem van de burger voorgesteld?
- Schaarste: vindt op een rechtvaardige manier verdeling plaats van de in principe schaarse middelen?
- Integraliteit: wordt de vraag/het probleem van de burger in samenhang beantwoord?
- Controle: welke partij kan het beste het budget bewaken?
- Financiële risico's: welke zijn de financiële risico's verbonden aan de beoordeling van de oplossing voor de burger?
- Administratieve last: welke administratieve last brengt de keuze met zich mee voor de gemeente?
- Onafhankelijkheid: hoe onafhankelijk van allerlei belangen is de beoordeling?
- Objectiviteit in hoeverre leidt beoordeling van gelijke gevallen tot gelijke uitkomsten?
- Bijsturing: in welke variant is regievoering door gemeente het best gegarandeerd?

Op basis van deze criteria zijn genoemde partijen beoordeeld waarbij we zijn uitgegaan van producten omdat dit het meeste aansluit bij de huidige situatie. Daarbij is steeds een vergelijking gemaakt van de verschillende mogelijke uitvoerders ten opzichte van elkaar. Er valt in die zin geen absoluut oordeel te vormen over de mate waarin een bepaalde uitvoerder zal voldoen aan de gestelde criteria, hoogstens kan dit gekwalificeerd worden als beter of slechter dan de anderen.

De beoordeling door de burger is sympathiek maar scoort laag op criteria die met de beheersbaarheid van het Wmo-budget te maken hebben. Ook de beoordeling door aanbieders scoort laag op beheersmatige aspecten. Aanbieders hebben een direct belang bij de toegang tot Wmo-voorzieningen. Het is in hun belang zoveel mogelijk producten te verkopen. Marktwerving en concurrentie kan samenwerking in de weg staan en de kans is groot dat de burger langs meerdere loketten moet voor de beantwoording van de hulpvraag. De score op onafhankelijkheid en integraliteit is laag. Gezien de huidige werkwijze van het CIZ (zoveel mogelijk mandateren) en de introductie van een claimgerichte aanpak zijn er aarzelingen bij deze partij op het criterium integraliteit. Het CIZ kijkt niet meer naar de mens in de context van diens leefwereld. Ook op de beheersmatige criteria scoort het CIZ niet overtuigend: dit heeft te maken met ervaringen in het verleden. Er zijn in theorie andere uitvoerders denkbaar om als onafhankelijke partij de beoordeling uit te voeren. Maar deze hebben momenteel geen ervaring op het terrein van de Wmo. De gemeente als uitvoerder van de beoordeling scoort op onafhankelijkheid en administratieve last laag. Op de beheersmatige aspecten is de score hoog en op ook op integraliteit (medewerkers van unit Voorzieningen Gehandicapten worden getraind op dit aspect).

In vergelijking met de andere uitvoerende partijen is de gemeente op dit moment het best in staat de juistheid van de, te bieden, voorziening te beoordelen. Door een combinatie van budgetbewaking, controle en beheer van de uitvoering kan de gemeente zorgen voor een betaalbare uitvoering van de Wmo; in het bijzonder van de vangnetvoorzieningen.

Op basis van het voorgaande is het voorstel de gemeente Nieuwegein aan te wijzen als Beoordelende Instantie voor de eerste beleidsperiode. Deze periode moet worden gezien als ontwikkelperiode. De financiële risico's, mogelijkheden tot bijsturen, achten wij voor de eerste tijd zwaarder wegen dan onafhankelijkheid. Deze keuze sluit aan bij de huidige werkwijze van beoordelen in de gemeente op het terrein van de Wvg en houdt ook de weg open voor aansluiting bij een intergemeentelijke sociale dienst of andere initiatieven van regionale samenwerking.

5.5.4

Beslispunten Toegang en Beoordeling:

- In het op te stellen productenboek Wmo wordt aangegeven voor welke producten een lichte en voor welke producten een zware beoordeling noodzakelijk is. De zwaarte van de beoordeling moet in verhouding staan tot de kosten van voorzieningen.
- Aansluiten bij de ervaring van de gemeente Nieuwegein met beoordeling en op basis van het belang van beheersbaarheid kiezen voor de gemeente als uitvoerende instantie.
- Voor de eerste beleidsperiode 2007-2010 ervaring opdoen met dit model en tussentijds zonodig bijstellen.
- Op basis van verordening, productenboek Wmo en protocollen zorgdragen dat burgers in gelijke gevallen een gelijkwaardige oplossing geboden krijgen.
- Op basis van de hiervoor genoemde beslispunten opdracht geven voor het opstellen van een operationeel plan en daarbij het volgende punt meenemen: het beperken van de administratieve last voor burgers.

□ Duidelijke rol voor de overheid □

5.6 Het Wmo loket

In haar rol als voorlichter en adviseur wil de gemeente de potentiële gebruikers van het voorzieningenpakket van de Wmo duidelijk en juist informeren en adviseren. Voor cliënten met een meer complexe hulpvraag willen we cliëntondersteuning bieden. De gemeente wil daartoe een loket inrichten. Dit loket zal bij ingang van de wet operationeel moeten zijn. Op dit moment gaan we uit van 1 juli 2006. Voordat de inrichting van een loket kan starten, is een aantal basiskeuzes nodig. Keuzes over de mensen die wij met het loket in ieder geval willen bereiken, de functies wij onder willen brengen in het loket, de kwaliteitscriteria die we aan de dienstverlening stellen, de positionering van het loket mede in relatie tot bestaande loketfuncties in de gemeenten en tenslotte de wijze waarop de relaties met de achterliggende organisatie wordt vormgegeven. In deze paragraaf wordt op deze onderwerpen een aantal beslispunten geformuleerd.

5.6.1 Voor wie is het loket

Voor de Wmo behoren alle burgers tot de doelgroep, en daarmee tot de doelgroep van een Wmo-loket. Een keuze voor een dergelijk breed loket brengt het risico met zich mee dat het contact in het loket alleen maar erg oppervlakkig kan zijn. Er is een aantal groepen te onderscheiden die naar onze inschatting meer behoefte hebben aan en gebruik maken van een Wmo- loket dan anderen. Aan de vraagzijde onderscheiden we de groepen die een beroep doen op individuele voorzieningen:

- Mensen met een lichamelijke beperking
- Mensen met een psychische beperking
- Mensen met een verstandelijke beperking
- Mantelzorgers.

Aan de aanbodzijde zijn er de mensen die zich vrijwillig en onbetaald willen inzetten voor hun medemens. Voor hen is de huidige organisatie van het vrijwilligerswerk onvoldoende transparant en laagdrempelig. Op dit moment moeten mensen nog teveel op zoek naar vrijwilligerswerk. We willen vrijwilligerswerk ook in beeld brengen bij mensen die daar (nog) niet bewust naar op zoek zijn. Er is nog een tweede reden om vrijwilligerswerk te positioneren in het Wmo-loket: De gemeente wil stimuleren dat mensen met een individuele zorgbehoefte kijken welke mogelijkheden het vrijwilligerswerk biedt bij de oplossing van hun probleem. **Inzet van vrijwilligers kunnen en willen we niet afdwingen.** We kunnen wel de mogelijkheden van het vrijwilligerswerk zichtbaarder en toegankelijker maken. Door mensen direct in contact te brengen met de mogelijkheid van vrijwilligerswerk, neemt de kans op het gebruik ervan toe.

Naast bovengenoemde groepen is er een aantal kwetsbare groepen die niet zijn meegenomen als directe klant van het Wmo-loket. Dit zijn:

- Mensen met materiële en psychosociale problemen, personen met meervoudige problematiek zonder duidelijke hulpvraag kunnen op dit moment terecht bij Vangnet Nieuwegein e.o. Met de steeds sterker wordende geluiden over

verschuiving van de OGGZ middelen naar de centrumgemeenten is onduidelijk op welke wijze het vangnet in de toekomst vorm krijgt. Op dit moment is Vangnet Nieuwegein het loket voor deze groep mensen.

- Gezinnen met opvoedingsvragen. Op dit moment wordt aan deze groep beperkt ondersteuning geleverd. In juni 2005 is een bestuurlijk convenant afgesloten tussen de gemeente en de provincie om het jeugdbeleid en de jeugdhulpverlening beter te structureren. Dit convenant loopt tot en met 2007. In het kader van dit convenant wordt onderzocht waar het aanspreekpunt voor ouders met opvoedingsvragen het best ondergebracht kan worden.
- Slachtoffers van huishoudelijk geweld. Het meldpunt voor deze groep is gepositioneerd in Utrecht.

5.6.2

De diepte van het loket

De diepte van het loket gaat over de functies die we in het loket willen plaatsen. In navolging met de handreiking vanuit VWS onderscheiden we drie niveaus:

1. Het folderloket
2. Het adviesloket
3. Het regelloket

In het folderloket gaat het alleen om het verstrekken van feitelijke informatie. Een goed folderrek volstaat in feite. In het adviesloket wordt niet alleen informatie verstrekt, maar ook persoonlijk advies gegeven en waarnodig cliëntondersteuning geboden. In het regelloket wordt zowel informatie, als persoonlijk advies, als bemiddeling en toegang tot de Wmo georganiseerd. Nieuwegein kiest voor een loket waar informatie en persoonlijk advies wordt gegeven. Om te komen tot een goed persoonlijk advies is vaak vraagverheldering en in sommige gevallen cliëntondersteuning nodig. Ook deze functies willen we onderbrengen in het loket. Beoordeling en bemiddeling worden ondergebracht in de backoffice. Dit vergt een zwaardere deskundigheid waarvan we het niet reëel achten om deze onder te brengen in het loket. In de vorige paragraaf 5.5 is dit nader uitgewerkt.

Ook voor het vrijwilligerswerk worden deze twee functies (bemiddeling en beoordeling) buiten de gemeentelijke organisatie verricht. In het loket willen we alleen de informatie en adviesfunctie van vrijwilligerswerk onderbrengen.

5.6.3

Kwaliteitseisen

Kwaliteitscriteria die van belang zijn:

- Het loket is laagdrempeligheid en toegankelijk.
- Het loket is goed bereikbaar: telefonisch, fysiek en digitaal.
- De dienstverlening is onafhankelijk van aanbieders: de gemeente Nieuwegein kiest voor marktwerking waar het gaat om zorg in natura. Op termijn is het denkbaar dat ook op het terrein van welzijn producten worden aanbesteed. Op dit moment werkt de gemeente toe naar een flexibelpakket. In haar rol als marktmeester is het van belang dat de gemeente haar onpartijdigheid in deze

behoudt. Onafhankelijkheid van informatie en persoonlijk advies moet worden gewaarborgd.

- De dienstverlening is professioneel en integraal: de gemeente Nieuwegein vindt het belangrijk dat bij de advisering wordt uitgegaan van een benadering die meerdere leefgebieden⁴² bestrijkt. Ook complexe hulpvragen worden beantwoord. Een goed inzicht in het voorzieningenaanbod is noodzakelijk.
- De dienstverlening is kosteloos.

5.6.4

Waar komt het fysieke Wmo-loket

Het loket moet onafhankelijk, goed bereikbaar en toegankelijk zijn. De toegankelijk heeft betrekking op het gebouw en de plek van het loket in het gebouw. De locatie moet goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer en beschikken over (invalide)parkeerplaatsen. Het loket kan in principe worden gesitueerd binnen het gemeentehuis maar ook bij leveranciers van zorg en welzijnsdiensten of woningbouwcorporaties. Ook theorie is ook een regionaal loket een optie. Verkennende gesprekken op ambtelijk niveau met de gemeenten Houten, Lopik, Vianen en IJsselstein geven aan dat dit op korte termijn geen reële optie is. Gezien het beperkte draagvlak is deze optie niet verder uitgediept. Evenmin opteert de gemeente voor positionering van een Wmo-loket bij aanbieders. Inhoudelijk vanwege het belang dat we hechten aan de onafhankelijkheid. Praktisch vanwege het feit dat de termijn waarop het Wmo-loket operationeel moet zijn snel dichterbij komt.

De gemeente Nieuwegein opteert voor een Wmo-loket dat wordt aangehaakt bij de stadswinkel. Voordelen van een loket in de stadswinkel zijn:

- Het gemeentehuis heeft voor veel mensen een neutrale uitstraling en is onafhankelijk.
- Op dit moment is het gemeentehuis bereikbaar per openbaar vervoer. In de toekomst maakt het gemeentehuis deel uit van een multifunctionele accommodatie waarin ook het maatschappelijk centrum en de bibliotheek is ondergebracht. Daarmee wordt het een locatie met een brede publieksfunctie en een groot bereik.
- De gemeente heeft ervaring met de loketfunctie. Op dit moment is in de stadswinkel ondergebracht het loket maatschappelijke zaken.
- De stadswinkel is toegankelijk en bekend bij een breed publiek. Dienstverlening vindt plaats op een brede range aan onderwerpen.
- Kostenbesparing door aan te sluiten bij de stadswinkel boven een nieuw op te richten loket. Ervaringen met woon-zorg-welzijn loketten in het land die door het ministerie in beeld zijn gebracht, leren dat in de meeste gevallen aanbieders maar zeer beperkt bereid zijn te delen in de kosten van de loketfunctie.
- Aansluiting bij de positionering van de beoordelingsfunctie (zie paragraaf 5.5).

⁴² Huisvesting, zelfredzaamheid, financieel functioneren, werk en/of dagbesteding, vrije tijd, gezondheid.

- Het Wmo-loket kan meelopen met de ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie op het gebied van digitale dienstverlening (het zogenoemde project Eddie).

Er zitten niet alleen voordelen aan de positionering van het Wmo-loket bij de stadswinkel. Aangegeven is dat het loket mensen met beperkingen ziet als specifieke doelgroep. Niet zelden hebben deze mensen een specifieke behoefte aan ondersteuning op het terrein van vraagverheldering en een gerichte benadering in het loket. Dit heeft gevolgen voor de competenties die mensen achter de balie in huis moeten hebben. Om deze mensen op de juiste manier te kunnen helpen, willen we spreekuren opzetten. Daar waar het gaat om complexe ondersteuningsvragen, willen we zo mogelijk gebruik maken van de deskundigheid van de MEE-organisatie. Deze organisatie heeft op het gebied van ondersteuning in het verleden veel ervaring en werken onafhankelijk van zorgaanbieders.

Een ander punt is de fysieke bereikbaarheid. Met de realisatie van het nieuwe gemeentehuis zal de stadswinkel over een aantal jaar naar de binnenstad verhuizen. Op dit moment ligt de stadswinkel excentrisch. Voor mensen met een beperking zou dit een belemmering kunnen vormen. In 2001 is onderzoek verricht naar de bereikbaarheid van de stadswinkel⁴³. Toen is vastgesteld dat de bereikbaarheid van het gemeentehuis objectief gezien van een adequaat niveau is. Ook bleek dat nauwelijks klachten binnen kwamen. Dit beeld is anno 2005 niet veranderd. Het huidige loket Maatschappelijke Zaken is levensvatbaar als wordt gekeken naar het aantal bezoekers per week. Tenslotte wordt er ook een telefonisch loket ingericht en zal in de toekomst een digitaal loket worden toegevoegd. In aanvulling op het Wmo-loket willen we in elke wijk een punt inrichten waar mensen terecht kunnen voor schriftelijk informatiemateriaal. Het huidige initiatief voor een loket voor Wonen-Welzijn en Zorg in Jutphaas-Wijkersloot is zo een punt. Ditzelfde geldt voor de gezondheidscentra en de bibliotheek. Op het moment dat de digitale dienstverlening werkelijkheid wordt, wordt verkend of vanuit deze punten ook persoonlijke advisering kan plaatsvinden.

5.6.5

Sociale kaart

De loketmedewerkers en de potentiële vragers van Wmo-voorzieningen zijn gebaat bij een zo volledig mogelijk en actuele sociale kaart. Bij voorkeur is deze digitaal en via internet te raadplegen. We zien de sociale kaart als basisvoorwaarde voor het goed functioneren van het loket. Aan de sociale kaart wordt een eenvoudig te gebruiken zoekstelsel verbonden dat toegankelijk is voor medewerkers van het loket, maar ook voor de bezoekers. De sociale kaart bestaat uit een verzameling van databestanden met gegevens over producten van verschillende organisaties: maatschappelijk en commercieel. Het gaat om gegevens over bereikbaarheid, aanbod van de organisatie en contactpersonen. Onderzocht wordt in hoeverre het mogelijk en zinvol is aan te sluiten bij bestaande digitale sociale kaarten. Het actueel houden van

⁴³ raadsstuk 2001-590

een sociale kaart is arbeidsintensief en duur. Indien dit niet tot de mogelijkheden behoort, zal de gemeente zelf een sociale kaart ontwikkelen. Daarbij zal afstemming worden gezocht met het project Excellente Digitale Dienstverlening Intern en Extern (Eddie).

5.6.6

Aansluiting bij andere loketten

Nieuwegein kent een groot aantal loketten (zie bijlage). Deze loketten zullen niet verdwijnen door de inrichting van het Wmo-loket. Gezien het feit dat veel loketten a) naast Wmo-voorzieningen ook andere voorzieningen bieden en b) niet alleen burgers maar ook instellingen als doelgroep hebben, is het niet reëel te verwachten dat organisaties hun loketten sluiten en hun eigen informatie en adviesfunctie uitbesteden aan het Wmo-loket. Dit is niet erg, het betekent wel dat goede afstemming nodig is met de organisaties die achter deze loketten zitten. Onderzocht zal worden welke organisaties binnen de stadswinkel spreekuren willen houden. Voor de MEE-organisatie zien we hier directe mogelijkheden. Hun ervaring op het gebied van vraagverheldering en cliëntondersteuning sluit aan bij de uitgangspunten van Nieuwegein.

Aangegeven is dat we in elke wijk een informatiepunt willen realiseren. In een latere fase zou vanuit deze informatiepunten ook digitale dienstverlening mogelijk moeten zijn. Twee loketten hebben al expliciet aangegeven hier voor zichzelf een rol te zien. Dit zijn:

- Het project JWZ. In het kader van dit project wordt een informatiepunt ontwikkeld. Daarbij zijn naast de gemeente betrokken de Swi, Vitras, Zorgspectrum en Mitros.
- Het gezondheidscentrum in Nieuwegein Zuid.

5.6.7

Beslispunten Loket:

- Nieuwegein kiest voor een breed loket met aandacht voor specifieke groepen vragers (mensen met een beperking en mantelzorgers) en aanbieders van informele dienstverlening (vrijwilligers).
- In het loket kan men terecht voor informatie en persoonlijk advies. Er komen specifieke spreekuren voor vraagverheldering en cliëntondersteuning. Beoordeling en bemiddeling vinden plaats in de backoffice.
- Het Wmo-loket komt in de stadswinkel, daarnaast wordt in elke wijk een informatiepunt ingericht met schriftelijk informatiemateriaal en te zijner tijd raadpleging van de digitale vraagwijzer.
- Samenwerkingsmogelijkheden met de MEE organisatie worden verder verkend.
- Uitgangspunt is een drie dimensionaal loket: fysiek, telefonisch en digitaal. De digitale loket ontwikkeling wordt meegenomen in EDDIE.
- Er komt een digitale sociale kaart/vraagwijzer die geraadpleegd kan worden door loketmedewerkers en potentiële Wmo-klanten.
- Op basis van de hiervoor genoemde beslispunten opdracht geven voor het opstellen van een operationeel plan.

Randvoorwaarden
financiën
communicatie

6

Financiën

In de Wmo worden Wvg, de Welzijnswet, een deel uit de Awbz en een deel uit de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) opgenomen. Daarnaast wordt een aantal subsidieregelingen onder de Wmo gebracht. De nieuwe taken betreffen de huishoudelijke verzorging en de subsidieregelingen. De Wmo brengt grote financiële gevolgen met zich mee⁴⁴. Niet alleen vanwege de verdeelsystematiek maar ook omdat in korte tijd strategische kaders, uitvoeringsbeleid en verordeningen moeten worden ontwikkeld om de Wmo uitvoeringsklaar te maken. Naar verwachting worden in de septembercircularis de verdeelmaatstaven gepubliceerd.

6.1 Nieuwe taken in de Wmo

Het algemene sturingsprincipe voor de Wmo is de lokale beleidsvrijheid. Op onderdelen wordt daar tijdelijk een uitzondering voor gemaakt. Via een AMvB voor de duur van twee jaar blijft een zorgplicht van kracht voor enkele voorzieningen zoals een rolstoel, scootmobiel en huishoudelijke zorg.

Voor de nieuwe taken die de gemeente met de invoering van de Wmo gaat uitvoeren wordt in het eerste jaar een bedrag verdeeld op basis van kosten die in het verleden zijn gemaakt onder de Awbz voor huishoudelijke verzorging en voor de subsidieregelingen Awbz. Vanaf 2007 verandert deze historische verdeelsleutel langzamerhand in een objectieve doordat stap voor stap demografische factoren worden meegerekend zoals het aantal 75plussers. Het bedrag voor de voorzieningen wordt herkenbaar in het gemeentefonds gestort als zogenoemde integratie uitkering. Voor maximaal 4 jaar worden de middelen voor de nieuwe taken geoormerkt. Het CPB houdt als onafhankelijke derde jaarlijks de uitgaven voor nieuwe taken in de gaten en adviseert over het budget als geheel.

6.2 Inkomsten Wmo

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gaat uit van een aantal inkomstenbronnen voor gemeenten om de uitvoer van de wet te bekostigen.

De inkomsten bestaan uit:

- Rijksbijdragen vanuit het gemeentefonds.

⁴⁴ Deloitte heeft uitgerekend dat het op termijn gaan om 35% van de totale gemeentebegroting (Handreiking voor Financieel Model, VNG, 29 juni 2005).

- Rijksbijdragen door specifieke uitkeringen.
- Eigen bijdragen.
- Vergoeding uitvoeringskosten (vanuit het gemeentefonds).

De bijdragen uit het gemeentefonds betreffen nieuwe taken en taken die nu onder de Welzijnswet, Wvg en Wcpv vallen. Gemeente Nieuwegein heeft € 5.849.111 in de begroting (2005) geraamd voor de uitvoering van de huidige taken die straks onder de Wmo vallen (zie bijlage excelblad). Gemeente Nieuwegein kan geen wettelijke aanspraak doen op de specifieke uitkeringen. De specifieke uitkering is gericht op verslavingsbeleid, vrouwenopvang, maatschappelijke opvang en voorbehouden aan de op centrumgemeenten en de G30 gemeenten. De uitvoering van de Wmo brengt een toename van de apparaatskosten met zich mee. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd; de vergoeding wordt via het gemeentefonds verstrekt.

6.3 Eigen bijdrage en financiële tegemoetkomingen

De wetgever biedt ruimte aan de gemeente om een eigen bijdragen systeem in te voeren voor: inwoners van 18 jaar of ouder die gebruik maken van individuele ⁴⁵voorzieningen of een persoonsgebonden budget. De hoogte van de eigen bijdrage kan voor de verschillende soorten maatschappelijke ondersteuning verschillend worden vastgesteld én mede afhankelijk worden gesteld van het belastbaar inkomen van de gebruiker en van zijn echtgenoot/partner⁴⁶.

Vereisten

- De gemeente moet het eigenbijdrage systeem in een verordening vastleggen zodat het inzichtelijk is voor (potentiële) gebruikers van Wmo voorzieningen.
- De rijksbelastingdienst verstrekt de gemeente de gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het eigenbijdrage systeem.
- De gemeente mag de eigen bijdrage regeling niet gebruiken voor een eigen inkomensbeleid. De grenzen van de eigenbijdrageregeling voor de Wmo zijn bepaald op de maximum bedragen zoals we die kennen voor de extramurale Awbz. Binnen deze grenzen is de gemeente vrij een eigenbijdragebeleid te voeren. Er mag geen vermogenstoets worden gehanteerd door gemeenten. Het belastbaar inkomen is de maatstaf voor iemands draagkracht.
- Het bestaande anticumulatiebeding zoals we dat kennen van de Wvg blijft ook in de Wmo van toepassing. Dat betekent dat burgers die voor extramurale zorg Awbz het maximum eigen bijdrage betalen, voor de Wmo geen eigen bijdrage meer verschuldigd zijn.
- Gemeenten mogen niet meer dan de kostprijs vragen voor een voorziening.
- Voor huishoudelijke zorg kan, binnen de inkomensafhankelijke grenzen, de kostprijs per uur worden gevraagd.

⁴⁵ Een individuele voorziening kan op een collectieve wijze vorm gegeven worden bijvoorbeeld collectief vervoer, maaltijden, dagbesteding. Ook in dat geval is de eigenbijdrageregeling van kracht.

⁴⁶ Wettekst art. 15 en 16. Zie ook beleidsbrief eigen bijdrage Awbz.

- Een verdere uitwerking van de eigen bijdrage regeling vindt plaats bij algemene maatregel van bestuur door de rijksoverheid.
- Per inkomenscategorie wordt een maximale eigen bijdrage vastgesteld.

In de Awbz is en blijft een eigen bijdrage regeling van kracht. Van het budget dat vanuit de Awbz wordt overgeheveld naar de gemeenten voor de uitvoering van de nieuwe taken, is de eigen bijdrage die mensen nu betalen voor de Awbz afgetrokken. Volgens de opgave van het Centraal Administratie Kantoor is het bedrag dat Nieuwegein moet terug verdienen minimaal € 245.974 (peildatum 2005). In de eigen bijdrage regeling Awbz/Wmo is een anticumulatiebeding ingebouwd. Dit betekent dat burgers die voor de Awbz het maximum aan eigen bijdrage betalen, voor de Wmo geen eigen bijdrage meer hoeven te betalen.

Lagere inkomens tot € 13.725 zullen voor de extramurale Awbz en de Wmo tezamen nooit meer betalen dan 208 euro per jaar voor alleenstaanden of 293 euro per jaar voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen gelden voor inkomens tot 120% van het relevant sociaal minimum.

6.4 Risicoparagraaf

Een van de speerpunten bij de vormgeving van de Wmo is een betaalbaar vangnet. Met het beschikbare budget moet de gemeente de inhoudelijke beleidsdoelen van de Wmo realiseren.

Om er voor te zorgen dat inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht zijn moeten de oorzaak-gevolg relaties in beeld worden gebracht. De Wmo-uitgaven worden bepaald door het aantal voorzieningen en toekenningen in het kader van de Wmo en dit aantal wordt weer beïnvloed door de vraag naar voorzieningen.

Voor Nieuwegein zien wij de volgende financiële voor- en nadelen:

Nadeel:

- Het aantal ouderen in Nieuwegein is lager dan het landelijk gemiddelde. Op de verdeelsleutel 75+ scoort Nieuwegein aan de inkomstenkant laag. Het aandeel ouderen groeit echter de komende jaren sneller dan landelijk.
- De vraag naar AWBZvoorzieningen in de periode 2003-2005 lijkt in Nieuwegein hoger te liggen in vergelijking met andere gemeenten. Welke verklaring hieraan ten grondslag ligt is niet bekend (is er een relatie met het percentage vrijwilligerswerk 22%: landelijk ligt dit op 30%).
- Nieuwegein zal tenminste een bedrag van € 245.974 moeten terugverdienen. Dit is het bedrag dat nu aan eigen bijdragen wordt betaald door gebruikers van huishoudelijke verzorging.
- De sturingsmogelijkheden van de gemeente zijn de eerste jaren beperkt door de overgangsregeling voor huishoudelijke verzorging en door de zorgplicht voor huishoudelijke verzorging, rolstoelen en scootmobielen voor de duur van twee jaar.
- Er wordt momenteel zeer streng ge(her)ïndiceerd door het CIZ. De overdracht van de Awbz "schoon aan de haak" zal voor de gemeente ongunstig uitpakken.

- Er moet rekening worden gehouden met een toename van het aantal klachten en bezwaren.
- De gemeente moet ervaring opdoen met de uitvoering van de Wmo.

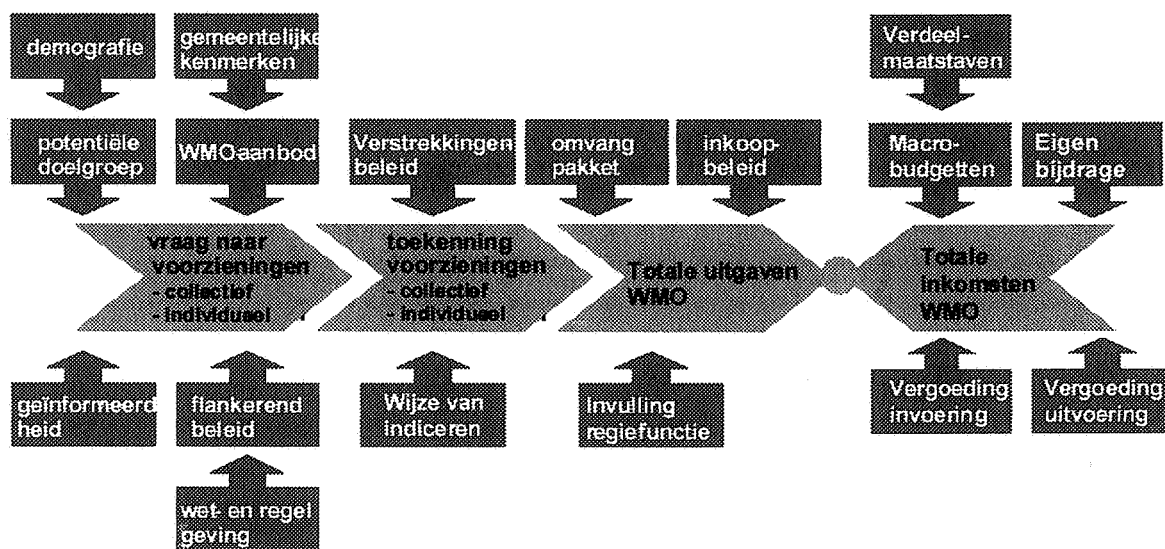
Voordeel

- Nieuwegein beschikt over een goed basisaanbod van voorzieningen. Als de komende jaren wordt ingezet op het gebruik hiervan door zoveel mogelijk Wmo vragers (flankerend beleid/substitutiebeleid) kan dit doorwerken in het aandeel individuele vangnetvoorzieningen.
- Logischerwijs neemt de vraag naar voorzieningen af bij de invoering van een eigen bijdrage regeling. Verwacht wordt ook dat burgers een kosten/baten afweging maken t.a.v. de duur van het gebruik van voorzieningen.

Conclusie:

Vanwege de hiervoor genoemde risico's en onzekerheden stellen wij voor gedurende de eerste beleidsperiode van 4 jaar de niet bestede middelen jaarlijks in een egalisatiefonds te storten om jaarlijkse schommelingen op te vangen.

In onderstaande figuur wordt een analysekader geschetst van het financieel model van de Wmo (bron: VNG, handreiking voor financieel model).

6.5 Visie van de gemeente

Om ook op de middellange termijn een financieel houdbaar systeem te realiseren, wordt enerzijds geïnvesteerd op het versterken van het sociale klimaat in onze gemeente en anderzijds in het bieden van noodzakelijke vangnetvoorzieningen. Beide "steunpilaren" van de Wmo moeten in een nieuwe balans komen.

Nieuwegein kiest voor de invoering van een eigen bijdrageregeling binnen de marges die de rijksoverheid aanwijst. Wij zullen een voorstel uitwerken zodra de inhoud van de AMvB bekend is. Om de poortwachterfunctie van de gemeente in de

Wmo adequaat uit te voeren wordt geadviseerd te werken met een eigen bijdrage. Eigen verantwoordelijkheid kan naar onze mening ook een financiële component krijgen.

De gemeente zal het verschil in het budget voor de ex Awbz taken minus de eigen bijdrage moeten aanvullen. Hetzij door een hogere eigen bijdrage hetzij door een lagere inkoopprijs te bedingen voor bijv. huishoudelijke verzorging.

Op zeer beperkte schaal wordt momenteel ook bij de Wvg (woningaanpassing en vervoersvoorzieningen) gewerkt met een eigen bijdrage. We willen de eigen bijdragen harmoniseren voor alle individuele Wmo-voorzieningen.

Het NIBUD heeft medio 2005 in Nieuwegein het effect onderzocht van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen op de financiële positie van huishoudens met een laag inkomen. Behalve naar huishoudtype is ook gekeken naar mensen met een lichte of zware zorgvraag in verband met het te ontwikkelen eigen bijdragesysteem voor de Wmo. We zullen nagaan of het mogelijk is om de uitkomsten van het NIBUDonderzoek te betrekken bij het opstellen van een eigen bijdrage regeling.

Vergelijking met anderen, 'benchmarking'.

De gemeente Nieuwegein wil graag goede prestaties neerzetten en het beschikbare budget goed besteden. Eén manier om erachter te komen hoe Nieuwegein het doet is de vergelijking met andere gemeenten. Het ministerie gaat jaarlijks prestatiegegevens van de gemeenten publiceren en in een rapportage een vergelijking maken tussen de gemeenten onderling. Het is nog niet bekend welke gegevens gevraagd zullen worden. Wel denkt de minister erover om de tevredenheid van burgers en cliënten daarvan een onderdeel uit te laten maken. De gemeente wacht af hoe deze rapportage eruit gaat zien en of wij genoeg hebben aan de rapportage om onze uitvoeringspraktijk op basis daarvan te verbeteren. Afhankelijk daarvan bepalen wij of wij nog aanvullende informatie nodig hebben. Voor onszelf denken wij aan gegevens die inzicht geven in de kwaliteit, de kwantiteit, de doelmatigheid en de aansluiting met het terrein van de Awbz-gefinancierde zorg. De VNG ontwikkelt een benchmark voor de Wmo; momenteel is geen nadere informatie beschikbaar.

6.6 Beslispunten financiering van de Wmo

- Het huidige welzijns- en Wvg budget plus de middelen voor de nieuwe taken zijn het uitgangspunt voor de uitvoering van de Wmo.
- Middelen die in enig jaar niet zijn besteed aan de Wmo worden tijdelijk voor de duur van de eerste beleidsperiode (2007-2010) in een egalisatiefonds gestort.
- Er komt een eigenbijdrage regeling voor individuele Wmo-voorzieningen. Deze regeling wordt uitgewerkt op basis van de AMvB en de nog te ontvangen voorbeeldregeling van de VNG.
- Opdracht geven voor het ontwikkelen van een operationeel plan: Eigenbijdrage regeling.
- Opdracht geven om op basis van de beslispunten in de visienota Wmo en met behulp van het analysemodel van de VNG een nadere vraagverkenning en risicoanalyse uit te voeren.

7 Communicatie

In het kader van de invoering van de Wmo is communicatie erg belangrijk. Het communicatieplan Wmo focust zich op het gedegen inzetten van communicatiemiddelen. In dit plan is rekening gehouden met de input die vanuit de interne workshop en de workshop met de commissie SOC is ingebracht. Het communicatieplan is een werkplan en kan gedurende het traject worden aangepast door voortschrijdend inzicht. Hieronder volgt een korte samenvatting van het communicatieplan Wmo. Voor het hele plan verwijzen wij naar de bijlage van de visienota.

7.1 Doelgroepen en doelstellingen

De communicatie rondom de Wmo richt zich op zowel interne als externe doelgroepen. Intern wil zeggen binnen de ambtelijke en politieke organisatie van de gemeente. Extern is alles wat daarbuiten valt. Deze externe groep valt weer te verdelen in degene die hulp binnen de kaders van de Wmo afnemen en degene die de hulp aanbieden. Per doelgroep zijn er drie niveaus van beïnvloeding door middel van communicatie te onderscheiden:

1. Cognitief: gericht op het vermeerderen van kennis;
2. Affectief: gericht op gevoelens en houding;
3. Conatief: gericht op het gedrag van de ander.

De **externe doelgroep** bestaat uit:

- Specifieke burgers die op het moment afhankelijke zijn van de hulp geboden door de Wvg, welzijnswet en de Awbz. Deze groep neemt producten in de zorg en welzijn af.
- Alle overige burgers die (nog) niet afhankelijk zijn van hulp geboden door de Wvg, welzijnswet en de Awbz.
- Adviesraden (Seniorenraad, Platform chronisch zieken en gehandicapten, Jongerenraad en de Cliëntenraad)
- Maatschappelijke instellingen die hulp aanbieden op gebied van zorg, welzijn, wonen en vrije tijd.

De doelstelling per niveau:

Kennis: bekend en vertrouwd maken met de hoofdlijnen in de Wmo en de voor hen specifieke veranderingen, zodat de doelgroepen een eenduidig en helder beeld van het project van de Wmo krijgen.

Houding: draagvlak creëren en dusdanig beïnvloeden dat doelgroepen zelf verantwoordelijkheid gaan nemen.

Gedrag: dusdanig beïnvloeden dat doelgroepen zelf initiatief nemen, input leveren (gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling) en daarnaast eigen mediakanalen ter beschikking stellen om te communiceren over de Wmo naar de eigen achterban.

De **interne doelgroep** bestaat uit alle medewerkers die te maken hebben en/of krijgen met de Wmo, het college, de raad en de commissie SOC.

De doelstelling per niveau:

Kennis: bekend en vertrouwd maken met het project Wmo zodat eenduidig en helder naar buiten wordt gecommuniceerd.

Houding: draagvlak creëren

Gedrag: dusdanig beïnvloeden dat de doelgroep zelf voorbeeldgedrag naar buiten toe uitdragen (gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling).

7.2 Communicatiemiddelen

Door middel van een analyse zal worden bekeken wat er bij de doelgroepen leeft. Dit dient als input voor de inhoud van de boodschap in communicatiemiddelen. Daarbij wordt aangesloten bij landelijk promotiemateriaal, waarbij geldt dat een lokale vertaalslag noodzakelijk is.

De communicatiemiddelen zullen herkenbaar zijn door een beeldmerk en een slogan: Wmo = Meedoen! Deze slogan past geheel in de lijn van Nieuwegein kiest en de gedachten achter de Wmo waarin de verantwoordelijkheid meer bij de burger zelf komt te liggen en de gemeente faciliteert. Deze lijn wordt doorgetrokken bij de keuze van communicatiemiddelen. Daarnaast zullen in alle communicatiemiddelen duidelijk en praktische menselijke voorbeelden gevisualiseerd worden om de afstand tot het onderwerp te verkleinen en begrip te krijgen.

Voor de **externe doelgroep** worden de volgende communicatiemiddelen geadviseerd en afhankelijk van het beschikbaar budget ingezet: de website van de gemeente, externe voorlichtings- en werkbijeenkomsten, berichten in lokale media, persberichten, overleg, nieuwsbrief, folders, infocentrum van de stadswinkel, servicelijn, e-mailadres, loket en tevredenheidmeeting.

Voor de **interne doelgroep** worden de volgende communicatiemiddelen geadviseerd en afhankelijk van het beschikbaar budget ingezet: het intranet, de website van de gemeente, huiskrant, interne en externe voorlichtings- en werkbijeenkomsten, vragenuurtje, berichten in lokale media, persberichten, overleg, e-mailadres, Wmo projectmap en interview.

De gemeente zal in het kader van de Wmo de burgers betrekken bij het tot stand komen van de plannen voor Nieuwegein. Daarom is het van belang goede werkvormen te vinden om de vraag vanuit de burger te ventileren naar de gemeentelijke organisatie en zelf medeverantwoordelijk te maken voor hoe de Wmo vormgegeven wordt in Nieuwegein. Hierbij zullen werkvormen ingezet worden die interactief zijn en het beste passen bij het te halen doel.

7.3 Fasering

De fasering van de invoering van de Wmo in Nieuwegein bestaat uit drie delen:

1. Visievorming en plan ontwikkeling in de pre implementatiefase.
2. Kwartier maken en plannen uitvoeren in de implementatiefase.
3. Nauwlettend volgen van de uitvoeringspraktijk en zonodig bijsturen in de post implementatiefase.

De communicatie zal per fase worden aangepast. In fase 1 (pre implementatie) is de communicatie gericht op de beïnvloeding van kennis en houding. Als de visienota is uitgewerkt in operationele plannen (fase 2) ligt de focus op de beïnvloeding van het gedrag van mensen. Dit geldt ook voor de communicatie in fase 3. In het communicatieplan (bijlage) is dit verder toegelicht en uitgewerkt.

7.4 Reeds gerealiseerde activiteiten

- wmo@nieuwegein.nl
- 3 artikelen in de Molenkruier, 1 artikel in de huiskrant;
- website Wmo
- beeldmerk Wmo
- interne Wmo werkconferentie
- externe Wmo werkconferentie
- regionale intervisiegroep communicatie
- poll op het huisnet
- Wmo journaal
- Wmo vraag en antwoordlijst
- Wmo vragenschema

7.5 Beslispunten communicatie

- Instemmen met het communicatieplan.

Bijlagen

- Lijst van afkortingen
- Bronvermelding
- Excel overzicht huidige uitgaven Welzijn, Wcpv (OGGZ), Wvg
- Overzicht eigenbijdrage in de Awbz in 2005
- Inventarisatie bestaande loketten in Nieuwegein
- Communicatieplan Wmo
- Wmo journaal

AmvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
CAD	Consultatiebureau alcohol en drugs
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
COSBO	Centraal Orgaan Samenwerking Bonden van Ouderen
CPB	Centraal Plan bureau
CVZ	College voor zorgverzekeringen
CZG	Chronisch zieken en gehandicapten
Eddie	Excelente Digitale Dienstverlening Intern en Extern
GGD MN	GGD Midden Nederland
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
HV	Huishoudelijke verzorging
ISV	Investeringsbudget stedelijke vernieuwing
JoNg	Jong Nieuwegein
JWZ	Jutphaas Wijkersloot Zuilenstein
MEE	Is geen afkorting maar een organisatie voor mensen met een chronische ziekte of functiebeperking. MEE biedt informatie en kortdurende ondersteuning bij vragen rond opvoeding, werken, dagbesteding, etc. MEE is de opvolger van de pedagogische dienst.
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg omvat alle activiteiten van de geestelijke volksgezondheid, die worden uitgevoerd door vrijwillige, individuele hulpvraag.
PGB	Persoonsgebonden budget
RIAGG	Regionaal Instituut voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
SWN	Stichting Welzijn Nieuwegein
SZ&A	Sociale zaken en arbeid
Unit VG	Unit Voorzieningen Gehandicapten in de Gemeente Nieuwegein
VG	Voorzieningen Gehandicapten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
WBO	Woonbehoefte onderzoek
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
Wwb	Wet werk en bijstand

19.2.14.10.1	4.24.13	algemeen hulpdienst	Vrijwilligerswerk/kussendienst	4.24.13
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Wetgroep Anonieme Alcoholisten	Logementcontact	500
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Unie van Vrijwilligers	Vrijwilligerswerk/sociale activiteiten	6.500
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	St. Termina Thuiszorg	Vrijwilligerswerk/opasdienst	2.269
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Slachtofferhulp	Individuele hulpverlening slachtoffers van misdrijven/inbraak	8.453
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	St. BOKA IJsselstein	Sociaal pension: opvang van tijdelijk daklozen	20.000
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Thuiszorgcentrale	Vrijwilligerswerk/opasdienst	9.584
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vifras	Coördinate en deskundigheidsbevordering vrijwilligerswerk	95.700
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vifras	Steuropunt mantelzorg Nieuwegein	30.000
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vifras	Coördinate en levering maaltijden aan huis	47.200
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vifras	Preventief cursusaanbod ouderen	11.500
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vriendendienst	Coördinate en levering sociale alarmering	12.252
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Rode Kruis Nieuwegein	Vrijwilligerswerk/maatschapcontact	10.000
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Rode Kruis Lekstroom	Vrijwilligerswerk/sociale activiteiten	10.981
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	De Paraplu	Collectieve opvang slachtoffers bij crisis en rampen	283
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Zorgspectrum	Activiteiten en dagopvang gehandicapten	2.950
Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	Vrijwillige maatschappelijke dienstverlening	OSBO	Rofoelbus	4.785

Inventarisatie van bestaande loketten in Nieuwegein 2005.

April 2005

Onderstaand een inventarisatie van loketten/toegangen op het gebied van wonen welzijn en zorg, voor zover die bij de gemeente bekend zijn. Het overzicht dient als basismateriaal in het kader van de voorbereidingen voor de Wmo.

De inventarisatie bevat de eerste lijnsorganisaties en de tweedelijnsorganisaties die rechtstreeks benaderbaar zijn voor (potentiële) cliënten.

De inventarisatie is per instelling, niet per product. In een aantal gevallen is binnen een instelling verder verdeeld. Bijvoorbeeld als een instelling verschillende loketten exploiteert.

Elke actieve instelling of groep van instellingen die een telefoonnummer heeft, waarvan de deur open staat, of die over een interactieve website beschikt komt in aanmerking. Er zijn nog talloze vrijwilligersorganisaties en verenigingen die diensten verlenen of aan belangenbehartiging doen. Te veel om ieder afzonderlijk in deze inventarisatie op te nemen, maar niet om te vergeten. Zij staan daarom als verzameling vermeld.

Evenmin zijn opgenomen alle individuele hulp en zorgverleners die zelfstandig opereren.

Toelichting op de beschrijving in de kolommen.

Plek en vorm

Alle loketten functioneren op stedelijk niveau.

Wanneer dat anders is wordt dat aangegeven: wijkniveau of regionaal niveau dmv de plaats van de meest nabije vestiging.

Onderscheiden mogelijkheden:

- website
- e-mail
- telefoon
- balie

Soms mogen loketten veel en kunnen ze de leverancier ten opzichte van de cliënt binden, soms mogen ze weinig: alleen informatie geven.

De bevoegdheden van een loket hebben te maken met de gekozen plaats van de knip tussen front-office en back-office.

Het gaat bij de beschrijving in de inventarisatie niet om wat de organisatie als geheel doet, het gaat erom wat voor functie het loket binnen de organisatie heeft.

Wat kan een loket in het eerste contact met de cliënt afhandelen? hoever komt een cliënt van vraag naar product of dienst zonder terug te moeten komen of een vervolgspraak te krijgen?

Er zijn veel verschillende mogelijkheden.

Om de kolom overzichtelijk te houden is met steekwoorden gewerkt. Hieronder wordt aangegeven waar die voor staan.

Van boven naar beneden neemt de intensiteit van de inzet van het loket toe:

a. informatie

- informatie geven

- verwijzing naar ander loket/aanbieder:

bijvoorbeeld omdat de cliënt niet aan het goede adres is of omdat eerst een indicatie nodig is. Het loket heeft geen bevoegdheid tot het zelfstandig maken van afspraken. Voorbeeld: indicatiestelling voor een verpleeghuis of besloten tafel.

b. advies

- vraagverheldering:

met de cliënt wordt onmiddellijk en ter plekke diens behoefte in kaart gebracht. Voorbeeld: iemand komt voor een rolstoel, maar bij doorvragen blijkt ook een woningaanpassing en huishoudelijke hulp nodig te zijn.

- advies:

het loket geeft adviezen over producten/diensten die een antwoord op de vraag zijn. De cliënt onderneemt verder zelfstandig vervolgstappen, al dan niet het advies volgend.

c. ondersteuning

- begeleiding:

het loket gaat terstond met de cliënt mee naar de aanbieder van een product/dienst waaraan de cliënt behoefte heeft. Komt zelden voor.

- bemiddeling:

het loket bemiddelt tussen de cliënt en de aanbieder.

d. overname

- belangenbehartiging/regievoering:

het loket treedt op namens de cliënt ten opzichte van een aanbieder. Voorbeeld: het loket pakt meteen de telefoon om namens de cliënt op diens vraag een antwoord van een aanbieder te krijgen omdat de cliënt daartoe zelf niet in staat is.

Vooraf als er sprake is van een **intake** of protocol die voor het leveren van een product nodig is zijn ook daarin weer varianten te onderscheiden.

Het loket mag (in toenemende mate van bevoegdheid):

- a. afspraken maken voor een intake elders of op een ander moment
- b. de intake meteen en ter plekke verzorgen, maar niets afspreken over de levering van een product of dienst
- c. de intake verzorgen en de levering van het product op een later tijdstip of elders toezeggen
- d. het product meteen leveren (komt zelden voor)

Gebruikte termen in de kolom en voorbeelden daarbij:

- afspraak voor intake productleverantie:

het loket maakt namens aanbieders afspraken voor een intake voor dienst of product bij de aanbieder.

De aanbieder heeft de beoordeling of iemand voor zijn diensten of producten in aanmerking komt in eigen hand

- gehouden, maar het loket mag wel bepalen wanneer iemand bij de aanbieder voor die beoordeling welkom is. Voorbeeld: het loket maakt een afspraak voor een huisbezoek door een consulent om te beoordelen of iemand voor een woningaanpassing in aanmerking komt.

- intake voor productleverantie:

het loket verzorgt namens aanbieders een intake voor dienst of product.

Het loket mag beoordelen of iemand voor een product in aanmerking komt, maar mag/kan het product niet zelf leveren.

Voorbeeld: het loket stelt vast of iemand in aanmerking komt voor huishoudelijke hulp.

- afspraak/inschrijving voor productleverantie

het loket mag beoordelen of iemand voor een product in aanmerking komt en de levering toezeggen, maar mag/kan het product niet zelf leveren. Voorbeeld: het loket schrijft iemand in voor een cursus.

- productleverantie:

het loket kan het product of de dienst direct leveren. Voorbeeld: een model huurovereenkomst, een stel krukken.

Aanbieder/organisatie	Plek en vorm loket	Functie loket	Financiering
zorg			
CIZ vm. Rio Vecht en Lekstreek Indicaties voor: - huishoudelijke verzorging - persoonlijke verzorging - verpleging - begeleiding - behandeling - verblijf	IJsselstein - website - e-mail - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor intake productleverantie	awbz
Gemeente/wvg - rolstoelen - woningaanpassing - vervoer - parkeerkaart	Stadswinkel Martinbaan 2 Stedelijk niveau - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - intake voor productleverantie	Gemeente
Gemeente/maatsch zaken - schuldhulpverlening - bijzondere bijstand - woonkostentoeslag - vangnetregeling	Stadswinkel Martinbaan 2 Stedelijk niveau - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - intake voor productleverantie	gemeente
Vitras Thuiszorg - verpleging - (gespecialiseerde) verzorging - huishoudelijke hulp	- Call-center - Urgentietelefoon - email	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor intake productleverantie	Awbz, Eigen bijdrage
Vitras diversen - voedingsvoorzichting en dieetadviesing - uitleen zorgmiddelen	- callcenter - email	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor intake productleverantie	Awbz Eigen bijdrage

Vitras personenalarmering (sociale alarmering)	- callcenter - email	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor intake productleverantie	gemeente
Vitras steunpunt mantelzorg - cursusaanbod - themabijeenkomsten	- callcenter - email - spreekuur	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies	Awbz gemeente
Bureau Jeugdzorg Utrecht	Dependance Nieuwegein - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Provincie
Bureau Jeugdzorg Utrecht - diverse hulptelefoonlijnen - cursussen	Utrecht - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - advies	Provincie
Zorgspectrum - intramurale zorg - extramurale zorg - dagbehandeling - dagactiviteiten - crisisopvang - nachtopvang - schakelafdeling (Antonius) - besloten tafel - ziekenboeg	Servicebureau - e-mail - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies - begeleiding (- is voor besloten tafel een indicatie van het CIZ nodig ?)	Awbz, Gemeentefonds (vervoer) Eigen bijdrage
Elcare - thuiszorg - bemiddeling thuiszorg	- website - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies	Pgb

SVB Servicecentrum PGB - salarisadministratie en verzekering voor PGB-houders	Utrecht - website - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies	College voor Zorgverzekeringen
GGD Midden Nederland - schoolgezondheidszorg - reizigersvaccinatie - cursusaanbod - milieuzorg - hygiënezorg	Poststede 5 Ngein - e-mail - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies	Gemeente
Huisartsen / gezondheidscentra	Wijkniveau - e-mail - telefoon - balie	- informatie - vraagverheldering - advies - afspraak voor productleverantie	Ziektekostenverzekering
Reinaerde - begeleiding en zorg - werk en dagbesteding - vrijetijdsbesteding - wonen - logeren en thuiszorg - gezinsbegeleiding - opleiding en training - consultatie en advies verstandelijk en lichamelijk gehandicapten	Centrale vestiging Den Dolder - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies - intake voor productleverantie	Awbz Eigen bijdrage
Altrecht - Informatiecentrum	Utrecht - website - email - telefoon - balie - inloopspreekuur	- informatie - advies - verwijzing naar ander loket/aanbieder	Awbz

Altaan - hulp- en dienstverlening bij werkenden met psychische problematiek (via verwijzer) - preventieve cursussen (direct)	Nieuwegein - email - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor productleverantie	Awbz
RPC Nieuwegein - intake en indicatiestelling, ambulante-, klinische-, deeltijd- en poliklinische behandeling - opname, - woonvoorzieningen - casemanagement (begeleiding) voor cliënten met chronische psychiatrische aandoeningen.	Via Altrecht	Zie Altrecht	Awbz Eigen bijdrage
Trimbosinstituut - drugsinfolijn	Utrecht - telefoon	- informatie	awbz
Centrum Maliebaan, instelling voor verslavingspsychiatrie - hulp en advies aan iedereen die in de problemen komt met alcohol, drugs, medicijnen en gokken. - ook aan mensen uit hun omgeving, zoals ouders, partners en kinderen - behandeling	Utrecht - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor intake productleverantie	Awbz Gemeente Justitie

MEE Utrecht - informatie, advies en ondersteuning - belangenbehartiging /regievoering	Utrecht - email - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering	Awbz Eigen bijdrage
Vangnet en advies Nieuwegein - meldpunt verwaarlozing - begeleiding - regievoering	- email - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies	Awbz, gemeente
Flexicare Thuiszorg - huishoudelijke hulp - persoonlijke verzorging - verpleging - nachtzorg - 24-uurszorg	Nieuwegein Regionaal niveau - interactieve website (in voorbereiding) - email - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies - intake voor productleverantie	Awbz Eigen bijdrage Pgb Gemeente (wmo) Particulier
Flexicare kraamzorg Kraamzorg	Nieuwegein Regionaal niveau - website - telefoon - e-mail	- informatie - verwijzing naar andere aanbieder - vraagverheldering - advies - intake voor productleverantie	Ziektekostenverzekeraars, particulier
Hospice	- email - telefoon	- informatie - intake - productleverantie	Awbz, fondsen
St. Beschermende Woonvormen Utrecht (SBWU) - ambulante woonbegeleiding zelfstandig wonenden met psychosociale kwetsbaarheid	Utrecht - email - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Awbz
Diverse vrijwilligersorganisaties (oa Algemene Hulpdienst,	Netwerk Vrijwilligers in de Zorg (NVZ) - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder	Gemeente, fondsen

Rode kruis, Boka, Zonnebloem)		- vraagverheldering - afspraak/inschrijving voor productleverantie	
welzijn			
SWN - kinderwerk - jongerenwerk - ouderenwerk (flexpakket) - overige specifieke groepen (flexpakket) - opbouwwerk - buurthuizen - peuterspeelzaal - bouwspeeltuin - vriendendienst	Centraal kantoor Elk buurthuis wijniveau - telefoon - balie/kantoor	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies - begeleiding - intake voor productleverantie - productleverantie (bijv. eettafel in buurthuizen)	Gemeentelijk subsidie
SWN - Infopunt Ouderen Nieuwegein	- inloopspreekuur	- informatie (basispakket) - verwijzing naar ander loket/aanbieder (basispakket) - vraagverheldering (flex) - advies (flex)	Gemeentelijk subsidie
SWN rechtswinkel	- inloopspreekuur	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies - productleverantie	Gemeentelijk subsidie
SWN steunpunt vrijwilligers - vacaturebank - cursussen - adviseren Platform Maatschappelijk Ondernemerschap	- website Platform - telefoon - balie	- informatie - bemiddeling - afspraak/inschrijving voor productleverantie	gemeente

SWN wao ombudsteam	- telefoon - inlooppreekuur	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies - begeleiding - bemiddeling - belangenbehartiging	gemeente
SWN Jongeren Informatie Punt (JIP)	- telefoon - balie - inlooppreekuur	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies	Gemeente
Kind en Co - kinderopvang - peuterspeelzaalwerk	- website - telefoon elke peuterspeelzaal - balie/kantoor op wijkniveau	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Eigen bijdrage, gemeente
Astrid Lindgren - kinderopvang	- telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Eigen bijdrage
Brummi - kinderopvang	- telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Eigen bijdrage
De Toverfluit - kinderopvang	- telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Eigen bijdrage
De Vrije Vogels - kinderopvang - buitenschoolse opvang	- telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Eigen bijdrage
't Piraatje (SWN) - peuterspeelzaal	- telefoon	- informatie - verwijzing naar ander - intake voor productleverantie	gemeente

Baloe - peuteropvang	- telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Eigen bijdrage
Vitras Maatschappelijk Werk (Amw)	- Call-center - inloopsprekkuur op wijkniveau ?	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor intake productleverantie - intake voor productleverantie	Gemeente
Vitras Thuiszorg - huishoudelijke hulp	- Call-center - email	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor intake productleverantie	Gemeente (wmo) Eigen bijdrage ?
Vitras jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau) - screening - cursusaanbod - opvoedingsondersteuning	- call-center - email - inloopsprekkuur	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies - productleverantie ?	gemeente
Vitras Ontmoetingscentrum Nieuwegein (OCN) - dementerenden, mantelzorgers	- telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor intake productleverantie	Awbz
Vitras Dagsoos voor ouderen	- e-mail - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak/inschrijving voor productleverantie	Awbz

Vitras maaltijdvoorziening Tafeltje dek je	- telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	gemeente
Vitras coördinatie vrijwilligers	- telefoon - email	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - bemiddeling	gemeente
Vitras diversen - advies en cursussen - cursussen preventieve ouderenzorg - telefooncirkel	- telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - afspraak voor productleverantie	Eigen bijdragen (deels gedekt door ziektekosten verzekeraars) gemeente
Zorgspectrum - open tafel	Wijkniveau - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - afspraak voor productleverantie	Eigen bijdrage
Paraplu - dagopvang voor mensen met een functiebeperking	Utrecht - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering	gemeente
RIDA / 't Kluster - dagbesteding mensen met psychiatrische problemen	- telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Awbz Eigen bijdrage
Sportraad Nieuwegein - belangenbehartiger voor de sport - sportservicepunt	- email - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder	gemeente
St Aangepast Sporten Nieuwegein (SASN)	- email - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - advies	gemeente

Diverse verenigingen, belangen- en vrijwilligersorganisaties	- telefoon Ook via meldpunt Vitras - email	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies - begeleiding ? - bemiddeling ? - belangenbehartiging ? - afspraak/inschrijving voor productleverantie ?	gemeente
Kerken - geestelijke zorg - (financiële) ondersteuning - begeleiding - activiteiten	- telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - advies - afspraak voor productleverantie	
Bibliotheek Nieuwegein	- website - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering	gemeente
wonen			
Gemeente/Vhv - woonruimteverdeling		- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - intake voor urgentiebepaling	gemeente
Jutphaas wonen	Montageweg 1 Ngein - website - email - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - intake voor productleverantie	

Mitros wonen	Villawal 9 Ngein - website - email - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - intake voor productleverantie	
Portaal wonen	Brennerbaan Utrecht - email - telefoon - balie	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - vraagverheldering - intake voor productleverantie	
beschut wonen			
St. Beschermende Woonvormen Utrecht (SBWU) diverse wooneenheden in Nieuwegein - beschermd wonen voor mensen met psychosociale kwetsbaarheid	Utrecht - email - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Awbz, Eigen bijdrage
Reinaerde - begeleid wonen	diverse wooneenheden in Nieuwegein - via loket Reinaerde		Awbz, Eigen bijdrage
Humanitas DMH - begeleid wonen voor mensen met een verstandelijke handicap	- email - telefoon	- informatie - advies - verwijzing naar ander loket/aanbieder - ondersteuning - intake voor productleverantie	Awbz, Eigen bijdrage
Fokus - begeleid wonen voor mensen met een lichamelijke handicap	Utrecht - email - telefoon	- informatie - verwijzing naar ander loket/aanbieder - intake voor productleverantie	Awbz, Eigen bijdrage

Communicatieplan Wmo

Auteur drs. M.A. Elbers, communicatie adviseur, juli 2005

1. Inleiding

Het jaar 2005 staat in het teken van de voorbereiding op de invoering van de Wmo in juli 2006. Het traject om te komen tot de invoering bestaat uit drie delen:

1. Voorbereiding op de visie/ pre implementatiefase
2. Periode tussen visie & operationele uitvoering/ implementatiefase
3. Operationele uitvoering / post implementatiefase

Het resultaat van de eerste fase is een visienota Wmo. Dit communicatieplan focust zich op het gedegen inzetten van communicatiemiddelen om zo te komen tot een goede invoering van de Wmo. Zodra duidelijk is wat de visie inhoud kan het communicatieplan aangepast worden. In dit plan is rekening gehouden met de input die vanuit de interne workshop en de workshop met de commissie SOC is ingebracht.

Het plan is opgesteld in overleg met de werkgroep communicatie en medezeggenschap van de projectgroep Wmo.

2. Situatieschets

De Wmo wordt per 1 juli 2006¹ gefaseerd ingevoerd en heeft tot doel dat iedereen - oud en jong, gehandicapt en niet gehandicapt - volwaardig kan (blijven) deelnemen aan de samenleving.

Uitgangspunt van de Wmo is:

- Burgers nemen allereerst hun eigen verantwoordelijkheid.
- Zij zetten zonodig en zomogelijk hun sociale netwerk in voor ondersteuning.
- Als dit onvoldoende lukt maken zij gebruik van collectieve en flankerende voorzieningen.
- Wanneer ook dit onmogelijk is kunnen zij een beroep doen op een individuele voorziening die hen in staat stelt toch mee te blijven doen in de samenleving.

De komst van de Wmo zal ingrijpende gevolgen hebben voor onze burgers. Op dit moment hebben mensen een verzekerd recht op thuiszorg, heeft de gemeente een zorgplicht voor de Wvg en bieden we middels subsidieverstrekingen aan diverse instellingen een pakket van welzijnsvoorzieningen. Dat zijn drie verschillende manieren om 'zekerheden' aan burgers te bieden.

De voorgenomen wet heeft nauwelijks meer het karakter van een voorzieningenwet met individueel geformuleerde aanspraken; er wordt een aantal prestatievelden benoemd waarop de gemeente beleid moet voeren. De 'vorm' waarin het bieden van zekerheid aan burgers onder de WMO zal worden gegoten, zal een van de meest fundamentele vraagstukken zijn voor het bestuur.

¹ Deze datum is afhankelijk van besluitvorming centrale overheid. Op het moment is het niet duidelijk of dit deze datum zal zijn.

Het project Wmo is één van de projecten waarbij wij met het oog op de implementatie van Nieuwegein Kiest, focussen op de kerntaken en de nieuwe rol van de gemeente. Het uitgangspunt is de eigen verantwoordelijkheid van mensen voor het welzijn van zichzelf en anderen. De gemeente verwacht initiatieven van burgers en instellingen. Op haar beurt faciliteert de gemeente de burgers door hen actief te informeren in wat zij zelf kunnen doen om zelfredzaam te blijven.

(bron: plan van Aanpak Wmo, A de Gier)

De interactie met burgers wordt in het kader van de Wmo steeds belangrijker. Iedere gemeente moet een beleidsplan opstellen in samenspraak met burgers/potentiële doelgroep van de Wmo waarin wordt vastgesteld welk algemeen Wmo -beleid de gemeente voert en welke voorzieningen de gemeente aanbiedt. Er komen voorschriften voor de wijze waarop het College de gemeenteraad moet informeren, opdat burgers en organisaties in staat zijn de prestaties van hun gemeente te beoordelen en gemeenten onderling te vergelijken.

3. Doelgroepen en doelstellingen

Hieronder staat een overzicht van alle doelgroepen en bijbehorende doelstellingen die in genoemde de drie genoemde fases van implementatie gelden. De doelgroepen zijn gesplitst in intern en extern. Intern wil zeggen binnen de ambtelijke en politieke organisatie van de gemeente. Extern is alles wat daarbuiten valt. Deze externe groep valt weer te verdelen in degene die hulp binnen de kaders van de Wmo afnemen en degene die de hulp aanbieden.

Bij de doelstelling is per doelgroep aangegeven op welk niveau de communicatie gericht moet zijn. Er zijn namelijk drie niveaus van beïnvloeding door middel van communicatie te onderscheiden:

1. Cognitief: gericht op kennis;
2. Affectief: gericht op gevoelens en houding;
3. Conatief: gericht op het gedrag.

In fase I (pre implementatie) is de communicatie met name gericht op cognitief en affectief niveau. Na de visienota zal de focus steeds meer komen te liggen op het conatieve niveau. Door middel van een doelgroep analyse wordt bekeken wat er leeft. Dit bepaalt mede de inhoud van de boodschap in de communicatiemiddelen.

Communicatie doelgroep	Communicatie doelstelling
<i>Intern</i>	
Medewerkers die met de WMO te maken hebben/krijgen	Kennis: medewerkers bekend en vertrouwd maken met het project zodat er eenduidig en helder naar buiten wordt gecommuniceerd. Houding: draagvlak creëren. Gedrag: dusdanig beïnvloeden dat medewerkers zelf voorbeeldgedrag naar buiten toe uitdragen (gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling)
Politiek (college, raad en commissie SOC)	Kennis: politici bekend en vertrouwd maken met het project, zodat er eenduidig en helder naar buiten wordt gecommuniceerd. Houding: draagvlak creëren. Gedrag: dusdanig beïnvloeden dat politici zelf voorbeeldgedrag naar buiten toe uitdragen

	(gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling)
Sociale Zaken & Arbeid	Kennis: medewerkers bekend en vertrouwd maken met het project zodat er eenduidig en helder naar buiten wordt gecommuniceerd. Houding: draagvlak creëren. Gedrag: dusdanig beïnvloeden dat de medewerkers zelf voorbeeldgedrag naar buiten toe uitdragen (gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling)
Medewerkers gemeente Nieuwegein	Kennis: informeren over het project Houding: draagvlak creëren. Gedrag: dusdanig beïnvloeden dat de medewerkers zelf voorbeeldgedrag naar buiten toe uitdragen (gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling)

Communicatie doelgroep	Communicatie doelstelling
<i>Extern</i>	
Specifieke burgers die deel uitmaken van: • Ouderen; • Gehandicapten; • Jongeren; • Allochtonen; • Vrijwilligers; • Minima; • Overigen. En die op het moment afhankelijke zijn van de hulp geboden door de Wvg, welzijnswet en de AWBZ. Deze groep neemt producten in de zorg en welzijn af.	Kennis: specifieke burgers bekend en vertrouwd maken met het project op hoofdlijnen en voor hen specifieke veranderingen, zodat zij een eenduidig en helder beeld van de Wmo krijgen. Houding: draagvlak creëren en dusdanig beïnvloeden dat specifieke burgers zelf verantwoordelijkheid gaan nemen. Gedrag: dusdanig beïnvloeden dat de specifieke burgers zelf initiatief nemen en input leveren (gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling);
Adviesraden: • Seniorenraad • Gehandicaptenraad • Jongerenraad • Cliëntenraad	Kennis: leden van adviesraden bekend en vertrouwd maken met het project op hoofdlijnen en voor hen specifieke veranderingen, zodat zij een eenduidig en helder beeld van de Wmo krijgen. Houding: draagvlak creëren en dusdanig beïnvloeden dat leden van adviesraden zelf verantwoordelijkheid gaan nemen. Gedrag: dusdanig beïnvloeden dat leden van adviesraden zelf initiatief nemen en input leveren (gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling);
Alle overige burgers die niet afhankelijk zijn van hulp geboden door de Wvg, welzijnswet en de AWBZ.	Kennis: burgers op hoofdlijnen bekend maken met de activiteiten van de gemeente op gebied van de Wmo om zodoende een helder beeld te scheppen.

	Houding: draagvlak creëren en dusdanig beïnvloeden dat burgers zelf verantwoordelijkheid gaan nemen. Gedrag: dusdanig beïnvloeden dat burgers zelf initiatief nemen en input leveren (gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling);
Maatschappelijke instellingen die hulp aanbieden op gebied van: • Zorg (zoals gezondheidscentra, Vitras etc.) • Welzijn (zoals SWN) • Wonen (zoals Mitros, Jutphaas, Portaal SWBH) • Vervoer * (Connexxion, spoorwegen, Valys) • Vrije tijd (zoals bibliotheek, de KOM zwembad etc)	Kennis: instellingen bekend en vertrouwd maken met het project op hoofdlijnen en voor hen specifieke veranderingen, zodat zij een eenduidig en helder beeld van de Wmo krijgen en naar derden toe uitdragen. Houding: draagvlak creëren en dusdanig beïnvloeden dat ze zelf verantwoordelijkheid gaan nemen. Gedrag: - dusdanig beïnvloeden dat instellingen zelf initiatief nemen en input leveren (gemeente faciliteert, initiatief bij de burger/instelling); - instellingen stellen eigen mediakanalen ter beschikking voor de gemeente om te communiceren. -instellingen communiceren naar derden

** is in dit plan buiten beschouwing gelaten*

4. Uitgangspunten die voor de communicatie van belang zijn

Hieronder staan uitgangspunten die voor de communicatie van belang zijn. Hiermee wordt rekening gehouden met strategische keuzes, de uitvoering van de communicatieactiviteiten en de keuze van communicatiemiddelen.

4.1 Beeldvorming

herkenbaarheid door beeldmerk en slogan in alle uitingen

Alle uitingen die te maken hebben met de Wmo worden voorzien van een beeldmerk en een slogan. Hierdoor vallen ze direct op en worden herkenbaar. De slogan accentueert de positieve kant van de Wmo, activeert de doelgroepen en benadrukt de kansen. Daarnaast vertaalt het de wens naar een onafhankelijke houding in plaats van een afhankelijke houding. De slogan luidt: Wmo = Meedoen! Het beeldmerk is links geïllustreerd.

duidelijke en praktische menselijke voorbeelden om afstand te verkleinen en begrip te krijgen

In alle uitingen is het de bedoeling gebruik te maken van foto's van hulpvragers en hulpbieders. De foto's hebben te maken met de Wmo en laten zien hoe men iets ondergaat. Bij de foto komt een uitspraak van de gefotografeerde mensen. De uitspraken vertellen iets over kansen of belevingen in het kader van de Wmo in Nieuwegein. Door deze manier van visualisering komt de

Wmo dichterbij de bewoners van Nieuwegein. Daarnaast sluit het meer aan op de belevingswereld van de ontvanger van de informatie.

bevorderen van actief informatie halen door doelgroepen zelf

De visie vanuit Nieuwegein Kiest luidt: het bevorderen van eigen initiatief. Deze gedachte komt terug in de boodschap in de uitingen van de Wmo. Daarnaast wordt gekozen voor communicatiemiddelen die eigen initiatief stimuleren.

4.2. Boodschap

herhaling van de boodschap in diverse media en op elkaar afgestemde timing

De kracht van communicatie zit onder meer in de timing en herhaling. Dit is te realiseren door achter elkaar in dezelfde media de boodschap regelmatig te herhalen. Maar ook kan dezelfde boodschap in verschillende media tegelijk worden aangeboden. Door te letten op de juiste timing wordt het effect van de boodschap vergroot. In de planning en de uitvoering zal hiermee rekening worden gehouden.

iets melden ook al valt er niets te melden

Bij lange trajecten gebeurt het wel eens dat er in een periode niets te melden valt en er ook niets gemeld wordt. Dit zorgt ervoor dat onrust en onduidelijkheid groter worden en dat verhalen en gedachten een eigen leven gaan leiden. In de communicatie rondom de Wmo is het de bedoeling regelmatig iets te melden, ook al is er niets te melden. De boodschap luidt dan naar de doelgroep: op het moment is er niets te melden. Daarbij wordt altijd uitgelegd waarom er niets te melden valt.

positieve benadering i.p.v. verdedigende negatieve

Voor een positief beeld/sfeer van de Wmo is tijdige, duidelijke en eerlijke van communicatie nodig op een positieve manier. Is de zender positief, zal de ontvanger eerder geneigd zijn daarin mee te gaan. Let wel: geen boodschap verkopen die niet waar te maken is.

communicatiemiddelen afstemmen op beperkingen

Onderzocht zal worden op welke manier de communicatiemiddelen het beste aansluiten bij de beperkingen van doelgroepen. De keuze is mede afhankelijk van wat wenselijk en haalbaar is vanuit de gemeente (kostentechnisch en organisatorisch mogelijk), maar ook vanuit de doelgroep. Hierbij valt te denken aan het vergroten van het lettertype, simpel taalgebruik e.d.

aansluiten bij landelijke promo

Op landelijk niveau ontwikkelt men een campagne om gemeentes te ondersteunen bij de invoering van de Wmo. In de communicatie in Nieuwegein wordt gekeken hoe aan te sluiten bij deze campagne en van welke middelen gebruik kan worden gemaakt. Toch zal er voor de lokale situatie in Nieuwegein maatwerk nodig zijn.

5. Communicatiestrategie

Stroomlijnen van vragen over de Wmo

De communicatie vanuit de Gemeente Nieuwegein naar de diverse doelgroepen kent de communicatiekanalen aangegeven in de onderstaande tabellen. Dit om zoveel mogelijk de normale manier van communiceren te behouden en de communicatie zo direct mogelijk te laten

plaatsvinden. Betrokkenen die vragen hebben, moeten niet via diverse kanalen pas antwoord krijgen. Zij moeten zoveel mogelijk geleid worden naar de persoon die inhoudelijk het beste van een bepaald item op de hoogte is. Praktisch betekent dit dat bij ieder inhoudelijk stuk gemeld wordt waar men voor meer informatie terecht kan. Dit heeft twee bijkomende voordelen:

1. Het versterkt de bestaande contacten tussen de beleidsadviseur en de doelgroep waar deze voor verantwoordelijk is, hierdoor krijgt hij/zij er meer gevoel mee; klantvriendelijkheid vergroot, omdat beter wordt ingespeeld op de behoefte.
2. Het verdeelt hierdoor de werkdruk over diverse personen, aangezien iemand die reeds bekend is met een bepaalde doelgroep makkelijker informatie kan vinden en samenhangen kan signaleren.

Voor vragen is inmiddels een procedure van beantwoording goedgekeurd om de het proces van beleidsvorming niet onnodig te belemmeren en toch zorgvuldig om te kunnen gaan met vragen van derden. ***Bij beantwoording van vragen is altijd afstemming met de projectgroep Wmo belangrijk i.v.m. een juiste en eenduidige boodschap naar buiten toe. De beleids- en uitvoerende afdeling van Maatschappelijke ontwikkeling is verantwoordelijk voor de inhoud.*** Het wmo@nieuwegein.nl adres stroomlijnt de vragen naar de juiste contactpersoon. Daarnaast worden alle medewerkers die iets te maken hebben met de Wmo op de hoogte gebracht hoe om te gaan met vragen. Hiervoor wordt een Wmo vragenschema opgesteld.

Communicatie doelgroep	Via
<i>Intern</i>	
Medewerkers die met de Wmo te maken hebben/krijgen	Projectgroep Wmo /beleidsadviseurs
Politiek (college, raad en commissie SOC)	Projectgroep Wmo /beleidsadviseurs
Sociale Zaken & Arbeid (zowel afnemer als aanbieder)	Projectgroep Wmo /beleidsadviseurs/communicatiemedewerkers Sociale Zaken & Arbeid
Medewerkers gemeente Nieuwegein	Projectgroep Wmo //beleidsadviseurs

Communicatie doelgroep	Via
<i>Extern</i>	
Specifieke burgers die deel uitmaken van: • Ouderen /seniorenraad; • Gehandicapten/gehandicaptenraad; • Jongeren/ jongerenraad; • Allochtonen; • Vrijwilligers; • Minima; • Overigen. En die op het moment afhankelijke zijn van de hulp geboden door de Wvg, welzijnswet en de AWBZ. Deze groep neemt producten in de zorg en welzijn af.	Projectgroep Wmo /beleidsadviseurs
Alle overige Burgers die niet afhankelijk zijn van hulp geboden door de Wvg, welzijnswet en de AWBZ.	Projectgroep Wmo /beleidsadviseurs
Maatschappelijke instellingen die hulp aanbieden op gebied van:	Projectgroep Wmo /beleidsadviseurs

• Zorg (zoals gezondheidscentra, Vitras etc.) • Welzijn (zoals SWN) • Wonen (zoals Mitros, Jutphaas, Portaal SWBH) • Vervoer * (Connexxion, spoorwegen, Valys) • Vrije tijd (zoals bibliotheek, de KOM zwembad etc)	
Pers	Afdeling communicatie

Zorgvuldig

Omdat het hier gaat om een zeer gevoelig onderwerp, is het belangrijk zorgvuldig om te gaan met de boodschap.

Bestaande middelen

In het communiceren wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande communicatielijnen en -middelen.

Verbanden aangeven

Een aantal projecten zijn reeds de revue gepasseerd die te maken hebben met de Wmo. In de communicatie hierover wordt duidelijk gemaakt dat er een verband is.

Nationaal/lokaal beleid

Bij de Wmo gaat het om nationaal beleid dat op lokaal niveau verschillend kan uitwerken. Dit biedt Nieuwegein de kans om zich positief te onderscheiden ten opzichte van andere gemeentes, maar ook een kans om samen te werken met andere gemeentes. Belangrijk is deze aspecten in de communicatie naar voren te brengen.

Persoonlijke communicatie

De Wmo raakt een groep die het al niet makkelijk heeft (inwoners die hulpbehoevend zijn en afhankelijk) en die het gevoel hebben telkens de dupe te zijn van bezuinigingen. Hier moet in de communicatie rekening mee worden gehouden. Deze impact vraagt om persoonlijke communicatie (te denken valt dan aan het loket en de servicelijn Wmo, zie hoofdstuk middelen). Ik adviseer dan ook om te achterhalen waar de angsten liggen en te communiceren in hoeverre in de implementatie van de Wmo met deze angsten is rekening gehouden. Hiermee wordt de onzekerheid weggenomen en duidelijkheid gegeven over de verandering.

Gedragsverandering

De Wmo doet een beroep op ieders verantwoordelijkheid. Het is de bedoeling dat iedereen zo veel en zolang mogelijk zelfstandig functioneert zonder hulp van derden. Eerst kijken naar eigen mogelijkheden voordat men kan aankloppen bij de gemeente. Dus adviseer ik in de communicatie-uitingen zoveel mogelijk praktische voorbeelden te visualiseren waar burgers daadwerkelijk deze zelfredzaamheid in praktijk brengen. Daarnaast is het raadzaam in de communicatie te verwijzen naar een aantal initiatieven die de gemeente ondernam om juist deze gedragsverandering te stimuleren (zoals de Wegwijzer voor zelfstandig leven ondanks beperkingen en Ouderenproof).

Nieuwegein Kiest en de Wmo betekent voor de gemeente ook een gedragsverandering. Zij zal meer faciliterend gaan werken. Dit betekent een andere rol voor de medewerkers die direct betrokken zijn bij de hulp aan burgers en instellingen. Hierbij adviseer ik in werkoverleggen en intervisiebijeenkomsten deze veranderende rol onder de aandacht te brengen. Dit biedt de mogelijkheid elkaar te steunen door ervaringen met deze veranderende rol uit te wisselen.

Daarnaast zal de gemeente de burgers moeten betrekken bij het tot stand komen van de plannen voor Nieuwegein. De burger kan de gemeente afrekenen op gemaakte afspraken. Kortom het is van belang goede werkvormen te vinden om de vraag vanuit de burger te destilleren en hen medeverantwoordelijk te maken voor de Wmo in Nieuwegein. Ik adviseer per interactief moment te onderzoeken welke werkvorm het beste aansluit bij het gewenste doel.

6. Communicatiemiddelen

Rekening houdend met de hierboven beschreven doelgroepen, doelstellingen en strategische uitgangspunten, stel ik de inzet van de volgende communicatiemiddelen voor om de doelgroepen te bereiken. Hierbij heb ik rekening gehouden met de input die vanuit de interne workshop en de workshop met de commissie SOC is ingebracht. In de bijlage van dit plan is een schematisch overzicht te vinden van welk middel bij welke doelgroep wordt ingezet.

Algemeen hiervoor geldt dat alle middelen voldoen aan de huisstijl en herkenbaar worden door toepassing van Wmo beeldmerk.

6.1 Externe middelen (schriftelijk en mondeling)

Website Wmo (met veelgestelde vragen en antwoorden)

Op de website www.nieuwegein.nl onder (inwoner, maatschappelijke zaken) wordt het beeldmerk geplaatst dat leidt naar de site van de Wmo. Deze site is voor alle doelgroepen bedoeld en geeft antwoord op de vragen die leven bij de doelgroep (dezelfde stijl is gehanteerd in de Wegwijzer voor zelfstandig leven ondanks beperkingen). Het is dus belangrijk dat de werkgroep Wmo bijhoudt welke vragen er leven onder de verschillende doelgroepen en wat de antwoorden op die vragen zijn. Belangrijk is dat de site wordt onderhouden. Dit is een regelmatig proces dat vraagt om een gedeelde verantwoordelijkheid.

Persberichten naar lokale en regionale media (radio, tv, kabelkrant en krant)

Belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de Wmo kunnen een persmoment zijn. Door middel van persberichten/artikelen wordt hieraan aandacht besteed. Gelet wordt op het beste moment van publicatie gezien actuele gebeurtenissen.

Gemeentepagina Molenkruier

De gemeentepagina van de Molenkruier is een middel dat wekelijks verschijnt en waar de gemeente zelf de redactie over heeft. Artikelen hierin kunnen het beeld rondom de Wmo vormen. Het beeldmerk plaatsen bij artikelen over de Wmo helpt bij het vergroten van de herkenbaarheid. Ook een kader kan hier aan bijdragen. Volgens het omnibusonderzoek is de Molenkruier het best geraadpleegde middel voor informatie over de gemeente in Nieuwegein.

Bijdehandkrant

Deze krant verschijnt vier keer per jaar en beslaat de hele doelgroep van Sociale Zaken en Arbeid. Artikelen over de Wmo die specifiek deze doelgroep aangaan, kunnen dus het beste via

deze krant geïnformeerd worden. Ook hier geldt dat het gebruik van het beeldmerk en een kader de herkenbaarheid verhoogt.

Nieuwsbrief

Een herkenbare Nieuwsbrief op tijden dat er iets te melden valt (nieuws, voortgang, mijlpalen) kan het geheel aan communicatiemiddelen aanvullen. Denk bijvoorbeeld aan moment dat een werkconferentie is geweest. In een nieuwsbrief wordt bijvoorbeeld samengevat hoe de bijeenkomst verliep, wat er gezegd en gedaan is en hoe het verder gaat. De bedoeling is een herkenbare 'huisstijl van Wmo' te realiseren waardoor het zich onderscheidt van alle andere huis/nieuwsbrieven. Ik adviseer voor dit jaar de frequentie te houden op twee (één voor de zomer en één na de zomer) en vanaf volgend jaar op vier keer per jaar. Mocht er meer/minder behoefte zijn, kan de frequentie aangepast worden.

Folder

De folder is een middel om algemene of specifieke, niet snel verouderde informatie te verschaffen over de Wmo in de gemeente Nieuwegein. Verspreiding kan plaatsvinden bij de zorg- en welzijnsinstellingen, het loket Wmo, het infocentrum van de Stadswinkel en andere belangrijke ontmoetingsplaatsen van zorg, welzijn en wonen. Deze folder kan pas gemaakt worden als duidelijk is hoe de Wmo vorm krijgt in Nieuwegein. De folder moet aanspreken, duidelijk en concreet zijn. Daarnaast visueel aanspreken door foto's van mensen, geïllustreerd met persoonlijke uitspraken over Wmo gerelateerde onderwerpen. De nadruk ligt op de eigen verantwoordelijkheid en het eigen initiatief.

WMO kast in infocentrum Stadswinkel

In de Stadswinkel staan meerdere informatiekasten. Het is de bedoeling dat in één van die kasten alles bij elkaar zit wat de Wmo aangaat. Zodat de bezoeker in één opslag kan zien wat wel en wat niet bij de Wmo thuis hoort. Daarbij hoort een grondige briefing van de bemanning van het infocentrum, zodat ze bij vragen door kunnen verwijzen naar de juiste contactpersonen. Ook hier is het belangrijk dat het beeldmerk en de slogan helpt bij herkennen van de informatie.

Servicelijn WMO

In eerste instantie zal de werkgroep Wmo het aanspreekpunt zijn voor specifieke vragen rondom de Wmo (zie hoofdstuk 5). Op een gegeven moment wordt het proces ingebed in de normale procesgang van de organisatie en is de Stadswinkel het eerst aanspreekpunt voor vragen. Zij is immers de frontoffice. Het lijkt mij verstandig dat de gemeente op dit gebied zowel fysiek (via het loket) als telefonisch, mensen kan helpen/te woord kan staan in geval er vragen zijn over de Wmo. Hierbij kan de veelgestelde vragenlijst (genoemd bij website) ondersteunen. Als eenmaal de servicelijn Wmo van start is, houden zij de lijst van veelgestelde vragen en antwoorden daarop bij. Op die manier wordt een eenduidig verhaal naar buiten gecommuniceerd en wordt in geval van afwezigheid het makkelijker voor een vervanger vragen te beantwoorden.

Voorlichtingsbijeenkomsten/werkconferenties

Het beleid/de visie die de Gemeente Nieuwegein ontwikkelt op gebied van de Wmo geeft zij mede vorm door te luisteren naar de wensen van betrokkenen buiten de gemeente. Een mogelijke instrument hiervoor is de werkconferentie. Niet alleen wordt daar de stand van zaken gemeld, ook is het mogelijk de input te vergaren van de diverse betrokkenen (gedachten, vragen, opinie, ideeën etc.). Per bijeenkomst wordt dan bekeken welke doelgroep uitgenodigd wordt en met welk doel plaatsvindt. Per bijeenkomst wordt vastgesteld welke werkvorm het beste past gezien het gewenste doel.

Loket Wmo

Een loket Wmo helpt inwoners van Nieuwegein bij het vinden van de weg in de zorg-, welzijn- en woonwereld. Hoe en waar deze komt, is een organisatorische vraagstuk en valt buiten het bestek van dit plan. Communicatie kan wel bijdragen aan herkenning en informatievoorziening via zo'n loket. Hierbij maak je een onderscheid in bemanning en informatiemateriaal. De bemanning is het gezicht van de gemeente. Belangrijk is dat de bemanning van een loket goed op de hoogte is van alle ins en outs rondom de processen en regels die in Nieuwegein gelden. Het is dan ook noodzaak dat deze bemanning samenwerkt met de betrokken beleidsadviseur en de medewerker van de servicelijn, om elkaar te informeren over wat er leeft en speelt. Een veelgestelde vragenlijst, genoemd bij website en bij de servicelijn, kan een middel tot steun zijn. Afstemming met servicelijn en betrokken beleidsadviseurs kan plaatsvinden door een gedeelde computerschijf. Zo heeft iedereen toegang tot hetzelfde centrale bestand veelgestelde vragen en ontstaan geen dubbele documenten. Een gelijke mate aan informatie bevordert tevens dat er een eenduidig verhaal naar buiten toe wordt gecommuniceerd. Ook kan zo een vervanger in geval van afwezigheid makkelijker vragen beantwoorden.

Toepasselijk foldermateriaal bij het loket zorgt niet alleen voor aankleding en herkenbaarheid, maar draagt ook bij aan professionele dienstverlening en voorlichting.

De officiële opening van dit loket is een mooi moment om persaandacht te creëren.

Overleg

De beleidsadviseurs hebben vanuit hun rol regelmatig overleg/contact met betrokkenen van de Wmo. Hierbij kun je denken aan adviesraden, platform, maar ook regulier contact met instellingen op gebied van zorg en welzijn, in welke vorm dan ook. Dit zijn juist de momenten om de voelhorens uit te strekken en informatie vanuit die doelgroepen te genereren. Dit vormt dan de input voor de website, folder en de nieuwsbrieven.

Tevredenheidsmeting

Om tussentijds te meten wat de afnemers en aanbieders vinden van de dienstverlening rondom de Wmo in Nieuwegein, kan een enquête² uitkomst bieden. Daarnaast kan het duidelijkheid geven over de ideeën en de gedachten van de doelgroepen. Te denken valt aan een schriftelijke enquête die één keer per jaar wordt gehouden. Herhaling ieder jaar kan inzichten geven over ontwikkelingen. Handig om te starten met een nulmeting bijvoorbeeld eind 2006.

6.2 Interne middelen (schriftelijk en mondeling)

Vragenuurtje commissie SOC

Tijdens de commissievergaderingen zal er tijd worden ingelast voor het informeren van de leden over de stand van zaken rondom de Wmo. Ter plekke kunnen er dan ook vragen gesteld worden. Dit zorgt voor een regelmatige informatievoorziening, juiste beeldvorming en betrokkenheid.

Huisnet

Het huisnet is een intranet waarmee alle medewerkers van de gemeente Nieuwegein geïnformeerd worden. Op het moment dat er belangrijke berichten te melden zijn op het gebied van ontwikkelingen over de Wmo, wordt die informatie gemeld op het huisnet. Dit draagt bij aan een eenduidige informatievoorziening/boodschap naar buiten.

² Advisering over aanpak meting kan ingewonnen worden bij de afdeling statistiek en onderzoek.

Huiskrant

De huiskrant is een intern nieuwsblad van de gemeente Nieuwegein. Op het moment dat er belangrijke berichten te melden zijn op het gebied van ontwikkelingen over de Wmo, wordt die informatie gemeld in de huiskrant. Dit draagt bij aan een eenduidige informatievoorziening/boodschap naar buiten.

Voorlichtingsbijeenkomst/intervisie

Om te zorgen dat er op een eenduidige manier gecommuniceerd wordt naar buiten, is regelmatige afstemming van betrokkenen bij de Wmo belangrijk. Regelmatig samenkomen in bijvoorbeeld een overleg, intervisie of een voorlichtingsbijeenkomst bevordert de kennisuitwisseling, het eenduidig communiceren naar buiten toe en biedt de mogelijkheid om elkaar te helpen bij vragen hoe ergens mee om te gaan. Hier ligt een belangrijke taak voor de betrokken beleidsadviseurs en projectleider van de werkgroepen.

7. Organisatie van de communicatie

Vanwege de omvang van het project, is het advies zowel het schrijven van de teksten als de vormgeving, het drukwerk en de coördinatie uit te besteden aan een nader te bepalen communicatiebureau. De communicatie adviseur zal het gekozen bureau dan begeleiden. Daarvoor dient het budget toereikend te zijn. Is dit niet het geval betekent dit een extra belasting in uren voor de afdeling communicatie.

8. Planning

In de bijlage staat een overzicht van de planning. Let wel dit is een indicatie. Veranderingen kunnen plaatsvinden als gevolg van voortschrijdend inzicht en interne en of externe ontwikkelingen.

9. Begroting

Per fase wordt bekeken welk budget nodig is om de communicatiemiddelen te realiseren. Er is sprake van massamediaal foldermateriaal dat vanuit de centrale overheid wordt verstrekt aan de diverse doelgroepen over de Wmo. Dit is niet toegespitst op de lokale situatie, wat betekent dat een lokale vertaalslag noodzakelijk blijft. Daarom is het verstandig hier in het vaststellen van het budget rekening mee te houden.

Communicatieplan Wmo **Wmo = Meedoen!**

Raadsnummer Versie definitief Datum 20 september 2005

12 (15)

Bijlagen bij communicatieplan

1. Middelen bij externe doelgroep

2. Middelen bij interne doelgroep

3. Planning van middelen tot het einde van 2005

1. Middelen bij externe doelgroep

		ex	ex	ex	ex
	Middelen	specifieke burgers	burgers in het algemeen	maatschappelijke instellingen	adviesraden
schriftelijk	logo/beeldmerk ontwerpen				
	website WMO				
	huisnet				
	Persberichten				
	Molenkruier artikelen				
	Bijdehandkrant artikelen				
	Huiskrant				
	Nieuwsbrief				
	WMO kast infocentrum Stadswinkel				
mondeling					
	voorlichtingsbijeenkomst / presentatie/ werkconferentie met informatiemarkt				
	overleg				
	vragenuurtje commissie				

2. Middelen bij interne doelgroep

		int	int	int	int	int
			Medewerkers gemeente Nieuwegein die met WMO te maken krijgen			
	Middelen	medewerkers	(inclusief Soza)	raad	college	commissie SOC
schriftelijk	logo/beeldmerk ontwerpen					
	website WMO					
	huisnet					
	Persberichten					
	Molenkruier artikelen					
	Bijdehandkrant artikelen					
	Huiskrant					
	Nieuwsbrief					
	WMO kast infocentrum Stadswinkel					
mondeling						
	voorlichtingsbijeenkomst / presentatie/ werkconferentie met informatiemarkt					
	overleg					
	vragenuurtje commissie					

Planning van middelen tot het einde van 2005 (K= kennis; H=Houding; G=Gedrag)

				2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005	2005
	Middelen			jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	
schriftelijk	logo/beeldmerk															
	ontwerpen	K														
	website Wmo	K														
	huisnet	K														
	Persberichten	K														
	Molenkruier artikelen	K														
	Bijdehandkrant artikelen	K														
	Huiskrant	K														
	Nieuwsbrief	K														
	Folder	K	2006													
	Wmo kast infocentrum															
	Stadswinkel	K														
	beleidsnota's	K/H														
	Wmo e-mail	K/H														
mondeling	Wmo projectmap	K/H														
	tevredenheidsmeting	K/H	2006													
	servicelijjn Wmo	K/H	2006													
	voorlichtingsbijeenkomst / presentatie/ werkconferentie met informatiemarkt	K/H/G														
	overleg	K/H/G														
	vragenuurtje commissie	K/H/G														
	voorlichting medewerkers/ cursus	K/H/G														
	loket Wmo	K/H/G	2006													

Op 29 juni organiseerde de gemeente Nieuwegein een werkconferentie over de Wet maatschappelijke ondersteuning afgekort de Wmo.

De bijeenkomst vond plaats in het Veerhuis. De opkomst was groot. Managers, bestuurders en beleidsmakers van zorginstellingen, welzijnsinstellingen, woningbouwcorporaties, vrijwilligersorganisaties, belangenorganisaties ... iedereen was aanwezig en heeft actief meegedaan met de discussies. De deelnemende beleidsambtenaren van de gemeente en ik deden veel nieuwe ideeën op waarmee we aan de slag zijn gegaan.

Het motto van de dag was Meedoen! Meedoen in twee betekenissen. De Wmo is erop gericht iedereen, jong, oud, gehandicapt, Nederlands of met een andere nationaliteit zolang mogelijk volwaardig mee te laten doen in en met de samenleving. Om dat te bereiken, heeft de gemeente u nodig. Uw inzet, uw deskundigheid en uw betrokkenheid is voor ons van belang. Met elkaar maken we van deze wet een succes. Daar ben ik zeker van, gezien uw inbreng op deze dag.

In dit journaal vindt u een impressie van de werkconferentie. Ik hoop dat u zich erin herkent en dat het u inspireert om verder te denken en te praten over de Wmo. Op 1 september wordt in de raadscommissie Sociale Omgeving en Cultuur een presentatie gegeven over de visie van de gemeente Nieuwegein op de Wmo. Dit wordt gedaan door een lid van de projectgroep Wmo. De inzichten uit de conferentie zijn daarin gedeeltelijk al verwerkt. Deze bijeenkomst is openbaar. Ik nodig u van harte uit hierbij aanwezig te zijn.

Namens de projectgroep Wmo Nieuwegein,

Iris Leene
Projectleider Wmo

Het ochtendprogramma

Carletta Bakker

Ondanks het prachtige weer had iedereen de tijd genomen deel te nemen aan de Wmo werkconferentie. Rond een uur of tien druppelden de bezoekers binnen en werden welkom geheten door Carletta Bakker. Na registratie kon men onder het genot van een kopje koffie plaatsnemen in de zaal, waar de gesprekken onderling al snel op gang kwamen. Voorzitter Piet Gorter opende de werkconferentie en leidde de dag in goede banen. Na enkele korte huishoudelijke mededelingen gaf hij het woord aan wethouder Carla Breuer. Ook zij heette iedereen welkom en sprak haar dankbaarheid uit over de grote interesse voor deze dag. Daarnaast hoopte ze deze dag te putten uit de kennis en ervaring van de brede vertegenwoordiging uit diverse disciplines. Vervolgens namen José Boersen en Iris Leene het woord over. Zij presenteerden na elkaar de Wmo in het algemeen en de situatie in Nieuwegein in het bijzonder. Na de presentaties namen José, Iris en Carla zitting in een panel om vervolgens openstaande vragen te beantwoorden.

"Halen en brengen. Zo bracht dagvoorzitter Piet Gorter het doel van de werkconferentie 'Wmo=Meedoen!' onder woorden. Halen van informatie in de ochtend en deelnemen aan de werktafels in de middag."

Piet Gorter

"Het gaat in de Wmo niet alleen om voorzieningen zoals rolstoelen, woningaanpassingen en huishoudelijke zorg, maar over het brede werkveld van wonen, welzijn en zorg. Collectieve voorzieningen worden een onderdeel van de Wmo. Denk hierbij aan het ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligerswerk.

De Wmo spreekt over het bevorderen van leefbaarheid en samenhang in wijk en buurt. Voorbeelden zijn wijkgericht werken en het zorgen voor ontmoetingsplaatsen. Maar ook gaat het over praktische zaken: de toegankelijkheid van het openbaar vervoer en van openbare ruimten, zoals de bibliotheek."

José Boersen

"Om de Wmo nu en in de toekomst betaalbaar te houden, kiest de gemeente Nieuwegein voor een sociale samenleving met onderlinge betrokkenheid tussen burgers. Er is in Nieuwegein een grote groep mensen dat nu of in de toekomst een beroep zal doen op individuele voorzieningen uit de Wmo. Belangrijkste reden is de voortschrijdende vergrijzing en het toenemend aantal mensen dat langer thuis blijft wonen. Daar staat tegenover dat er ook een grote groep Nieuwegeinse is dat mantelzorg verricht, vrijwilligerswerk of burenhulp. Deze mensen doen dat al lange tijd. Bovendien zijn er veel mensen die iets willen doen voor hun medemens, maar dat nu nog niet doen. De gemeente wil nagaan hoe ze deze mensen kan helpen te helpen. Want de Wmo wordt alleen een succes als we het samen doen."

Carla Breuer

"De werkconferentie stond in het teken van onze slogan Wmo=Meedoen! Mij is opgevallen dat alle deelnemers enthousiast meededen en een ruime en goede bijdrage leverden. Ik hoop en verwacht dat we de Wmo gebruiken als kans om de onderlinge verbondenheid van Nieuwegeinse te versterken binnen het brede kader van Nieuwegein Kiest. En daar waar het mogelijk is binnen de regio Lekstroom samenwerken. Ik dank bij deze dan ook de partners in het veld en de raadsleden voor hun inbreng."

Carla Breuer

Het middagprogramma

Na het ochtendprogramma was er al genoeg stof om over van gedachten te wisselen. De gesprekken kwamen dan ook los tijdens de middaglunch. Oude contacten werden weer opgehaald en nieuwe ontstonden. Voor het middagprogramma hadden de deelnemers zich van te voren ingeschreven. Men kon kiezen uit vier werktafels: medezeggenschap, 1-loket, vrijwilligerswerk en persoonsgebonden budget. Daarnaast was het mogelijk wensen, zorgen en suggesties kenbaar te maken aan de politiek aan de gesprekstafels. Hieronder volgt een impressie.

Medezeggenschap

Tijdens de werktafel Medezeggenschap vond in een goede sfeer een productief en constructief overleg plaats. Verschillende meningen zorgden voor een prettige discussie en ruimte voor iedereen om mee te praten. De inbreng van de deelnemers was duidelijk en onderbouwd. Wat opviel aan de discussie was het grote verschil in interpretatie over de reikwijdte van de Wmo.

Wat was het doel van de werkgroep?

Ten eerste was het doel na te gaan hoe adviesraden en belangenorganisaties contacten onderhouden met hun achterban. Dit om te kijken in hoeverre er activiteiten ontplooid worden om te onderzoeken wat er bij de burger leeft. Daarnaast werd de tijd besteed aan

het verkennen hoe medezeggenschap binnen de Wmo vormgegeven kan worden.

Wat was de uitkomst van de werkgroep?

Iedere organisatie gaf aan contacten met hun achterban te onderhouden. Bijvoorbeeld door persoonlijk contact of door middel van themabijeenkomsten en/of vergaderingen. De feedback vanuit de achterban naar de raden blijkt beperkt. Verbetering is gewenst en nodig. De organisaties willen hier actief aan werken.

Alle organisaties zijn zeer betrokken bij de medezeggenschap binnen de Wmo. De vertegenwoordigers zijn bereid samen te werken, maar zien ook een rol voor ieder afzonderlijk. Een belangrijk aandachtspunt voor de deelnemers is het behoud van de werkwijzen en de inspraakmogelijkheden die er nu zijn.

Deelnemers werkgroep medezeggenschap

COSBO, Stichting Sai Baba, Raad van Kerken Nieuwegein, Stichting Vriendendiensten Midden Westelijk Utrecht, Rode Kruis afdeling Nieuwegein, Cliëntenraad, Thuiszorg Vitras, Cliëntenraad Sociale Zaken en Arbeid, Seniorenraad, Platform Chronisch Zieken en Gehandicapten.

1-Loket

Bij de werktafel 1-loket waren veel van de deelnemers afkomstig uit de aanbieders en bespraken het onderwerp vanuit de eigen situatie. Het perspectief van de cliënt kwam weinig aan bod.

Wat was het doel van de workshop?

Het is in de Wmo niet verplicht om één loket in te richten. De gemeente wil dat wel doen en vindt dat de mensen er voor wonen welzijn en zorg terecht moeten kunnen. Het was de bedoeling om samen met de deelnemers van gedachten te wisselen over de functie van zo'n loket en hun advies daarover.

Wat was de uitkomst van de werkgroep?

Voorop staat dat het loket niet door aanbieders zelf georganiseerd wordt en in die zin onafhankelijk is.

De werkgroep adviseert de volgende verantwoordelijkheden/bevoegdheden voor een loket:

- * Zowel een informatie- als een adviesfunctie.
- * Een centraal overzicht aanbieden in de grote hoeveelheid aan professionele en/of vrijwillige organisatie, zodat iedereen de weg kan vinden naar het juiste antwoord op zijn vraag.

- ❖ Een verwijsfunctie wanneer de vraag naar informatie niet specifiek gericht is op het lokale aanbod.
- ❖ Integraal advies geven en adequaat te antwoorden voor mensen van wie eerst de vraag verhelderd moet worden.
- ❖ Advies verstrekken over welk type woning geschikt is, uitgaande van de zorgbehoefte en de aanpassing die aan de woning mogelijk zijn.

Het verzorgen van intake behoort tot de bevoegdheden van het loket. Dat wil zeggen het aannemen van de vraag van de burger, analyseren van de hulpvraag en vertalen van de vraag naar een dienst of product. Dit leidt er ook toe dat de verschillende vragen van één burger integraal kunnen worden opgenomen.

Of vrijwilligersorganisaties als aanbieders moeten worden beschouwd en net als professionele organisaties achter het loket moeten worden aangeboden, zijn de meningen verdeeld. Sommigen vinden dat het loket alleen een voorpost van professionele organisaties moet zijn.

De werkgroep ziet de volgende taken niet tot de verantwoordelijkheid van een loket.

- ❖ Dienstverlening als bemiddeling, pleitbezorging en belangenbehartiging behoort in de ogen van de deelnemers niet door het loket te worden uitgevoerd. Als een cliënt dergelijke dienstverlening nodig heeft, wordt deze beschouwd als een aanbod waarnaar het loket verwijst.

- ❖ Indicering, dat wil zeggen het vaststellen van de noodzaak van een dienst of product. Dit zou elders 'ingekocht' kunnen worden. Niet voor alles is een indicatiestelling nodig. Wel wordt de onafhankelijkheid van de indicatiestelling en de protocollering belangrijk gevonden.

- ❖ De directe levering van diensten en producten.

Fysiek loket

Naast het gebruik van telefoon en ICT wordt een fysiek loket nodig gevonden. Sommige cliënten vinden dit toch de meest gemakkelijke methode. Daarnaast kan het persoonlijk contact belangrijk zijn voor het advies. Het loket werd door een aantal deelnemers vooral opgevat als een organisatorische constructie die op meerdere plekken kan worden vormgegeven.

Zo waren bijvoorbeeld aanbieders van mening dat de tussenkomst van een loket niet altijd noodzakelijk is bij wisseling van product of aanbieder tijdens een hulpverleningsproces.

Beschreven is hoe in dit verband met gemandateerde indicatiestelling wordt gewerkt door AWBZ-gefinancierde organisaties. Maar ook de toegankelijkheid van het loket op wijkniveau werd als wenselijk gezien.

Eisen aan het personeel dienen in overeenstemming te zijn met de functie van het loket.

Deelnemers werkgroep 1-Loket

Altrecht, St. Antonius Ziekenhuis, GGD, Vangnet & Advies, MEE, Woningbouwvereniging Mitros Nieuwegein, Stichting Vitras, Stichting Zorgspectrum, Flexicare, Beroepsgroep Fysiotherapeuten Nieuwegein, Gezondheidscentrum De Roerdomp, Vriendendienst Nieuwegein e.o., Gemeente Lopik, Gemeente Nieuwegein.

Vrijwilligers

Vrijwilligers: een belangrijk onderwerp in de Wmo. De gemeente Nieuwegein zet in het kader van maatschappelijke ondersteuning primair in op de vrijwilligers, daarna komen pas de mantelzorg en de professionals.

Wat was het doel van de werkgroep?

De Werkgroep Vrijwilligers ging aan de slag met de kansen en randvoorwaarden voor het vrijwilligerswerk onder de Wmo. Daarnaast was er aandacht voor het project 'Versterking vrijwilligerswerk' van de gemeente, de provincie en het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW).

Wat was de uitkomst van de werkgroep?

In eerste instantie ontstond een pittige discussie over de plaats van

het vrijwilligerswerk in de Wmo. De deelnemers waren het erover eens dat de Wmo niet moet betekenen dat de hele last van maatschappelijke ondersteuning nu op de schouders van de vrijwilligers wordt gelegd. Professionals kunnen nu eenmaal niet op alle vlakken worden vervangen. De hartenkreet was dan ook dat de gemeente een goede koppeling tussen vrijwilligers en professionals mogelijk moet maken.

Gedurende de bijeenkomsten is verder vooral veel aandacht geweest voor de mogelijkheden die de Wmo volgens de deelnemers biedt voor het vrijwilligerswerk en vooral de randvoorwaarden die daarvoor nodig zijn.

Het levendige gesprek resulteerde uiteindelijk in een concreet pakket van randvoorwaarden om het vrijwilligerswerk de taken van de Wmo op te laten pakken.

Afsluiting van de werkconferentie

Aan het einde van de werkconferentie bracht een theaterduo aspecten van de Wmo in de praktijk op een ludieke manier in beeld. Waarna vervolgens iedereen als aandenken de Gids 'Zelfredzaam wonen voor ouderen' mee naar huis kon nemen.

Evaluatie Wmo werkconferentie

- Opkomstpercentage van de werkconferentie was 87,5%.
- 61,4% van deze groep leverde een ingevuld evaluatieformulier in.

Verwachtingen van de dag

Aan de ene kant wilden de bezoekers op de werkconferentie informatie ontvangen van de gemeente over het Wmo-beleid. Welke visie en doel heeft zij, welke keuzes maakt zij en welke standpunten neemt zij in. Daarnaast was de bezoeker nieuwsgierig hoe de gemeente het aanbod organiseert en welke praktische regelingen er gaan gelden, bijvoorbeeld op gebied van de persoonsgebonden budget en van de huishoudelijke zorg. Ook wilde men graag inzicht krijgen in het bijkomende financiële plaatje.

Aan de andere kant zag de bezoeker de werkconferentie als kans voor interactie en discussies om dilemma's en aandachtspunten te achterhalen bij diverse partijen over verschillende aspecten van de Wmo. Ze maakten kennis met elkaar, wisselden meningen uit en/of netwerken. Tot slot verwachtte de bezoeker dat de conferentie de plek was om eigen expertise in te brengen en de beleidsontwikkeling te beïnvloeden. Uit de evaluatie bleek dat de werkconferentie voor 74% voldeed aan de verwachtingen van de bezoeker.

Een klein deel van de bezoekers vond dat er nog concretere antwoorden, meer diepgang en duidelijkheid mocht worden gegeven en meer aandacht kon worden besteed aan het onderwerp communicatie en de Wmo.

Algemene indruk

Bijna alle onderdelen: uitnodigingsbrief, lezingen in de ochtend, voorzitterschap en de werktafels in de middag werden grotendeels voldoende tot goed gescoord. De enkeling die afweek is opgenomen in de aandachtspunten voor de volgende keer.

Aandachtspunten voor de volgende keer

- 14% vond de duur van de bijeenkomst te lang en adviseert het korter te houden.
- 9% vond dat de gesprekstafels met politiek gestructureerder konden.
- Een enkeling vond dat de ruimtes beter toegankelijk moesten worden voor rolstoelen.
- Een enkeling vond dat zowel de microfoons als het klimaat in de ruimtes verbeterd mocht worden, dit had te maken met warmte.

Suggestie voor een volgende keer

- Meer informatie halen bij vrijwilligers.
- Vervolg in november 2005/februari 2006.
- Regelmatige informatie door bijvoorbeeld een journaal.
- Werkconferentie jaarlijks herhalen om ontwikkelingen te volgen.
- Een vervolgonferentie waar ook zorg, welzijn en woonaanbieders hun visie kunnen geven.
- Vervolg als er meer duidelijkheid is.
- Let op de datum in verband met vakantie.

Colofon: augustus 2005.

Ondanks dat dit journaal met zorg is samengesteld, kunt u er geen rechten aan ontlenen. Dit journaal is een uitgave van de afdeling communicatie van de gemeente Nieuwegein in samenwerking met de projectgroep Wmo.

Adres: Martinbaan 2, postbus 1, 3430 AA Nieuwegein. Telefoon : 030 6071911.

Internet: www.nieuwegein.nl. E-mail: wmo@nieuwegein.nl. Redactie: afdeling communicatie, gemeente Nieuwegein.

Fotografie: afdeling communicatie, gemeente Nieuwegein. Vormgeving: Rens Willemsen. Drukwerk: De Lekstroom, Griffioen.

Reg.nr.	Datum
2005/21172	21 NOV. 2005
MU PP	Ontvangstijl
21/11/11 Gier	

2006 = 021
Wonen

Gemeente Nieuwegein
Afdeling Programma's en Projecten
T.a.v. Annie de Gier
Martinbaan 2
3439 NN Nieuwegein

Villawal 9
3432 NX Nieuwegein
Postbus 14
3430 AA Nieuwegein

T 0900-2452452
F 0900-2452455
I www.mitros.nl

datum 10-11-2005
kenmerk 1335022/
betreft Reactie Mitros WMO Visienota

KvK 30136131
Postbank 1022

Geachte mevrouw De Gier,

Met interesse hebben wij de Visienota Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) gelezen. Als woningcorporatie met een focus op huisvesting van bijzondere doelgroepen voelen wij ons zeer betrokken bij dit onderwerp. In de visienota komen ons inziens de aandachtsgebieden wonen, welzijn en zorg goed aan de orde, zowel elk afzonderlijk als bij de integrale benadering.

Naast deze algemene opmerking gaan wij in onderstaande reactie graag dieper in op een aantal specifieke onderwerpen die van toepassing zijn op ons werkveld.

De genoemde onderwerpen verwijzen naar één of meerdere beslispunten die aan het begin van de nota genoemd worden.

Aantal levensloopbestendige- en nultreden woningen

In WMO nota:

*Beslispunt 8 Meer levensloopbestendige woningen en nultrede woningen
p.55 en p.67*

De in de notitie genoemde toevoeging van ca. 1500 woningen is al opgenomen in de gemeentelijke meerjarenplanning voor nieuwbouw op 7 specifieke locaties tot 2015 (p. 68). Daarnaast denkt Mitros graag met de gemeente mee over andere nieuwe locaties die in aanmerking kunnen komen voor nieuwbouw, functieverandering en / of herontwikkeling. Deze locaties kunnen gebruikt worden om extra woningen voor senioren of bijzondere doelgroepen aan de voorraad toe te voegen. In eerste instantie wordt dan gekeken naar locaties in de directe nabijheid van al bestaande complexen.

In de Visienota wordt ook een korte passage gewijd aan de nieuwe Prestatie-afspraken (p.67). Mitros onderschrijft het belang van een uitbreiding van de voorraad met seniorenwoningen. Wij zijn tevens van mening dat goed toegankelijke woningen niet alleen voor senioren gerealiseerd moeten worden, maar dat ook gezocht moet worden naar mogelijkheden voor (kleinschalig) geclusterd wonen voor bijvoorbeeld mensen met een verstandelijke beperking, en naar aanbod voor andere vragen uit de markt.

Realisatie en inrichting woonservicezones

In WMO nota:

Beslispunt 9. Betere geschiktheid van de openbare ruimte voor mensen met een beperking

Beslispunt 10. Betere samenhang Wonen, Welzijn, Zorg

p. 55 en p. 56

Mitros ondersteunt de realisatie van twee woonservicezones in Nieuwegein: In Jutphaas, Wijkersloot, Zuilenstein (JWZ) en in Lekboulevard. Deze gebieden zijn hiervoor geschikt in verband met de aanwezigheid van meerdere seniorencomplexen en een woonzorgcentrum. In beide wijken heeft Mitros veel bezit, en is het voor een integrale benadering noodzakelijk met gemeente en andere partijen samen te werken. We werken aan deze projecten in diverse samenwerkingsverbanden (voor bijvoorbeeld JWZ) en vanuit het stedelijk platform. Mitros wil ook in de toekomst graag meewerken aan en kijken naar nieuwe locaties waar de samenhang tussen wonen, welzijn en zorg tot stand gebracht kan worden. Dit houdt in dat woningen worden aangepast of dat nieuwe woningen gebouwd worden, al dan niet met zorginfrastructuur.

Onze aandacht beperkt zich niet tot de woningen alleen, ook de openbare ruimte (toegankelijkheid gebouw, looproutes) moet geschikt gemaakt worden. Vooral in JWZ is hierover al overleg met de gemeente.

Ontmoetingsplekken

In WMO notitie:

Beslispunt 11 betere benutting en uitstraling ontmoetingsplekken

p.55 en p. 56

In het kader van het 'Nijpelsproject', heeft Mitros een woning op het Nijpelsplantsoen beschikbaar gesteld om in te richten als huiskamerwoning. De Stichting Welzijn Nieuwegein organiseert activiteiten en bijeenkomsten in de woning voor kinderen en volwassenen. Ook is de huismeester van Mitros dagelijks aanwezig. We hopen dat hierdoor mensen elkaar beter leren kennen en de leefbaarheid verbetert.

Informatie en advies over de WMO

In WMO notitie:

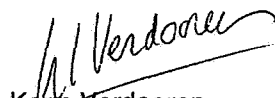
Beslispunt 16.1 Het WMO loket is operationeel op 1-7-2006

p. 60 en p. 61

Een WMO loket op stedelijk niveau is voor de bewoners van Nieuwegein een laagdrempelige plaats waar men terecht kan voor (gecombineerde) vragen over wonen, welzijn en zorg. In JWZ wordt een 'satelliet' van dit informatiepunt opgericht. Mitros kan daar zelf ook een bijdrage aan leveren door bijvoorbeeld op locatie een spreekuur te houden voor mensen die het kantoor van Mitros niet kunnen bereiken.

Wij vertrouwen erop met deze reactie een bijdrage te hebben geleverd aan de uitwerking van de nieuwe WMO. Wij zijn graag bereid tot nader overleg of het geven van een toelichting.

Met vriendelijke groet,

Karin Verdooren

Directeur Mitros Wonen Nieuwegein

College van burgemeester en wethouders
van de Gemeente Nieuwegein
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Class.nr.			
Reg.nr.	2005 / 7318	Datum	5 APR. 2005
MOPP		Ontvangstbev.	nr. 1a 7/4/05
Kopie:	weth. Breuer		Afd./B. en W.

Nieuwegein, 4 april 2005

Betreft: Ongevraagd advies Verzilveringsregeling

Geachte dames en heren,

De Verzilveringsregeling 2003/2004 (met mogelijkheid tot verzilveren tot en met 2007) betreft de door het zittende kabinet tot stand gebrachte regeling, die tot doel heeft financieel tegemoet te komen aan hoge kosten i.v.m. ziekte, invaliditeit, en dergelijke. Door deze regeling verkrijgt de burger een subsidie van het ministerie van VWS ter leniging van de hierboven genoemde kosten.

Voorafgaand aan haar advies geeft de Seniorenraad voor een beter begrip haar overwegingen, die tot haar advies hebben geleid.

Overwegende, dat

- de herziening van de ziektekostenverzekeringen en de verhoging van de premies heeft geleid tot een grotere eigen bijdrage aan de gezondheidszorg,
- ouderen met het klimmen der jaren vaker een beroep moeten doen op de gezondheidszorg, waardoor hun kosten hoger worden,
- vele ouderen door de veelheid van regelgeving nalaten gebruik te maken van voor hen belangrijke regelgeving,
- de inkomenspositie van vele ouderen, met name zij, die slechts over een AOW-inkomen kunnen beschikken, is verslechterd,
- de positie van de gemeentelijke overheid in de nabije toekomst op het vlak van wonen, welzijn en zorg zal veranderen,
- het prestatieveld "Voorziening op het terrein van informatie en advies voor maatschappelijke ondersteuning" in de in voorbereiding zijnde Wet Maatschappelijke Ondersteuning daartoe de mogelijk biedt, adviseert het College haar regierol inzake het bovengenoemd prestatieveld "Informatie en Advies" vorm te geven door:
 - > dienstverlenende instellingen en andere organisaties op het vlak van fiscale ondersteuning met elkaar in contact te brengen,
 - > onderlinge samenwerking tussen genoemde organisaties te bevorderen, zodat in gezamenlijkheid uitvoering gegeven wordt:
 - aan het bekendmaken van voor senioren belangrijke regelgeving,
 - aan het ondersteunen van senioren bij de gebruikmaking van de regelgeving.

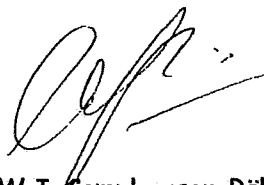
Bij dienstverlenende instellingen en andere organisaties wordt gedacht aan het COSBO, de ouderenbonden ANBO, PCOB en KBO, het Informatiepunt Ouderen Nieuwegein, onderdeel van de Stichting Welzijn Nieuwegein e.o., de FNV-Belastingsservice en de dienst Sociale Zaken en Arbeid van de gemeente.

De Seniorenraad is zich ervan bewust dat door de gemeente en de vermelde organisaties al de nodige actie op fiscaal gebied wordt geleverd, echter zij is van mening dat door gezamenlijke uitvoering de doelmatigheid en doelgerichtheid verbeterd kan worden.

Hoogachtend,
Namens de Seniorenraad

C.A. Buursema-Kassel
Voorzitter

C.W.J. Camphuysen-Röhner
Ambtelijk Secretaris

Ongevraagd advies inzake de Verzilveringsregeling.

De Verzilveringsregeling 2003/2004 betreft de door het zittende kabinet tot stand gebrachte regeling, die tot doel heeft financieel tegemoet te komen aan hoge kosten i.v.m. ziekte, invaliditeit, e.d. Door deze regeling verkrijgt de burger een subsidie van het ministerie van VWS ter leniging van de hierboven genoemde kosten.

Voorafgaand aan haar advies geeft de Seniorenraad voor een beter begrip haar overwegingen, die tot haar advies hebben geleid.

Overwegende, dat

- de herziening van de ziektekostenverzekeringen en de verhoging van de premies heeft geleid tot een grotere eigen bijdrage aan de gezondheidszorg,
- ouderen met het klimmen der jaren vaker een beroep moeten doen op de gezondheidszorg, waardoor hun kosten hoger worden,
- vele ouderen door de veelheid van regelgeving nalaten gebruik te maken van voor hen belangrijke regelgeving,
- de inkomenspositie van vele ouderen, met name zij, die slechts over een AOW-inkomen kunnen beschikken, is verslechterd,
- de positie van de gemeentelijke overheid in de nabije toekomst op het vlak van wonen, welzijn en zorg zal veranderen,
- het prestatieveld "Voorziening op het terrein van informatie en advies voor maatschappelijke ondersteuning" in de in voorbereiding zijnde Wet Maatschappelijke Ondersteuning daartoe de mogelijk biedt,

adviseert het College

haar regierol inzake het bovengenoemd prestatieveld "Informatie en Advies" vorm te geven door

- dienstverlenende instellingen en andere organisaties op het vlak van fiscale ondersteuning met elkaar in contact te brengen,
- onderlinge samenwerking tussen genoemde organisaties te bevorderen, zodat in gezamenlijkheid uitvoering gegeven wordt
 - aan het bekendmaken van voor senioren belangrijke regelgeving,
 - aan het ondersteunen van senioren bij de gebruikmaking van de regelgeving.

Bij dienstverlenende instellingen en andere organisaties wordt gedacht aan het COSBO, de ouderenbonden ANBO, PCOB en KBO, het Informatiepunt Ouderen Nieuwegein, onderdeel van de Stichting Welzijn Nieuwegein e.o., de FNV-Belastingsservice en de dienst Sociale Zaken en Arbeid van de gemeente.

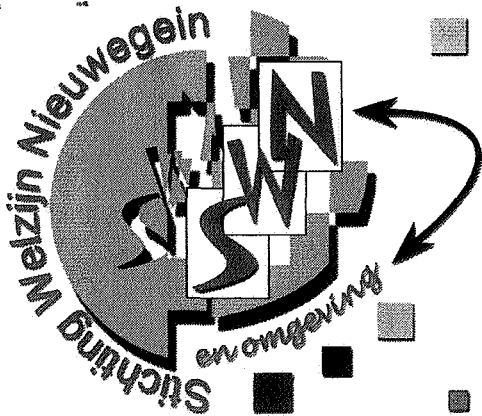
De Seniorenraad is zich ervan bewust dat door de gemeente en de vermelde organisaties al de nodige actie op fiscaal gebied wordt geleverd, echter zij is van mening dat door gezamenlijke uitvoering de doelmatigheid en doelgerichtheid verbeterd kan worden.

Nieuwegein, 15 februari 2005.

J-B.H.A.M. van Emstede

C.J.M. van der Mark

Mevr. B. van Rijswijk-Stehouwer

Beschort	
Reg.nr.	Datum
2005/20718	11 NOV. 2005
Mo PP	
11/11	Breuer
welh. Breuer	

Aan: college van Burgemeester
en Wethouders van de
gemeente Nieuwegein
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Ref.: C 2005-252

Datum: 10 november 2005

Onderwerp: Reactie op de visienota Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Geacht College,

Hierbij willen wij u onze reactie doen toekomen inzake de visienota Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Op de eerste plaats onze complimenten over de zeer complete nota, waarin alle facetten aan de orde komen.

Echter zijn er van onze kant toch een aantal punten die wij graag onder uw aandacht brengen.

De WMO is een wet die zich zeer sterk richt op mensen met een functiebeperking. Terecht wordt er daarom ook zeer veel aandacht besteed aan deze groep mensen. Echter een instelling als Stichting Welzijn Nieuwegein (SWN) richt zich op een bredere groep mensen. Naast het activeren en ondersteunen van vrijwilligersinitiatieven, vervult de SWN een centrale functie op het gebied van Leefbaarheid en Sociale samenhang in de diverse wijken. Wil men in Nieuwegein de onderlinge betrokkenheid versterken dan zal geïnvesteerd moeten worden in een goede wijkgerichte infrastructuur. De SWN is van mening dat ook onder de WMO voldoende geïnvesteerd dient te worden in de vormgeving van de sociale infrastructuur. De SWN is bereid daar een centrale rol te spelen in het kader van activering, motivering en begeleiding van de bewoners van Nieuwegein om de sociale cohesie in de wijken vorm te geven. Bijvoorbeeld valt te denken aan activeren van bewoners om een inloopactiviteit op de zondagmiddag te ontwikkelen, ter voorkoming van de eenzaamheid.

U heeft er voor gekozen om de preventieve voorzieningen voor jeugdigen en hun opvoeders mogelijk pas in 2008 te integreren in de WMO. De SWN ziet hierin een groot gevaar dat twee belangrijke beleidsterreinen, te weten de Wet Maatschappelijk Ondersteuning en het Jeugdbeleid, zich afzonderlijk gaan ontwikkelen, waardoor integratie in een later stadium niet mogelijk is of alleen met zeer hoge kosten. Derhalve lijkt het zinvol om de ontwikkelingen op beide beleidsterreinen toch minstens op elkaar af te stemmen.

Denk hierbij alleen al aan het loket dat Vitras vorm moet gaan geven in het kader van het integraal jeugdbeleid, terwijl bij de WMO het centrale loket bij de gemeente aangehaakt zal gaan worden. Tegen hoeveel inspanning en kosten moet dit later één loket worden?

Er is veel onderzoek gedaan naar vrijwilligerswerk en mantelzorg. Burenhulp rekent u ook onder vrijwilligerswerk (p.34). Wat dit laatste betreft missen wij de onderbouwing en zijn van mening dat deze vorm van vrijwilligerswerk beter in kaart gebracht moet worden. Vooral als men dit afzet tegen de 80% van bewoners die aangeeft voldoende contacten in de buurt te hebben.

Op pagina 36 bij 1.8 kiest u voor een zeer negatieve invalshoek, vooral als uit onderzoeken blijkt dat 80% voldoende contacten heeft in de buurt en 90% zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid. Dit zijn positieve potenties in Nieuwegein, die zeker bewuster aangesproken moeten worden in het kader van de vormgeving van de sociale cohesie.

Op pagina 51 geeft u aan dat u samen met het maatschappelijk veld een specifiek aanbod wilt faciliteren voor mensen die zich moeilijk kunnen redden in deze samenleving. De SWN wil zich als algemene voorziening zeker inzetten om dit vorm te geven mits de beschikbare middelen en de productafspraken met uw college dit toelaten.

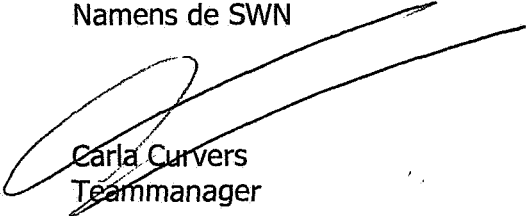
Als u het heeft over vrijwilligers en mantelzorgers, heeft u het alleen over vrijwilligers die zich inzetten op zorgtaken (p.53). Ons inziens is er aandacht gewenst voor alle vormen van vrijwilligerswerk en niet alleen voor vrijwilligers in de zorg. Inzet van beleid moet gericht zijn op alle vrijwilligers, van burenhulp tot sportvrijwilliger en van voorleesvader tot wijknetwerkdeelnemer.

Bij het participatiemodel op pagina 78 wilt u overlap voorkomen. Maar de WMO beslaat wel een erg breed terrein. Ons inziens vallen daar zowel het aanbod van algemene als de specifieke voorzieningen onder. Onduidelijk is de rol van ondersteuningsorganisaties, die vrijwilligers begeleiden om hun ondersteuningsrol goed te vervullen. Deze organisaties kunnen tevens aanbieder zijn. Een duidelijke rolomschrijving van de verschillende participanten vinden wij zeer gewenst.

Tot slot: in de bijlage bij de opsomming van de uitgaven voor welzijn staat het subsidie aan de SWN onverkort weergegeven. De SWN gaat er van uit dat dit bedrag beschikbaar blijft voor de inzet van de SWN ten behoeve van vormgeving van de sociale infrastructuur, vastgesteld in de concrete productafspraken. Want zonder de noodzakelijke investeringen aan de basis ontstaat er een grotere druk op de professionele ondersteuning. Een buurvrouw is altijd goedkoper dan een gezinsverzorgster.

Wij verwachten dat deze inbreng van de SWN een bijdrage zal leveren aan de verdere invulling van de WMO op Nieuwegeinse maat gesneden.

Namens de SWN

Carla Curvers
Teammanager

Class.nr.			
Reg.nr.		Datum	
2005/20799		14 NOV. 2005	
MO	BP	Ontvangstbev. nr.	
19/11	Beers	14/11	
Kopie:		Afd./B. en W.	

7 x 24 uur thuis in zorg en diensten

Postbus 1235

3430 BE Nieuwegein

T (030) 880 22 22

Gemeente Nieuwegein
Maatschappelijke Ontwikkeling
T.a.v. mevrouw I. Leene
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

datum 10 november 2005
kenmerk 05765/EvL/nvh
betreft Visienota Wet Maatschappelijke Ondersteuning
c.c.

afdeling Directie
contactpersoon N. van Heesch
bezoekadres Krijtval 17-23
3432 ZT Nieuwegein
telefoon direct (030) 880 22 24
fax direct (030) 880 22 93
email n.van.heesch@vitras.nl

Geachte mevrouw Leene,

Onder dankzegging voor de aan ons verzonden visienota WMO, gereed voor inspraak, berichten wij u het volgende:

- Inhoudelijk delen wij het gedachtegoed van de nieuwe wet, om de zelfstandigheid van mensen te benadrukken, waar nodig te ondersteunen, en tot verdere samenhang in zorg en dienstverlening te komen. Sterker nog, van oudsher kent de sector 'zorg en maatschappelijke dienstverlening' haar oorsprong in lokale verbanden, kerkelijke initiatieven, en in de plaatselijke groep hulpverleners. In het speelveld tussen burenhulp, huisarts, politieagent, dominee en buurtwerk hebben wij altijd onze plaats ingenomen. Dat voor die lokale betrokkenheid weer meer en meer aandacht, en noodzaak ontstaat is een duidelijk gegeven. Daarin zal ook Vitras haar rol en verantwoordelijkheid nadrukkelijk spelen.

U vraagt ons om aandachtspunten:

- Als laagdrempelige organisatie, die ondersteuning levert die kosteloos is of gebaseerd op een inkomensafhankelijke bijdrage worden wij vooral gevonden door klanten die financieel en sociaal gezien tot de 'kansarmen en kwetsbaren' behoren. Wij vragen uw dringende aandacht voor het adequaat uitwerken van garanties waardoor juist voor deze groep ondersteuning, begeleiding en zorg beschikbaar en toegankelijk blijft. In dit verband is vanuit gebruikersperspectief gebleken dat een persoonsgebonden budget voor slechts de specifieke groep 'zelfredzame' mensen een geschikt middel is.
- In de afgelopen jaren is bij diverse stelselwijzigingen vaak gebleken dat het realiseren van het uiteindelijke doel sterk beperkt bleef, door grote en langdurige 'overgangsproblemen', niet in de laatste plaats omdat voor gebruikers / klanten de werkwijze, logistiek en administratieve zaken onoverzichtelijk werden. Wij vragen u om overgang gefaseerd, overzichtelijk en voor de doelgroep hanteerbaar te organiseren
- Gezien de verwachte problemen op de arbeidsmarkt, bij uitstek in zorg en dienstverlening, veronderstellen wij dat uw inschatting ten aanzien van het bereiken en de mogelijkheden en bereidwilligheid van vrijwilligers te positief is. Recentelijk heeft het Sociaal Cultureel Planbureau daar ook de nodige gegevens over gerapporteerd. Daarbij zien wij als aandachtspunt dat voor werving, scholing, en onderlinge contactsystemen van vrijwilligers en buurtgroepen nadrukkelijk faciliteiten geboden dienen te worden.

- De administratieve lastenverzwaring, naast de directe impact voor gebruikers, zien wij als aanbieder met grote zorg tegemoet. Te vaak reeds hebben wij door stelselwijzigingen "de energie (tijd en geld) aan de verkeerde onderwerpen moeten besteden". Wij vragen uw dringende aandacht voor het behouden van systemen die goed werken en voor het verder vereenvoudigen juist van administratieve procedures ten einde per saldo zo veel mogelijk middelen aan directe cliëntgerichte werkzaamheden te kunnen besteden.
- De overgang van huishoudelijke taken naar de gemeentelijke regie vraagt uw bijzondere aandacht naar onze mening. In het licht van eerdere opmerkingen over stelselwijzigingen wijs ik u erop dat ons gezamenlijke doel blijft, toegankelijke zorg voor iedereen die dat nodig heeft, waarbij samenhang een cruciaal element is. Bestaande ervaring, bestaande kennis, en vooral ook bestaande netwerken en samenhangende logistiek zijn van groot belang om te behouden. Door de jaren heen is overheidsgeld besteed om hier adequate en actuele werkwijzen in te organiseren. Niet alleen de bij aanvang eenvoudige huishoudelijke taken vragen om regie, maar zeker de overgang naar nieuwe vragen of uitgebreidere zorgbehoefte op een iets later moment. Uw garanties voor het voorkomen van 'breuklijnen' en soepele overgangsmomenten zijn van groot belang. Daarbij willen wij opmerken dat logistiek en planning een vak is en de crux is waar individuele hulp en ondersteuning thuis op draait. Aanvragen, indicaties, plannings, en vooral ook wijzigingen in plannings vanwege ziekenhuisbezoek, familieontmoetingen, onverwachtse burenhulp, gesprekken met hulpverleners vragen om 'individueel maatwerk'. Dat maatwerk dient door lokale partijen, bekend met de plaatselijk aanwezige netwerken adequaat georganiseerd te worden.
- Het behoud van deskundigheid, kennis en ervaring en het verder verhogen daarvan, alsmede zorg voor werkgelegenheid, om ook op de lange termijn inwoners van Nieuwegein op diverse wijzen adequate support en zorg te kunnen bieden, vraagt om duurzame investering in een lokaal voorzieningenbeleid.

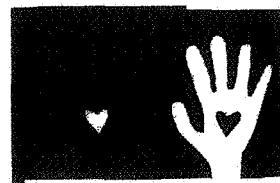
Ik ga ervan uit dat wij u hiermee op hoofdlijnen enkele punten hebben aangegeven. Bij de verdere ontwikkeling en uitwerking van het beleid zullen wij van harte participeren. Die maatschappelijke opdracht blijven wij zeer serieus nemen.

Met vriendelijke groet,

P.W. (Ella) van Lingen
directeur

Onderwerp		Datum	
2005/20743		11 NOV. 2005	
MO	PD	Onderwerp	
11/11	14/11	Onderwerp	
Kopie: welh. Breven		Afdeling en v.	

Vriendendienst

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nieuwegein,
t.a.v. A. de Gier
Postbus 1
3430 AA Nieuwegein

Betreft: reactie op de visienota Wet maatschappelijke ondersteuning

10 november 2005

Geacht college,

Het platform van organisaties voor de Geestelijke Gezondheidszorg in Nieuwegein heeft onlangs een reactie gestuurd op de visienota Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Ook de Vriendendienst heeft hier haar bijdrage aan geleverd, als lid van dit platform.

Toch vinden wij het vanuit de Vriendendienst van belang om een aanvullende reactie te sturen, met een aantal aandachtspunten die in onze ogen specifiek zijn voor de Vriendendienst.

Vriendendienst doet een appèl op burgerschap en de zorgzame samenleving.

De zorgzame samenleving is ook het thema van de WMO en Vriendendienst ziet deze nieuwe wet dan ook als een kans. Zij ziet het als haar taak om de samenleving toegankelijker te maken voor mensen met een psychiatrische achtergrond en hen te ondersteunen bij hun terugkeer in de maatschappij.

Positionering van Vriendendienst

Vriendendienst levert een uniek product: vriendschap. Zij verbindt mensen, organisaties en activiteiten met elkaar. Vriendendienst slaat de brug tussen zorg en welzijn, omdat zij niet werkt vanuit zorginstellingen, maar juist zoekt naar de verbinding met de samenleving. Dat doet ze door een netwerk te bieden, en op te treden als bemiddelaar en coach voor deze kwetsbare mensen. Het gezamenlijk oppakken van activiteiten (in de samenleving op openbare plekken) vanuit verschillende organisatie draagt ertoe bij dat er een natuurlijke vermaatschappelijking plaats vindt.

Er worden professionele krachten en vrijwilligers ingezet.

Professionele krachten zijn nodig om vrijwilligers en de samenleving te ondersteunen bij haar zorg voor deze kwetsbare doelgroep. Vrijwilligers zijn nodig om mensen met een psychiatrische achtergrond mogelijkheden te bieden weer uit het GGZ-circuit los te komen en opgenomen te worden in onze samenleving. Door vrijwilligers te werven als maatje wordt de burger (de vrijwilliger) aangesproken om iets voor de medemens te doen. In de praktijk blijkt dat dit zeker geen eenrichtingsverkeer is. De burger/vrijwilliger/gemeenschap krijgt hier veel voor terug.

Vriendendienst gaat uit van de kracht van mensen: wat zij kunnen, waar ze goed in zijn, en niet van hun "gebrek". Zij stimuleert mensen om elkaar hierin te ondersteunen en versterken.

Vriendendienst werkt vraaggericht, wijkgericht en dichtbij de mensen. Haar kernactiviteiten zijn:

- Sociale / vriendschappelijke 1 – op – 1 contacten tussen deelnemers en vrijwilligers
- Groepsgerichte activiteiten
- Professionele begeleiding bij het zoeken naar passende activiteiten of contacten

Op deze wijze wil zij het sociaal isolement van mensen met een psychiatrische achtergrond doorbreken, of voorkomen dat zij hierin terecht komen en levert een bijdrage aan:

- Een goed sociaal vangnet;
- Het bevorderen van de integratie van mensen met een psychiatrische achtergrond in het sociale leven;
- Voorkomen van terugval of probleemgedrag.
- (Zonodig stapsgewijs) weer verwerven van een plaats in de samenleving.

Vriendendienst is hiermee actief binnen de volgende prestatievelden:

- Prestatieveld 1: leefbaarheid en sociale samenhang
- Prestatieveld 5: deelname aan het maatschappelijke verkeer en het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
- Prestatieveld 6: voorzieningen voor mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en voor mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Onze kanttekeningen bij en vragen over uw visienota:

De plaats van vriendendienst binnen het participatiemodel

Vriendendienst past binnen het participatiemodel zoals de gemeente Nieuwegein deze geschetst heeft. Zij zit echter als aanbieder op de grens tussen vrijwilligers organisatie en professionele organisatie.

- Vriendendienst is een individuele voorziening voor mensen met een psychisch- psychosociaal of psychiatrisch probleem
- Vriendendienst is een collectieve voorziening, omdat zij zich richt op deelname aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig functioneren

Vriendendienst als individuele voorziening in een betaalbaar vangnet.

In het op te stellen productboek WMO wordt aangegeven voor welke producten een lichte en voor welke een zware beoordeling noodzakelijk is. De zwaarte van de beoordeling moet in verhouding staan tot de kosten van de voorziening.

- Hoe wordt beoordeeld of de vriendendienst als voorziening in dit vangnet past?
- Welke rol speelt de vriendendienst hier zelf in?

Financiering

- In de inventarisatie van bestaande loketten en het daarbij gevoegde financieringsoverzicht (bijlage), staat vriendendienst vermeld als onderdeel van de SWN. Vriendendienst is ondergebracht bij de SWN, maar voert haar eigen beleid en draagt ook zelfstandig zorg voor haar financiering. Vriendendienst zou daarom ook graag als aparte aanbieder genoemd en benaderd willen worden.
- Voor individuele voorzieningen wordt gekozen voor zorg in natura of een persoonsgebonden budget. Wat betekent dat voor de vriendendienst?
- De gemeente gaat alleen een subsidie relatie aan met professionele instellingen die werken met productfinanciering.
Hoe ziet de gemeente Nieuwegein de vriendendienst, als vrijwilligers organisatie of als professionele organisatie?

De vriendendienst wil graag verder in gesprek met de gemeente Nieuwegein over onze positie en vragen naar aanleiding van uw visienota.

Namens

het bestuur van stichting Vriendendiensten MWU en
de coördinator van Vriendendienst Nieuwegein, L. Vossepoel

M. Broek

Bestuursondersteuner stichting Vriendendiensten MWU

030 – 294 90 30

06 – 55 88 18 76

mbroek.vriendendienst@planet.nl

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nieuwegein,
t.a.v. A. de Gier
Postbus 1
3430 AA Nieuwegein

Reg.nr.	Datum
2005/20812	11 NOV. 2005
MO PP	Onvangs. Div.
14/11	nr.
Kopie: welth. Bruen	

Geacht college,

De organisaties voor de Geestelijke Gezondheidszorg (GGz) in Nieuwegein zijn al een aantal jaren in een platform verenigd. Doelstelling van dit platform is er voor te zorgen dat de aan onze zorgen toevertrouwde cliënten zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, werken, leren, recreëren en sociale contacten opdoen en onderhouden. Uitgangspunt hierbij is de wens van de cliënt (de doelgroep van het platform is mensen met langdurige psychiatrische ziekten). Het platform heeft de afgelopen jaren successen geboekt, zoals een betere afstemming tussen de GGz-organisaties en de Sociale Dienst van uw gemeente. Ook zijn er betere contacten ontstaan met de Vrijwilligerscentrale, de medewerkers en vrijwilligers van de diverse kerken in Nieuwegein. Er wordt samengewerkt met de SKWN en de woningbouwcorporaties. Vanuit dit platform willen wij reageren op uw visienota Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Algemeen.

Wij waarderen uw initiatief om een visiedocument te schrijven en voor te leggen aan de burgers en instellingen uit Nieuwegein. Het document draagt uit dat er meer en beter moet worden samengewerkt tussen veel instellingen en voorzieningen. Dat is een goede zaak. Wij willen graag duidelijk maken dat onze cliënten vaak hele kwetsbare burgers zijn, ook in de gemeente Nieuwegein. Doordat zij lijden aan langdurige psychiatrische aandoeningen zijn er tal van beperkingen in het dagelijks functioneren. Zij hebben vaak hulp nodig op vele levensgebieden zoals werk, wonen, dagbesteding, financiën, sociale contacten, leren en recreëren. Onze cliënten maken veel gebruik van verschillende GGz-voorzieningen in de gemeente Nieuwegein. Een deel van deze voorzieningen gaat van de AWBZ-financiering over naar de WMO.

Een doelstelling uit uw visienota, met name de zelfstandigheid om zelf keuzes te maken in het leven en zo vorm en inhoud te geven aan het eigen leven, is voor veel van onze cliënten een moeizame en vaak dagelijkse strijd. Daarnaast is het vaak zo dat zij een zwak sociaal netwerk hebben. Vaak is de familie al jaren geleden uit beeld verdwenen. Het is dan ook niet erg realistisch, om er op te rekenen dat deze mensen voldoende mantelzorg ondersteuning hebben.

De doelgroep van mensen met een psychiatrische achtergrond, die langdurig zorg, begeleiding en ondersteuning behoeven vinden wij niet zo duidelijk terug in uw nota.

Wij gaan er vanuit dat het huidige niveau van begeleiding en ondersteuning gehandhaafd kan blijven en dat met de komst van de WMO, door betere samenwerking en afstemming de vermaatschappelijking van mensen met een psychiatrische achtergrond een stimulans krijgt. Wij zijn het niet eens met het uitgangspunt dat de gemeente geen regie meer voert op het punt van zorg voor de eigen burgers, stimulering van de samenwerking tussen burgers en instellingen en tussen instellingen onderling en verdere afstemming. In de visienota wordt gekozen voor verschillende termen, zoals de term marktmeester. Ons standpunt is dat een gemeente, die het belangrijk vindt dat alle burgers zich daar thuis kunnen voelen, zich ook bezig moet houden met het aanbod aan zorg en begeleiding en ondersteuning. Indien dat

onvoldoende blijkt te zijn, moet een gemeente kunnen ingrijpen. De gemeente kan via subsidietoekenning of aanbesteding (WMO) wel degelijk samenwerking stimuleren en onvolkomenheden in het aanbod verhelpen.

Bladzijde 12, onder het tweede deel.

U verwacht dat er nog wat 'addertjes onder het gras' zitten, met name gezien de financiering. Die verwachting hebben wij ook. Onder andere het punt van de eigen bijdrage. Het is mogelijk dat iemand via de AWBZ een voorziening krijgt, waar een eigen bijdrage voor geldt. Daarnaast kan het zo zijn dat er ook huishoudelijke hulp nodig is waar (gemeentebeleid) ook een eigen bijdrage voor kan gaan gelden. De eigen bijdrage AWBZ gaat voor de eigen bijdrage WMO. Het kan de gemeente dus geld kosten indien de eigen bijdrage voor de huishoudelijke zorg niet inbaar is.

Bladzijde 32, 1.6.1 .

De inventarisatie onder instellingen over het aantal dak en thuislozen heeft niet veel opgeleverd. Wij delen de mening dat de dak- en thuislozen naar de stad Utrecht trekken, omdat daar opvangmogelijkheden zijn. Indien de gemeente Nieuwegein ook voorzieningen zou treffen voor de opvang voor de dak- en thuislozen uit de eigen gemeente (want waarom zouden die er niet kunnen zijn in Nieuwegein?), dan is de verwachting dat deze groep mensen vanzelf in beeld zal komen.

Bladzijde 32, 1.6.2 .

Het betreft hier een zeer onvolledige opsomming van het onderzoek van het Trimbos Instituut. Het onderzoek heet: " Naar een maatschappelijk steunsysteem in de subregio Nieuwegein/Houten" uit 2004.

Onder een maatschappelijk steunsysteem wordt verstaan (blz. 14): *'een georganiseerd netwerk van personen, diensten en voorzieningen, waarvan mensen met psychiatrische stoornissen zelf deel van uitmaken en dat hen op vele manieren ondersteunt in hun pogingen om in de maatschappij te participeren'.*

In de samenvatting van hoofdstuk 3 over de behoefte van cliënten wordt op bladzijde 50 van het onderzoeksrapport het volgende gemeld:

'Cliënten wensen meer mogelijkheden voor dagbesteding, vrijwilligerswerk en betaald werk. De cliënten willen graag meer mogelijkheden hierin buiten de GGz en meer mogelijkheden in betaalbare sportvoorzieningen.

Cliënten wensen meer variatie en flexibiliteit in het aanbod van wonen en zorg en geven tevens aan dat de continuïteit van zorg gewaarborgd moet blijven als men de overstap maakt van beschermd wonen naar zelfstandig wonen (ketenzorg).

Verder geldt dat er behoefte is aan meer mogelijkheden voor het opdoen van sociale contacten en georganiseerde activiteiten hiertoe, ontmoetingsplekken en eetcafés, zowel binnen als buiten de GGz en ook in het weekend.

De informatievoorziening over het GGz-aanbod, het aanbod van maatschappelijke voorzieningen, financiële regelingen en andere wet- en regelgeving zou moeten verbeteren, zowel voor cliënten als voor familieleden.

De ondersteuning van de mantelzorg zou verbeterd moeten worden.'

Bovenstaande opsomming is naar ons oordeel een andere dan in uw visienota verwoord.

Op de bladzijden 66 en volgende van het rapport worden speerpunten geformuleerd voor de komende jaren.

Bladzijde 95, eerste alinea.

Maximaal 4 jaar worden de middelen die worden overgeheveld uit de AWBZ geormerkt. Daarna is er maximale beleidsvrijheid vanuit de gemeente. Wij zouden daar de aantekening bij willen maken, dat het geld wel moet worden besteed aan de doelgroepen uit de visienota en niet aan zaken, die in geen enkele relatie staan tot de maatschappelijke ondersteuning.

Bladzijde 95, derde alinea.

Indien iedereen eerst langs het WMO-loket moet is dat omslachtig voor de mensen die direct weten dat zij bij het CIZ-loket moeten zijn. Kan dat niet anders geregeld worden?

Aanvullingen/ wijzigingen voor de bijlagen:

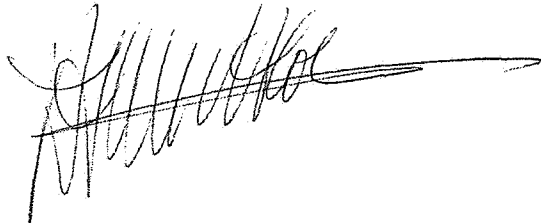
Bijlage inventarisatie loketten, pagina 6, aanbieder/ organisatie, een aanvulling op Altrecht in de eerste kolom:

“Informatiecentrum, diagnostiek, behandeling, begeleiding, preventieve cursussen en voorlichting”.

Bijlage inventarisatie loketten, pagina 7, plek van het loket, een wijzigingsvoorstel: RPC Nieuwegein, tweede kolom daar staat “Altrecht”, dat zou eigenlijk “Nieuwegein” moeten zijn.

Namens de organisaties van het Platform Vermaatschappelijking GGz Nieuwegein e.o.

Ton Holweg

Het Platform Vermaatschappelijking GGz Nieuwegein e.o. bestaat uit:
ervaringsdeskundigen
Vangnet & Advies Nieuwegein
SBWU
Vriendendienst Nieuwegein e.o.
Altrecht, RPC Nieuwegein
RIDA MWU

Geachte dames en heren van de Commissie

Uitg.nr.	Reg.nr.	Datum	
	2005/20808	11 NOV. 2005	
MO	PP	Onvangsbev.	
14/4	Ges	14/11	
Copie: welh. Breuen			

Voor een Nieuwegeiner die dankzij de AWBZ kan functioneren is de WMO een angstige afkorting. Wie ondersteunt? Hoe wordt er ondersteund? Word ik nu opeens afhankelijk van de welwillendheid van mijn kinderen of bureu? Wat blijft er over van mijn PGB en mijn zelfstandigheid: betrekkelijk weinig, maar dat is voor mij van essentieel belang.

Tussen de berichten in de pers over de WMO-activiteiten in de Tweede Kamer en de Nieuwegeinse informatie zoeken vele gehandicapten en bejaarden naar informatie die hen duidelijkheid geven over hun situaties. Daarbij komt dat de geschiedenissen - vooral de recente geschiedenis - ons niet geruststellen ten aanzien van uitspraken van onze regeerders. Jarenlang wordt er met ons gesold. De ene wet werk is nog niet op volle kracht werkzaam of hij wordt weer afgebroken: zie onze PGB nieuwe stijl die vele miljoenen aan voorbereiding heeft gekost: weggegooid geld! Dus dat zijn onze regeerders... Ik hoop dat u verstandiger zult omgaan met ons gemeenschapsgeld en dat de marktwerking voorrang zal krijgen want die weg waren we net ingeslagen.

Het gevoel is dat we er op achteruit zullen gaan in ons welzijn en onze zelfstandigheid. Door de democratische processen en de tijd die Den Haag nodig schijnt te hebben om deze wet vast te stellen, wordt het steeds duidelijker dat er heel moeilijke zaken geregeld moeten worden. Onze angst is natuurlijk dat de uitwerking daarvan bij ons in Nieuwegein voor de doelgroep niet positief is, hoezeer de wethouder probeert om de gemoederen te sussen, maar het vuurtje brandt al. Onduidelijkheid speelt hier de hoofdrol: COMMUNICATIE!

De doelgroep heeft namelijk weinig goede ervaringen met dit soort bezuinigingen ook al heten ze anders.

Die slechte ervaringen worden bij het doorlezen van uw stukken niet echt uit de wereld geholpen. Tussen beleidsvoornemens en de uitvoering ligt namelijk een wereld van verschil. Bovendien bent u zo te zien al allerlei zaken aan het invullen die gezien de politieke afhandeling die in Den Haag nog moeten plaats vinden en die nog lang niet zeker zijn.

Ik denk dat u als overheid en als bestuurders heel goed rekening moet houden met de groep die door deze nieuwe regels dieper geraakt wordt dan wordt vermoed. U moet ze niet zien als een homogene groep. Leeftijdsverschillen, inkomensverschillen, opleidingsverschillen veroorzaken even zoveel verschillende situaties. Kijk dus goed naar de mensen waar het om gaat. Geef speciale aandacht aan ouderen en de zwakkeren en gehandicapten. Zij hebben vaak hun ziel en zaligheid ingezet voor de

B.V. Nederland en zij hebben voor de wederopbouw van ons land gezorgd. Na de Tweede Wereldoorlog heeft u door hen kunnen leren en hebben we nu een hogere levens standaard. Wil u hen nu langs het trottoir dumpen als bedelaars? Zij hebben hun spierballen getoond na vijf barre jaren van honger. Wenst u dit in het laatste deel van levenspad weer toe? Nee toch, geef hen - juist nu de wetgeving bijgestuurd moet worden - extra aandacht. Zij waren de bouwers van dit rijke land. Ga eens in gesprek met hen en u zult versteld staan van wat zij u kunnen leren. Kom uit die toren vandaan en ga eens praten met gehandicapten en bejaarden. U zult versteld staan wat er nog mogelijk is.

Als voorbeeld: maakt in de nieuwe WMO wet - als deze er komt - een onderscheid m.b.t. mensen die voor 1945 zijn geboren, want zij zijn de bouwers geweest van uw toekomst. Denk wat de WMO betreft dat deze groep net als de gehandicapten in de oude AWBZ-regeling van toepassing moet blijven.

Gezien de groeiende noodzaak om elkaar te helpen is het van de zotte dat er met vergrootglazen gekeken wordt naar de activiteiten van bijvoorbeeld uitkering trekkende vrouwen die hulp bieden aan familie of burens. Zij zijn onze toekomstige mantelzorgers of vrijwilligers die we toch zo hard nodig hebben volgens onze leiders. Houdt ook op met ouderen achterna te rennen die vanuit vriendschap elkaar helpen, het zal best zijn dat het fiscaal niet klopt en zij zullen misschien in overtreding zijn, maar hoeveel besparen zij de maatschappij met hun wederzijdse hulp? Daar moeten we toch in onze samenleving naar toe groeien? Het was vroeger heel gewoon.

Met andere woorden kijk eens goed naar de woorden die de gemeentetevisie-nota WMO zelf promoot: MEEDOEN! De bestaande regelgeving gaat daar ongewild en tegenstrijdig tegen in.

Tevens vraag ik u, geachte commissieleden, om met deze nieuwe wet-in-wording de nodige tijd te nemen voor uitwerking en invoering. Het is een overhaast besluit van DEN HAAG en de gemeenten kunnen de brokstukken opruimen. Richt een gebruikerspanel op: zij hebben de kennis in huis. Mijn advies als klantenraadslid van de Thuiszorg Vitras: communiceert beter met ouderen over wat er staat te gebeuren als deze wet werkelijkheid wordt, namelijk dat deze wet pas na een jaar in werking treedt. Er is heel veel onrust onder de ouderen en daar is de politiek zelf schuldig aan. Ik wens u in deze commissie en het college en de uitvoerende ambtenaren veel wijsheid.

R.L. Verhagen
Gildehuisdrukkerij
3436 EA Nieuwegein
3436 EA

R. Bik-Braspenning
Sneeuwgangs 1
3435 DK Nieuwegein

Nieuwegein, 9 november 2005

Geacht college,

Reg. nr.		Datum	
2005/20811		11 NOV. 2005	
MOPP		Ontvangstbew.	
14/11/05		nr.	
Welh. Breuer		A.G.B. en W.	

Hoewel ik mij ernstige zorgen maak over de komst van de W.M.O., omdat deze ongetwijfeld nadelige gevolgen zal hebben voor veel burgers aan de onderkant van de samenleving, heb ik getracht de knelpunten voor de doelgroep welke ik mag vertegenwoordigen te benoemen.

In de eerste plaats gaat u er vanuit dat mantelzorg wordt ingevuld door familie, vrienden en/of burenen. Blz. 21.

Zonder inzet van mantelzorgers en vrijwilligers schrijft u op blz. 33 zal een aantal mensen van de nodige zorg verstoken blijven.

Vervolgens geeft u op blz. 34 zelf aan hoe zwaar de mantelzorg kan drukken op familie en of vrienden en burenen. Ik wil daaraan toevoegen dat om die reden, het voor de hulpvrager een bijna onmogelijke taak is, voldoende mantelzorg te organiseren.

In veel gevallen hebben familie en/of burenen de tijd niet beschikbaar voor bedoelde mantelzorg.

Meestal omdat beide partners werken en eigen huishouden al in de avonduren en weekeinde gepland moet worden.

Op blz. 36 geeft u deze problematiek al aan. Hoewel u daar spreekt van een actieve bijdrage willen geven. Naar mijn mening zou daar moeten staan kunnen geven.

Op blz. 50 gaat u nog een stapje verder door op te merken, dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun welzijn en zo nodig steun moeten vragen bij familie, vrienden, en of kerkgenootschap.

Het leggen van de eigen verantwoordelijkheid, bij de zieke en/of gehandicapte burger, vind ik op zijn minst harteloos.

Het aanbieden van een P.G.B. zoals u voorstelt op blz. 76 kan enig soulaas bieden. Mits dit P.G.B. een ruime toepassing zal bezitten.

Op blz. 86 geeft u al aan dat mantelzorg geen maatschappelijke verplichting is! Daarom dient bij het indiceren van een hulpvraag, de druk op mantelzorg zeer zorgvuldig te worden afgewogen. De hulpvrager mag immers niet de dupe worden van een utopie.

U noemt het op blz. 87 een cultuuromslag.

Een cultuuromslag zou voor mij betekenen, dat meer hulpvragers door gebruik te maken van een P.G.B. de regie over hun eigen leven terug zouden winnen, nogmaals een ruimhartig P.G.B.. Zorg in natura zal er altijd moeten blijven, voor die groep hulpvragers die niet in staat kunnen worden geacht de regie over hun eigen leven te kunnen voeren.

Op blz. 95 spreekt u over het verschil van W.V.G. en AWBZ tegenover de W.M.O.. In het eerste geval had de cliënt recht op een voorziening, in het tweede geval recht op een oplossing.

Dus eerst laten aanmodderen, met alle gevolgen van dien! En daarna pas het vangnet met W.M.O.?

Naar mijn mening spant u hier het paard achter de wagen.

Tot slot wil ik u vragen om een ruimhartig beleid. U heeft hier te maken met kwetsbare mensen, die mede door hun ziekte en/of handicap niet in staat zijn goed voor hun eigen belangen op te komen.

NOTITIE TBV INSpraak IN COMMISSIE SOC
9 NOVEMBER 2005
VANUIT DE COSBO-NIEUWEGEIN
RON MEYER - SECRETARIS COSBO

2005/20801

11 NOV. 2005

MO PP

14/11 Buis 14/11

welk-Breuer

VOORZITTER, DAMES EN HEREN,

BIJ LEZING VAN DE "VISIENOTA WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING" VAN 9 AUGUSTUS 2005 EN DE GESPREKKEN DAAROVER MET DE BESTUREN VAN DE 3 OUDERENBONDEN GROEIDE ONZE ONGERUSTHEID OVER DE PROBLEMEN DIE DE BEWONERS VAN NIEUWEGEIN KUNNEN KRIJGEN BIJ DE INVOERING VAN DE WMO. DE GEPROBLEMEERDE SPIJTEN ZICH TOE OVER DE ONGERUSTHEID OVER HET VERDWIJNEN OP HET RECHT OP ZORG, HET WEGVALLEN VAN DE MOGELIJKHEID TOT KEUZEVRIJHEID, DE OPEENSTAPELING VAN EIGEN BIJDRAGEN.

OUDEREN BOVEN DE 75 JAAR ZIJN ZEER KWETSBAAR. DEZE OUDEREN ZIJN DUS ÉÉN VAN DE BELANGRIJKSTE GROEPEN VOOR DE WMO-VOORZIENINGEN, MEENT DE GEMEENTE. DAT BESTRIJDEN WIJ. WANT ER ZIJN 2 MAAL ZOVEEL GEBRUIKERS VAN DE WET VOORZIENINGEN GEHANDICAPTENZORG ALS DE OUDEREN BOVEN DE 75 JAAR DIE EVT. GEBRUIK ZULLEN MAKEN VAN DIEZELFDE WMO-VOORZIENINGEN IN RUIME ZIN. DAT STAAT OP DE BLZ. 22 EN 23. EN DE WVG WORDT EEN WEZENLIJK ONDERDEEL VAN DE WMO.

VOORLOPIG ECHTER WORDT EERST DE HUISHOUDELIJKE (AL DAN NIET MEERVOUDIG) HULP UIT DE AWBZ GEHAALD OM DE GEMEENTE VAST TE LATEN OEFENEN VOOR DE ORGANISATIE, REGISTRATIE, INDICATIE ENZ. VAN DEZE OVERDRACHT.

DEZE BEPERKTE OVERGANG- DE HUISHOUDELIJKE ZORG - IS EEN LEERMOMENT VOOR DE GEMEENTEN OM TOT EEN ZORGVULDIGE UITVOERING TE KUNNEN KOMEN. DE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE ZAL IN STAAT MOETEN ZIJN DE OMVANGRIJKE FINANCIËLE RISICO'S TE VOORSPELLEN EN TE BEOORDELEN. DE VNG MAAKT ZICH BEZORGD EN WAARSCHUWT GEMEENTEN DAT ZIJ ALERT MOETEN ZIJN OP DE WETTELIJK GEREGLDE INKOMSTEN VAN HET RIJK, HOE HOOG ZIJN DE UITVOERINGSKOSTEN VOOR DE GEMEENTE EN HOE ZIJN DIE IN BEDWANG TE HOUDEN OP EEN ACCEPTABEL NIVEAU. HOE WORDEN DE EIGEN BIJDRAGEN GEREGLD MEDE GEZIEN HET EIGEN BIJDRAGESTELSEL DAT VANAF 1 JANUARI 2006 DE ZORGVERZEKERAAR ZAL HANTEREN IN HUN CONTRACTEN VOOR DE GEZONDHEIDSZORG. DIE TROUWENS PER CLIËNT HEEL VERSCHILLENDE KUNNEN ZIJN. BESTAAT ER HET GEVAAR DAT, GEZIEN DE VASTGESTELDE MAXIMALE HOOGTE VAN DE GECUMULEERDE - DE GESTAPELDE EIGEN BIJDRAGEN - DE GEMEENTE HIERIN KLEM KOMT TE ZITTEN MET HAAR EIGEN BELEID OVER BIJDRAGEN?

OP BLZ. 44 STAAT DAT DE HUISHOUDELIJKE VERZORGING BESTEED AAN DE INWONERS VAN NIEUWEGEIN GAAT OVER NU NOG SLECHTS 1352 GEBRUIKERS. DAARAAN WORDEN DAN 113.814 UREN PER JAAR AAN BESTEED. IK KOM HIER STRAKS OP TERUG.

BURGERS WORDEN VANAF 1 JULI 2006 GEACHT ZELF VERANTWOORDELIJK TE ZIJN VOOR GEZONDHEIDSPROBLEMEN, HUN BEPERKINGEN EN HANDICAPS. DAARVOOR DIENEN ZIJ - HET IS GELUKKIG NOG NIET MOETEN - EERST ZELF IN HUN FAMILIEKRING, VRIENDEN EN KENNISSEN DE BENODIGDE ZORG TE ORGANISEREN EN ZO DAT NIET MOGELIJK IS TREEDT DE GEMEENTE OP ALS VANGNET. DE STAATSSECRETARIS VWS HEEFT ECHTER OOK BEPAALD IN DE NOTA VAN WIJZIGINGEN OVER DE WMO DAT DE GEMEENTEN GEDURENDE DRIE JAAR NA INVOERING VAN DE WET WMO DE ZORGPlicht DIENEN TE HANDHAVEN VOOR CLIËNTEN MET HUISHOUDELIJKE ZORG, HET VERKRIJGEN VAN EEN ROLSTOEL OF EEN SCOOTMOBIEL. DEZE DRIE JAREN ZULLEN ALS OVERGANGSMAATREGEEL WORDEN GEZIEN OM DE WMO ZORGVULDIG IN TE VOEREN.

BELANGRIJK IS DAARVOOR;

- HET BESEF VAN HET ONVERVREEMDBARE RECHT OP ZORG EN ONDERSTEUNING VAN DE INDIVIDUELE AANSPRAGEN. (DE RECHTEN VAN DE MENS, OPGENOMEN IN ONZE GRONDWET, GARANDEERT DIT AL)
- INDIEN DE GEMEENTE DE VERANTWOORDELIJKHEID OP ZICH NEEMT DIENT ER OOK EEN ONAFHANKELIJKE, OBJECTIEVE INDICATIESTELLING TE ZIJN OP BASIS WAARVAN DE HULPVERLENING WORDT VERSTREKT. DAARBIJ MOET WORDEN MEEGENOMEN DAT MANTELZORG NIET MEETELT VOOR DE INDICATIE HUISHOUDELIJKE HULP. DAT DIT VOOR ANDERE TAKEN BETEKENT, DAAROVER HEEFT DE STAATSSECRETARIS ZICH NOG NIET UITGELATEN.

- DE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE IS DAN OOK VERANTWOORDELIJK VOOR DE KWALITEIT VAN DE GEGEVEN ZORG IN NATURA EN DIENT DAT TE KUNNEN CONTROLEREN.
- EN DAT BETEKENT EEN GARANTIE VAN DE GEMEENTE EN DUS CONTROLE OP DE KWALITEIT VAN DE GEGEVEN ZORG.

DUIDELIJK IS OOK DAT DE ZORGPLICHT VOOR VERANTWOORDE VOORZIENINGEN AAN DE GEMEENTERAAD IS OVERGEDRAGEN, DIE DIT UITERAARD OP HET BORDJE VAN HET COLLEGE ZULLEN LEGGEN. AANGENOMEN MAG WORDEN DAT ZAL WORDEN GEZOCHT NAAR ZORGAANBIEDERS DIE HET WERK DAARVOOR ZULLEN UITVOEREN.

WAT IS ONZE ZORG.

INDIEN BLIJKT DAT DE GEMEENTEN TE WEINIG GELD ZULLEN KRIJGEN – ZOALS U WEET WORDT DE BIJDRAGE VAN HET RIJK BEPAALD OP BASIS HET AANTAL INWONERS VAN 75 JAAR EN OUDER. BLIJKT DAT JONGERE OUDEREN OP DEN DUUR MEER ZULLEN KOSTEN DAN WAARIN DE BIJDRAGE VOORZIET, DAN KOMEN DE OVERLOPENDE KOSTEN VOOR REKENING VAN DE GEMEENTEN. DAT ER DAN ONVERMIJDELIJK AFWENTELMECHANISMEN ONTSTAAN OM DE VERANTWOORDELIJKHEID OVER DE ZORG TE VERSCHUIVEN NAAR DE ZORGAANBIEDERS OPDAT DE KOSTEN VAN DIE ZORG NIET MEER DRUKKEN OP HET BUDGET VAN DE GEMEENTEN ZOU TOT ONGEWENSTE GEVOLGEN KUNNEN LEIDEN.

MET ANDERE WOORDEN: HET BELEID VAN DE OVERHEID "ZO ZELFSTANDIG MOGELIJK WONEN", ZOU KUNNEN WORDEN INGEWISSELD VOOR EEN BELEID VAN "ZELFSTANDIG WONEN TENZIJ HET TE DUUR WORDT". DE WETHOUDER WELZIJN ZAL BIJ MACHTE ZIJN EEN "VERBLIJFSINDICATIE" TOE TE LATEN WIJZEN – ALS DE GEMEENTE DE INDICATIESTELLING NAAR ZICH TOETREKT (ER GEEN ONAFHANKELIJKE INDICATIEORGAAN KOMT) WAARDOOR DIE HULPVRAGER AUTOMATISCH ONDER DE AWBZ ZULLEN VALLen EN ZELFS ZONDER OPNAME ONDER DE AWBZ-REGELINGEN ZULLEN VALLen.

COLLEGES EN GEMEENTERADEN KUNNEN EN MOGEN NIET BESLUITEN ALLEEN ZORG TE VERLENEN VOOR ZOVER HET BUDGET DIT TOELAAT.

EEN VOLGEND PROBLEEM. IN DE VISIE WORDT GEMELD DAT ER MOMENTEEL 113.814 UREN WERK WORDEN BESTEED AAN HUISHOUDELIJKE HULP IN NIEUWEGEIN. ZELFS TREGEN EEN UITERST LAAG TARIEF – LATEN WE ZEGGEN € 7,50 PER UUR BETEKENT DIT EEN TOTAAL BEDRAG VAN ONGEVEER € 853.600 PER JAAR.

WAT ZEGT NU DE REGELGEVING?

OPDRACHTEN BENEDEN DE € 200.000,-- KUNNEN WORDEN ONDERGEBRACHT BIJ NEDERLANDSE ORGANISATIES. BOVEN DIT BEDRAG DIEN ECHTER EEN EUROPESE AANBESTEDING TE KOMEN. KAN DEZE GEMEENTE ZOIETS AAN. HOE WORDT DAN DE CONTROLE OP DE CONTINUÏTEIT, DE BETROUWBAARHEID VAN DE MEDEWERKERS, EN DE KWALITEIT VAN DE ZORG GEREGLD?

DE DOOR DEZE GEMEENTE UITGEBRACHT NOTE OVER DE "VISIE" GAAT TEVEEL UIT VAN DE OPZET ROND WELZIJNSACHTIGE VOORZIENINGEN – HOE BELANGRIJK OOK VOOR DE SOCIALE SAMENHANG IN DEZE GEMEENTE – MAAR ZE KRIJGEN ER HOOGSTWAARSCHIJNLIJK DE EERSTE DRIE JAAR ER HET GELD NIET VOOR UIT DE AWBZ EN ZAL ER ZELF VOOR MOETEN OPDRAAIEN.

DE COSBO ZAL, MEDE MET DE RAAD VAN KERKEN NIEUWEGEIN EN DE VELE VRIJWILLEGEERS- EN CONSUMENTENORGANISATIES, DIE ZICH HEBBEN VERENIGD IN EEN ALGEMEN CLIËNTENRAAD VOOR ZO MOGELIJK ALLE BURGERS VAN NIEUWEGEIN – DE INGEZETENENRAAD WMO GENOEMD – NAUWLETTEND DE BESLUITEN OVER DE MAATREGELEN VOOR DE UITWERKING VAN DE WMO VOLGEN EN HAAR STEM, ZO NODIG LATEN HOREN.

BEDANKT VOOR UW AANDACHT.

Commissie SOC Gemeente Nieuwegein, 09-11- 2005.

Insprekbijdrage: J.P. Bevaart, Vrijwilliger Vriendendienst Nieuwegein e.o. en als zodanig
vertegenwoordiger in het Platform GGZ van de provincie Utrecht.

Geachte aanwezige en niet aanwezige burgers van Nieuwegein

Class.nr.			
Reg.nr.	2005/20803	Datum	11 NOV. 2005
MO PP		Ontvangstbev.	
14/11	14/11	nr.	
Kopie:	Weth. Breuer	A/c./B. en W.	

Een willekeurige opsomming van mijn volgend op Uw WMO verhaal.....

Zorg, de zorg, het baart zorgen bij de mensen die binnen de GGZ geestelijke gezondheidszorg
zorg ontvangen, en het ook in de toekomst nog graag willen blijven ontvangen.

De Gemeente wordt verantwoordelijk voor de zorg.

Eigen verantwoordelijkheid.....

Grote gezinnen enerzijds ... Vereenzaming..... Angst anderen aan te spreken...

Aanspraak maken op je omgeving.....?

Hoe dacht u dat dan te doen..... Wie doet dat voor ons?

De betaalde zorg is al immers regelmatig ver onder de maat.....

Vitras bijna failliet.....

Stichting welzijn Nieuwegein..... ieder vecht er voor t behoud van eigen inkomsten..

Welzijn in de buurt..... een doodzieke bijstandsmoeder voelt zich jarenlang door haar
buren geïntimideerd en bedreigd, de huisbaas laat haar 5 jaar stikken en de buurtagent merkt
schamper op dat er een hockeystick in de gang staat.....

Zorg verlenen..... Bezuinigen..... Recht op zorg.....

Internationale verdragen..... Gelijke behandeling..... Europese verdragen.....

Een WMO: EERste visie.... EEN paar woorden: De vrijwilliger bestaat niet.

Bebodigd: 10.000 vrijwilligers..... 4 uur per week actief hocus focus....

Hoeveel mensen geven daar leiding aan..... controleren en rapporteren wekelijks over de
geleverde resultaten en nodige correcties..... zegt u het maar 1500....

Ja... motiveren, stimuleren... problemen oplossen... vervanging zoeken...

Vervanging regelen etc dat kan al niet meer binnen 4 uur per week 8 uur dus om t goed te
doen.

Dus ook rapporteren en evalueren... verantwoording afleggen etc....

Hoeveel superleidinggevendenden ondersteunen de leidinggevendenden..... 0 - 225?

Hoeveel uur per week en wat mogen ze kosten

Oh ja Belt U de stichting Welzijn maar..... om 5 over half vijf een antwoord apparaat over
de rechtswinkel..... niets over de eigen bereikbaarheid.....

Nee ... U wilt t anders, U wilt kwaliteit !

Nou ...dat treft... want ik zal u persoonlijk verantwoordelijk en aansprakelijk stellen voor uw beslissingen.

En wie vervangt een leidinggevende bij afwezigheid, weekeide, vacaties...?

In Nederland 200.000 mantelzorgers drijven overspannen.. waarvan 750 in Nieuwegein

In Nieuwegein 10.000, personen met psychische problemen waarvan 1070.....

Een potje met 25.000 euro ter ondersteuning ruim een tientje per zorgverlener in de problemen.. .. Hocus ...Pocus...

Probleem opgelost.... Wie gaat de uitgebluste mantelzorgers respijtzorg verlenen?

Geachte dames en heren:

Mantelzorg: onvoorwaardelijk aanwezig en bereid zijn tot ondersteuning tot 168 uur per week.

Tot 600 uur per maand.

Respijtzorg: Hoe gaat u dat succesvol organiseren.....

We moeten immers bezuinigen in de zorg.....

Een klein voorbeeld:

De Vriendendienst, EEN voor een beperkt deel door Uw gemeente betaalde kracht gaat over het wel en wee van inmiddels al meer 250 deelnemers en maatjes die contacten hebben in allerlei vormen van ontwikkeling.

We hebben het over mensen die weer een plekje in de samenleving willen vinden. Anders dan alleen maar achter hun eigen deur. Samen Leven.....

Ik ervaar het als roofofbouw plegen op een projectleider als Laurette Vossepoel door haar slechts met een paar uur administratieve ondersteuning te laten Functioneren.

Zij kan niet even ziek zijn of even wat vrije dagen opnemen om naar een andere baan zoeken, wanneer zij dat wil. Zelfs tot ver in haar onderbewustzijn voelt zij zich alleen en verantwoordelijk voor dagelijkse gang van zaken. Niemand is er om haar te vervangen. Zeg t maar als ze een paar maanden wegval..... Bye bye Vriendendienst???

Continuïteit in deze Zorgverlening...in Nieuwegein....

Wat gaat u eraan doen .. concreet lezen wij het graag in de Molenkruier.....

Hoe gaat U leidinggeven aan 10.000 vrijwilligers tijdens kantoortijden.....?

Hoe geeft u buiten kantoortijden daar leiding aan.....?

Hoe doet u dat tijdens de vakanties. ?

Mijn achterban kan rekenen en is bovendien erg gevoelig... heeft alle tijd.....!

Wisselt vaak van zorgbehoefte.....!

Waar kan ik zondagochtend mijn urgente zorgbehoefte kwijt.....?

Wanneer krijg ik antwoord...?

Door wie wordt ik benaderd...?

Wanneer ontvang ik de urgente zorg... ?

Wat als ik niet tevreden ben.....?

In de huidige professionele verzorgingshuizen is t immers vaak al matig!

Nee in Nieuwegein Is alles goed.....!?!?!?!?!?

Ik ben het met u eens, heel veel vrijwilligers..... en de directies worden goed betaald....

Oh ja, vervanging, opleiding en deskundigheidsbevordering van 10.000 vrijwilligers.

Dat kan, als u weet wie wat presteert en u dus de gehele productie- en het leveringsproces volgt en controleert. Gaat u dat ook echt doen?

Het verloop van mensen en Leveringsgarantie betekent dat u permanent globaal 2000 vrijwilligers adequaat opgeleid in reserve achter de hand hebt. Of meer of minder...

Wat dacht u van permanent in opleiding: 300- 700. Zorgverleners?????

Nu de visienota WMO. Maar wanneer gaat u ons nu echt vertellen hoe u t gaat organiseren?

Een concrete datum graag!!!!

Ooit was ik actief op een gestolde lavastoom van een Vulkaan waarop we 700.000 mensen in een Vluchtelingen kamp zorg verleenden. O.a. door te voorzien in drinkwater.

Ik weet dus dat er veel en snel mogelijk is. Mits iedereen snapt wat verlangd wordt en doet wat ie moet doen.....

Mijn achterban ziet t volgende gebeuren..... U Zegt oh wat mooi voor de verkiezingen....

Na de verkiezingen gaat u dure deskundigen betalen die het ook niet weten...

Als u hier tenminste dan nog zit.

Dus u gaat ons helder vertellen hoe u t gaat doen, wat t ons kost en waar we op kunnen rekenen.

Wij verwachten van U DAAROM EEN concreet plan en dat u zich niet zult verschuilen achter Den Haag.

En niet meer een nota waarin staat dat het percentage mantelzorgers gelijk gebleven is.

Niemand immers weet/kent het percentage.....

De... gezinnen, zijn kleiner geworden... meer eenoudergezinnen... meer eenzaamheid....

Meer angst je in t openbaar te uiten

U weet t niet precies, ik weet t niet precies, wel weet ik dat alle randvoorwaarden voor de definitie van mantelzorg zijn verslechterd, dus is de mantelzorg..... teruggelopen...

De vakantie...periode.... Wie kan/gaat met vakantie? Wie blijft achter om zorg te verlenen.....

RA RA : de Bijstandsmoeders moeten t zeker weer oplossen.....

Er moet immers bezuinigd worden.....

Stel u voor : Situatie 20 oktober 2008: Het budget is op en dan.... moet er bijgesprongen worden, of we doen t via de dokter.... Komen we op de wachtlijst

Bij de Brandweer is er een pieper communicatie en snelle bereikbaarheid...

Die rijdt ook op 31 december....

Wij Willen kwaliteit: Wilt u dat concreet beschrijven.....

U functioneert namelijk binnen een kader van behoorlijk bestuur...

U zit daar omdat wij dat willen. Wilt U iets anders, dan willen wij iemand anders.

Graag vernemen concreet van u in de Kruier omtrent uw uitvoeringsplan, liefst al rond vijf december.

Ik wens mijn achterban een optimistische kijk op uw aanpak op deze voor de GGZ gedenkwaardige 9^e van de 11de van 2005.

Wij volgen u nauwlettend.

Jan Peter Bevaart
Vriendendienst
Platform GGZ Gemeente Nieuwegein – Provincie Utrecht

Inspreken commissie SOC
Vanuit de Raad van Kerken Nieuwegein,
Alma Boender-Feenstra, voorzitter RvKN.
9 november 2005

Class. nr.		Datum	
Reg. nr.		11 NOV. 2005	
2005/20804			
mo pp		Ontvangstbev.	
14/11 08:34		nr.	
Kopie: welh. Boender		Afd./B. en W.	

De Kerken in Nieuwegein zijn ongerust.

We hadden gehoopt dat de gemeente kritischer en creatiever om zou gaan met de ruimte die aan de gemeente gelaten wordt bij de uitvoering en de invoering van de WMO.

Grote zorgen hebben we over:

- De manier waarop er zonder nadere definiëring omgegaan wordt met het begrip civil society;
- Het plaatsen van kerken aan de aanbod kant van zorg;
- Het vervallen van het recht op zorg.

Maar ook over de wijze waarop de medezeggenschap en burgerparticipatie echt vorm kan krijgen, meer dan alleen vrijblijvende advisering maar echte participatie, maken wij ons zorgen.

En tenslotte, en dat verontrust ons eigenlijk nog het meest, maken wij ons zorgen of u onze zorgen wel deelt. Of u de ongerustheid van onze achterban wel serieus neemt en of wij uw standpunten wel kunnen lezen in de verkiezingsprogramma's van 2006.

Volgens de visienota zou het uitgangspunt moeten zijn dat mensen primair zelf verantwoordelijk zijn voor hun welzijn en daar waarnodig ondersteuning van familie, vrienden of de kerk bij moeten krijgen. De overheid hoeft slechts te zorgen voor een professioneel vangnet. Ter verdediging hiervan verwijst zij naar de civil society.

Dat is de wereld op zijn kop. Je kunt burgers pas aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid op voorwaarde dat de overheid alles in het werk heeft gesteld om deze burgers die eigen verantwoordelijkheid te kunnen laten nemen of te dragen. Eigen verantwoordelijkheid als uitgangspunt mag niet uitmonden in onverschilligheid. Liever mensen met een steuntje in de rug laten deelnemen aan de samenleving dan mensen op grond van eigen verantwoordelijkheid in de kou laten staan.

Een vergelijk met de civil society gaat hierbij dan ook niet op. Wij betreuren het dat de gemeente geen omschrijving heeft gegeven van haar visie op civil society. Nu verwordt het tot een haarlemmerolie voor sociaal-maatschappelijke problemen. De oorspronkelijke term "civil society" kenmerkte zich door de visie van een maakbare samenleving die gedreven werd door bepaalde idealen. De realisatie van deze idealen, zoals vreedzaam samenleven, vereist vrijwillige participatie van een breed scala aan instellingen. Dus niet alleen vrijwilligersorganisaties, maar ook families, zakenwereld en overheden. Het wensbeeld van een 'goede samenleving', de civil society, en vooral over hoe dit doel bereikt kan worden, is echter per organisatie verschillend en dat geeft grote dilemma's. Een brede discussie over een Nieuwegeins model van civil society lijkt ons dan ook een eerste vereiste en een uitdaging.

Rond de WMO wordt over civil society gesproken in termen van eigen verantwoordelijkheid. Maar daar waar het gaat om zorg voor kwetsbare individuen heeft het geen enkele betekenis daar de vrijheid en beperkte maakbaarheid van de samenleving bij te halen. Die zorg moet **onvoorwaardelijk** gegeven worden. Het recht op zorg is een onvoorwaardelijk recht dat niet afhankelijk is van de gebruikelijke zorg van familie of vrienden!

Als Raad van Kerken Nieuwegein onderstrepen wij het belang van eigen verantwoordelijkheid en keuzevrijheid van burgers, maar wij missen in de visienota de realiteit dat veel mensen hun verantwoordelijkheid reeds nemen en trachten zolang mogelijk zelfstandig te blijven, los van allerhande instanties. Pas als ze echt niet verder kunnen en

geworden zijn tot kwetsbare mensen, doen ze een beroep op zorgaanbieders. Voor de groep kwetsbare mensen zal er een garantie moeten zijn dat zij niet 'buiten de boot' vallen. Voor die groep moet er een recht op professionele zorg zijn en blijven. Je moet er immers niet aan denken dat juist deze zwakkeren in handen vallen van louche figuren die de afhankelijkheidsrelatie misbruiken.

Vrijwilligershulp, ook of zelfs goede en eerbare vrijwilligershulp, kan en mag nooit een vorm van te indiceren hulp worden. Vrijwilligershulp kan de druk verlagen op die te indiceren hulp en het is daarom terecht en heel erg nodig dat de gemeente daarin investeert.

Vrijwilligerszorg kan de vraag naar professionele zorg doen afnemen, maar mag er niet voor in de plaats komen. De "core business" van vrijwilligersorganisaties en ook van kerken is: "Omzien naar elkaar!" Daarom willen we vrijwilligerszorg in het verlengde zien van de zorgvraag en niet in het verlengde van het zorgaanbod. Het kan en mag nooit zo zijn dat je vrijwilligerszorg vanwege de gemeente krijgt toegewezen!

De minister en staatssecretaris Sociale Zaken en Werkgelegenheid geven aan de eigen verantwoordelijkheid van de burgers te willen vergroten en daarmee de vraag naar een professioneel aanbod verkleinen. Maar studies van het Centraal en Cultureel Planbureau tonen aan dat talloze mensen hun verantwoordelijkheid reeds nemen, kijk maar eens naar de mantelzorgers: Jaarlijks helpen 3,7 miljoen Nederlanders hun zieke familieleden of vrienden, waarvan 2,4 miljoen mensen dit langer doen dan drie maanden of meer dan 8 uur per week!

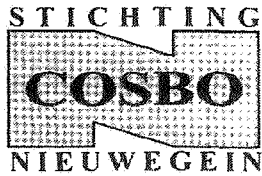
De hele welzijnssector drijft op de vrijwillige inzet van leden, gebruikers en andere betrokkenen. Onderzoek toont aan dat ongeveer één vijfde van 18- plussers in de bevolking vrijwilligerswerk verricht. Het is vooral aan die inzet te danken dat er veel met een relatief klein budget gedaan kan worden en het is daarom zo schrijnend dat juist in die welzijnssector onder Balkenende II grote bezuinigingen zijn doorgevoerd. Ook in Nieuwegein staan de bezuinigingen voor de SWN op gespannen voet met de ambities rond de WMO!

De aantallen mantelzorgers en vrijwilligers zijn al jaren relatief stabiel, ondanks toenemende vergrijzing en toegenomen levensverwachting. Vrijwilligers en mantelzorgers leveren een waardevolle bijdrage, bijvoorbeeld doordat zij in staat zijn om een traditionele aanpak te combineren met vernieuwende initiatieven. Maar het is de grote vraag of er groei van het aantal vrijwilligers en mantelzorgers mogelijk is. Wij stellen dat dit niet het geval is. Een nog groter beroep op de mantelzorg gaat ten koste van het welzijn van de mantelzorger zelf en diens deelname aan de samenleving.

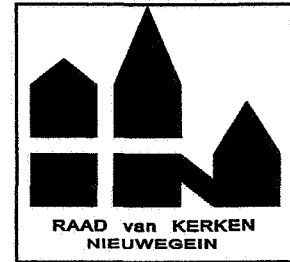
Ten slotte: Wethouder Breuer stelt in een interview in Molenkruier dat "de tijd van ieder voor zich en de overheid voor ons allen voorbij" is, maar wij stellen dat bij het doorgaan van de plannen zoals neergelegd in de visienota WMO dat juist begint!!

Daarover signaleren wij maatschappelijk ongerustheid en daarover zijn ook wij ongerust. De WMO moet nu op de agenda's komen! Onze prangende vraag aan u is dan ook: bent u ook ongerust en mogen wij uw standpunten en oplossingsrichtingen inzake onze ongerustheid lezen in uw verkiezingsprogramma's en mag het op korte termijn al zichtbaar zijn door het op de agenda van de Raad te plaatsen. Veel gaat immers over het nemen van verantwoordelijkheid. Het is nu aan u om uw verantwoordelijkheid te nemen!

Ik dank u voor uw aandacht.

Class.nr.			
Reg.nr.	Datum		
2005/20215	-2 NOV. 2005		
MO PP	Ontvangstbev. nr.		
2/11 Gvr 2/11			
Kopie: welk. Breuer	Afd. B. en V.		

Ingezetenenraad
Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Voorlopig Secr. Graspieper 24
3435 AH Nieuwegein

Nieuwegein, 1 november 2005

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van Nieuwegein

Betreft: Reactie Ingezetenenraad
op de Visienota Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Zeer geacht College,

De Nieuwegeinse Ingezetenenraad heeft kennis genomen van de visienota WMO en zij wil haar eerste bevindingen aan u meedelen.

A. Inleiding

De bestudering van de Visie Nota was boeiend.

De WMO is gepresenteerd met als doelstelling het herstellen van de zelfredzaamheid van burgers en mensen toe te rusten om maatschappelijk (beter) te functioneren. Daarvoor moeten op lokaal niveau de voorwaarden worden geschapen.

Nieuwegein neemt deze visie van de Regering over onder het motto: "Meedoen", vanuit de visie dat het zorgen voor deelname aan de samenleving een gedeelde verantwoordelijkheid is van de individuele burger, de civil society en de overheid. Trefwoorden zijn 'eigen verantwoordelijkheid' en 'bevorderen zelfredzaamheid'.

Op de achtergrond speelt mee de aanname dat de vergrijzing voor grote problemen zal zorgen en zorg aan mensen onbetaalbaar zal worden. Echter deze aannames worden niet onderbouwd.

Op vele plaatsen in het document zien we sporen van andere Nieuwegeinse projecten zoals b.v.: Nieuwegein Kiest. We krijgen de indruk dat alles wat er in Nieuwegein speelt wordt samengebracht in de visienota WMO onder de noemer: "Meedoen".

Op zich is het idee om mensen meer verantwoordelijk te maken voor hun eigen leven een goede zaak. Om daarbij de Gemeentelijke Overheid meer taken te geven omdat zij dichterbij de burger staat en dus beter maatwerk kan leveren lijkt logisch. Maar er kleven ook grote bezwaren aan.

B. Belangrijkste aandachtspunten van dit moment.

De betrokken organisaties in de Ingezetenenraad Nieuwegein zijn van oordeel dat in de visienota veel te optimistisch gesproken wordt over de eigen verantwoordelijkheid en keuzevrijheid die burgers hebben en moeten waarmaken. De voorstellen lijken daarop geënt.

Natuurlijk onderstrepen wij het belang van keuzevrijheid en vergaande zelfbeschikking, vaak gefaciliteerd door PGB's. Echter, veel mensen – groen en grijs – kennen hun verantwoordelijkheden jegens de maatschappij en zichzelf meer dan voldoende en trachten mede om die reden hun zelfstandigheid zolang mogelijk te bewaren. Pas als het echt niet verder kan doen zij een beroep op solidariteit vanuit de samenleving. Op die momenten zijn deze patiënten/cliënten juist niet in staat goede keuzes te maken - hun eigen zorg te regelen - en hebben zij behoefte aan zorgaanbieders, die vanuit solidariteit de zorgvragers bijstaan. Dáár, in het contact tussen zorgvrager en zorgaanbieder ligt de essentie van zorg.

Voor deze groep kwetsbare mensen zal er een garantie moeten zijn dat zij niet 'buiten de boot' vallen.

Daarnaast zal een dergelijke beleidswijziging alleen slagen wanneer daarbij ook ruime aandacht aan preventie en voorlichting wordt geschonken.

We vragen ons ten eerste af of met de invoering van de WMO de onderlinge solidariteit tussen jong en oud, arm en rijk werkelijk kan worden gewaarborgd. Het begrip civil society wordt gebruikt als een abstract samenlevingsconcept en gaat uit van zeer globale aannames.

Het gaat ons inziens in de civil society in essentie over wat mensen voor elkaar kunnen en willen betekenen.

Een eenzijdige focus op eigen verantwoordelijkheid strookt daar niet mee; het bepleiten van en vormgeven aan een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een veranderende multiculturele samenleving met een andere leeftijdsopbouw maakt daarentegen wél deel uit van een samenlevingsperspectief waarin voor een ieder waardering en plaats is.

De WMO wordt weliswaar gepresenteerd als oplossing voor een aantal bestuurlijke problemen en maatschappelijk minder gewenste ontwikkelingen in o.a. de AWBZ, maar vertoont in de gepresenteerde uitwerking vooral een financiële doelstelling in relatie tot de geschetste demografische ontwikkelingen.

De Ingezetenenraad WMO Nieuwegein heeft grote zorgen over wat de effecten zijn van de WMO op de Nieuwegeinse gebruikers.

C. Verdere opmerkingen.

1. Bij de invoering van de WMO zal allereerst de overgang van diegenen die nu al een beroep op zorg doen goed geregeld moeten worden.
2. Het in te richten WMO-loket dient over voldoende expertise te beschikken om de brede variatie aan hulpvragen te kunnen behandelen. Waar nodig dient van een "warme" verwijzing sprake te zijn. Dat wil zeggen dat er zorg voor wordt gedragen dat betrokkenen op hun vraag – rekening houdend met zijn of haar situatie – een antwoord naar behoren krijgen. Vooral bij ingewikkelde of weinig voorkomende vragen verdient dit de nodige aandacht.
3. De Ingezetenenraad WMO Nieuwegein vindt dat een onafhankelijk indicatieorgaan noodzakelijk is om op de juiste manier indicering, hulp en financiën gescheiden te houden. Het indiceren onder eigen beheer zou aanleiding kunnen zijn tot subjectiviteit en een te nauwe verbinding met het beschikbare budget.
4. Indicering, toekennen van huishoudelijke zorg, hulp bij lichamelijke verzorging, PGB, enz, dienen bij de start van de WMO adequaat te functioneren.
5. De gemeente accepteert zorgplicht en gelijke behandeling binnen het kader van de WMO.
6. De kwaliteit van zorg wordt gehandhaafd. Dat wil bijvoorbeeld zeggen dat naast schoonmaken ook aandacht en persoonlijk contact vereist zijn, buitengewoon belangrijk voor de gezondheid van de betrokken WMO-cliënten.
7. Wij vinden dat de financiële middelen geormerkt moeten worden voor tenminste vier jaar.
8. Wij zijn het eens met het systeem dat cumulatie van eigen bijdragen vermeden moet worden.
9. Mantelzorgers betreffen een heel andere groep mensen dan vrijwilligers en zullen als zodanig ook anders begeleid en ondersteund moeten worden. Wij zijn het eens met uw opvatting dat het ontwikkelen van respijtplaatsen van groot belang is, zo niet prioriteit moet krijgen
10. Wij zien met verwachting uit naar de verdere invulling van uw aanpak een groot aantal nieuwe vrijwilligers te motiveren tot kwalitatief hoogstaand vrijwilligerswerk en vooral ook naar de wijze waarop de ondersteuning en de toerusting van vrijwilligers wordt vorm gegeven waarbij rekening dient gehouden te worden met de wensen en behoeften van de potentiële vrijwilligers.

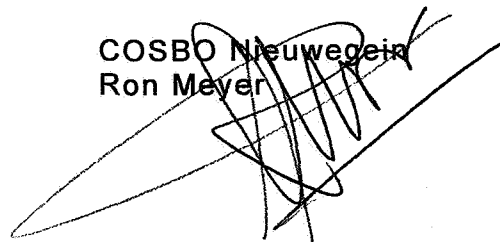
Wij wachten uw reactie af en hopen te horen en in de meer operationele plannen te lezen hoe u met onze opmerkingen en vragen om denkt te gaan!

Hoogachtend,

Namens de Ingezetenraad WMO Nieuwegein,
de initiatiefnemers:

Raad van Kerken Nieuwegein
Alma Boender

COSBO Nieuwegein
Ron Meyer

Getekend namens onderstaande personen en organisaties
betrokken bij de Ingezetenraad WMO Nieuwegein

Joke Baardemans
Jan Peter Bevaart
Rita Bik
Hans Broeze

Sonia Doekhie
Albert van het Hof

Margriet Mannak
Ron Meyer
Jaap Nauta
MARIKE Schuurman
Jan Slump
Lenny Smit
Herman Troost
Ron Verhagen
Henk Verhoef

Hospice Nieuwegein
Platform GGZ Utrecht
Platform Chronisch Zieken en Gehandicapten
Werkgroep Maatschappelijke Ontwikkelingen van
de Raad van Kerken Nieuwegein
Stichting Aurat
Raad van Kerken Nieuwegein;
Diaconie PG Nieuwegein Zuid, de Rank
Labyrint- in perspectief
COSBO
Diaconie PG Nieuwegein Noord
Werkgroep KEUS
Raad van Kerken Nieuwegein
Inwoner Nieuwegein
COSBO
Cliëntenraad Vitras
Rode Kruis Nieuwegein

Cc. Aan de Fractievoorzitters van de Politieke Partijen in de gemeente
Nieuwegein

Kees Trimbos Stichting

Bezoekadres:
Dukatenburg 80
3437 AE Nieuwegein

Telefoon 030-6042250
E-mail keestrimbosStichting@planet.nl

Postadres:
Postbus 7065
3430 JB Nieuwegein

Postbank 96367
KvK: 41183559

College van burgemeester en wethouders
Van de gemeente Nieuwegein
t.a.v. Mevrouw A. de Gier
Postbus 1
3430 AA Nieuwegein

Class.nr.	
Reg.nr. 2005/20094	Datum - 1 NOV. 2005
P&P PP 1/1 2/1	Ontvangstbev. nr.
Kopie:	Afd./B. en W.

Datum: 28 oktober 2005

Betreft: inspraakreactie op uw visienota 'Wmo = meedoen'

Geacht college,

In vervolg op het gesprek van vrijdag 21 oktober jl. met uw ambtenaar, mevrouw de Gier, wil ik graag reageren op uw visienota.

Ik zal beginnen met een korte uitleg over de Stichting en haar activiteiten.

De Kees Trimbos Stichting is in februari 2003 verhuisd van Utrecht naar Nieuwegein. De Stichting is in 1989 opgericht en heeft tot doel de individuele en maatschappelijke positie van mensen met psychische problemen en/of een psychiatrisch verleden te verbeteren door het bevorderen van hun arbeidsmogelijkheden (arbeidsrehabilitatie en arbeidsrevalidatie).

De belangrijkste activiteiten van de Stichting zijn het "Financieel en Administratief Project" (FAP) en het project "Digitaal Rijbewijs". Op dit moment zijn er bij deze projecten, ongeveer 48 mensen actief bezig zichzelf te bekwamen op het gebied van administratie en/of het behalen van het ECDL diploma. Zij hopen hiermee hun kansen te vergroten op de arbeidsmarkt en zodoende een betere positie binnen onze maatschappij te veroveren.

De Stichting is een zg. ongebonden schilvoorziening; dat is een organisatie die grotendeels client-gestuurd is en die dan ook aangesloten is bij de Landelijke Federatie voor Ongebonden Schilvoorzieningen. Wij worden vanuit het zorgvernieuwingfonds (ZVP) gesubsidieerd. De subsidie bedraagt momenteel voor het FAP € 51.000, - en voor het Digitaal Rijbewijs € 80.000, -. In totaal € 131.000, -.

Gedurende de periode die wij in Nieuwegein gehuisvest zijn, is het aantal mensen dat gebruik maakt van onze mogelijkheden, verdrievoudigd.

Hieruit blijkt dat de behoefte aan deze voorziening "voor deze doelgroep" zeker aanwezig is en nog steeds groeit.

In de brief van 2 augustus jl. die wij ontvingen van het zorgkantoor, is aangegeven dat de ZVP-subsidieregeling in 2006 gecontinueerd zal worden en dat het zorgkantoor voor geheel 2006 verantwoordelijk zal zijn voor de uitvoering hiervan.

Met ingang van 1 januari 2006 zal de subsidieregeling worden beëindigd en zullen de activiteiten van de Kees Trimbos Stichting een onderdeel worden van de WMO.

Dat is het moment dat de onzekerheid over het voortbestaan van de Stichting na 2006 zijn aanvang neemt. De subsidie is momenteel onontbeerlijk voor het voortbestaan van de activiteiten; bij een vermindering of zelfs het wegvallen van de subsidie zullen de activiteiten afgebouwd moeten worden of per direct gestaakt moeten worden.

In het eindrapport "Verdeelsleutel decentralisatie eerste tranche middelen "Wet maatschappelijke ondersteuning", wordt in artikel 2.5.2, Zorgvernieuwingsprojecten GGZ het volgende geschreven; met deze subsidieregeling worden allerlei vernieuwende projecten in de geestelijke gezondheidszorg gestimuleerd. Het betreft cliëntgestuurde projecten, niet toegelaten zorgaanbieders, ongebonden schilvoorzieningen, etc. Zij krijgen subsidies via het zorgkantoor, waarbij de middelen door het CVZ worden verstrekt. Zoals ik al eerder heb beschreven voldoet de Kees Trimbos Stichting aan deze voorwaarden.

Graag wil ik van u een antwoord op de volgende vragen.

1. Houdt artikel 2.5.2 in dat de subsidiebedragen vanuit de ZVP-gelden, verstrekt aan bijvoorbeeld de KTS, in 2007 in zijn geheel worden overgeheveld naar de gemeente Nieuwegein?
2. Is het correct als ik uit de alinea "basisgegevens" lees dat de KTS in 2007 vanuit de Wmo kan rekenen op hetzelfde bedrag van de gemeente Nieuwegein, zoals zij dat in de jaren 2003 en 2004 vanuit het zorgkantoor kreeg uit de ZVP-regeling?

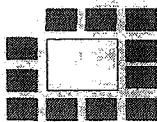
Ik hoop van harte dat u mij hieromtrent duidelijkheid kunt verschaffen, zodat de KTS met haar projecten die een positief maatschappelijke inslag hebben, kan voortzetten in Nieuwegein.

Mocht u meer informatie over onze activiteiten willen hebben, ben ik te allen tijde bereid deze te geven. Ik wacht met belangstelling uw reactie af.

Met vriendelijke groet,
namens Kees Trimbos Stichting

A. Bos,
Coördinator

Sluis ■ Van der Steen

Advies en Management

Aan het College van B&W
t.a.v. mw. J. Boersen
Postbus 1
3430 AA IEUWEGEIN

Class.nr.	1 bijlage
Reg.nr.	2005/20710
	11 NOV. 2005
MO. pp	Ontvangstbev. nr.
11/11 Boersen	
Kopie: weth. C. Breuer	en W.

Nieuwegein, 10 november 2005

Betreft: Inspraakreactie op Visienota WMO

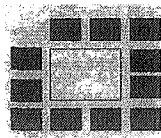
Geachte College,
Geachte mevrouw Boersen,

Ik heb op 26 oktober 2005 een brief aan de gemeenteraad geschreven over de WMO. Als bijlage en onderdeel van de brief van 26 oktober jl. is toegevoegd het document "Ontwikkeling innovatieve aanpak implementatie WMO in de actuele bestuurlijke context" van 6 oktober 2005. De stukken zijn in uw bezit, ook digitaal. Het doel van de brief + bijlage was en is het delen van kennis met de leden van de gemeenteraad. Het beoogde effect is o.m. een bijdrage aan de inhoudelijke gedachtewisseling tussen de leden van de gemeenteraad en mensen in de Nieuwegeinse samenleving in het kader van het dualisme.

Ik heb op 4 november jl. een langdurig, plezierig en wederzijds verrijkend gesprek gehad met wethouder mw. Carla Breuer en programmamanager mw. Iris Leene.

Beleid en uitvoering van de WMO zijn een kwestie van lange adem. Het vraagt om inspiratie, creativiteit, innovatief vermogen, samenwerking en volhardend doorwerken. Het vereist ook, dat de uitgangspunten en de financiële randvoorwaarden vanaf het begin goed zijn omwille van de mensen om wie het gaat. Dit geldt zowel op landelijk als op plaatselijk niveau. Inhoud en proces van de WMO geven op alle niveaus reden tot zorg.

In het gesprek op 4 november jl. is de suggestie ter sprake gekomen, dat via de formule van het inspreken mijn waarnemingen, analyses en oplossingsrichtingen direct onderdeel van de afwegingen in de Nieuwegeinse beleidsontwikkeling zouden kunnen worden.

Ik dien deze brief van 10 november 2005 en de eerdergenoemde brief van 26 oktober jl. + bijlage in als inspraakreactie. Ik voeg nog een bijlage toe, eveneens als onderdeel van de inspraakreactie. De bijlage is een uitdraai van een nieuwsbericht van 4 oktober 2005 van de website van de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR), waarin de KNR verslag doet van het gesprek met staatssecretaris mw. Ross-van Dorp.

De KNR, onder meer opvolger van de oprichters van het St. Antonius Ziekenhuis, maakt zich zorgen over de zorg. Voor de mensen die zorg nodig hebben, maar ook voor de mensen die in de zorg werken. De KNR verzoekt de staatssecretaris o.m. om "het initiatief te nemen om samen met academici en maatschappelijke organisaties, die al geruime tijd bezig zijn met het ontwikkelen van een zorgvisie op menselijke maat, te werken aan zo'n nieuwe visie voorbij het marktmodel".

Ik deel de mening van de KNR en onderschrijf hun verzoeken. Ik pleit er voor om met de besluitvorming over de WMO het marktmodel te laten voor wat het is en te werken aan de invoering van een WMO die gefundeerd is op een zorgvisie op menselijke maat.

In de samenleving groeit er brede kritiek op zaken als privatisering, marktwerking etc.

De op de katholieke sociale ethiek geïnspireerde cri-de coeur vanuit de rooms-katholieke gemeenschap zal ongetwijfeld ook onderschreven worden in protestants-christelijke kringen en mede weerklank vinden bij verbanden die hun mens- en maatschappijbeeld op humanistische grondslag stoelen. De cri-de-coeur zal diensgevolge ook wel gedeeld onder patiënten- en cliëntenorganisaties, vakbeweging, ouderenbonden en zorginstellingen.

Het is voor de WMO nog niet te laat. Er zijn, ook voor Nieuwegein, andere opties mogelijk dan de kostengestuurde (goedkoopste!) inkoop en aanbesteding. De ideeën achter de WMO kunnen gerealiseerd worden in een vernieuwende aanpak van wonen, zorg en welzijn. Ik verwijs o.a. naar het bovengenoemde document van 6 oktober 2005.

Ik bespeur een verlies aan inspiratie en weerbaarheid in onze stad. Dit past niet bij de identiteit van Nieuwegein. Nieuwegein moet weer in haar kracht komen.

Tot een toelichting en overleg ben ik graag bereid.

Met vriendelijke groet,

Sluis Van der Steen

Wil H.M. Sluis

knr

- [Nieuws](#)
- [Agenda](#)
- [Ledenlijsten](#)
- [Contact](#)
- [Colofon](#)

[Home](#)[Vormings- en bezinningscentra](#)[Commissies](#)[Organisatie](#)[Geschiedenis](#)[Links](#)[Mission Statement](#)[Gastenverblijven](#)[Lexicon](#)[Cijfers aantallen religieuzen](#)[Publicaties](#)[Studiecentra](#)[Vacatures](#)[In Balans](#)[Religieus leven](#)

Bijlage bij brief

inspraak WMO van

Wil H.M. Sluis

d.d. 10-11-2005

Religieuzen zijn bezorgd over de 'zorg'

's-GRAVENHAGE - Vanuit de KNR is vandaag een delegatie van religieuzen naar Den Haag gereisd om aan de staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Ross-Van Dorp, een brief aan te bieden, waarin zij hun zorgen en kritiek kenbaar maken.

In deze brief stellen de religieuzen te kennen dat zij van mening zijn dat de zorg in Nederland niet meer afgestemd is op de menselijke maat. Dat geluid is natuurlijk de afgelopen jaren veelvuldig te horen geweest. Ook vanuit de religieuzen – broeders, zusters, fraters en paters – die in Nederland aan de wieg van veel instellingen in de zorgsector hebben gestaan. De religieuzen stellen dan ook: "Het gaat ons aan het hart dat onze erfenis anno 2005 zoveel pertinente vragen oproept. Vandaar deze brief." en "Wij menen dat ons (pioniers-)werk ons het recht geeft deze bekommernis aan u voor te leggen."

Wat willen de religieuzen? Naar hun mening moet de visie op zorg veranderen en van daaruit het beleid, de organisatie en de uitvoering van de zorg. De religieuzen geloven in een zorgvisie op menselijke maat. Deze zorgvisie moet bepalend zijn en economisch beleid moet daaruit volgen. Zij geloven niet in zorg op economische maat in een systeem van marktwerking, waarmee de zorg gereduceerd wordt tot een economische transactie. Ten diepste is zorg dragen een menselijke betrekking aangaan, geen contractuele afspraak. De religieuzen benadrukken hierbij expliciet dat hun kritiek de structuren geldt, niet de werkers op de vloer.

De religieuzen zetten hun zorgen in vier punten nader uiteen.

Zorg wil zeggen: mensen bijstaan

Punt 1. In de visie van de religieuzen op zorg gaat het om het bijstaan van mensen. Zorgen is primair het aangaan van een relatie tussen twee mensen: een mens die zorg behoeft en een mens die zorg kan en wil geven. Zorgen is met andere woorden niet hetzelfde als 'dingen doen'. Zorgen is bijstaan, óók als er niets te doen valt. Steeds vaker wordt de mens niet gezien, het gebroken been of de monitor wel. Hierdoor wordt er leed toegevoegd, daar waar al leed is. De manier waarop de zorg nu wordt georganiseerd gaat uit van een heel andere visie: alleen datgene wat meetbaar en

controleerbaar is, telt. De religieuzen roepen de staatssecretaris op de andere visie op zorgen – als bijstaan van mensen – uit te dragen en tot uitgangspunt van haar beleid te nemen.

Héél de mens

Punt 2: in de zorg moet het in essentie gaan om héél de mens. De hele mens bestaat uit meer dan een lichaam: ook de geestelijke, de sociale en de levensbeschouwelijke dimensie worden geraakt door ziekte, gebrek en ouderdom. Daarom is zorgen alleen goed zorgen als ook die dimensies aan bod komen. De religieuzen roepen de staatssecretaris op deze mensvisie tot uitgangspunt van haar beleid te maken en zo méér ruimte te creëren voor de zorg voor de héle mens; méér aandacht hiervoor te creëren in de zorgopleidingen en een betere basis te bieden voor de geestelijke verzorging in de zorginstellingen.

Ouderen, gehandicapten en zieken zijn mensen

Punt 3: zorgen is een politieke en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Vanuit idealen van medemenselijkheid, naastenliefde, solidariteit en barmhartigheid kiezen religieuzen ervoor om voor alle mensen die dat nodig hebben zorg te dragen. Niet omdat deze mensen iets op zouden kunnen leveren, omdat ze van nut zijn, of op andere wijze wederkerig iets kunnen doen, maar omdat ze mensen zijn. Het zorgen voor ouderen, verstandelijk of lichamelijk gehandicapten of zieken kost geld. Hier is sprake van een morele keuze, gebaseerd op een breed maatschappelijk draagvlak en hieruit volgen kosten. De religieuzen roepen de staatssecretaris op in het publieke debat veel nadrukkelijker op te komen voor deze maatschappelijke verantwoordelijkheid, namelijk te zorgen voor hen die zorg nodig hebben en de politieke en financieel-economische consequenties daarvan te dragen.

Recht doen aan zorgverleners

Punt 4. De zorgverlener wordt in de huidige beleidsmaatregelen benaderd als een productaanbieder, niet als iemand aan wie een maatschappelijke verantwoordelijkheid wordt toevertrouwd. Maar de mensen in de zorgsector moeten de ruimte krijgen om deze verantwoordelijkheid te dragen. Zij verdienen voor hun kwaliteiten meer maatschappelijke waardering voor wat ze doen en een hogere beloning dan ze nu krijgen. Zij zijn gemotiveerd en geïnspireerd om voor anderen te zorgen. Deze authentieke inspiratie willen de religieuzen recht doen. Dit is geen pleidooi voor een onbeperkt spenderen van gemeenschapsgelden. Maar zoals het nu gaat lijkt het alsof er kwartjes worden uitgegeven om dubbeltjes te bewaken. De religieuzen bepleiten het toevertrouwen van verantwoordelijkheden en het bieden van de benodigde discretionaire ruimte voor het uitvoeren ervan. Voorts pleiten zij voor het reduceren van de bureaucratische controlesystemen die getuigen van wantrouwen in de mensen die werken in de zorg.

Concrete verzoeken

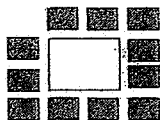
1. De staatssecretaris wordt gevraagd het initiatief te nemen om samen met academici en maatschappelijke organisaties, die al geruime tijd bezig zijn met het ontwikkelen van een zorgvisie op menselijke maat, te werken aan zo'n nieuwe visie voorbij het marktmodel. Hierbij valt te denken aan prof. dr. Andries Baart, dr. Annelies van Heijst, prof. dr. Frans Vosman, prof. dr. Marian Verkerk, em. prof. dr. Henk Manschot en aan Reliëf, christelijke vereniging van zorgaanbieders, en de Prof. L. Lindeboomstichting.

2. De religieuzen constateren met spijt dat er sprake is van een toenemende tweedeling in de samenleving én in de gezondheidszorg. Armen in Nederland zullen dubbel worden getroffen, door een slechte gezondheid én door onbetaalbare zorg. Dit raakt de religieuzen diep. Vandaar dat zij zich tot de staatssecretaris wenden met een cri-de-coeur: voorkom dat onder een regering waarvan het CDA deel uitmaakt, armen bij ziekte dubbel worden getroffen.

Was getekend namens de Nederlandse religieuzen
drs. M. Timmermans o.c.m., voorzitter KNR

Overzicht van zorginstellingen, die door religieuzen zijn opgezet.

Door: Will van de Ven
Gepubliceerd op: 4-10-2005
Bron: KNR

Sluis ■ Van der Steen

Advies en Management

RAAD

Aan de gemeenteraad van Nieuwegein
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Class.nr.	
Reg.nr. 2005/20033	Datum 28 OKT. 2005
<i>W. G. G. G. G.</i>	Ontvangstbev. nr.
34/10 1/11	
Kopie: Raad	Ald./B. en W.

W. H. B. B. B.

Nieuwegein, 26 oktober 2005

Betreft: WMO

Geachte leden van de gemeenteraad,

U bent zich aan het voorbereiden op de discussie over de Visienota Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) van het College van B&W van 27 september 2005 en de invoering van de WMO.

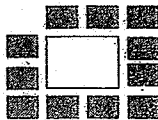
De invoering van de WMO is geen op zich zelf staand project, maar is ingebed in een ingewikkelde context van de invoering van de nieuwe Zorgverzekeringswet, de modernisering van de AWBZ etc.

Het is een thema dat ongetwijfeld het debat tot aan de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2006 mede zal bepalen. Het gaat immers om het mens- en maatschappijbeeld van de verschillende politieke partijen en de doorwerking daarvan in de Nieuwegeinse samenleving. Heel concreet gaat het tenslotte om de vertaalslag naar het beleid en de uitvoering daarvan ten behoeve van de mensen in Nieuwegein. Mensen die in onze stad wonen en werken. Mensen in onze stad die begeleiding, ondersteuning en zorg nodig hebben en mensen die dit bieden.

In de praktijk van het dualisme legt u uw oor te luister in de samenleving. Ik heb in het kader van mijn professionele werk en mijn vrijwilligerswerk een analyse gemaakt van de ontwikkelingen met betrekking tot de wetgeving voor de WMO, de activiteiten van adviesorganen en de experimenten met de implementatie. Het geeft reden tot zorg.

In de analyse staan de zorgen en vragen van de (potentiële) zorgvragers en ouderen in Nieuwegein centraal, evenals de (financiële) risico's voor de gemeente. Deze risico's kunnen neerslaan bij de mensen in Nieuwegein en/of een verhoogde druk op de intramurale zorg geven. De analyse is een momentopname. Ik geef ook een oplossingsrichting aan.

Ik heb mijn waarnemingen gedeeld met professionals uit organisaties voor patiënten/cliënten en ouderen, zorginstellingen, zorgverzekeraars, kerken etc.

Als betrokken Nieuwegeiner wil ik een en ander graag met u delen. Korteheidshalve verwijs ik naar het groeidocument (versie 1) "Ontwikkeling innovatieve aanpak implementatie WMO in de actuele bestuurlijke context" van 6 oktober 2005. Dit rapport maakt onderdeel uit van deze brief.

U kunt het ook beschouwen als een inspraakreactie.

De originele versie (hard copy) stuur ik naar het gemeentehuis.

Tot een toelichting ben ik graag bereid.

Met vriendelijke groet,

Sluis Van der Steen
W.H.M. Sluis

ONTWIKKELING INNOVATIEVE AANPAK IMPLEMENTATIE WMO IN DE ACTUELE BESTUURLIJKE CONTEXT

Rapport WMO-rap-050931 Strategie netwerkmanagement en
ketenregie implementatie WMO – groeidocument - versie 1

Auteur(s): W.H.M. Sluis

Datum: 06-10-2005

Opdrachtgever: Sluis Van der Steen Advies en Management

Projectnaam: Ontwikkeling innovatieve aanpak implementatie WMO

Projectnummer: 05-01-12

Aantal pagina's: 21

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van Sluis van der Steen.

INHOUDSOPGAVE

1	OPBOUW DOCUMENT/LEESWIJZER	3
2	DOEL, RELEVANTIE EN DOORWERKING DOCUMENT	4
2.1	DOEL VAN HET DOCUMENT	4
2.2	RELEVANTIE VAN HET DOCUMENT	4
2.3	DOORWERKING VAN HET DOCUMENT	5
3	DOEL WMO	6
4	STAND VAN ZAKEN 'IN HET LAND'	7
4.1	KERNTHEMA'S IN DE DISCUSSIES EN PILOTPROEJCTEN	7
4.2	OBSERVATIES BIJ DE PARLEMENTAIRE BEHANDELING.....	7
4.3	OBSERVATIES BIJ PATIËNTEN, CLIËNTEN EN HUN SOCIALE OMGEVING	8
4.4	OBSERVATIES BIJ GEMEENTEBESTUREN	9
4.5	OBSERVATIES BIJ DE AFBAKENING AWBZ-WMO EN DE GROEI VAN DE UITGAVEN AWBZ-ZORG	11
4.6	ONTWIKKELING 'BURGERSCHAP' EN 'MAATSCHAPPELIJK ONDERNEMEN'	13
5	ANALYSE	15
6	INNOVATIE MET DE WMO (DENKRICHTING)	18
7	SAMENVATTING.....	20

1 OPBOUW DOCUMENT/LEESWIJZER

Het document gaat achtereenvolgens in op:

1. doel, relevantie en doorwerking van de notitie;
2. doel WMO;
3. stand van zaken in “het land”:
 - kernthema's in de discussie tussen staatssecretaris Ross (VWS) en gemeenten (VNG) en pilotprojecten in 26 gemeenten;
 - parlementaire behandeling, die nog moet plaatsvinden;
 - observaties in “het veld” bij patiënten, cliënten en hun sociale omgeving;
 - observaties bij gemeentebesturen;
 - observaties bij de afbakening AWBZ-WMO en de groei van de uitgaven AWBZ-zorg;
 - observaties bij de ontwikkeling van moderne ouderenzorg met “burgerschap” en “maatschappelijk ondernemen”;
4. analyse;
5. innovatie met de WMO (denkrichting);
6. samenvatting.

2 DOEL, RELEVANTIE EN DOORWERKING DOCUMENT

2.1 DOEL VAN HET DOCUMENT

Het doel van deze notitie is een beschrijving te geven van de ontwikkelingen met betrekking tot de wetgeving en de introductie van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). De beschrijving geeft een beeld van de inhoud van de wet en de activiteiten voor de implementatie. Daarnaast wordt een impressie gegeven van de acceptatie door (toekomstige) zorgvragers. Voorts wordt geschetst hoe professionals in het veld van de zorg c.a. tegen de overheveling van de extramurale AWBZ-zorg naar de gemeente aankijken.

De beschrijving moet informatie geven voor de doorwerking in de opzet van advies en management voor het benutten van de innovatieve kansen van de WMO. Het document is een groeidocument, dat werkendeweg verrijkt moet worden door inbreng van derden.

2.2 RELEVANTIE VAN HET DOCUMENT

Deze notitie sluit aan bij:

- de ideeën van de Sociale Alliantie¹⁾ (zie 4.3);
- de terughoudende tot ambivalente houding van veel gemeentebesturen en het advies van de Raad voor financiële verhoudingen (Rfv) (zie 4.4);
- de ideeën en adviezen van het Health Management Forum (HMF)²⁾ (onderdeel Stichting Toekomstscenario's Gezondheidszorg), het College voor Zorgverzekeringen (CVZ)³⁾, de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ)⁴⁾, Zorgautoriteit in oprichting (Zaio)⁵⁾ en Zorgverzekeraars Nederland (ZN)⁶⁾ (zie 4.5);
- de optie voor het "burgerschapsmodel" en de "maatschappelijke onderneming" van de beweging Zorg voor Later⁷⁾ (zie 4.6);

Er bestaat geen 100% congruentie tussen de visies, adviezen, suggesties en attitudes, maar wel een betekenisvolle convergentie.

2.3

DOORWERKING VAN HET DOCUMENT

De implementatie van de WMO is een complexe operatie. Er is veel beweging door verzamelen van informatie, intern en extern overleg en gedachtevorming over een visie.

Er is op veel plaatsen nog weinig vooruitgang met het formuleren van lokale beleidsdoelstellingen en het vaststellen van uitvoeringsgerichte beleidsprestaties. De indruk bestaat, dat veel gemeentebesturen niet duidelijk is wat de invoering van de WMO precies voor hen betekent. Men is nog bezig met inventarisatie en visievorming.

De introductie en implementatie van de WMO is van betekenis voor gemeenten, ketenpartners voor wonen, zorg en welzijn, zorgverzekeraars en (toekomstige) zorgvragers. Advies en implementatie dienen zich te concentreren op de vraagstukken, die relevant zijn voor de in 2.2. genoemde actoren. Dit betekent een opzet die rekening houdt met:

1. het ondervangen van de zorg van cliënten c.q. patiënten en hun sociale omgeving over het ontbreken van het recht op zorg in de WMO zoals deze tot dusver wel van toepassing is in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ);
2. het scheppen van ruimte voor gemeentebesturen om te voldoen aan de publieke verantwoordelijkheid om de doelstellingen van de WMO te realiseren met zo min mogelijk bureaucratie en financiële risico's;
3. het voorkomen van wederzijds afwentelgedrag door zorgverzekeraars en gemeentebesturen in het complementaire gebied van de nieuwe Zorgverzekeringswet(ZVW)/AWBZ en de WMO.
4. het in de praktijkomgeving van de WMO op gang brengen van het gedachtegoed van het persoonsgebonden budget (PGB)/voucher en contractrelatie tussen de houder van het PGB resp. private financier en de zorginstelling.

De vier punten ogen als een omvangrijke ambitie. Ze zijn gericht op uitvoeringsgerichte stappen als aanvulling op veelal lopende verkenningen. Ze zijn gericht op een integrale aanpak voor de lange termijn en op risicobeheersing voor de korte termijn en lange termijn. Vooronderstelling is wel, dat de actoren qua attitude en gedrag zich beschouwen als onderdeel van een lerend netwerk.

DOEL WMO

Het doel van de wet is om op lokaal niveau een samenhangend beleid tot stand te brengen om participatie van alle burgers mogelijk te maken c.q. te bevorderen.

Naast deze inhoudelijke, ideële doelstelling is het doel om de onbetaalbaarheid van de AWBZ te voorkomen. Door vergrijzing, vraagstukken van culturele integratie, individualisering en het feit dat steeds minder mensen werken, voorziet de regering deze onbetaalbaarheid en beschouwt dit als onaanvaardbaar.

Burgers worden geacht zelf verantwoordelijk te zijn voor hun problemen en die van hun naasten. Indien de burger zelf geen zorg kan organiseren door het ontbreken van mantelzorg of het ontbreken van financiële middelen treedt de gemeente op als vangnet. Behalve voor de zorg krachtens de ZVW en AWBZ. De gemeente moet de regie voeren over een samenhangend stelsel van voorzieningen voor wonen, zorg en welzijn.

Het “meedoen” als effect van de WMO moet leiden tot een afname van een beroep op de AWBZ. In een overkoepelende visie en een beleidsplan moeten op gemeentelijke niveau de te behalen resultaten beschreven worden.

De WMO definieert maatschappelijke ondersteuning in negen prestatievelden:

1. het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen bij het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen bij het opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld;
8. OGGZ, de openbare geestelijke gezondheidszorg;
9. ambulante verslavingszorg.

4 STAND VAN ZAKEN 'IN HET LAND'

4.1 KERNTHEMA'S IN DE DISCUSSIES EN PILOTPROEJCTEN

Er liggen tal van adviezen over inhoud en invoering van de WMO. Er liggen ook tal van meningen van belangenorganisaties. Zo op het oog bestaat er overeenstemming tussen het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) over de inhoud van de wet, de omvang van de over te hevelen rijks gelden naar de gemeenten en de invoering van de wet met de daarbij van het Rijk te verkrijgen implementatiekosten.

De discussie en de verkenningen in de pilotprojecten spitsen zich toe op de volgende kernthema's

- huishoudelijke verzorging
- indicatiestelling en toegang
- lokale loketten
- samenwerking: intergemeentelijke samenwerking en samenwerking in een keten met aanbieders van zorg en diensten
- financiën en eigen bijdrage
- cliënt- en burgerparticipatie
- persoonsgebonden budget (PGB)
- vrijwilligersbeleid en mantelzorg

Op dit moment lopen er 26 pilotprojecten, verspreid over de negen prestatievelen⁸⁾.

4.2 OBSERVATIES BIJ DE PARLEMENTAIRE BEHANDELING

Voor de zomervakantie werd met de indiening van het wetsontwerp bij de Tweede Kamer het advies van de Raad van State ook openbaar. De parlementaire behandeling is voorzien na het zomerreces 2005. De uitkomst van de reeds lopende pilotprocessen onder begeleiding van VWS en VNG behoren mederichtinggevend te zijn in de parlementaire behandeling (Tweede Kamer) van de WMO. Het beeld is wisselend. Een optie is dat de WMO gewoon doorgaat. Anderen schatten in van niet, of hooguit als een smalle wet met alleen overheveling van de enkelvoudige huishoudelijke zorg. Het Manifest "WMO? Alleen maar zó!!!" van de Sociale Alliantie zal geen grote rol van betekenis spelen. De besluitvorming in het parlement komt na een periode van

Sluis van der Steen – Groeidocument WMO 1

voldongen-feit-management. Aan de ene kant lopen er binnenkort af te ronden pilots en aan de andere kant bestaat er al overeenstemming tussen VWS en de VNG over de financiën op macro-niveau. In een aantal grote gemeenten is men gestart met de voorbereiding van de invoering om straks niet in een tijdsklem terecht te komen. De gestarte implementatietrajecten zullen leiden tot het passeren van een onomkeerbaar punt. Een ingewikkeld vraagstuk wordt de verdeling van de AWBZ-gelden over de gemeenten. Een proces, dat vergelijkbaar is met de verdeling van het Gemeentefonds.

4.3 OBSERVATIES BIJ PATIËNTEN, CLIËNTEN EN HUN SOCIALE OMGEVING

De Sociale Alliantie is een netwerkorganisaties van o.m. de vakbeweging, kerken, Humanistisch Verbond en anti-armoedeproject Aanpak. De Sociale Alliantie heeft samen met organisaties van (woon)consumenten, ouderen, patiënten, cliënten en mantelzorgers in het Manifest "WMO? Alleen maar zó!!!" een aantal uitgangspunten geformuleerd. Zij onderschrijven de doelstelling van de wet. Zij beschouwen vraagsturing, keuzevrijheid en zeggenschap essentiële uitgangspunten. Zij hebben een 10-voorwaardenplan voor de WMO opgesteld.

De belangrijkste zijn:

- recht op zorg in de vorm van individuele aanspraken op zorg en ondersteuning;
- onafhankelijke, objectieve en integrale indicatiestelling;
- keuzemogelijkheid van zorg in natura of een persoonsgebonden budget;
- garantie op toereikende middelen;
- etc.

De discussie op lokaal niveau van patiënten- en cliëntenorganisaties, ouderenbonden e.a. spitst zich toe op de zorgen over het verdwijnen van het recht op zorg, het ontbreken van keuzevrijheid, de opeenstapeling van eigen bijdragen etc.

Zij vragen zich af of gemeentebesturen en hun ketenpartners, w.o. de woningbouwverenigingen en zorginstellingen, er gezamenlijk wel toe in staat zijn om een effectief WMO-beleid te maken en uit te voeren. Zij maken zich zorgen over het voorzieningenpakket en de kwaliteit daarvan. De kerken plaatsen kanttekeningen bij het verdwijnen van de zorgrelatie tussen mensen door de marktwerking. De vakbeweging maakt zich zorgen over het verdwijnen van werkgelegenheid bij lokale zorginstellingen.

Nu wonen nog veel senioren met een AWBZ-indicatie thuis met een garantie voor een plaats in een instelling. Als deze instellingen ontmanteld worden, de uitvoering van de WMO moeizaam verloopt, de druk op de mantelzorgers te hoog wordt en er onvoldoende woonzorgwoningen

Sluis van der Steen – Groeidocument WMO 1

gebouwd worden, dan ontstaat er een enorme druk op de AWBZ. Het ligt in de rede, dat op weg naar de invoering van de WMO er al een stuwmeer van aanvragen voor een AWBZ-indicatie gaat ontstaan. Mensen gaan zekerheid zoeken.

4.4 OBSERVATIES BIJ GEMEENTEBESTUREN

Er is veel overleg in gemeenten. Dit vindt plaats in het kader van bewustwording en inventarisatie van wat er allemaal moet gebeuren. Er is ook een afwachtende houding zichtbaar. Een voorhoede is al wel actief.

Er is een tweetal clusters pilotprojecten te onderscheiden⁸⁾.

Het eerste cluster omvat de projecten die gericht zijn op de overgang van huishoudelijke zorg van de AWBZ naar de gemeenten. De vraag, die voorligt, is of dit zich dient te beperken tot de enkelvoudige huishoudelijke zorg per invoeringsdatum van 1 juli 2006 of dat tegelijkertijd ook de meervoudige huishoudelijke zorg overgaat. Er wordt in enkele gemeenten nagedacht over de manier waarop de ondersteunende en activerende begeleiding in de WMO ondergebracht moet worden.

De beperkte overgang van de huishoudelijke zorg in het kader van een zorgvuldige uitvoering van de WMO is een wens van de Tweede Kamer. De Kamer heeft dit uitgesproken in de motie Vietsch. De volledige overgang per 1 juli 2006 is een eis van de VNG.

Er is afgesproken dat de resultaten van de pilots meegenomen zullen worden bij de behandeling van de wet in de Tweede Kamer. De verwachting is, dat er geen knip meer plaatsvindt in de huishoudelijke zorg.

In het tweede cluster komen projecten in beeld die met name gaan over de vraag of de gemeente in eerste instantie zoveel mogelijk zal aansluiten bij de bestaande AWBZ-praktijk of dat de gemeente een eigen invulling gaat geven aan de sturing en beheersing. De eigen invulling is gericht op de inderdieneffecten met collectieve voorzieningen, de ontwikkeling van de civil society, het beheersen van de instroom voor individuele verstrekkingen en het beperken van de financiële risico's.

De projecten omvatten een mix van de prestatievelden en de thema's regierol, regionale samenwerking, civil society, inclusief beleid en horizontale verantwoording/interactief beleid.

De termen intergemeentelijke samenwerking, ketenregie, steunstructuur, mantelzorg, vrijwilligerswerk, betrokkenheid etc. komen veel voor.

Nieuwe en terecht geagendeerde begrippen zijn: acceptatie van mantelzorg, ontschotting en inclusief beleid. Met inclusief beleid wordt het beleid van andere sectoren bedoeld. Deze

Sluis van der Steen – Groeidocument WMO 1

moeten bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van de WMO. Voorbeelden zijn woningbouw, aanpassen van woningen, woningtoewijzing, vervoer, realisatie en spreiding van algemene welzijnsvoorzieningen, afspraken met werkgevers over delen van arbeid en zorg etc. Het zijn veel deelprojecten. Het totaal is echter een veelomvattende en complexe opgave met veel vraagstukken en dilemma's. De gemeente dient te zorgen voor een samenhangende infrastructuur voor wonen, zorg en welzijn. Werk en inkomen spelen hierbij ook een belangrijke rol. Daarnaast wordt de nieuwe opgave voor gemeenten om de zorgvragen te beoordelen en zorg en diensten toe te wijzen.

Het streven is keuzevrijheid mogelijk te maken voor patiënten/cliënten in een heteroog aanbod van zorg en diensten van zorginstellingen etc. De gemeentebesturen en hun ketenpartners moeten samen de publieke en maatschappelijke verantwoordelijkheid waar kunnen maken.

De thema's financiën (risico's, uitvoeringskosten, eigen bijdrage), inkoop en aanbesteding, vraaggestuurde dienstverlening en persoonsgebonden budget, indicatiestelling, nieuwe WMO-taken en beschrijving en implementatie van de Administratieve Organisatie/Interne Controle en Informatie en Communicatie Technologie (AO/ICT) zijn nog ondervertegenwoordigd.

Dit is gedeeltelijk verklaarbaar. Het College van Zorgverzekeringen (CvZ) is nog bezig met een onderzoek naar de afbakening van de AWBZ t.o.v. de WMO. Het Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ) is nog bezig met het ontwikkelen van criteria. De combinatie van College Tarieven Gezondheidszorg/Zorgautoriteit i.o. (CTG/ZAio) met College Toezicht Zorgverzekeraars (CTZ) is nog bezig met het opstellen van een visiedocument met de analyse en aanbevelingen voor concurrentie in de extramurale AWBZ-zorg.

Tegelijkertijd vormt de gehele operatie een groot financieel risico voor de gemeentebesturen. Het kabinet kan - uiteraard na overleg (!) - eenzijdig op de middelen bezuinigen. Als de wal het gemeentelijk schip gaat keren slaat dit neer bij de inwoners, die afhankelijk zijn van zorg en ondersteuning. Om dit te voorkomen of te minimaliseren zullen gemeentebesturen de zorgvraag naar de AWBZ-gefinancierde zorg van de instellingen gaan loodsen.

De Algemene Rekenkamer heeft in 2003 een kritisch rapport "Wonen, zorg en welzijn van ouderen" uitgebracht. De Rekenkamer acht het kabinet verantwoordelijk voor het systeem, waarbinnen de gemeenten en hun ketenpartners moeten kunnen presteren.

De Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) is met het recente advies van 23 augustus 2005 zeer kritisch over het wetsvoorstel. De raad schetst de omvangrijke financiële risico's voor Sluis van der Steen – Groeidocument WMO 1

gemeenten. De raad schetst de risico's voor patiënten en cliënten in verband met de onzekerheid over de hoogte van het toekomstige macrobudget. De raad stelt dat er criteria ontwikkeld moeten worden voor een aanvaardbaar voorzieningenniveau. Dit spoort met het commentaar van de Algemene Rekenkamer. De raad waarschuwt daarnaast voor het risico, dat de zorgplicht van gemeenten op grond van de WMO, ook al is het voor een overgangstermijn van 2 jaar, zal gaan werken als het verstrekken van de huidige AWBZ-voorzieningen. De raad verwacht dat het daarmee zal gaan werken als een wettelijke aansprakelijkheid. De raad concludeert, dat het Rijk de komende jaren verantwoordelijk zou moeten blijven voor de risico's.

4.5 OBSERVATIES BIJ DE AFBAKENING AWBZ-WMO EN DE GROEI VAN DE UITGAVEN AWBZ-ZORG

Het CVZ adviseerde de staatssecretaris in 2004 om op termijn zorg en “zwaar verblijf” onder te brengen in de ZVW. Maatschappelijk ondersteuning, inclusief persoonlijk verzorging, en “licht verblijf” worden dan opgenomen in de WMO.

Op 28 juli jl. bracht het CVZ een advies uit aan de staatssecretaris onder de titel “Ondersteunende begeleiding, activerende begeleiding en behandeling in de AWBZ”. Het CVZ adviseert o.a. de delen van de activerende begeleiding, die integraal onderdeel uitmaken van de behandeling, onder deze functie te brengen. Het CVZ adviseert verder om het deel van de activerende begeleiding, dat is gericht op maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid, samen met de bestaande functie ondersteunende begeleiding te herformuleren tot één functie begeleiding. Participatieproblemen of zelfredzaamheidproblemen, die niet samenhangen met gezondheidsproblematiek of een –stoornis, vallen buiten de AWBZ.

In het project Modernisering AWBZ komt een recente groei van de uitgaven, anders dan door de vergrijzing, aan het licht. Door verschillende oorzaken is er een lagere drempel voor de AWBZ-zorg ontstaan. Getroffen maatregelen als verhoging eigen bijdrage en indicatiestelling hebben tot dusver niet geleid tot beheersing van de groei.

De vakbeweging in de Sociale Alliantie wijst het wegwerken van de wachtlijsten als oorzaak aan.

Staatssecretaris Ross heeft de invoering van de functiegerichte bekostiging stilgelegd. De functiegerichte bekostiging hangt samen met de vraaggestuurde dienstverlening en het PGB. Actoren in zorgland vrezen dat van uitstel afstel komt.

De Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ) is van mening, dat de staatssecretaris niet het kind met het badwater moet weggooien. De Raad wil eerst o.a. (laten) kijken naar de te hoog geïndiceerde zorg met bijbehorend budget en de werkelijk geleverde zorg. De Raad denkt aan correcties voor hoge indicaties met lage vergoedingen. Zorgverzekeraars Nederland (ZN) werkt aan een oplossing.

Terzijde merk ik op, dat de Raad in januari 2005 in zijn briefadvies nog een krachtig pleidooi voor het PGB heeft gehouden. De Sociale Alliantie voert de Raad op als bondgenoot en spoort plaatselijke groepen aan om het standpunt en de argumenten in te brengen bij het gemeentebestuur.

Health Management Forum (HMF) heeft in mei 2005 een rapport uitgebracht met de titel "WMO overbodig? Een alternatief". Het HMF stelt de vraag of het ontnemen van de huidige rechten op collectief gefinancierde zorg aanvaardbaar is. Als het politiek bestuur hier 'ja' tegen zegt op grond van de (on)betalbaarheid dan komen, volgens het HMF, pas de uitvoeringsaspecten aan de orde. Het HMF schetst een beeld van financiële onbeheersbaarheid voor uitvoeringskosten, gebrekkige marktwerking voor voorzieningen en onberekenbare inkomenseffecten voor ouderen, zieken en gehandicapten.

Het HMF steunt het CVZ niet in de splitsing van de zorg over de WZV en de WMO. Het argument is dat een strikte scheiding tussen cure en care in de praktijk niet realiseerbaar is. Een tweede argument is dat de WMO gemaakt is om te bezuinigen. Gemeenten komen geld tekort hetgeen zal leiden tot beperking van de aanspraken van de ouderen, zieken en gehandicapten. Het HMF pleit voor het alternatief om de AWBZ te integreren in de ZVW. Men pleit voor een voortzetting van het Moderniseringsproces AWBZ en overheveling van de voorzieningen naar de ZVW als de tijd er rijp voor is. Voor de korte termijn wil men de vraaggestuurde dienstverlening voorop laten staan om de cliënten en patiënten hun eigen verantwoordelijkheid waar te kunnen laten maken. In deze gedachtegang worden de mogelijkheden tot toekenning van het PGB verfijnd tot verzekerde normbijdragen.

Ten aanzien van de indicering pleit het HMF voor uitvoering door de huisarts, gespecialiseerde verpleegkundige of maatschappelijk werkende onder toezicht van het CIZ.

Ten aanzien van de financiering van de intramurale care kiest het HMF voor een geleidelijk oplopende en objectief bepaalde financiële drempel.

De HMF-projectgroep bestond uit een Tweede Kamerlid (PvdA), verschillende vertegenwoordigers van zorgverzekeraars, een vertegenwoordiger van de CG-Raad en professionals van de STG.

ONTWIKKELING 'BURGERSCHAP' EN 'MAATSCHAPPELIJK ONDERNEMEN'

De Beweging "Zorg voor Later" (ZVL) heeft in 2004 een manifest "Ruimte om te kiezen" uitgebracht.

ZVL schetst hoe de overheid de ouderenzorg heeft overgenomen en waarmee de zorg tot de collectieve lasten is gaan horen. De voorzieningen zijn aanbod gestuurd en het stelsel is gebureaucratiseerd. Vanwege de macro-economische situatie en de groei van de uitgaven voor de AWBZ-zorg worden er bezuinigingen doorgevoerd.

ZVL voorziet spanningen in de samenleving, met name door het verschil in verwachtingspatroon van de ouderen-van-morgen en de huidige ouderenzorg.

ZVL definieert ouderenzorg als het geheel van voorzieningen van wonen, zorgen en diensten voor ouderen, geënt op hun wensen en behoeften. Het gaat uit van een leidende relatie tussen cliënt en aanbieder en heeft kwaliteit van leven als uitkomst. Zo'n ouderenzorg kent diversiteit en flexibiliteit, past bij de leefstijl en is voorzien van garanties zoals coördinatie en continuïteit. De basis ligt in beschikbaarheid en een maatschappelijk aanvaard niveau van voorzieningen voor iedereen, omgeven door bescherming voor diegenen die het zich niet kunnen permitteren of onvoldoende in staat zijn eraan deel te nemen (solidariteit).

ZVL verwacht in het huidige politieke klimaat geen vernieuwende ontwikkeling richting ZVL's visie op ouderenzorg. Men verwacht een verdere beperking tot gerantsoeneerde en schrale zorg in natura vanwege de AWBZ of WMO voor de ouderen, met veel bureaucratie en met beperkte financiële middelen. Men ziet wel een luxe ouderenzorg opkomen voor de welgestelden. Er ligt een groot tussengebied met mogelijkheden. Indien de middengroepen aanhaken bij de welgestelden, dan is de tweedeling in de zorg een feit en komen grote groepen in een isolement.

ZVL pleit voor een transformatie, waarbij de ouderenzorg maatschappelijke opbrengsten genereert (kwaliteit van leven) en economische activiteit. Er zijn in hoofdlijnen drie ontwikkelings- en uitvoeringsstrategieën vereist:

- Het openbaar bestuur moet doorzetten op de lijn van het PGB in de vorm van een doeluitkering na een behoefte- en inkomenstoets. De cliënt kan zelf voor aanvullende regelingen zorgen. Het Openbaar Bestuur en aanbieders van diensten maken prestatie-afspraken over beschikbaarheid en solidariteit. Dit is een opgave voor de korte termijn.
- De ouderen-van-morgen moeten zich bezinnen op hun levensloop en individuele verantwoordelijkheid nemen voor de eigen toekomst en medeverantwoordelijkheid voor

de samenleving, i.c. de huidige ouderen. Dit vraagt een actieve houding: meedenken, meepraten en meedoen. Dit moet leiden tot vraaggestuurde dienstverlening voor wonen, zorg en welzijn alsmede tot nieuwe arrangementen, waar ook private financiering onderdeel van uitmaakt. Dit is een opgave voor de middellange en lange termijn.

- De instellingen-van-nu moeten zich gaan voorbereiden op maatschappelijk ondernemerschap alsook op een combinatie van publiek- en privaatgefinancierde zorg. Deze combinatie moet een schrijnende tweedeling in de zorg voorkomen. Dit is een opgave voor de lange termijn.

De reikwijdte en doorwerking van het gedachtegoed van ZVL is onderwerp van nadere oriëntatie.

Het doel van de WMO wordt breed onderschreven. Het gemeentebestuur moet de regie voeren over een samenhangend stelsel van voorzieningen voor wonen, zorg en welzijn. Inwoners worden geacht met zelfzorg, mantelzorg en steun van vrijwilligers zo lang mogelijk zelfredzaam te blijven. Door deel te nemen aan de samenleving en een beroep te doen op algemene voorzieningen worden persoonsspecifieke zorg en ondersteuning zo lang mogelijk uitgesteld.

De spanning tussen theorie en praktijk is geweldig groot.

De zorg voor patiënten en cliënten (en hun sociale omgeving) is fundamenteel. Naast de vragen over beschikbaarheid en toegankelijkheid van zorg en ondersteuning bestaat er ook twijfel over de kwaliteit. De zorgvragers hebben een zwakke positie, ook in georganiseerd verband. De opwaartse druk naar de intramurale AWBZ-zorg zal groot worden.

De risico's voor de gemeentebesturen zijn groot. Er is weliswaar overeenstemming tussen het ministerie van VWS en de VNG, de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) adviseert echter om de risico's de eerste jaren bij het Rijk te laten. De uitvoering van de motie Vietsch voor een gedoseerde overheveling van de AWBZ-zorg (te beginnen met de eenvoudige huishoudelijke hulp) naar de gemeenten zou, gezien de complexiteit van de implementatie, al meer dan genoeg zijn geweest op het bord van de gemeenten. Het gaat om indicatiestelling, bekostiging, inkoop etc.

De claim van de VNG op gelijktijdige overheveling van de meervoudige huishoudelijke zorg en daaropvolgend de ondersteunende en activerende begeleiding, heeft voor een grote verzwarende van de opgave geleid met een hoog afbreukrisico. Op dit moment vindt onderzoek naar de resultaten van de pilots plaats. De extramurale AWBZ-zorg is, wanneer het boven de eenvoudige huishoudelijke hulp uitstijgt, al snel complexere zorg. Voor complexe zorg is samenwerking nodig en werkt concurrentie niet. De resultaten van de huidige focus in de pilots op de ketenregie en samenwerking zou wel eens tenietgedaan kunnen worden door de marktwerking.

Alles wat hier verder nog mee te maken heeft is nog onderwerp van onderzoek, studie en advies. Het gaat dan over de afbakening AWBZ-WMO, criteria voor indicatiestelling, tariefstelling, marktwerking etc.

Gemeenten kunnen nog geen verantwoordelijkheid dragen, omdat het zorgsysteem nog niet uitgekristalliseerd is.

De integrale regie op wonen, zorg en welzijn is meer dan de implementatie van de AWBZ-zorg. Gemeentebesturen worstelen met onvoldoende regie op de prestaties van woningbouwverenigingen. Wonen is een belangrijk vertrekpunt in de invoering van de WMO. Het blijft nog onderbelicht. De lopende discussie in de Tweede Kamer over prestaties van de woningcorporaties, het toezicht en het verzet vanuit de koepelorganisatie Aedes tegen de aantasting van hun autonomie geven nog niet de garantie op een ongestoorde uitoefening van de regie op de invoering van een integrale aanpak van de WMO. In de lopende discussie is deze randvoorwaarde voor een effectief woonsysteem in relatie tot de WMO, onvoldoende in beeld. Het kabinet mag dan de gemeente als verantwoordelijke partij voor de uitvoering van de WMO beschouwen, het kabinet blijft zélf verantwoordelijk voor het systeem. Het Besluit Beheer Sociale Huursector (BBSH) kan uitkomst bieden.

Ook voor het aanbieden van het onderdeel welzijn van het drieluik is de beschikbaarheid en toegankelijkheid geen vanzelfsprekendheid. Op dit dossier is de externe afhankelijkheid van de gemeentebesturen het geringst. De Algemene Rekenkamer was in 2003 buitengewoon kritisch over het gebrek aan inzicht in de besteding van de € 3 miljard voor de uitvoering van de Welzijnswet. Voor de integratie met wonen en zorg is het huis op orde hebben in welzijnsland een eerste vereiste. Ook hier geldt de systeemverantwoordelijkheid van het kabinet.

De risico's zijn ook voor gemeentebesturen nog legio. Dit zal een opwaartse druk geven richting intramurale AWBZ-zorg.

De ontwikkelingen voor de extramurale AWBZ-zorg zijn bij zorgverzekeraars, aanbieders van zorg, zorgkantoren en toezichthoudende organen nog volop in beweging. Dit geldt ook voor het Rijk. De meeste energie gaat op dit moment zitten in de invoering van de ZVW.

De noodzakelijke voorwaarden, om de invoering van de WMO binnen de daarvoor gestelde termijn van 1 juli 2006 tot een succes te maken, zijn niet als vanzelfsprekend aanwezig.

Adequate beleidsinformatie wordt nog volop verzameld. Er wordt nog gewerkt aan richtinggevende kaders voor standaarden voor indicatiestelling, afbakening, bekostiging, voorziening in natura of een PGB, tariefstelling, beginsel van marktwerking etc.

Het principe van functiegerichte bekostiging voor de AWBZ is in brede zin onderwerp van discussie. Ook ligt er het feit, dat er goed gekeken moet worden naar de specifieke kenmerken van de zorgmarkten, die aan de vrije markt overgelaten kunnen worden, alvorens in te voeren. De gedachte van het HMF, om de AWBZ-zorg op termijn onder te brengen in de ZVW, is tot dusver alleen zichtbaar in het document van de projectgroep.

De gedachte van het HMF tot indicatiestelling door eerstelijns werkers in de zorg lijkt redelijk. Voorwaarden is wel, dat het niet plaatsvindt door degenen die ook de aanbieders van de zorg en ondersteuning zijn. En het moet gebeuren op basis CIZ-normen en onder toezicht van het CIZ. De gedachte van het HMF over de financiering blijft beperkt tot verfijning van de PGB tot normbijdragen en een oplopende financiële drempel voor intramurale zorg. De consequenties worden niet gedefinieerd. Het kan betekenen het “opeten” van het eigen huis.

De meervoudige strategie van ZVL biedt interessante openingen voor het voorkomen van een tweedeling in de zorg en biedt tevens nieuwe wegen voor beschikbaarheid en toegankelijkheid van ouderenzorg, die past bij het verwachtingspatroon van de huidige “babyboomers”. Een verwachtingspatroon voor de zorg in hun eigen toekomst en wat zij hun ouders nu gunnen. De korte termijnstrategie, voor het doorvoeren van het PGB en het maken van prestatie-afspraken met de aanbieders van diensten voor wonen, zorg en welzijn, past in de implementatie van de WMO.

De gedachte van ZVL is om de discussie over de visie op de ouderenzorg voor over 5 jaar nu al te gaan koppelen aan de invoering van de WMO. In die discussie moet de verantwoordelijkheid voor de eigen situatie en die van anderen in de samenleving ter sprake komen. Bij dit laatste mag eenieder wederkerigheid verwachten.

De lange termijnstrategie om instellingen te laten transformeren tot maatschappelijk ondernemingen is een goede. De start zou reeds in deze tijd moeten liggen middels het maken van prestatie-afspraken in het kader van de WMO.

INNOVATIE MET DE WMO (DENKRICHTING)

De kansen die de invoering van de WMO biedt verdient een zorgvuldige aanpak. Geen overhaasting. Zo op het eerste gezicht lijkt een voor de hand liggende optie om de naar de gemeenten over te hevelen zorg, voorlopig, te blijven financieren uit de AWBZ-middelen. Dit moet echter niet tot vrijblijvendheid leiden bij gemeentebesturen, woningbouwverenigingen en zorg- en welzijnsinstellingen.

Het geeft tijd en ruimte voor advies van het CVZ, CIZ, ZAio, RVZ e.a. Het maakt een gewogen oordeelsvorming en besluitvorming van de volksvertegenwoordiging mogelijk.

Het geeft een ontzetting van de gecumuleerde veranderingsdruk bij de mensen en instituten in het land, zoals door de regering is aangekondigd in de Troonrede.

Het garandeert voor de WMO continuïteit van de reeds lopende verkenningen en invoering bij gemeenten.

In de vrijkomende, maar onontbeerlijke tijd moet er doelgericht gewerkt worden aan:

- de modernisering AWBZ en functiegerichte bekostiging;
- de doorontwikkeling en implementatie van een integraal pakket van wonen, zorg en welzijn in gemeenten conform de filosofie en prestatievelden van de WMO. Dit zou moeten gebeuren zonder de ballast, de kostenstijging van een groeiende bureaucratie en dreigende risico's van de financieringsvraag van de overgehevelde AWBZ-zorg naar de WMO.

De noodzakelijke financiële prikkel voor gemeentebesturen en indirect voor de woningbouwverenigingen en zorg- en welzijnsinstellingen moet dan gelegen zijn in "beloning" via het Gemeentefonds of een doeluitkering.

De noodzakelijke randvoorwaarden moeten tot stand komen met het effectueren van de systeemverantwoordelijkheid van het kabinet zoals door de Algemene Rekenkamer aanbevolen.

In de systeemverantwoordelijkheid moet ook de bestuurlijke vernieuwing met netwerkmanagement en ketenregie verankerd worden als middel tot vernieuwende arrangementen.

Het proces moet bottom-up en op basis van politieke keuzes op gemeentelijk niveau gestalte krijgen en door zorgvuldige afstemming met de systeemverantwoordelijkheid van het Rijk;

- de versterking van de positie van de cliënten, patiënten (en hun sociale omgeving) door vraagsturing. Hierbij behoort een goede begeleiding van het accommoderen van de

vraag van de cliënt. Belangrijk is hierbij de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer voor nationale standaarden voor het minimale niveau van verzorging;

- sturing door een ‘lichte’ aanbesteding van huishoudelijke hulp en zorg door zorgverzekeraars op grond van criteria voor kwaliteit van zorg incl. de zorgrelatie tussen zorgvrager en zorgbieder, de kwaliteit van werk, effectiviteit en doelmatigheid. Er moet sprake zijn van een gefaseerde implementatie op grond van evaluatie, parallel aan het verkrijgen van uitsluitel over de afbakening van de ZVW, AWBZ en WMO;
- het voorkomen van afwentelgedrag tussen gemeentebesturen en zorgverzekeraars;
- de ontwikkeling van de moderne ouderenzorg volgens het gedachtegoed van de beweging ZVL;
- gefaseerde overheveling van AWBZ-middelen na tussentijdse evaluaties (2008 e.v.) over de voortgang en resultaten.

Hiervoor is een meervoudige strategie noodzakelijk.

- Gemeentebesturen kunnen hierin het voortouw nemen.
- Zorgverzekeraars kunnen hierin pro-actief opereren in samenspraak met verzekerden.
- Instellingen kunnen hierin pro-actief aan de slag gaan met (woon)consumenten, patiënten en cliënten.

**Platform Gehandicapten
en Chronisch Zieken Nieuwegein**

2006 - 021

Gemeente Nieuwegein
College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Betreft: Advisering Visienota WMO

Nieuwegein, 5 september 2005

Geacht College,

Class.nr.			
Reg.nr.	Datum		
2005/16734	- 6 SEP. 2005		
MIO		Ontvangstbev.	
6/9		nr. 16	12/9
Kopie: Weth. Breuer		Afd./B. en W.	

Allereerst wil het Platform Gehandicapten en Chronisch Zieken de schrijver(s) van het stuk becomplimenteren voor het heldere en duidelijke taalgebruik in de Visienota WMO.

Wij hebben eerst een paar algemene opmerkingen.

Wij spreken onze bezorgdheid uit over de zeer vrijblijvende en optimistisch manier van spreken over een aantal zaken zoals de *mantelzorg* en het *verwachte aantal vrijwilligers*. Bij mantelzorg binnen een familie is het vaak moeilijk in te passen, aangezien vaak beide partners werken. Ook hulp van burens en vrienden is vaak te vrijblijvend waardoor men ook hier niet altijd op kan bouwen.

Het geschatte aantal vrijwilligers (volgens het Omnibusonderzoek 2005) van 3000 personen is veel te rooskleurig. De visienota gaat ons inziens hierbij uit van een ideaalbeeld en niet van de realiteit. Ook spreken wij onze bezorgdheid uit over de indicatiestelling van het CIZ.

Wij hebben bij enkele punten toch wel ernstig bezwaar tegen de voorgestelde werkwijze van de Gemeente:

1. De PGB en de hieraan gekoppelde inkoop van zorg en hulpmiddelen door de gebruiker zelf.
2. Het opheffen van de bestaande adviesorganen met uitzondering van de Cliëntenraad.

Ons advies hierover is als volgt:

- Ad 1. Ook al gaat de voorkeur van de overheid uit naar een PGB, adviseren wij de Gemeente Nieuwegein om de gebruiker te laten kiezen tussen een PGB of zorg in natura. Als een gebruiker kiest voor een PGB, dan moet er vanuit de Gemeente begeleiding komen voor de gebruiker inzake de inkoop van hulp en hulpmiddelen. In lang niet alle gevallen weet een gebruiker bij wie en waar de hulp of hulpmiddelen in te kopen zijn en wat de kwaliteit van die inkoop is.
- Ad 2. Het platform kan gedeeltelijk de wens van de Gemeente begrijpen als het gaat om het niet bij verschillende adviesorganen advies te hoeven vragen. Wel hebben wij bezwaar tegen het opheffen van het Platform Gehandicapten en Chronisch Zieken. De eerste reden hiervan is, dat wij bestaan uit een grote diversiteit van doelgroepen. Dit wil zeggen, dat er vanuit iedere handicap een afvaardiging zit in het Platform. De Gemeente kan ons inziens er niet van uitgaan dat er bijvoorbeeld twee mensen vanuit ons Platform adequaat zitting kunnen nemen in de Raad van WMO vragers. Hiervoor zijn de handicaps te divers. Een niet-visueel gehandicapte kan niet juist beoordelen hoe bepaalde voorzieningen voor de visueel gehandicapten uitgevoerd dienen te worden. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor de andere de handicaps.

De tweede reden dat wij bezwaar hebben om het Platform op te heffen is, dat gezien de gezondheid waarmee de leden te kampen hebben, deze door hun handicap niet altijd op een vergadering aanwezig kunnen zijn. Gaat de gemeente naar een vertegenwoordiging van bijvoorbeeld twee personen per huidige adviesgroep in de Raad van WMO - vragers, kan het heel goed voorkomen dat er vanuit de groep Gehandicapten en Chronisch Zieken niemand aanwezig kan zijn op een vergadering. Hiermede wordt de volledigheid en continuïteit van de Raad van WMO - vragers ernstig verstoord.

De Seniorenraad en de Jongerenraad zijn adviesorganen voor één doelgroep met veelal dezelfde problematiek. Het advies van het platform aan de Gemeente is dan ook, om het huidige platform (bestaande uit 6 personen) uit te breiden met leden van de andere adviesorganen en andere WMO – vragers. Uit ervaring blijkt dat deze Raad dan niet groter zal moeten zijn dan ongeveer 18 personen. Dit om de werkbaarheid en de kwaliteit binnen zo'n Raad te kunnen garanderen.

Wij zullen zeker van de gelegenheid gebruik maken om ons advies toe te lichten op de inspraakavond tijdens de vergadering op 13 oktober van de Commissie SOC.

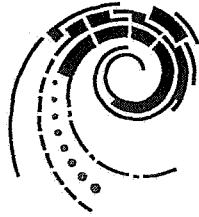
Met vriendelijke groet,

i.o.

C.F.P. van de Siepkamp
Voorzitter

cc. C. Lenglet en J. Boersen

Nieuwegein

Maatschappelijke ontwikkeling

Contactpersoon A. de Gier

Telefoon (030) 607 1538

Fax (030) 123 40 00

E-mail a.degier@nieuwegein.nl

Platform chronisch zieken en
gehandicapten
t.a.v. de voorzitter
de heer C.F.P. van de Siepkamp
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Datum 27 september 2005

Kenmerk 2005/18551

Onderwerp Reactie op uw advies
visienota WMO

VERZONDEN - 3 SEP. 2005

Geachte voorzitter en leden van het Platform,

Vrijdag 5 september ontvingen wij uw advisering over de concept visienota Wet maatschappelijk ondersteuning (versie van 5 augustus 2005). Wij waarderen de snelheid en zorgvuldigheid waarmee u dit heeft aangepakt!

Voorafgaand aan het uitbrengen van uw formele advies heeft een gesprek plaats gevonden met onze medewerkers Con Lenglet en José Boersen en is de visienota in grote lijnen besproken. In deze brief geven wij onze reactie op uw advies.

Onze dank voor uw complimenten over de nota.

Uw reactie op de visienota Wmo bestaat uit drie aspecten: zorgen, bezwaren en adviezen. Hieronder leest u wat wij met uw advies doen.

1 Zorgen over de Wmo

In uw advies zet u een vraagteken bij de optimistische en vrijblijvende visie van de gemeente ten aanzien van mantelzorgers en vrijwilligers. Ook plaatst u een kanttekening bij de indicatiestelling van het CIZ.

Het is uitgesloten dat het huidige zorgniveau met beroepskrachten in stand wordt gehouden. Dit komt door de kostenstijging in de gezondheidszorg en een verwacht tekort aan personeel. In het nieuwe zorgstelsel wordt scherper dan voorheen onderscheid gemaakt tussen zelfredzaamheid en steun uit/in de eigen omgeving, en ook tussen medische noodzaak en maatschappelijke ondersteuning.

Vrijwilligerswerk en mantelzorg wordt aan niemand opgelegd, niet door de rijksoverheid en ook niet door de Gemeente Nieuwegein. Wel zal de gemeente Nieuwegein er alles aan doen om mantelzorg en het vrijwilligerswerk in de zorg te ondersteunen en te stimuleren.

Wij zien in Nieuwegein kansen en mogelijkheden voor een sociale samenleving met toenemende onderlinge betrokkenheid van burgers. De bedoeling is dat iedereen naar vermogen mee doet in de samenleving en daar zonnig hulp bij ontvangt.

De gemeente wil de komende jaren het vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning een extra impuls geven. Hierdoor breiden wij de mogelijkheden van mensen uit om iets voor elkaar te doen.

De indicatiestelling door het CIZ voor de Awbz taken vindt plaats op basis van het document gebruikelijke zorg en verschillende protocollen (deze zijn te vinden op www.ciz.nl). De indicatiestelling is in 2004 en 2005 aangescherpt. Mensen die nu worden geherindiceerd, hebben te maken met de aangescherpte regelgeving. Gemeenten hebben geen beïnvloedingsmogelijkheden t.a.v. de Awbz en het CIZ.

2 Bezwaren: het PGB en het Nieuwegeins participatiemodel

Het Platform maakt bezwaar tegen de voorgestelde werkwijze bij het persoonsgebondenbudget (PGB).

De gemeente wil inwoners die in aanmerking komen voor een PGB hierop attenderen. In de visienota staat dat de gebruiker kiest of hij/zij gebruik maakt van een PGB of zorg in natura. Als hulp bij de besteding van een PGB noodzakelijk is, vormt die hulp onderdeel van het ondersteuningsaanbod. Alleen dan heeft het verstrekken van een PGB zin. Hiervoor kunnen verschillende organisaties hulp bieden bijv. MEE, Per Saldo, SVB.

Zodra de gemeenteraad akkoord is met de visienota Wmo, wordt het PGB gedetailleerd uitgewerkt. Kwaliteitscertificaten, lijsten van leveranciers, beschikbaarheid van consumentenbeoordeling zijn enkele aspecten waaraan wij bij de uitwerking aandacht besteden. Uw advies wijkt naar ons idee niet af van het voorstel in de visienota.

Het platform maakt bezwaar tegen het opheffen van het platform chronisch zieken en gehandicapten.

Wij zien geen inhoudelijke argumenten die het in het leven roepen van een 5^e adviesorgaan onderbouwen. Met de invoering van de Wmo wordt het doelgroepenbeleid verlaten. De Wmo benadrukt het belang van samenhang en integraliteit. Een eventuele taakverdeling tussen het Platform, de Seniorenraad en de raad van Wmo-vragers staat hier haaks op. Bovendien brengt een 5^e adviesraad extra kosten en personele capaciteit met zich mee (presentiegelden, activiteitenbudget, personele ondersteuning van de 5^e adviesraad en de nodige extra inspanning en coördinatie in de gemeentelijke organisatie om de advisering van drie adviesorganen op het Wmo-terrein te stroomlijnen).

3 Advies van het Platform

Het platform adviseert om het Platform Chronisch zieken en gehandicapten uit te breiden met leden van de andere adviesorganen en aan te vullen met andere Wmo-vragers. Ook wordt geadviseerd bij de samenstelling van de op te richten Raad van Wmo-vragers rekening te houden met de diversiteit van mensen met een functiebeperking. Tenslotte vraagt het platform aandacht voor het ontwerpen van een goede vervangingsregeling vanwege de gezondheid van de leden van het Platform.

Het college hecht aan een krachtige vorm van cliëntenparticipatie waarbij zowel gezamenlijke als ook specifieke belangen van de verschillende doelgroepen aan bod komen.

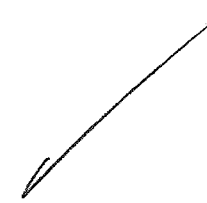
Vanuit het oogpunt van een gelijkwaardige start vinden wij het uitbouwen van het Platform Chronisch zieken en gehandicapten tot Raad van Wmo-vragers geen goed idee. Uw advies om bij de totstandkoming van de Raad van Wmo-vragers zorgvuldig te kijken naar de diversiteit van beperkingen spreekt ons echter zeer aan.

Om de diversiteit van de hier bovengenoemde doelgroepen van Wmo-vragers mensen te waarborgen zullen we na het akkoord van de gemeenteraad het Nieuwegeins participatiemodel verder gedetailleerd uitwerken. Eén onderdeel van de uitwerking is het werken met kwaliteitszetels. Op die manier wordt zowel de gezamenlijke als ook de specifieke inbreng van Wmo-vragers gewaarborgd. Uw voorstel om een goede vervangingsregeling te maken voor de Raad van Wmo-vragers zullen wij honoreren.

Heeft u nog vragen over deze brief of over de WMO? Neem dan contact op met José Boersen telefoon 6071502 of Con Lenglet, telefoon 6071419.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. P.C.M. van Elteren
↓ Secretaris

drs. C.M. de Vos
burgemeester

College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Nieuwegein
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Class.nr.			
Reg.nr.	Datum		
2005/16736	- 6 SEP. 2005		
MO		Ontvangstbev.	
6/9		nr.	16126
Kopie:	Weth. Breuer	Afd./B. en W.	

Nieuwegein, 5 september 2005

Betreft: Advies op Visienota WMO

Geacht College,

Allereerst onze complimenten dat u in een vroegtijdig stadium van het traject Wet Maatschappelijke Ondersteuning reeds komt met een visienota. Het geeft een goed inzicht in de visie die u heeft op de problematiek en vormt een aanzet voor het ontwikkelen van het Gemeentelijk beleid op het gebied van WMO. Het is een goed uitgangspunt voor discussie met burgers en betrokken organisaties. Zo heeft de Seniorenraad de nota ook benaderd. Wij gaan er vanuit dat deze nota niet alleen de reguliere inspraak ingaat maar dat er ook discussiemogelijkheden zijn.

Wij vinden het over het algemeen een positieve nota, maar het is jammer dat bezuinigingen hierbij impliciet een rol spelen. Dit vertroebelt de discussie. Het komt tot uiting in bepaalde zinnen zoals bijvoorbeeld: *"De Gemeente ziet het vrijwilligerswerk niet meer als een apart beleidsveld, maar als een wijze van oplossen van maatschappelijke problemen"*.

Eigen verantwoordelijkheid burgers

Uw missie: *"Nieuwegein kiest voor een sociale samenleving met toenemende onderlinge betrokkenheid van burgers"* spreekt ons aan, maar dit betekent wel dat er randvoorwaarden geboden moeten worden waarbij keuzevrijheid, maatwerk en zelfbeschikking gerealiseerd kunnen worden. De Gemeente moet niet alleen doen wat zij doen moet (en ook goed) maar ook aantonen dat het niet alleen vrijwilligers zijn die de problemen moeten oplossen.

Vrijwilligers/mantelzorgbeleid

Momenteel zijn er al grote aantallen vrijwilligers/mantelzorgers actief die er moeilijk een extra werklust bij kunnen hebben. Dit betekent dat er meer vrijwilligers actief moeten worden. U geeft hiervoor een goede aanzet om te komen tot een minder versnipperd en aansprekend vrijwilligersbeleid met randvoorwaarden voor mantelzorgers. Dit spreekt ons aan en hierover willen wij graag met u meedenken bij de uitwerking van dit beleidsveld.

Wij willen u erop attenderen dat bij het inzetten van vrijwilligers ook wettelijke belemmeringen een rol spelen. Mensen in de pre-vut en pre-pensioen moeten bij de uitkeringsinstantie c.q. pensioenfonds toestemming vragen of zij vrijwilligerswerk mogen doen. Wij hebben vernomen dat hierop soms negatief gereageerd wordt.

Langer zelfstandig blijven

Dit is wat natuurlijk een ieder van ons nastreeft en niet voor iedereen is weggelegd. Voor die laatste groep die niet in staat is zelfstandig te functioneren moeten echter kwalitatief en kwantitatief voldoende intramurale voorzieningen gerealiseerd zijn. Zelfstandig blijven stelt eisen aan de woning en woonomgeving. In onze reactie op de nota Woonvisie hebben wij al geadviseerd dat het heel belangrijk is om woningen aanpasbaar en levensloopbestendig te bouwen en tevens bestaande woningen geschikt te maken. Dit verruimt de mogelijkheden zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Wij vinden het wenselijk dat er een actuele inventarisatie komt van levensloopbestendige woningen. Een groter aantal seniorenwoningen is noodzakelijk in verband met de toekomstige vergrijzing. Wij vinden het positief dat de Gemeente haar verantwoordelijkheid neemt zoals verwoordt in hoofdstuk 4.2.1.

Toegangsbeleid tot de WMO

Wij denken dat de 1-loket functie een positieve bijdrage zal leveren aan de duidelijkheid voor de burger mits dit loket kwalitatief goed wordt bemand, zodat men hier terecht kan voor vragen en doorverwijzing. Wij hebben alleen nog vraagtekens bij de inschakeling van vrijwilligers en hoe dat vormgegeven wordt binnen dit loket. De locatie van dit loket in het Gemeentehuis lijkt ons een goede zaak.

Inzake de indicering voor de WMO voorzieningen vragen wij ons af of de functie van de Gemeente - wat betreft het betaalbaar houden van de vangnetfunctie - niet strijdig is met het onafhankelijk indiceren.

Duidelijke rol Gemeente

Wij vinden het een goede zaak dat de Gemeente haar verschillende taken betreffende de WMO op zich neemt en dit - door middel van goede communicatie zoals neergelegd in de communicatieparagraaf - met haar burgers communiceert.

Medezeggenschap

Uit het concept wetsontwerp WMO:

“Artikel 11: Het college van burgemeester en wethouders betreft de ingezetenen van de Gemeente en in de Gemeente een algemeen belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van het beleid betreffende de maatschappelijke ondersteuning, op de wijze voorzien in de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde verordening.

Artikel 12: Alvorens een voordracht tot vaststelling door de Gemeenteraad te doen, vraagt het college van burgemeester en wethouders over het ontwerpplan advies aan de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.”

Volgens artikel 11 stelt de Gemeenteraad een verordening vast waarbij de inspraak wordt geregeld. Dit artikel zegt *niet* dat er één adviesorgaan moet zijn.

Artikel 12 gaat over het instellen van een WMO-Raad. Dit impliceert *niet* dat alle adviesorganen op welzijnsgebied opgeheven moeten worden.

De formulering *representatieve organisaties* kunnen ook de bestaande adviesorganen zijn. Deze organen gelden als min of meer neutraal ten aanzien van belangenbehartiging; zij behoeven geen verantwoording af te leggen aan leden en beoordelen onderwerpen vanuit een bepaalde optiek, maar niet met het oogmerk van belangenbehartiging. De organisaties van vragers in deze WMO-Raad zullen overwegend belangenbehartigers zijn die hun invloed reeds kunnen uitoefenen in de fase bedoeld in artikel 11 "vaststellen verordening". Wat betreft de WMO-Raad in artikel 12 gaat onze voorkeur uit naar een samenstelling volgens het *neutrale principe* van adviesorganen.

Bestaande adviesorganen hebben een tamelijk specialistisch werkgebied: ouderen, jeugd, gehandicapten en chronisch zieken, sport. Zij hebben hierop expertise ontwikkeld. Zij brengen op deze gebieden advies uit die niet of weinig verwaterd is door compromissen vanwege meeweging van belangen in andere welzijnsgebieden. De adviezen die uitgebracht worden door de raden kunnen strijdig met elkaar zijn maar de eindafweging is een zaak van het Gemeentebestuur. Een adviesorgaan (WMO-Raad) die het hele welzijnsbeleid bestrijkt moet belangen afwegen om tot een samenhangend advies te komen. Hier heeft de afweging dus al plaatsgevonden waardoor die taak ontnomen wordt aan de volksvertegenwoordiging. Dit wordt dus een doublure van de Gemeenteraad.

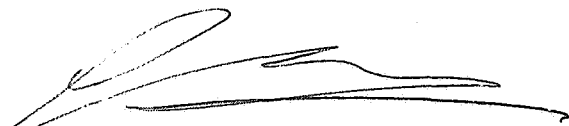
Door de beleidsvrijheid die de Gemeente krijgt in de wet WMO kan de WMO-Raad op verschillende manieren vormgegeven worden.

Onze voorkeur heeft gezien het bovenstaande handhaving van bestaande expertise van de adviesorganen. De WMO-Raad kan dan bestaan *naast* de vigerende adviesraden en andere relevante organisaties.

Het is nog geheel onzeker hoe deze WMO-Raad zal gaan functioneren. Het lijkt ons daarom bijzonder zinvol om een evaluatie na een aantal jaren te laten plaatsvinden om te bezien of de belangen van de WMO-vragers voldoende aan bod zijn gekomen. Zij moeten ervan verzekerd zijn dat er een optimaal WMO beleid is.

Wij willen graag meedenken bij het verder vormgeven van het WMO-beleid en zien verdere discussies met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
Namens de Seniorenraad

C.A. Buursema-Kassel
Voorzitter

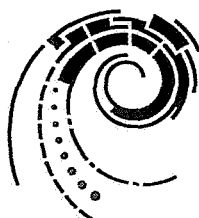
C.W.J. Camphuysen-Röhner
Ambtelijk Secretaris

cc. A. de Gier en J. Boersen

Gemeente Nieuwegein, t.a.v. de Seniorenraad
Postbus 1, 3430 AA NIEUWEGEIN
tel. 030 - 607 12 74

Kostenkaart voor:
Minuut/coll:

Nieuwegein

Maatschappelijke ontwikkeling

Contactpersoon A. de Gier
Telefoon (030) 607 1538
Fax (030) 123 40 00
E-mail a.degier@nieuwegein.nl

Seniorenraad
t.a.v. de voorzitter
mevrouw C.A. Buursema
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Datum 27 september 2005
Kenmerk 2005/18554
Onderwerp Reactie op uw advies
visienota WMO

VERZOND - 3 OKT. 2005

Geachte voorzitter en leden van de Seniorenraad,

Maandag 5 september ontvingen wij uw advisering over de concept visienota Wet maatschappelijk ondersteuning (versie van 5 augustus 2005). Wij waarderen de snelheid en zorgvuldigheid waarmee u dit heeft aangepakt! Voorafgaand aan het uitbrengen van uw formele advies vond een gesprek plaats met onze medewerkers José Boersen en Anny de Gier en is de visienota in grote lijnen besproken. In deze brief geven wij onze reactie op uw advies.

Wij danken u voor de complimenten over de visienota.

Uw reactie op de visienota Wmo bestaat uit twee aspecten: opmerkingen en adviezen. Hieronder leest u wat wij met uw advies doen.

1 Opmerkingen

In uw brief lezen wij vier opmerkingen. In de eerste opmerking noemt u dat bezuinigingen de discussie vertroebelen en verwijst u naar een bepaalde passage op pag 86. Uw tweede opmerking gaat over de randvoorwaarden die horen bij de eigen verantwoordelijkheid van burgers. Uw derde punt gaat over vrijwilligerswerk en prevut. Uw vierde opmerking betreft het toegangsbeleid Wmo.

1a De Wmo is een landelijke wet waarbij gemeenten mogelijkheden hebben om binnen de landelijke richtlijnen hun lokale accenten aan te brengen. In onze visienota Wmo staan geen passages die impliciet wijzen naar eventuele plannen van de gemeente om te bezuinigen. Eén van de beslispunten in de visienota is "het huidige welzijns- en Wvg pakket plus de middelen voor de nieuwe taken zijn het uitgangspunt voor de uitvoering van de Wmo".

Vanwege de kostenstijging in de gezondheidszorg en een verwacht tekort aan personeel is het uitgesloten dat het huidige zorgniveau met beroepskrachten in stand wordt gehouden. In het nieuwe zorgstelsel wordt scherper dan voorheen onderscheid gemaakt tussen zelfredzaamheid en steun uit/in de eigen omgeving, en ook tussen

medische noodzaak en maatschappelijke ondersteuning. Dit gegeven heeft echter geen relatie met bezuinigingen door de Gemeente Nieuwegein.

1b In de nieuwe versie van de visienota Wmo (versie gereed voor inspraak traject, 27 september 2005) hebben wij het aspect eigen verantwoordelijkheid in relatie tot de meest kwetsbare mensen in onze samenleving toegelicht. Voor deze mensen die geen contacten hebben om op terug te vallen, vervult de gemeente de vangnetfunctie. Bijvoorbeeld door het faciliteren van een specifiek voorzieningenaanbod. Verder zal er na het akkoord van de raad een productenboek Wmo worden opgesteld. Hierin wordt het voorzieningenaanbod Wmo (collectief en individueel) uitgewerkt. Dan wordt concreet gemaakt wat wel en niet van burgers en van de gemeente kan worden verwacht.

1c In het gesprek met onze medewerkers heeft u verwezen naar een uitgave van het blad van de ouderenbonden "Vizier" (september 2005). Dit artikel maakt melding van het feit dat vrijwilligerswerk met behoud van WW-uitkering alleen mogelijk is met toestemming van de uitkeringsinstantie.

Uit onze informatie blijkt dat invoering van een algemene ontheffing van sollicitatieplicht voor alle werklozen van 57,5 jaar en ouder die mantelzorg of vrijwilligerswerk verrichten op juridische bezwaren stuit (leeftijdsciscriminatie). Op basis van de individuele situatie is wel ontheffing mogelijk.

In uw brief geeft u aan dat mensen met een Vut of met prepensioen ook problemen ondervinden wanneer zij toestemming vragen om vrijwilligerswerk te mogen doen. Wij hebben geen belemmerende regelgeving kunnen vinden. Om op dit punt in te kunnen gaan, nodigen wij u uit met nadere, concrete informatie te komen.

1d Het Wmo loket is een informatie en adviesloket. De dienstverlening is professioneel en integraal. Om te stimuleren dat mensen met een individuele zorgbehoefte kijken welke mogelijkheden het vrijwilligerswerk kan bieden, geven we de voorpost van vrijwilligerswerk (informatie en adviesfunctie) ook een plekje in het loket. De backoffice (bemiddelen) blijft buiten het gemeentelijke loket bij de vrijwilligersorganisaties en hun samenwerkingsverbanden.

De wetgever laat de gemeente vrij bij het inrichten van toegangs- en beoordelingsbeleid. Zodra de gemeenteraad akkoord is met de visienota Wmo willen wij de beoordelingsprocedure uitwerken. Het punt van integraliteit, objectiviteit en en onafhankelijkheid zijn belangrijke aspecten die wij in de uitwerking willen waarborgen. Voor wat betreft de onafhankelijkheid denken wij aan een steekproefsgewijze toetsing door een onafhankelijke instantie.

2 Advies van de Seniorenraad

De Seniorenraad stelt voor om een Raad van Wmo-vragers op te richten naast de vigerende adviesraden.

Wij zien geen inhoudelijke argumenten bij het inrichten van een 5^e adviesorgaan. Met de invoering van de Wmo wordt het doelgroepenbeleid verlaten. De Wmo benadrukt het belang van samenhang en integraliteit. Een eventuele taakverdeling tussen het Platform, de Seniorenraad en de raad van Wmo-vragers staat hier haaks op. Bovendien brengt een 5^e adviesraad extra kosten en personele capaciteit met zich mee (presentiegelden, activiteitenbudget, personele ondersteuning van de 5^e adviesraad en de nodige extra inspanning en coördinatie in de gemeentelijke organisatie om de advisering van 3 adviesorganen op het Wmo-terrein te stroomlijnen).

Met de vaststelling van het strategisch kader Nieuwegein Kiest worden ouderen niet langer op basis van leeftijd gezien als aparte doelgroep. Wel blijft de gemeente aandacht hebben voor kwetsbare groepen burgers.

Na goedkeuring van de gemeenteraad werken wij het Nieuwegeins participatiemodel gedetailleerd en zorgvuldig uit. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de gezamenlijke én de specifieke inbreng van Wmo-vragers gewaarborgd is.

Heeft u nog vragen over deze brief of over de WMO? Neem dan contact op met José Boersen, telefoon: 6071502 of Anny de Gier, telefoon: 6071538

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. P.C.M. van Elteren

u Secretaris

drs. C.M. de Vos
burgemeester

Aan het college van burgemeester & wethouders
Van de Cliëntenraad SZ & A Nieuwegein

Class.nr.			
Reg.nr.	Datum		
2005/16590	02 SEP. 2005		
MO PP		Ontvangsbev. nr.	
2/9 gers			
Kopie: welk Bruin		Afd./B. en W.	

Betreft: gevraagd advies visienota Wet maatschappelijke ondersteuning

Geacht college,

De Cliëntenraad SZ & A heeft zich intensief met de visienota Wmo beziggehouden. Alvorens in te gaan op de uitgangspunten participatie (5.2.3 blz. 78) en beslispunten participatie (5.2.8 blz. 82 en 83) in deze nota wil de Cliëntenraad haar waardering uitspreken over de nota als geheel.

Wel heeft de raad haar vraagtekens bij de betrokkenheid van de toekomstige raad van Wmo-vragers bij de uitvoering van de Wmo.

In de nota staat dat er pas per 1-7-2006 een Wmo-raad zal zijn. Dit zou dan betekenen dat er in het voortraject tot 1-7-2006 geen overleg zal plaatsvinden.

Ook is ons niet duidelijk wat de bevoegdheden van deze Wmo-raad in de toekomst zullen zijn.

Voor wat betreft onze achterban (cliënten SZ & A) zijn wij tevreden over het ingenomen standpunt dat aan het recht op uitkering niet de plicht verbonden wordt om vrijwilligerswerk in het kader van de Wmo te moeten doen.

Anderzijds zouden de mogelijkheden om vrijwilligerswerk dat niet direct bijdraagt tot bevordering van arbeidsinpassing, mogelijk moeten zijn.

Wij onderschrijven de stelling dat Wmo-participatie wordt aangewezen als de adviesvorm voor **alle** Wmo-aangelegenheden en dat derhalve geen advies over Wmo-beleid aan de Cliëntenraad wordt gevraagd.

Wij worden immers vertegenwoordigd in de toekomstige raad van Wmo-vragers!

Wel hebben wij wat bedenkingen over het afvaardigen van slechts één (1) persoon naar deze raad. Ondanks goede onderlinge communicatieafspraken zou er in geval van bijvoorbeeld ziekte een probleem kunnen optreden. Ons voorstel is om een reserve/vervanger te benoemen.

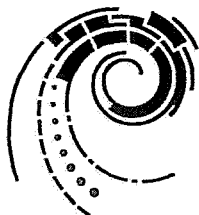
Over het opheffen van het Platform CZG en de Seniorenraad en de toekomst van de Jongerenraad JoNg willen wij geen oordeel uitspreken. Uiteraard moeten alledrie ruim vertegenwoordigd zijn in de toekomstige raad van Wmo-vragers.

Nieuwegein, 1 september 2005

Cliëntenraad SZ & A

Kopie afschnitt voor:
- 1.84
Minuut/coll:

Nieuwegein

Maatschappelijke ontwikkeling

Contactpersoon A. de Gier
Telefoon (030) 607 1538
Fax (030) 123 40 00
E-mail a.degier@nieuwegein.nl

Aan de voorzitter van de Cliëntenraad SZ & A
t.a.v. mw. H. van Baren
P/a Kerkveld 63
3431 EC Nieuwegein

Datum 27 september 2005
Kenmerk 2005 / 18632
Onderwerp Reactie op uw advies
visienota WMO

VERZONDEN - 4 OKT. 2005

Geachte voorzitter en leden van de Cliëntenraad SZ & A,

Vrijdag 2 september ontvingen wij uw advisering over de concept visienota Wet Maatschappelijk Ondersteuning (versie van 5 augustus 2005). Wij waarderen de snelheid en zorgvuldigheid waarmee u dit heeft aangepakt!

Onze dank voor uw complimenten voor de nota als geheel.
In deze brief geven wij onze reactie op uw advies.

Uw opmerkingen over de Raad van Wmo-vragers

In uw advies zet u een vraagteken bij de installatiedatum van de Raad van Wmo-vragers. Het is niet duidelijk wat de bevoegdheden zijn van deze raad. U adviseert om een goede vervangingsregeling te maken voor de leden van de Raad van Wmo-vragers.

Onze reactie

U kunt er op rekenen dat wij het Nieuwegeins participatiemodel gedetailleerd en zorgvuldig uitwerken. Dit natuurlijk na goedkeuring van de gemeenteraad. Wij streven er naar dat de leden van de Raad voor Wmo-vragers worden benoemd vóórdat de wet van kracht is. Tot de Raad voor Wmo-vragers functioneert, zullen wij advies vragen aan de vier bestaande adviesraden. De taken en bevoegdheden van de Raad van Wmo-vragers moeten nog vastgesteld worden. Wij zullen hierbij aansluiting zoeken bij de taken en bevoegdheden van de huidige adviesraden. Een exact antwoord op deze vraag kunnen wij u in dit stadium niet geven omdat wij het nog niet weten.

De taken en bevoegdheden worden vastgelegd in een verordening. In deze verordening zullen wij ook uw voorstel om een goede vervangingsregeling te maken meenemen.

Bladnummer 2/2

Kenmerk 2005

Onderwerp Reactie op uw advies visienota WMO

Heeft u nog vragen over deze brief of over de WMO? Neem dan contact op met José Boersen, telefoon: 6071502 of Anny de Gier, telefoon: 6071538.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. P.C.M. van Elteren
Secretaris

drs. C.M. de Vos
burgemeester

Bijlage 1**Overzicht van inspraakreacties visienota Wmo n.a.v.
ter inzage legging**

Volgnr	Datum	Afzender en kenmerk
1	26-10-2005	Sluis Van der Steen 2005/20033
2	11-11-2005	Sluis Van der Steen 2005/20710
3	1-11-2005	Kees Trimbos Stichting 2005/20094
4	2-11-2005	Raad van Kerken 2005/20215
5	9-11-2005	Raad van Kerken 2005/20804
6	9-11-2005	J.P. Bevaart, vertegenwoordiger Platform GGZ provincie Utrecht 2005/20803
7	9-11-2005	COSBO 2005/20801
8	9-11-2005	R. Bik-Braspenning 2005/20811
9	9-11-2005	R.L. Verhagen, klantenraad Thuiszorg Vitras 2005/20808
10	11-11-2005	Platform Vermaatschappelijking GGZ Nieuwegein 2005/20812
11	11-11-2005	Stichting Vriendendiensten 2005/20743
12	11-11-2005	Vitras 2005/20799
13	11-11-2005	Stichting Welzijn Nieuwegein e.o. 2005/20718
14	21-11-2005	Mitros 2005/21172
15	12-10-2005	Rapport Ouderenproof 2005/21253

68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98
99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113

PROJEKT ZIELENEZ PROJEKT ZIELENEZ

108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

2006-021

bylany

PROJECT 'NIEUWEGEIN OUDEPENNIPROOF'?

Eindrapport
12 oktober 2005

81
82
83
84
106
107
108
109

68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98

90
91
92
93
94
95
...

Colofon

Tekst: Werkgroepen Ouderenproof Nieuwegein

Samenvatting en redactie: mevrouw M. Agter, Schakels

Oktober 2005

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Werkwijze	4
3.	Samenvatting van de bevindingen	6
	a. Communicatie	
	b. Wonen	
	c. Woonomgeving en veiligheid	
	d. Welzijn en participatie	
	e. Zorg en dienstverlening	
4.	Ten slotte	13
5.	Overzicht van de aanbevelingen	14
Bijlage I	Deelnemers	20
Bijlage II	Opdracht aan de werkgroepen	22
Bijlage III	Demografische gegevens	23
Bijlage IV	Resultaten mankementen in een wijk	25
Bijlage V	10-Voorwaardenplan voor de WMO	26
Bijlage VI	Begrippenlijst	27

1. Inleiding

De vraag: 'Prettig oud worden in Nieuwegein: Hoe doe ik dat?' is op 10 november 2004 aan ruim 400 55+ers in Nieuwegein gesteld op de startbijeenkomst van een traject Ouderenproof.

Ouderenproof is een in Noord Brabant ontwikkelde methode van interactieve beleidsvorming, waarbij het uitgangspunt is dat ouderen zelf zeer deskundig zijn met betrekking tot hun eigen woon- en leefomgeving.

Met een stimuleringssubsidie van de provincie zijn ook in Utrecht 2 trajecten afgerond en 4 gestart. De gemeenten, waaronder Nieuwegein hebben eenzelfde bedrag als de provincie ingebracht om het traject te financieren.

Doel van de gemeente Nieuwegein om een traject Ouderenproof te starten is dat zij:

- Inzicht wil krijgen in de wensen en behoeftes van de verschillende leeftijdsgroepen ouderen
- Een beeld wil krijgen van de oplossingen die ouderen bedenken voor het realiseren van deze wensen en behoeftes
- Last but not least van ouderen wil horen welke bijdrage zij zelf kunnen leveren om prettig oud te worden in Nieuwegein.

Dit alles mede in het licht van de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), waarbij gemeenten een groter aandeel krijgen in de zorg voor kwetsbare burgers. Deze wet zal naar verwachting in de loop van 2006 t/m 2008 in gedeeltes worden ingevoerd.

Ook wordt Nieuwegein geconfronteerd met een toenemende vergrijzing. Momenteel is 10,4 % van de bevolking 65 jaar en ouder, in 2020 zal dat zijn opgelopen tot 20,1%. Nu is het percentage lager dan het landelijk gemiddelde, in 2020 is het iets hoger.

De gemeente Nieuwegein heeft bij de start van het traject aangegeven dat zij in haar beleid rekening zal houden met de aanbevelingen die tijdens het traject Ouderenproof geformuleerd zullen worden. De gemeente verwacht dat burgers binnen hun eigen leefomgeving tot creatieve oplossingen kunnen komen en dat zij ook kunnen aangeven wat daarbij hun eigen bijdrage kan zijn.

In dit rapport vindt u een samenvatting van de bevindingen en aanbevelingen van de 6 werkgroepen uit Nieuwegein. De integrale rapportages van de verschillende werkgroepen worden op de gemeentelijke website geplaatst. Zo is het voor geïnteresseerden mogelijk na te gaan waar de samenvatting op gestoeld is.

In de volgende hoofdstukken wordt achtereenvolgens ingegaan op de werkwijze van het traject Ouderenproof in Nieuwegein en de op onderwerp gerubriceerde bevindingen en conclusies van de verschillende werkgroepen.

2. Werkwijze

Het traject Ouderenproof Nieuwegein is gestart met het instellen van een projectgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de COSBO, de Seniorenraad, de Stichting Welzijn Nieuwegein (SWN) en de gemeente (projectleider). De projectgroep is ondersteund door Schakels, een provinciale stichting op het terrein van Welzijn en Zorg.

De eerste activiteit van de projectgroep was het organiseren van de startconferentie in november 2004. Hier konden mensen zich opgeven voor werkgroepen, die zich zouden buigen over de door de gemeente gestelde vragen.

Door de projectgroep is gekozen voor een andere samenstelling van de werkgroepen, dan in de twee eerder afgeronde pilots in de provincie Utrecht, Doorn en Maarssen:

- In Nieuwegein is niet gekozen voor themagroepen, maar voor werkgroepen die zich buigen over het brede veld van wonen, zorg en welzijn. Dit in de verwachting dat door deze werkwijze oplossingen en aanbevelingen een breder (integraler) terrein zullen bestrijken, dan wanneer groepen zich op een bepaald thema richten.
- Deelnemers aan de werkgroepen zijn verdeeld op basis van leeftijd en woonwijk. Dit in de veronderstelling dat 'jongere' ouderen andere problemen en oplossingen hebben dan 'oudere' ouderen. Tevens is gelet op een zo evenredig mogelijke verdeling tussen mannen en vrouwen.

Het aantal aanmeldingen overtrof het aantal beschikbare plaatsen. Op basis van bovenstaande criteria is een selectie gemaakt, het toen nog grote aantal potentiële deelnemers is willekeurig toegewezen aan de werkgroepen.

De ervaring leert dat op een traject als Ouderenproof vooral gezonde en actieve ouderen afkomen; de meest kwetsbare ouderen worden door deze benadering moeilijk bereikt. Ook in Nieuwegein is dat het geval. Representativiteit is dan ook niet het doel van Ouderenproof. Doel is wel om ouderen te betrekken bij het beleid en een hogere graad van participatie te bereiken.

Uiteindelijk zijn zes werkgroepen ingesteld:

3 in de leeftijdscategorie 55-64 jarigen

2 in de leeftijdscategorie 65-74 jarigen

1 in de leeftijdscategorie 75 jaar en ouder

De voorzitters en secretarissen, die een cruciale rol vervullen in de werkgroepen, zijn geselecteerd door middel van een (beperkte) sollicitatieprocedure. De voorzitters en secretarissen zijn een dag getraind ter voorbereiding op hun werk in de themagroepen.

De leden van de werkgroepen hebben een opdracht gekregen (zie bijlage II) en voor de voorzitters en secretarissen is nog een extra informatiebijeenkomst georganiseerd.

In januari 2005 zijn de werkgroepen van start gegaan. Zij zijn gemiddeld 7 keer bij elkaar geweest. De aanpak van de werkgroepen verschilt op onderdelen. Zij hebben zich echter allemaal gebogen over de thema's wonen, zorg en dienstverlening en welzijn. Sommige hebben zich opgedeeld in subgroepen, die elk een verschillend onderwerp hebben bestudeerd, andere werkgroepen hebben deskundigen uitgenodigd die hen informeerden over een specifiek thema. Ook hebben werkgroepen mensen in hun omgeving bevraagd naar hun ervaringen en ideeën met betrekking tot het ouder worden in Nieuwegein. Een aantal werkgroepen is op excursie geweest, onder meer naar woningcorporatie Mitros, woonzorg centrum De Meander in IJsselstein, thuiszorgorganisatie Vitras en Zorgspectrum.

De aanbevelingen van de werkgroepen zullen in een realistisch werkplan worden verwerkt. Een verankeringsgroep, mede afkomstig uit de themagroepen, zal toezien op de verdere uitwerking van het werkplan.

De werkgroepen zijn over het algemeen tevreden over de sfeer in de groep en de wijze waarop naar elkaar geluisterd is. Ouderenproof heeft hen op een snelle wijze inzicht gegeven in veel ontwikkelingen rond ouderenbeleid en een overzicht van alles wat er al is in Nieuwegein.

Zoals een werkgroep het omschrijft: *"waren wij bij aanvang nog onbekend met zaken ouderen aangaande, dit project heeft zeker een bewustwordingsproces op gang gebracht. We zijn ons bewuster geworden van de eigen verantwoordelijkheid waar het gaat om onze toekomst (in Nieuwegein) en hebben meer grip gekregen op het onderwerp ouderenbelangen."*

3. Samenvatting van de bevindingen

Een ideale plaats/wijk om te wonen is voor de werkgroepen een plaats of wijk

- waar voldoende keuzemogelijkheid aan woningen is: appartementen, huizen met tuin, koop en huur, duur en goedkoper.
- waar zorg- en dienstverlening binnen loopafstand te verkrijgen is
- waar je gewaardeerd wordt als vrijwilliger en als mantelzorger
- waarin mensen prettig samenleven en waar het veilig is
- waar voldoende ontmoetingsmogelijkheden zijn
- met een winkelcentrum, althans dicht in de buurt
- op korte afstand van openbaar vervoer
- met voldoende parkeermogelijkheid voor mensen die slecht ter been zijn
- met een gedifferentieerde leeftijdsopbouw
- waarin je desgewenst je hele leven zou kunnen wonen....

De werkgroepen erkennen dat er tussen droom en daad veel wetten en praktische bezwaren bestaan. Hun ideale wijk hebben zij vertaald in een aantal adviezen, die mogelijk op den duur tot deze ideale wijk leiden

Geen van de werkgroepen wil de indruk wekken dat zij de vraag hoe prettig oud te worden in Nieuwegein uitputtend hebben behandeld. Daarvoor is de problematiek te veelvormig en zijn er zoveel landelijke, regionale en gemeentelijke ontwikkelingen, dat de tijd daarvoor te beperkt was. In grote lijnen heeft men wel kennis genomen van deze ontwikkelingen, er zijn rapporten gelezen en deskundigen uit verschillende organisaties hebben hen bijgepraat.

De eindverslagen van de werkgroepen variëren van 4 tot 27 pagina's. Sommige werkgroepen hebben zich beperkt tot de uitkomsten van hun discussies, andere doen uitgebreid verslag van de manier waarop zij tot hun aanbevelingen zijn gekomen en de informatiebronnen die zij daarvoor gebruikt hebben.

In de eindverslagen worden alle onderwerpen behandeld volgens het stramien van de provinciale brochure Ouderenproof. Deze brochure heeft de werkgroepen houvast gegeven, voor een integrale benadering is niet gekozen.

Betaalbaarheid van voorzieningen (basiszorg, bibliotheek, musea) is voor alle werkgroepen een belangrijke voorwaarde om te kunnen participeren in de maatschappij.

Een enkele werkgroep vindt dat de leeftijdsgrens van 55 te laag is. Men vindt dat seniorenbeleid gericht moet zijn op mensen van 60 jaar en ouder. Een andere werkgroep vindt 65 jaar een betere grens. Men komt tot deze aanbeveling omdat naar hun ervaring 'jongere' ouderen zich absoluut niet herkennen in de term senior.

a. Communicatie

Alle werkgroepen constateren dat er in Nieuwegein veel instellingen zijn die activiteiten voor verschillende groepen aanbieden. Ook is er op veel plaatsen informatie te krijgen, maar wel over verschillende onderwerpen. Door deze versnippering van informatie (diverse infopunten, gidsen, enz.) is het brede aanbod onvoldoende bekend bij de Nieuwegeinse ouderen.

De werkgroepen pleiten allen voor één loket of één meldpunt met één telefoonnummer waar alle informatie te verkrijgen is. Zo'n meldpunt zou bij voorkeur 24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar moeten zijn. Een website (zoals in Houten) zou, zeker voor de jongere ouderen, een goede informatievoorziening zijn.

De door de gemeente uitgebrachte gids "Wegwijzer Zelfstandig Leven Ondanks Beperkingen" wordt gewaardeerd. Een werkgroep pleit voor een aparte gids voor ouderen, omdat de informatie nu te weinig specifiek en onvoldoende bekend is bij de doelgroep.

Andere werkgroepen pleiten voor specifieke aandacht voor ouderen in de vorm van voorlichting met grote letters of door middel van via kleur aangeven van informatie voor ouderen, waarbij uiteraard aandacht moet worden geschonken aan de leesbaarheid voor kleurenblinden.

b. Wonen

Alle werkgroepen vinden het belangrijk dat ouderen zo lang mogelijk in hun eigen woning kunnen blijven wonen. Aanpassingen aan woningen moeten makkelijker worden, maar het liefst ziet men dat nieuw te bouwen woningen levensloopbestendig zijn. Met andere woorden: aanpasbaar voor elke levensfase. Men adviseert de gemeente om aanpasbaarheid als voorwaarde bij de bouwvergunning op te nemen.

Een ander punt dat alle werkgroepen noemen is het gebrek aan doorstroming. Het is voor ouderen lastig om vanuit de grotere koopwoning naar een kleinere woning of appartement te verhuizen, vooral in de huursector.

Er wordt een groot gebrek geconstateerd aan voor ouderen geschikte (en betaalbare) woningen. Men adviseert de gemeente om veel aandacht te besteden aan de bouw van dit soort woningen, zowel in de sociale als de vrije sector, huur en koop.

Een werkgroep zou graag zien dat ouderen betrokken worden bij nieuw en verbouwprojecten. Dit laatste ook omdat men verwacht dat de nieuwe generatie ouderen andere woonwensen heeft (grotere en meer kamers) dan de oudere groep.

Veel belang hechten de werkgroepen aan ontwikkelingen als woonzorgzones en wijksteunpunten. Door in wijken steunpunten te ontwikkelen, waar men zorg en dienstverlening kan verkrijgen, maar ook andere buurtbewoners kan ontmoeten, kunnen mensen langer in hun eigen woning blijven wonen. Tegelijkertijd kan door de mogelijkheid elkaar op informele wijze te ontmoeten sociaal isolement worden voorkomen. Als het goed is worden mensen gestimuleerd dingen met elkaar te doen en op elkaar te letten.

De werkgroepen adviseren de gemeente om deze ontwikkelingen te stimuleren. Tevens zou er meer aandacht moeten worden besteed aan de mogelijkheid tot groepswonen

c. Woonomgeving en veiligheid

Een aantal door de werkgroepen geformuleerde wensen ten aanzien van de woonomgeving zijn hierboven al vermeld: winkelvoorzieningen, zorg en dienstverlening en openbaar vervoer in de buurt. Daarnaast zijn er nog praktische wensen beschreven.

Bijna alle werkgroepen noemen het omzetten van wandelpaden in fietspaden in de plantsoenen. Dit wordt ongewenst geacht, in ieder geval zou er naast de fietspaden ook ruimte voor wandelpaden moeten zijn. Een enkele werkgroep heeft zeer gedetailleerd aangegeven waar breedte van trottoirs tekortschieten voor rollators en bijvoorbeeld kinderwagens. Verzakkende paden, omhoog gedrukt plaveisel door boomwortels, scheve en losliggende stoeptegels en gaten in het wegdek zijn een doorn in het oog van werkgroepleden.

Om de woonomgeving veiliger te maken zou er meer aandacht moeten zijn voor verlichting en het groen zou laag moeten worden gehouden. De wijkagent zou meer zichtbaar moeten zijn, zeker in de avonden bij start en sluiting van evenementen. Burgernet dient te worden voortgezet.

Onder een beperkte groep ouderen is bekend is dat er informatiebijeenkomsten "senioren en veiligheid" worden gehouden. De indruk bestaat dat niet alle problemen in deze bijeenkomsten aan de orde komen, een betere informatie en communicatie kan bijdragen tot meer bekendheid.

Wat betreft de verkeersveiligheid pleiten de werkgroepen voor een beter handhavingsbeleid. Er wordt vaak te hard gereden, fietspaden worden onterecht in twee richtingen gebruikt, fietsers gebruiken wandelpaden en er wordt geparkeerd op plaatsen waar een parkeerverbod geldt. Eén werkgroep zou graag zien dat er meer afgescheiden stroken voor fietsers komen, zeker op wegen waar 50km geldt.

Een opvallend punt dat bij verschillende werkgroepen aan de orde komt zijn de openbare toiletvoorzieningen. Een werkgroep stelt voor om in de plaatselijke verordening te laten opnemen, dat horeca-instellingen hun toiletten open dienen te stellen, zonder dat gebruik van een consumptie verplicht is. Een andere werkgroep stelt voor om ouderen evenals gehandicapten een sleutel te geven van de toiletten op City Plaza of in ieder geval een centraal afhaalpunt in te stellen.

d. Welzijn en participatie

Welzijn, een breed begrip. Het gaat om je wel bevinden, je prettig voelen. In je eigen huis, je eigen buurt, je eigen stad... Onder het begrip welzijn worden ook voorzieningen gerekend die dat welbevinden bevorderen. Voorzieningen die mensen in staat stellen elkaar te ontmoeten, van cultuur te genieten, te sporten en zoveel steun te verlenen dat mensen lang zelfstandig kunnen blijven wonen.

Voor ouderen zijn welzijnsvoorzieningen belangrijk, zowel om deel te kunnen nemen aan activiteiten als door het doen van vrijwilligerswerk bij deze voorzieningen. Het ouder worden gaat vaak gepaard met het minder worden van de mobiliteit, het afnemen van het aantal contactmogelijkheden en een grotere kans op het ontstaan van lichamelijke en/of geestelijke gebreken. Ouderen kunnen daardoor in een sociaal isolement raken. Uiteraard geldt dit niet voor iedereen.

Geen van de werkgroepen vindt dat de overheid als enige verantwoordelijk is voor welzijn. Enkele werkgroepen nemen als uitgangspunt dat ieder mens in eerste instantie verantwoordelijk is voor haar/zijn eigen welbevinden. Wel vinden ze dat de overheid (rijk, provincie, gemeente) daarbij voorwaardenscheppend moet zijn: voorzieningen treffen, instellingen subsidiëren en mensen stimuleren om zelf dingen te doen. Verder zou de gemeente voorwaarden moeten scheppen waardoor zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen (participatie), met speciale aandacht voor kwetsbare ouderen.

De werkgroepen zien, zoals eerder vermeld onder wonen, als ideaal om in elke wijk een wijkcentrum/steunpunt neer te zetten. In deze wijkcentra zouden veel functies kunnen worden ondergebracht: zorg en dienstverlening, ontmoetingsmogelijkheden, informatie en advies enz.. Zo'n wijkcentrum kan een spilfunctie in de wijk krijgen.

Van de gemeente wordt gevraagd om Nieuwegeiners actief te stimuleren tot het geven van burenhulp en het schoonhouden van de woonomgeving. Jaarlijks wordt een straat tot de schoonste/mooiste straat van Nieuwegein uitgeroepen. Om de sociale cohesie te bevorderen wordt voorgesteld om in samenwerking met een buurthuis/wijkbeheerder straatfeesten en/of opknabbeurten te organiseren. Groenonderhoud zou door bewoners zelf kunnen worden gedaan, de gemeente zou daartoe contracten met buurtbewoners kunnen aangaan.

Een ander voorstel is een project op te zetten om 70+ers te stimuleren aan activiteiten deel te nemen, dit onder het motto: "neem eens iemand mee!" Zo'n project zou ook de wisselwerking tussen verschillende generaties kunnen bevorderen met als motto: "Jongeren organiseren voor Ouderen"

Weekenden en vakantietijd kunnen voor ouderen eenzaam zijn. Voorgesteld wordt om in buurthuizen of op andere locaties op zondag activiteiten te laten organiseren voor ouderen. Ouderen zelf kunnen bij de organisatie een belangrijke rol spelen. Ook kan de gemeente/buurthuis een stimulerende rol spelen bij het opzetten van een sociaal netwerk middels telefooncirkels.

Door twee werkgroepen wordt specifieke aandacht besteed aan vrijwilligerswerk. Ouderen spelen een belangrijke rol in het vrijwilligerswerk, als ontvanger en als uitvoerder. Deze werkgroepen verwachten een actief vrijwilligersbeleid van de gemeente. Samen met de vrijwilligerscentrale moeten rechten en plichten goed omschreven worden. Vrijwilligers moeten positief gewaardeerd worden.

Geconstateerd wordt dat vrijwilligerswerk ook beperkend kan werken voor ouderen, die ook nog graag op reis gaan en hobby's willen uitoefenen. Gepleit wordt voor een breder en flexibel aanbod van vrijwilligerswerk. Een werkgroep pleit ervoor dat vrijwilligers zoveel mogelijk in hun eigen wijk actief zijn. Dit verhoogt de betrokkenheid en vergroot de kans om meer vrijwilligers aan te trekken.

e. Zorg en dienstverlening

Omdat de deelnemers aan Ouderenproof vooral actieve en over het algemeen gezonde ouderen zijn, is zorg een onderwerp dat zij meestal niet uit eigen ervaring kennen. Voor het grootste deel is daarom gebruik gemaakt van ervaringen van vrienden en bekenden. Daarnaast hebben de werkgroepen zich laten informeren door zorginstellingen.

Ondanks de indeling in verschillende leeftijdscategorieën en de verschillende werkwijzen van de werkgroepen, blijken de deelnemers aan Ouderenproof zich veelal over dezelfde onderwerpen zorgen te maken:

- De komst van de WMO, waarbij onderdelen van de AWBZ overgaan naar de gemeente en de zorggarantie (althans voor huishoudelijke hulp) dreigt te verdwijnen
- De verandering van het zorgstelsel, waarbij verzekeraars een grote invloed krijgen. Men vreest dat hierdoor een tweedeling in de toegang tot de zorg gaat ontstaan.

Deze beide maatregelen zijn landelijk beleid, de gemeente zelf heeft hier geen zeggenschap over. Wel heeft de gemeente invloed op de wijze waarop de WMO in Nieuwegein gestalte krijgt.

De WMO doet een groter beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de burger, waarbij het uitgangspunt is dat men in eerste instantie zelf verantwoordelijk is voor de zorg, dan familie en vrienden en vrijwilligers en wanneer dat niet meer lukt, kan een beroep gedaan worden op de professionele zorg.

Delen van de AWBZ (huishoudelijke hulp) gaan daartoe over naar de gemeente. Ook de welzijnswet en de wet voorzieningen gehandicapten vallen onder de WMO. Van gemeenten wordt verwacht dat zij op een creatievere manier gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden en dat dit beter wordt toegespitst op de vraag van hun burgers. Samenhang tussen wonen, zorg en welzijn is daarbij richtinggevend. De werkgroepen maken zich vooral zorgen over het feit dat aanspraken op zorg niet meer gegarandeerd zijn.

Criteria als bereikbaarheid, beschikbaarheid en betaalbaarheid moeten door de gemeente en de politiek naar hun mening goed opgepakt worden. Een andere werkgroep pleit voor een aparte wethouder ouderenzorg, dit in het licht van de verdere vergrijzing en de uitbreiding van de taken van de gemeente op dit terrein.

Het uitgangspunt dat iedereen in eerste instantie verantwoordelijk is voor de eigen zorg wordt over het algemeen onderschreven. Speciale aandacht wordt gevraagd voor de groep zorgafhankelijke ouderen; deze zijn minder goed of niet in staat zelf de zorg te regelen. Daarbij wijst men ook op het aantal gevallen, waarbij partners gescheiden worden bij opname in een verpleeghuis. Men pleit voor meer mogelijkheden in de zorgaanbieding om dit te voorkomen. Domotica kan hierbij een belangrijke rol spelen.

Over het algemeen is men niet ontevreden over het zorgaanbod in Nieuwegein. Wel wordt door de werkgroepen aangegeven dat mensen slecht op de hoogte zijn van wat er allemaal is en waar zij de benodigde zorg kunnen krijgen. Een loket/informatiepunt en/of wijksteunpunten kunnen hierin soelaas bieden.

Een werkgroep heeft geconstateerd dat de leeftijdsgroepen in Nieuwegein zeer verschillend over de wijken zijn verdeeld. Men pleit ervoor om hier bij de planning van zorgvoorzieningen rekening mee te houden.

Geconstateerd wordt dat er een groot tekort aan tandartsen is.

Speciale aandacht wordt gevraagd voor mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg. De mogelijkheid om een kleine vergoeding te geven moet worden onderzocht. Vrijwilligers en mantelzorgers moeten goede ondersteuning krijgen, terwijl creatieve manieren moeten worden gezocht om de maatschappelijke waardering uit te drukken.

4. Tenslotte

De werkgroepen zijn over het algemeen enthousiast over de methode van Ouderenproof. Wel is een aantal werkgroepen sceptisch over wat er met de resultaten van hun werk gaat gebeuren, ondanks de toezeggingen die de gemeente bij de start van het traject heeft gedaan. Een werkgroep formuleert dit als volgt:

'Hopelijk krijgen wij niet het gevoel het wiel opnieuw te hebben uitgevonden en zal de gemeente Nieuwegein op een integere manier omgaan met de aanbevelingen, waar alle werkgroepleden de afgelopen maanden zo serieus aan hebben gewerkt.' Van de gemeente wordt verwacht dat zij voortvarend met de uitkomsten aan de slag gaat.

5. Overzicht aanbevelingen

Communicatie	Voor wie
Het instellen van een één-loket functie, waar informatie en advies wordt gegeven en waar vraag en aanbod bij elkaar komen (wonen, zorg en welzijn).	Gemeente, woningcorporaties, zorgaanbieders, welzijnsinstellingen
Het uitgeven van een speciale ouderengids.	Gemeente
Via tv-kabel een speciaal Ouderenproof kanaal, waar de gemeente in begrijpelijke taal informatie geeft.	Gemeente
Gemeentelijke voorlichting voor ouderen in grote letters, ook in de Molenkruier.	Gemeente
Aanstellen van een ombudsman/vrouw in Nieuwegein.	Gemeente
Betere samenwerking tussen de organisaties, waardoor versnippering voorkomen kan worden, ook wat de informatie betreft.	Betrokken instellingen
In de gemeentegids informatie voor ouderen een aparte kleur geven.	Gemeente

Wonen	Voor wie
Ontwikkelen seniorenhuisvestingsbeleid.	Gemeente/woningcorporaties
Meer levensloopbestendige woningen, aanpasbaarheid als voorwaarde bij een bouwvergunning.	Gemeente/woningcorporaties
Aandacht voor domotica.	Woningcorporaties, projectontwikkelaars, zorgaanbieders
Realiseren woonzorgzones/ wijksteunpunten.	Woningcorporaties/ zorgaanbieders/gemeente
Stimuleren groepswonen, vooral eigen initiatieven van ouderen.	Ouderen zelf/ woningcorporaties/gemeente
Bevorderen doorstroming door inzetten van verhuissubsidies, maar ook door bouw van voor senioren geschikte woningen en aanpassen van reeds bestaande bouw.	Gemeente/woningcorporaties

Aandacht voor andere woonvormen (kangoeroewoningen, serviceflats enzovoort).	Gemeente/woningcorporaties/ouderen zelf
Goed hang- en sluitwerk.	Verhuurders en huurders/bewoners

6. Woonomgeving en veiligheid	Voor wie
Betere handhaving van regels. Op 30 km wegen zoals de Batauweg wordt regelmatig te hard gereden, omdat het niet duidelijk is dat het een 30km weg betreft. Beter aangeven! Fietzers gebruiken 1 richtingsfietspaden in 2 richtingen, bromfietzers brommen op plaatsen waar het niet is toegestaan).	Gemeente/politie
Straatnaambordjes uniform plaatsen (gelijke hoogte, zowel links als rechts) en schoonhouden.	Gemeente
Duidelijk aangeven waar trottoir eindigt (vooral van belang voor rolstoelgebruikers en visueel gehandicapten).	Gemeente
Meer parkeergelegenheid voor mensen die slecht ter been zijn. Bij alle publieke gebouwen moeten een of meer parkeerplaatsen voor invaliden gereserveerd worden.	Gemeente
Voldoende invalidenparkeerplaatsen bij huisartsenpraktijken.	Gemeente/huisartsenpraktijken
Voldoende trottoirbreedte voor rolstoelen en rollators.	Gemeente
Losliggende stoeptegels, verzakkingen door boomwortels in de trottoirs sneller verhelpen (zie voor een voorbeeld bijlage IV).	Gemeente
Verkeerslichten voetgangersoversteekplaatsen langer groen.	Gemeente
Alle rotondes in Nieuwegein dezelfde voorrangsregels.	Gemeente/verkeerspolitie?
Meer zebrapaden bij winkelcentra en parken.	Gemeente
De wijkagent meer in beeld.	Politie

Verbeteren veiligheid in de openbare ruimte door aanpakken bromfietsterreur, betere zichtbaarheid wijkagenten en het inzetten van stadswachten.	Gemeente/politie
Openbaar vervoer moet voor iedereen toegankelijk zijn; dit geldt ook voor de haltes.	Gemeente + openbaarvervoer instellingen
Verbetering van de klachtenbehandeling bij de Servicelijn Stadsbeheer: na doorgeven van de klacht graag een reactie terug over afhandeling.	Gemeente
Mogelijkheid bieden om in de regiotaxi een koffer mee te nemen. Helderheid over wachttijden bij de regiotaxi.	Regiotaxi
Mogelijkheid om tegen lage kosten fietsen bewaakt te stallen bij winkelcentra.	Gemeente, particulier initiatief
Omzetten wandelpaden in fietspaden stoppen, wandelpaden terug laten komen.	Gemeente
Leges voor herkeuring rijbewijs van ouderen verlagen.	Gemeente
Groen laag houden, verbetering verlichting.	Gemeente
Beter schoonhouden straten. Dit verhoogt gevoel van veiligheid.	Gemeente
Mogelijkheid onderzoeken voor het afsluiten van contracten met buurtbewoners voor het onderhouden van wijkgroen/plantsoenen.	Gemeente
Stimuleren burenhulp, schoonhouden woonomgeving. Een straat uitroepen tot mooiste/schoonste straat van de gemeente.	Bewoners in samenwerking met gemeente en welzijnsinstellingen
Opzetten en actueel houden buurtpreventieteams.	Gemeente + bewoners
Plaatsen zakjesautomaten voor hondendrollen.	Gemeente
Uitbreiding openbare toiletvoorzieningen. Een andere mogelijkheid: in de horecaverunning opnemen dat mensen gebruik kunnen maken van het toilet zonder iets te gebruiken; sleutel voor de toiletten in City Plaza op een centrale plaats.	Gemeente, horeca

Regelmatig metingen doen of de vervuilingnormen rond fijnstof niet overschreden worden.	RIVM, landelijk beleid
---	------------------------

Welzijn en participatie	Voor wie
Wijkcentrum/steunpunt in elke wijk.	Gemeente
Onderzoeken mogelijkheden tot medegebruik van bestaande locaties als ontmoetingsruimte voor ouderen.	Betrokken instellingen/gemeente/ buurtbewoners zelf
Elke buurt een ontmoetingsplek voor ouderen, bijv. in de vorm van een bank.	Gemeente
Inrichten van computerhoeken in buurthuizen, gemeentehuis en woonzorgcentra.	
De bibliotheek is voor verschillende wijken zoals bijv. Galecop slecht bereikbaar. Wijklocaties of een rijdende bibliobus zouden voor ouderen de bereikbaarheid verbeteren.	Bibliotheek in samenwerking met gemeente, mogelijk iets voor vrijwilligers
Stimuleren van straatfeesten/ opknapbeurten.	Welzijnsinstellingen in samenwerking met bewoners zelf
Opzetten sociale netwerken voor en door ouderen, bijv. in samenwerking met een buurthuis.	Welzijnsinstellingen in samenwerking met bewoners/ouderen
Opzetten van sociale telefooncirkels.	Welzijnsinstellingen in samenwerking met ouderen zelf
Verbeteren sociale cohesie door projecten als: "Neem eens iemand mee", "jongeren organiseren voor ouderen".	Welzijnsinstelling in samenwerking met ouderen + jongeren.
Organiseren van meer activiteiten tijdens weekeinden en vakantietijd.	Vrijwilligersorganisaties in samenwerking met welzijnswork
Vrijwilligerswerk ondersteunen.	Welzijnsinstellingen/gemeente/ andere organisaties met vrijwilligerswerk/ vrijwilligersorganisaties
Ontwikkelen flexibeler aanbod van vrijwilligerswerk.	idem
Stimuleren van mensen om na de pensioengerechtigde leeftijd vrijwilligerswerk te doen en/of deel te nemen aan wijknetwerken.	idem

Vrijwilligers bij voorkeur werkzaam in de eigen wijk om betrokkenheid te vergroten.	Afhankelijk van vrijwilligers zelf/ door instellingen kan vrijwilligerswerk in de eigen wijk gestimuleerd worden
---	--

7. Zorg en dienstverlening	Voor wie
Een Centraal Loket voor zorg- en dienstverlening.	Zorgaanbieders, woningcorporatie, gemeente
Aparte wethouder ouderenzorg/WMO.	Gemeente
Discussie over basiszorg starten.	Politieke partijen/maatschappelijke organisaties.
Ontwikkelen woonzorgzones.	Gemeente/zorgaanbieders/ welzijnsinstellingen/corporaties/ vrijwilligersorganisaties
Helderheid over wachtlijsten voor verpleeghuizen (bijvoorbeeld in de Molenkruier) en uiteraard aandacht voor het verkorten van wachtlijsten.	Verpleeghuizen
Ontwikkelen kleinschalige woonvormen voor ouderen met een dementieel syndroom.	Zorginstellingen/ woningcorporaties
Verbetering van de afstemming tussen vrijwilligers en professionals in de zorg.	Zorgaanbieders/ welzijnsinstellingen/ vrijwilligersorganisaties
Verbetering van de waardering voor mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg.	Zorgaanbieders/gemeente/ vrijwilligersorganisaties
Betere bereikbaarheid van groepspraktijken. Door het werken met doorkiesnummers zijn deze (vooral voor ouderen) minder makkelijk te bereiken.	Groepspraktijken
Verbeteren service regiotaxi en zoeken naar andere vormen van betaalbaar vervoer (met vrijwilligers).	Busmaatschappij/ vrijwilligersorganisaties
Doen van onderzoek naar de toekomstige zorgvraag, zowel op middellange als op lange termijn.	Zorgaanbieders/ woningcorporaties/gemeente
Voor senioren een of tweejaarlijks een (preventieve) medische keuring.	Verzekeraars, huisartsen

Een werkgroep beveelt het manifest "10-voorwaardenplan voor de WMO" dat is opgesteld door organisaties van cliënten, patiënten, mantelzorgers en de vakbeweging aan (zie bijlage V).	Landelijke overheid, gemeente
Binnen de WMO moet de thuiszorg betaalbaar en bereikbaar zijn voor de groepen die het nodig hebben.	Gemeente
Medicijnen via de centrale huisartsenpost in het Antonius Ziekenhuis moeten ook daar verkrijgbaar zijn in plaats van in IJsselstein of Vianen.	Antonius ziekenhuis

Bijlage I Deelnemers aan het project Ouderenproof Nieuwegein

Tijdens het traject zijn werkgroepleden afgehaakt en erbij gekomen. Daarom is gekozen voor de peildatum 1 juni 2005. Uiteraard onder dankzegging van al diegenen die hebben meegewerkt maar hier niet worden genoemd.

Projectgroep

Dhr. H. Troost, COSBO Nieuwegein

Mevr. C. A. Buursema- Kassel, Seniorenraad Nieuwegein

Mevr. C. de Smidt, Stichting Welzijn Nieuwegein (SWN)

Mevr. J. Lam, later opgevolgd door mevr. J. Boersen, Gemeente Nieuwegein

Ondersteuning

Mevr. M. Agter, Schakels

Werkgroep 1 (55 t/m 64 jaar)

Dhr. A. van Beek, mevr. A. Benschop, dhr. J. van Bergenhenegouwen, dhr. J. van den Bosch, mevr. A. Heeres (*voorzitter*), mevr. A. van den Heiligenberg, mevr. F. Knuever, dhr. H. Kok, Mevr. M. Mannak-Bouman, dhr. J. van Pelt, dhr. H. de Stigter (*secretaris*), dhr. J. Thomas en dhr. J. Veenendaal.

Werkgroep 2 (55 t/m 64 jaar)

Mevr. J.M. Branger (*secretaris*), dhr. R.A. Van Gelder, mevr. H.J. de Groot (*voorzitter*), dhr. M.U. Gürdal, dhr. A. van het Hof, dhr. H. Hoftijzer, dhr. R. van der Klip, mevr. D. Meijers-de Weerd, dhr. Th.S.J. Odijk, mevr. C.W. Schmidt, mevr. M. Sleyffer, dhr. J. Terpstra, dhr. A. de Vries.

Werkgroep 3 (55 t/m 64 jaar)

Dhr. P.M. van Beurden, mevr. C. Brettschneider, dhr. P.J. Douma, dhr. G.A.W. Giskes (*voorzitter*), mevr. A.M. de Kuijper (*secretaris*), dhr. H.J. Krekelberg, mevr. M. Krooswijk, mevr. G. Lammers, dhr. W.P. van Sante, dhr. J.M.F. Schaekers, dhr. H. Verhoef.

Werkgroep 4 (65 t/m 74 jaar)

Dhr. H. Bosma, dhr. P.J. Doelman, mevr. R.J. van Ewijk-Engaadl, mevr. W. Hazelhorst, dhr. C. Hes, mevr. T. Hogenbirk- Padding, mevr. G. Huttema-Komdeur, dhr. T. Patist, dhr. G.A. van Rossum, dhr. H.H.J. Siermann, mevr. D.H. Twaalfhoven- Meijer (*secretaris*).

Werkgroep 5 (65 t/m 74 jaar)

Dhr. J. van de Biezen, mevr. Y.C. Bouma, mevr. C. de Bruin, mevr. H. Diepersloot, mevr. C.H.A. Dusamos, dhr. A.D. Hoogendoorn (*voorzitter*), mevr. D. de Jong, mevr. A. Klare-Kosterman, dhr. H. Mekenkamp, dhr. H.Th. van Oort (*secretaris*), dhr. T. Platje, mevr. G. Scholman, dhr. B. Storm, dhr. J.G. Verweij.

Werkgroep 6 (75+ jaar)

Mevr. M. van Beek-Molenaar, dhr. A. Burmanjer, dhr. P. Engels, dhr. A. de Graauw, dhr. A. Magendans, dhr. C. van der Mark, dhr. C. Masereeuw, dhr. Th. Meuleman (lid voorbereidingsgroep), mevr. C. Viergever-van Beek (lid voorbereidingsgroep) mevr. A. J. Vroegindeweyj (*voorzitter*).

Bijlage II

Opdracht aan de werkgroepen project Nieuwegein Ouderenproof

Centrale vraag in het project Nieuwegein Ouderenproof is:

Prettig oud worden in Nieuwegein: hoe doe ik dat?

De werkgroepen gaan deze vraag uitwerken en maken hierover een rapportage.

Bij de beantwoording van de hoofdvraag dienen in ieder geval de volgende elementen betrokken te worden:

- Welke bijdrage kunt u zelf leveren om prettig oud te worden in Nieuwegein? (denk hierbij bijvoorbeeld aan het nu doen van vrijwilligerswerk zodat u straks diverse sociale contacten heeft om eventuele vereenzaming zo lang mogelijk uit te stellen)
- Welke problemen herkent u op dit moment in Nieuwegein bij het prettig oud worden? Hierbij zal het vooral gaan om voorzieningen die u momenteel mist. Graag ook aandacht geven aan voorzieningen die wel aanwezig zijn, maar die volgens u misschien overbodig zijn of op een andere manier opgelost kunnen worden. Bij voorkeur zo duidelijk en gespecificeerd mogelijk (bijvoorbeeld niet alleen aangeven "voldoende seniorenwoningen", maar daarbij ook aangegeven wat u onder een seniorenwoning verstaat)
- Wat zijn volgens u oplossingen voor deze problemen? Wees hierbij zo duidelijk en volledig mogelijk.
- Wat zijn de positieve kanten van het wonen in Nieuwegein in het kader van prettig oud worden? Deze moeten dan niet verloren gaan in de inventarisatie van problemen.

Enkele adviezen voor de rapportage van uw werkgroep:

- Probeer zo veel mogelijk rekening te houden met wat er op lokaal niveau mogelijk is. Iets als bijvoorbeeld de hoogte van de AOW is een zaak op nationaal niveau, waar op lokaal niveau geen invloed op uitgeoefend kan worden.
- Probeer de bevindingen en aanbevelingen te clusteren. Een mogelijke indeling is:
 - Participatie en sociale contacten
 - Praktische dienstverlening
 - Regieversterking

Bijlage III Demografische gegevens senioren Nieuwegein

Situatie per 1-1-2005

Wijk	55-64			65-74			75+			Totale bevolking		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Stadscentrum, Merwestein	79	89	168	68	87	155	66	124	190	1287	1253	2540
Jutphaas/Wijkersloot	389	449	838	255	302	557	154	219	373	3007	3190	6197
Zuilenstein, Huis de Geer, Blokhoeve	441	403	844	156	157	313	88	205	293	3034	3199	6233
Batau-Zuid	483	438	921	152	121	273	36	66	102	3419	3357	6776
Batau-Noord	584	499	1083	189	219	408	88	164	252	3813	3798	7611
Doorslag	510	488	998	183	189	372	61	125	186	3136	3231	6367
Galecop	505	539	1044	307	370	677	147	185	332	4512	4662	9174
Fokkesteeg	347	296	643	108	118	226	71	141	212	3437	3365	6802
(Hoog) Zandveld, Lekboulevard	595	598	1193	248	302	550	140	306	446	3292	3498	6790
Vreeswijk	207	206	413	163	155	318	67	113	180	1239	1297	2536
Overig	34	21	55	13	11	24	7	10	17	230	205	435
Totaal	4174	4026	8200	1842	2031	3873	925	1658	2583	30406	31055	61461

Bron: Gemeente Nieuwegein; GBA, bewerking Statistiek en Onderzoek

Situatie per 1-1-2005

Wijk	Totaal 55+	In % van totale bevolking
Stadscentrum, Merwestein	513	0,83
Jutphaas/Wijkersloot	1768	2,88
Zuilenstein, Huis de Geer, Blokhoeve	1450	2,36
Batau-Zuid	1296	2,11
Batau-Noord	1743	2,84
Doorslag	1556	2,53
Galecop	2053	3,34
Fokkesteeg	1081	1,76
(Hoog) Zandveld, Lekboulevard	2189	3,56
Vreeswijk	911	1,48
Overig	96	0,16
Totaal 55+ Nieuwegein	14656	23,85

Bijlage IV Resultaten mankementen in een wijk

In deze bijlage de resultaten van een beperkt onderzoek in een wijk.

De geconstateerde mankementen en onveiligheden in de woonomgeving betreffen de volgende situaties:

- Te brede heggen en beplanting, lantaarnpalen en geparkeerde auto's op het trottoir (bijvoorbeeld Gonglaan en Jachthoomlaan);
- Wegzakkende aansluitingen aan sneltramoverweg (bijvoorbeeld Marimbalaan);
- Wegzakkende trottoirs/voetpaden aan singelkanten (bijvoorbeeld Batauweg bij Poseidonburg en park Zuilenstein);
- Trottoirs die ophouden en verplichten tot oversteken (bijvoorbeeld Symfonielaan richting Blauwebrug en Klarinetlaan, richting Winkelcentrum Muntplein);
- Te kort werkend groen licht voor ouderen bij oversteek (bijvoorbeeld A.C.Verhoefweg en Symfonielaan bij tramhaltes;
- Fietspad Batauweg bij Poseidonburg, richting Batau.

Bijlage V

10-VOORWAARDENPLAN VOOR DE WMO

De WMO dient een landelijk wettelijk kader te bevatten dat voldoet aan de volgende 10 voorwaarden:

1. Recht op zorg in de vorm van individuele aanspraken op zorg en ondersteuning.
2. Wettelijke verankering van de strekking van de inhoud van het WVG protocol.
3. Wettelijke verankering van de keuzemogelijkheid voor cliënten voor een verstrekking in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.
4. Onafhankelijke, objectieve en integrale indicatiestelling op basis van landelijk vastgestelde criteria.
5. Garantie op toereikende middelen, die zijn geoormerkt en jaarlijks worden bijgesteld in overeenstemming met de demografische ontwikkelingen binnen het provincie- en gemeentefonds.
6. Kwantitatief en kwalitatief minimumniveau van voorzieningen, zowel op collectief als op individueel niveau, en beschikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen voor burgers met een minimum inkomen.
7. Toetsbare en uniforme prestatieafspraken door gemeenten, een klachten-, bezwaar- en beroepsprocedure in de WMO en onafhankelijke toetsing van de kwaliteit van zorg en ondersteuning vanuit cliëntenperspectief.
8. Formele medezeggenschap van consumenten, cliënten, patiënten en mantelzorgers en hun vertegenwoordigende organisaties.
9. Informatieplicht van gemeenten over het aanbod van zorg en voorzieningen en hun prestaties in dit kader.
10. Voorzieningen ter erkenning en benoeming van het werk en de diensten van mantelzorgers.

Bijlage VI: Begrippenlijst

AWBZ

Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. Alle onverzekerbaar geachte ziektekosten zijn hier in onder gebracht.

WMO

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zal in fasen vanaf 1 juli 2006 vormen van hulp vergoeden die nu uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) worden betaald. Deze overheveling start met de huishoudelijke hulp; persoonlijke verzorging en bepaalde vormen van begeleiding komen later. Daarnaast zal de WMO de huidige Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en de Welzijnswet gaan vervangen. De WMO wordt uitgevoerd door de gemeenten. In plaats van een woud aan loketten komt nu één loket waar ook mantelzorgers terecht kunnen met vragen over wonen, welzijn en zorg.

WVG

De gemeente voert de Wet voorzieningen gehandicapten (WVG) uit. De wet regelt woningaanpassingen, rolstoelvoorzieningen en vervoersvoorzieningen. Neem voor meer informatie contact op met de afdeling WVG van uw gemeente.

Persoonsgebonden Budget (PGB)

Een som geld waarmee de zorgvrager zelf zijn hulp kan inkopen. Voor een persoonsgebonden budget heeft u een indicatiestelling nodig van het CIZ. Bij invoering van de WMO kan de gemeente beslissen over het deel dat wordt overgeheveld uit de AWBZ. De gemeente besluit ook of voor dat deel een PGB ter beschikking wordt gesteld.

CIZ

Iedereen die aanspraak wil maken op voorzieningen uit de AWBZ, zoals huishoudelijke of persoonlijke verzorging, kan een aanvraag indienen bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Het CIZ (voorheen RIO) stelt vast welke hulp of zorg nodig is, voor hoe lang en om welk soort hulp het gaat.

Domotica

Alle apparaten en infrastructuur in en rond woningen, die elektronische informatie gebruiken voor het meten, programmeren en sturen van functies ten behoeve van bewoners en dienstverleners.